

Københavns Universitet
Rektor Henrik Wegener
Anni Søborg

Sendt pr. e-mail:

rektor@adm.ku.dk, ku@ku.dk, asbe@adm.ku.dk

Betinget positiv institutionsakkreditering af Københavns Universitet

Akkrediteringsrådet har 9. juni 2017 akkrediteret Københavns Universitet (KU) **betinget positiv**, jf. akkrediteringslovens § 8¹. Rådet har truffet afgørelsen på baggrund af vedlagte akkrediteringsrapport fra Danmarks Akkrediteringsinstitution. Akkrediteringsrapporten er udarbejdet på baggrund af KU's høringssvar, selvevalueringsrapport og øvrig dokumentation.

Akkrediteringsrådet har truffet afgørelsen ud fra en helhedsvurdering på grundlag af de kriterier, som fremgår af akkrediteringsbekendtgørelsen², retningslinjerne i "Vejledning om institutionsakkreditering" af 1. juli 2013 og akkrediteringsrådets notat af 23. juni 2016 "Vurdering af institutionernes kvalitetssikringssystemer".

Akkrediteringsrådet har vurderet, at KU ikke i tilstrækkelig grad opfylder de fem kriterier i akkrediteringsbekendtgørelsens bilag 1.

Således er det rådets vurdering, at KU delvist opfylder kravene i akkrediteringsbekendtgørelsens kriterier III og IV.

Akkrediteringsrådet har ved helhedsvurderingen lagt vægt på, at hovedparten af institutionens kvalitetssikringssystem er velbeskrevet, velargumenteret og fungerer rimeligt i praksis, men at der er mindre velfungerende områder, som kræver opfølgning af KU's kvalitetsindsatser. Desuden er der god kvalitet i udmøntningen af kvalitetssikringsarbejdet, som fungerer rimeligt i praksis, selvom der er mindre velfungerende områder.

Den akkrediteringsfaglige vurdering af KU er en helhedsvurdering. Rådet har i behandlingen af de enkelte kriterier identificeret en række problemer, som har betydning for den samlede vurdering af institutionens kvalitetssikringssystem. I forbindelse med opfølgningen på den betinget positive akkreditering skal institutionen forholde sig til både afgørelsesbrevet og akkrediteringsrapporten, hvor de kritiske vurderinger er nærmere udfoldet og begrundet.

Rådet vil ved opfølgning på den betinget positive akkreditering af institutionen inden for den af rådet fastsatte periode vurdere, om der er rettet op på de forhold, som har medført den betinget positive institutionsakkreditering, jf. akkrediteringslovens § 10, stk. 2.

¹ Lov nr. 601 af 12. juni 2013 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner (akkrediteringsloven)

² Bekendtgørelse nr. 852 af 3. juli 2015 om akkreditering af videregående uddannelsesinstitutioner og godkendelse af videregående uddannelser (akkrediteringsbekendtgørelsen)

Akkrediteringsrådet

12. juni 2017

Bredgade 38
1260 København K
Tel. 3392 6900
Fax 3392 6901
Mail akkr@akkr.dk
Web www.akkr.dk

CVR-nr. 3060 3907

Sagsbehandler
Rune Heiberg Hansen
Tel. 72 31 88 07
Mail rhh@akkr.dk

Ref.-nr. 17/014820-07

Ved afgørelsen har rådet lagt vægt på følgende kritiske vurderinger fra akkrediteringspanelet. Vurderingerne er udfoldet yderligere i akkrediteringsrapporten.

”Samlet set har KU etableret et kvalitetssikringssystem med en hensigtsmæssig ansvarsfordeling, velfungerende centrale processer og en løbende udvikling af systemet. Samtidig har KU’s retningslinjer og fakulteternes procedurer imidlertid ikke i tilstrækkelig grad sikret uddannelsernes forskningsbaserings. Dels har der imellem uddannelsesevalueringerne hvert sjette år ikke været et systematisk, løbende informationsflow og dermed et ledelsesmæssigt overblik, og dels har udvælgelsen af eksperter og deres opdrag i forbindelse med uddannelsesevalueringerne ikke sikret en ekstern vurdering af forskningsbaseringen. Endelig er nogle kvalitetsstandarder i praksis ikke tilstrækkeligt ambitiøse.”

og

”KU har igangsat et omfattende program for uddannelsesevaluering af universitetets uddannelser. (...)

KU’s retningslinjer og fakulteternes procedurer giver imidlertid vide rammer for evalueringsprocessen. Dette kan være hensigtsmæssigt, men eftersom forskningsdækningen af fagelementerne og de studerendes kontakt til forskningsmiljøet kun i uddannelsesevalueringerne behandles systematisk, ser akkrediteringspanelet ikke KU’s retningslinjer og fakulteternes procedurer som tilstrækkeligt tydelige på dette område. Panelet anerkender, at der her er gode eksempler på, at problemer med for mange studerende i forhold til forskningsmiljøets størrelse er identificeret. Der har dog, hverken i KU’s retningslinjer eller fakulteternes procedurer, været krav om, at uddannelsens forskningsbaserings skulle behandles af de eksterne eksperter, selvom det er sket i visse tilfælde.

KU’s retningslinjer og fakulteternes procedurer for udvælgelse af eksterne eksperter sætter vide rammer, hvilket har medført, at der reelt ikke har været et krav om, at én af de tre eksterne eksperter skal være en kernefaglig ekspert inden for uddannelsens fagområde eller fagområder. Det er positivt, at de eksterne eksperters mandat omfatter en udviklende rolle, men akkrediteringspanelet finder på den anden side, at den sikrende rolle ikke er tilstrækkeligt klar. Endelig vurderer panelet, at det er positivt, at tre eksperter indgår i evalueringsprocessen, men at KU’s retningslinjer ikke sikrer, at ekspertgruppen er tilstrækkeligt ekstern og uafhængig af KU.

Det noteres samtidig, at KU ifølge høringsvaret fra 2017 i nye retningslinjer vil præcisere, at én ekspert skal være kernefaglig, at ekspertopgaven både er at kvalitetssikre og udvikle uddannelsen, samt at to af eksperterne skal være institutionseksterne. Det er dog endnu ikke muligt at vurdere praksis på dette område.

Akkrediteringspanelet konstaterer samtidig, at der i KU’s retningslinjer for de årlige uddannelsesredegørelser jævnfør høringsvaret først fra 2017 er sikret et løbende fokus på kvalitetssikring af uddannelsernes forskningsbaserings. Uddannelsesevalueringerne hvert sjette år har således været de eneste processer i KU’s kvalitetssikringssystem, der på uddannelsesnivea har indeholdt et systematisk fokus på kvalitetssikringen af forskningsbaserings. Panelet vurderer, at der i modsæt-

ning til kvalitetsområder som fx gennemførelse og ledighed ikke imellem de seksårige uddannelsesevalueringer har været et systematisk, løbende informationsflow og dermed et kontinuerligt ledelsesmæssigt overblik over, om forskningsbaseringen på de enkelte uddannelser er tilfredsstillende.

(...)

Panelet anerkender videre, at KU jævnfør høringssvaret vil indføre en årlig monitorering af forskningsbaseringen, og at det er et vigtigt skridt, men vurderer samtidig, at det endnu er for tidligt at vurdere, hvordan den planlagte monitorering konkret implementeres, og hvordan fakulteterne og institutterne i praksis løbende, systematisk og konkret i handlingsplanerne vil følge op på uddannelser, der måtte have problemer med forskningsbaseringen.

(...)

Samtidig har KU's retningslinjer medført, at fakulteternes målbare standarder for kvalitet på nogle områder niveau- og formmæssigt i 2015-16 har været meget forskellige, og at der er stor forskel på ambitiøse og mindre ambitiøse standarder. Akkrediteringspanelet anerkender, at KU har planer om, at standarderne fra 2017 vil blive skærpet med præcisering af, at målbare standarder skal fastsættes ambitiøst, og på nogle kvalitetsområder er blevet mere ambitiøse, men fastholder, at der er eksempler på standarder, der i mindre grad er anvendelige som monitoreringsredskab. Hermed har de målbare standarder for kvalitet ikke på alle områder i tilstrækkelig grad drevet udviklingen fremad."

Akkrediteringsrådet har vurderet, at problemerne er af en sådan karakter, at KU vil kunne rette op på problemerne, således at rådet vil kunne træffe en fornyet afgørelse inden for to år. Danmarks Akkrediteringsinstitution vil orientere KU om proces herfor.

Akkrediteringen er gældende til og med 9. juni 2019, jf. akkrediteringslovens § 10 stk. 1.

Konsekvenser ved den betingede institutionsakkreditering

En betinget positiv institutionsakkreditering medfører, at alle nye uddannelser og uddannelsesudbud skal uddannelsesakkrediteres før oprettelsen. Uddannelsesinstitutionen kan dog foretage justeringer i eksisterende uddannelser og uddannelsesudbud, jf. akkrediteringslovens § 10 stk. 1.

Akkrediteringsrådet vil underrette ministeren om institutionens betinget positive akkreditering.

Klagevejledning

Rådets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. akkrediteringslovens § 28.

Retlige spørgsmål til denne afgørelse kan dog indbringes for Styrelsen for Forskning og Uddannelse, jf. akkrediteringslovens § 28, stk. 2.

Det betyder, at I kan klage til Styrelsen for Forskning og Uddannelse, hvis I mener, at afgørelsen ikke følger de regler, som gælder for akkreditering af videregående ud-

dannelsesinstitutioner. I kan ikke klage over de faglige vurderinger i afgørelsen, da rådets faglige vurderinger er endelige. Fristen for at klage over retlige spørgsmål er senest 14 dage, efter at I har modtaget afgørelsen.

Hvis I ønsker at klage over afgørelsen, skal I sende klagen til:

Styrelsen for Forskning og Uddannelse
Bredgade 43
1260 København K
Eller på e-mail:
uds@uds.dk

I er velkomne til at kontakte direktør Anette Dørge på e-mail: akkr@akkr.dk, hvis I har spørgsmål eller behov for yderligere information.

Med venlig hilsen

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Per B. Christensen
Formand
Akkrediteringsrådet

Anette Dørge
Direktør
Danmarks Akkrediteringsinstitution

Bilag:
Kopi af akkrediteringsrapport

Dette brev er også sendt til:
Styrelsen for Forskning og Uddannelse, Uddannelses- og Forskningsministeriet

Danmarks
Akkrediteringsinstitution

Institutions-
akkreditering

2017

AKKREDITERINGSRAPPORT

KØBENHAVNS UNIVERSITET

INSTITUTIONSAKKREDITERING

Institutionsakkreditering – Akkreditering af Københavns Universitet

© Danmarks Akkrediteringsinstitution 2017

Citat tilladt med kildeangivelse

Version: 1

Sprog: dansk

Rapporten kan downloades via hjemmesiden www.akkr.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Samlet vurdering og indstilling	5
Baggrund	8
Beskrivelse af akkrediteringspanelet.....	8
Institutionsportræt – Københavns Universitet.....	10
Kriterium I og II: Kvalitetspolitik og strategi samt ledelse og organisering	17
Kvalitetssikringssystemet: organisation og kvalitetspolitik	18
Kvalitetssikringssystem: politik, retningslinjer og procedurer	22
Nøgletal og målbare standarder for kvalitet.....	24
Uddannelsesredegørelser og dekanernes årlige afrapporteringer til rektor	28
Involvering af studerende og undervisere	35
Løbende udvikling af KU's kvalitetssikringssystem	35
Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag	38
Politik og policyrammer for sikring af uddannelsernes forskningsbasering	40
Forskningsmiljøers understøttelse af uddannelserne	43
De studerendes kontakt til forskningsmiljøet	50
Kriterium IV: Uddannelsernes niveau og indhold	57
Niveausikring af uddannelser	59
Håndtering af frafald og gennemførelse i uddannelsesredegørelserne	61
Undervisningens pædagogiske kvalitet.....	64
Undervisningsevaluering.....	67
Studiemiljø.....	73
Uddannelsesevaluering med inddragelse af eksterne eksperter	73
Kriterium V: Uddannelsernes relevans	85
Monitorering og behandling af ledighedstal	86
Inddragelse af eksterne interessenter	92
Udvikling af nye uddannelser	95
Bilag	97
Metode.....	97
De fem kriterier	99
Audit trails	102
Sagsbehandlingsnotat	105
Programmer for institutionsbesøg	106
Nøgletal.....	114
Akkrediteringshistorik.....	138

Indledning

Denne akkrediteringsrapport indeholder en analyse og vurdering af kvalitetssikringssystemet på den videregående uddannelsesinstitution Københavns Universitet.

Rapporten er en vurdering af, om uddannelsesinstitutionen har udviklet et system for kvalitetssikring, der er så velfungerende, at institutionen i den kommende akkrediteringsperiode selv kan foretage den løbende kvalitetssikring af sine uddannelser.

En institutionsakkreditering omfatter ikke en selvstændig vurdering af relevansen og kvaliteten af de enkelte uddannelser på uddannelsesinstitutionen. Sigtet er at afdække, om institutionen samlet set har etableret et kvalitetssikringssystem, der er i stand til løbende og systematisk at sikre og udvikle uddannelsernes kvalitet og relevans. Delaspekter ved enkeltuddannelser kan dog indgå i vurderingen af, om kvalitetssikringssystemet også er velfungerende i praksis.

Om institutionsakkreditering

En institutionsakkreditering er en vurdering af, om institutionens kvalitetssikringssystem er velbeskrevet og veldokumenteret og også fungerer i forbindelse med det daglige arbejde. Systemet skal sikre, at institutionen har et konstant fokus på kvaliteten, udvikler den løbende og reagerer, når der er problemer. Dette skal gøre sig gældende, både før og efter at institutionsakkrediteringen har fundet sted.

Velfungerende kvalitetssikringsarbejde er karakteriseret ved at være løbende og systematisk og leve op til de europæiske standarder på området (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area). Kvalitetssikringsarbejdet skal rumme en klar arbejds- og ansvarsdeling samt være stærkt forankret på ledelsesniveau. Derudover skal institutionen have en inkluderende kvalitetskultur og fokusere kvalitetssikringsarbejdet på både de samlede uddannelser, den konkrete undervisning og de særlige problemstillinger, vilkår og behov, der er relevante for institutionen.

Med dette afsæt vurderer denne akkrediteringsrapport, om institutionens kvalitetssikringssystem lever op til de krav, som akkrediteringsloven stiller i forbindelse med institutionsakkreditering – herunder særligt de fem kriterier, der fremgår af den tilhørende bekendtgørelse.

Akkrediteringspanel og metode

Til støtte for vurderingen af kvalitetssikringssystemet har Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) nedsat et akkrediteringspanel med deltagelse af en række eksperter. Medlemmerne af panelet har bl.a. kompetencer inden for ledelse og kvalitetssikring på institutionsniveau og viden om den videregående uddannelsessektor, om relevante arbejdsmarkedsforhold og om studenterforhold.

Akkrediteringspanelet har læst dokumentationsmaterialet og sammen med medarbejdere fra AI besøgt institutionen for at vurdere dens kvalitetssikringssystem og -praksis.

Rapportens bilag 1 gengiver hovedtrækkene i den metode, der er anvendt i forbindelse med akkrediteringen af institutionen.

Afgørelse

Det er Akkrediteringsrådet, der som fagligt uafhængig instans træffer afgørelse om akkreditering af uddannelsesinstitutionen. Rådet afgør, om institutionens kvalitetssikringssystem berettiger til positiv institutionsakkreditering, betinget positiv institutionsakkreditering eller afslag på institutionsakkreditering.

Denne rapport og dens vurderinger danner grundlag for Akkrediteringsrådets afgørelse.

Samlet vurdering og indstilling

Københavns Universitet (KU) er kendetegnet ved at være et stærkt og internationalt anerkendt forskningsuniversitet, der har en stor og varieret uddannelsesportefølje. KU er et af de største og ældste universiteter i Norden med en lang tradition for solide forskningsmiljøer inden for humaniora, retsvidenskab, samfundsvidenskab, naturvidenskab, sundhedsvidenskab og teologi.

KU's to-ledede ledelsesansvar i kvalitetssikringssystemet mellem rektor og dekaner er velfungerende. Det medfører, at ledelsesansvaret for uddannelsernes kvalitet er placeret på fakulteterne med speciale i egne uddannelser. Denne organisering tager hensyn til de enkelte fakulteters forskellighed. Fra fakulteterne aggregeres det overordnede ansvar til rektor. Flere KU-råd og -udvalg med tværfakultær deltagelse og studenterrepræsentation har styrket et 'fælles sprog' om kvalitetssikring inden for KU samt bidraget til kontinuerlige justeringer af kvalitetssikringssystemet på baggrund af ejerskab hos fakulteterne og institutterne.

Kvalitetssikringssystemet baserer sig først og fremmest på *Værdigrundlag for uddannelseskvalitet og kvalitetskultur på Københavns Universitet og Københavns Universitets fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser*, der samler de fælles retningslinjer og procedurer. Systemet er i sin hovedform besluttet i 2014 og igangsat herefter.

Systemet omfatter også fælles retningslinjer for hele KU, fx for uddannelsesredegørelser, som fakulteterne skal udmønte i procedurer. Dette giver både fælles minimumsrammer for fakulteterne og mulighed for, at de kan tilpasse det fælles koncept til lokale forhold og rammer. KU's system omfatter også fælles procedurer, hvor både indhold og metode er fælles for alle fakulteter, fx godkendelse af oprettelse af nye uddannelser og lukning af eksisterende uddannelser.

De centrale processer er med en enkelt vigtig undtagelse velfungerende med årlige uddannelsesredegørelser og dekanernes afrapportering om uddannelseskvalitet til rektor (de såkaldte DAU'er) samt rektors tilbagemelding i form af opfølgningsspørgsmål til dekanerne. Hertil kommer uddannelsesevalueringer, der gennemføres hvert sjette år. Disse processer understøtter hinanden og er med til at sikre et informationsflow fra den enkelte uddannelse til fakultetet og på aggregeret niveau til rektor. Akkrediteringspanelet finder det positivt, at KU hermed har etableret en hensigtsmæssig struktur baseret på fakulteternes ansvar for kvalitetssikringsarbejdet, hvor også rektors rolle og ansvar er blevet mere tydelig.

KU har igangsat et omfattende program for uddannelsesevaluering af universitetets uddannelser. Generelt vurderer akkrediteringspanelet, at evalueringsrapporterne samler op på relevante informationer fra nøgletal, aftagerdialog mv. Ligeledes giver såvel studieledere og studienævn som institutledere og fakulteter udtryk for et ejerskab til systematikken i evalueringsprocesserne og til udbyttet heraf. De valgte temaer og problemstillinger på den enkelte uddannelse behandles grundigt i processen og den tilhørende rapport.

KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer giver imidlertid vide rammer for evalueringsprocessen. Dette kan være hensigtsmæssigt, men eftersom forskningsdækningen af fagelementerne og de studerendes kontakt til forskningsmiljøet kun i uddannelsesevalueringerne behandles systematisk, ser akkrediteringspanelet ikke KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer som tilstrækkeligt tydelige på dette område. Panelet anerkender, at der her er gode eksempler på, at problemer med for mange studerende i forhold til forskningsmiljøets

størrelse er identificeret. Der har dog, hverken i KU's retningslinjer eller fakulteternes procedurer, været krav om, at uddannelsens forskningsbaserings skulle behandles af de eksterne eksperter, selvom det er sket i visse tilfælde.

KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer for udvælgelse af eksterne eksperter sætter vide rammer, hvilket har medført, at der reelt ikke har været et krav om, at én af de tre eksterne eksperter skal være en kernefaglig ekspert inden for uddannelsens fagområde eller fagområder. Det er positivt, at de eksterne eksperters mandat omfatter en udviklende rolle, men akkrediteringspanelet finder på den anden side, at den sikrende rolle ikke er tilstrækkeligt klar. Endelig vurderer panelet, at det er positivt, at tre eksperter indgår i evalueringsprocessen, men at KU's retningslinjer ikke sikrer, at ekspertgruppen er tilstrækkeligt eksternt og uafhængigt af KU.

Det noteres samtidig, at KU ifølge høringssvaret fra 2017 i nye retningslinjer vil præcisere, at én ekspert skal være kernefaglig, at ekspertopgaven både er at kvalitetssikre og udvikle uddannelsen, samt at to af eksperterne skal være institutionseksterne. Det er dog endnu ikke muligt at vurdere praksis på dette område.

Akkrediteringspanelet konstaterer samtidig, at der i KU's retningslinjer for de årlige uddannelsesredegørelser jævnfør høringssvaret først fra 2017 er sikret et løbende fokus på kvalitetssikring af uddannelsernes forskningsbaserings. Uddannelsesevalueringerne hvert sjette år har således været de eneste processer i KU's kvalitetssikringssystem, der på uddannelsesniveau har indeholdt et systematisk fokus på kvalitetssikringen af forskningsbaserings. Panelet vurderer, at der i modsætning til kvalitetsområder som fx gennemførelse og ledighed ikke imellem de seksårige uddannelsesevalueringer har været et systematisk, løbende informationsflow og dermed et kontinuerligt ledelsesmæssigt overblik over, om forskningsbaserings på de enkelte uddannelser er tilfredsstillende.

Samtidig anerkender akkrediteringspanelet, at rektor er opmærksom på kadencen og under akkrediteringspanelets besøg gav udtryk for overvejelser om hvert tredje år i forbindelse med DAU at indføre forskningsmatricer, der kan monitorere og følge op på eventuelle udfordringer med hensyn til uddannelsernes forskningsdækning.

Panelet anerkender videre, at KU jævnfør høringssvaret vil indføre en årlig monitorering af forskningsbaserings, og at det er et vigtigt skridt, men vurderer samtidig, at det endnu er for tidligt at vurdere, hvordan den planlagte monitorering konkret implementeres, og hvordan fakulteterne og institutterne i praksis løbende, systematisk og konkret i handlingsplanerne vil følge op på uddannelser, der måtte have problemer med forskningsbaserings.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU's kvalitetssikringsarbejde er baseret på en løbende årlig indsamling, analyse og anvendelse af relevante nøgletal og kvalitative informationer om fx dialog med aftagerpanelerne. Fra 2017 er det ifølge høringssvaret intentionen, at dette også skal omfatte oplysninger om forskningsbaserings. Arbejdet med uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer er baseret på fakulteternes målbare standarder for, hvornår der foreligger utilfredsstillende forhold, som kræver handling. Hermed identificeres på årlig basis eventuelle problemer med fx frafald, gennemførelse og ledighed på den enkelte uddannelse.

Samtidig har KU's retningslinjer medført, at fakulteternes målbare standarder for kvalitet på nogle områder niveau- og formmæssigt i 2015-16 har været meget forskellige, og at der er stor forskel på ambitiøse og mindre ambitiøse standarder. Akkrediteringspanelet anerkender,

at KU har planer om, at standarderne fra 2017 vil blive skærpet med præcisering af, at målbare standarder skal fastsættes ambitiøst, og på nogle kvalitetsområder er blevet mere ambitiøse, men fastholder, at der er eksempler på standarder, der i mindre grad er anvendelige som monitoreringsredskab. Hermed har de målbare standarder for kvalitet ikke på alle områder i tilstrækkelig grad drevet udviklingen fremad.

Samtidig noterer akkrediteringspanelet sig, at KU's kvalitetssikringssystem på flere områder er under udvikling:

Fakulteternes målbare standarder for kvalitet skal fra november 2016 godkendes af rektor, som forventer mere sammenlignelige standarder på tværs af fakulteterne. Derudover er der fra 2017 som et nyt element indført stikprøver i forbindelse med kvalitetsarbejdet. Det er også værd at fremhæve, at identificering af udviklingsmuligheder på både fakultets- og KU-niveau er en del af kvalitetssikringssystemet, fx i forbindelse med DAU'er og KU-råd og -udvalg med tværfakultær deltagelse.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU i de senere år har haft et betydeligt fokus på universitetspædagogik, herunder undervisernes pædagogiske kompetenceudvikling, og at dette fokus afspejler sig i universitetets strategi, politikker og praksis. Det er positivt, at de ledelsesmæssigt forankrede initiativer med hensyn til undervisningsportfolio og pædagogisk kompetenceprofil fra hhv. 2017 og 2018 vil omfatte alle undervisere.

KU's system for undervisningsevalueringer er velegnet til at identificere og sikre opfølgning på problemer på de enkelte kurser, og der er et ejerskab til evalueringssystemet blandt underviserne. Samtidig udmønter de enkelte fakulteter og institutter universitetets retningslinjer forskelligt, herunder med hensyn til, hvordan evalueringresultaterne kategoriseres. Det medfører udfordringer med hensyn til at sprede gode erfaringer fra de enkelte evalueringer til resten af universitetet. Det gør det også vanskeligt at konkludere mere samlet med hensyn til undervisningskvaliteten opadtil.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der i forbindelse med uddannelsesredegørelserne sker en løbende monitorering af ledigheden. Alle fakulteter har standarder for, hvornår en ledigheds-situation vurderes kritisk og kræver opfølgning. Panelet bemærker, jævnfør ovenfor, at ambitionsniveauet for nogle fakulteters standarder for ledighed har kunnet diskuteres, men at standarderne fra 2017 er blevet mere ambitiøse. Der er ligeledes nu procedurer for alle aftagerpaneler, og panelet har set flere eksempler på, at aftagerpanelerne inddrages, og at deres input anvendes.

Samlet set har KU etableret et kvalitetssikringssystem med en hensigtsmæssig ansvarsfordeling, velfungerende centrale processer og en løbende udvikling af systemet. Samtidig har KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer imidlertid ikke i tilstrækkelig grad sikret uddannelsernes forskningsbaseret. Dels har der imellem uddannelsesevalueringerne hvert sjette år ikke været et systematisk, løbende informationsflow og dermed et ledelsesmæssigt overblik, og dels har udvælgelsen af eksperter og deres opdrag i forbindelse med uddannelsesevalueringerne ikke sikret en ekstern vurdering af forskningsbaseringen. Endelig er nogle kvalitetsstandarder i praksis ikke tilstrækkeligt ambitiøse.

På den baggrund indstilles Københavns Universitet til betinget positiv institutionsakkreditering.

Baggrund

Beskrivelse af akkrediteringspanelet

Formand: **Agneta Bladh**, formand for Vetenskapsrådets styrelse. Agneta Bladh er tidligere rektor ved Högskolan i Kalmar og tidligere statssekretær i Utdelningsdepartementet, hvor hun var med til at underskrive Bologna-deklarationen. Derudover er hun tidligere generaldirektør for Högskoleverket, tidligere formand for og medlem af flere universitetsbestyrelser, herunder ved Uppsala universitet og Högskolen i Oslo og Akershus, og tidligere medlem af bestyrelsen for Universitetskanslersämbetet. Agneta Bladh har deltaget i evalueringer og vurderinger inden for uddannelses- og forskningsområdet i Danmark, Norge og Sverige og er tidligere medlem af Akkrediteringsrådet i Danmark, tidligere bestyrelsesmedlem i International Association of Universities og tidligere medlem af EU High Level Group on Modernisation of Higher Education. Agneta Bladh er ph.d. i statskundskab fra Stockholms universitet.

Anders Malmberg, prorektor ved Uppsala universitet, professor i geografi ved Kulturgeografiska institutionen samme sted. Anders Malmberg er tidligere direktør for Centre for Research on Innovation and Industrial Dynamics, Uppsala universitet, og tidligere vicedekan og dekan ved Samhällsvetenskapliga fakulteten samme sted. Han er medlem af Expertgruppen för kvalitetsfrågor i Sveriges universitets- och högskoleförbund, medlem af Kungl. Vetenskapsakademien, medlem af Kungl. Vetenskaps-Societeten i Uppsala og medlem af Academia Europaea. I 2016-17 er han projektleder for Uppsala universitets forskningsevaluering Kvalitet och förnyelse.

John Finnich Pedersen, kommunikationsdirektør i Siemens. Han har særligt ansvar for Siemens' relationer til uddannelser og er i den forbindelse medlem af DI's udvalg for forskning og uddannelse samt af Akademiet for de Tekniske Videnskaber. John Finnich Pedersen er desuden medlem af et aftagerpanel på Danmarks Tekniske Universitet og formand for uddannelsesudvalget for teknik på Københavns Erhvervsakademi. John Finnich Pedersen er uddannet civilingeniør. John Finnich Pedersen trådte 1. marts 2017 ud af akkrediteringspanelet, idet han blev udnævnt som medlem af Akkrediteringsrådet.

Oddrun Samdal, vicerektor for uddannelse ved Universitetet i Bergen, professor i helsefremmende arbejde/helsepsykologi. Oddrun Samdal har særligt ansvar for udviklingen af universitetets uddannelsesvirksomhed og er formand for institutionens uddannelsesudvalg og læringsmiljøudvalg. Hun er tidligere institutleder og vicedekan for uddannelse ved Det psykologiske fakultet og har også her arbejdet med kvalitetssikring og -udvikling.

Cecilia Christersson, prorektor ved Malmö högskola og docent i odontologi. Cecilia Christersson har ansvar for og arbejder med udvikling af institutionens kvalitetsarbejde, herunder udvikling af et kvalitetssystem for uddannelserne, evalueringssystemer, overordnede processer i forbindelse med uddannelsesevalueringer samt udvikling af institutionens pædagogiske arbejde. Hun har tidligere deltaget i udenlandske uddannelsesevalueringer.

Gunnar Grepperud, dr.philos., professor i pædagogik på UiT Norges arktiske universitet (UiT). Gunnar Grepperud forsker bl.a. i IKT, uddannelser og arbejde samt ledelse, organisering og udvikling af undervisning på videregående uddannelser. Han er tidligere formand for kvalitetsudvalget på UiT og tidligere direktør for UNIKOM, UiT's sektion for efter- og videreuddannelser. Gunnar Grepperud har i 2008-12 deltaget i og været leder af institutionsakkrediteringer og evalueringer af kvalitetssystemer i regi af NOKUT.

Sune Koch Rønnow, studerende i klassisk arkæologi og matematik ved Aarhus Universitet. Sune Koch Rønnow har arbejdet med kvalitetsspørgsmål, bl.a. i studienævn, i forbindelse med et rektorinitieret analysepanel vedrørende universitetets faglige udviklingsproces samt i regi af Studenterrådet ved Aarhus Universitet.

Følgende medarbejdere fra Danmarks Akkrediteringsinstitution (AI) har deltaget i akkrediteringen:

Projektejer: Steffen Westergaard Andersen, områdechef

Projektleder: Lars Pedersen, chefkonsulent

Anne Hallenberg, akkrediteringskonsulent

Simon Haugaard Corydon, akkrediteringskonsulent

Mai Sandby Hansen, akkrediteringskonsulent

Maria Thorup Jacobsen, projektmedarbejder.

Institutionsportræt – Københavns Universitet

Københavns Universitet (KU) blev grundlagt 1. juni 1479, hvor universitetet blev organiseret med de fire traditionelle fakulteter: Teologi, Jura, Medicin og Filosofi. Gennem tiden har universitetet gennemgået flere forandringer, og i årene før og efter 2000 blev en række uddannelsesinstitutioner sammenlagt med KU¹, herunder Københavns Tandlægeskole, Danmarks Højskole for Legemsøvelser, Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole og Danmarks Farmaceutiske Universitet.

Med ca. 40.000 studerende og 9.000 medarbejdere er KU Danmarks største forsknings- og uddannelsesinstitution.

Organisation

På KU er forskning og uddannelse organiseret i seks fakulteter og et forsknings- og innovationscenter:

Det Humanistiske Fakultet
Det Juridiske Fakultet
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet
Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
Det Teologiske Fakultet
Biotech Research & Innovation Centre.

Hvert fakultet ledes af en dekan, og forsknings- og innovationscentret ledes af en direktør. Fakulteterne er på én gang administrative enheder og faglige fællesskaber omkring uddannelse og forskning og er yderligere delt op i institutter og afdelinger, hvoraf institutterne dækker et eller flere forskningsområder og leverer undervisning til universitetets uddannelser. Det Teologiske Fakultet og Det Juridiske Fakultet er såkaldte enhedsfakulteter, som ikke er opdelt i institutter. Ud over fakulteter og institutter huser universitetet et stort antal centre og andre tværgående projekter og enheder.

Universitetets bestyrelse er den øverste myndighed og består af seks eksterne medlemmer og fem interne medlemmer. Bestyrelsen har til opgave at varetage KU's interesser som uddannelses- og forskningsinstitution.

Universitetet ledes af rektor, der er ansat af bestyrelsen. Bestyrelsen har på indstilling af rektor ansat prorektor for forskning og innovation, prorektor for uddannelse og universitetsdirektøren, der sammen med rektor udgør KU's direktion, som er universitetets øverste daglige ledelse. Prorektorerne og universitetsdirektøren varetager deres opgaver efter delegation fra rektor².

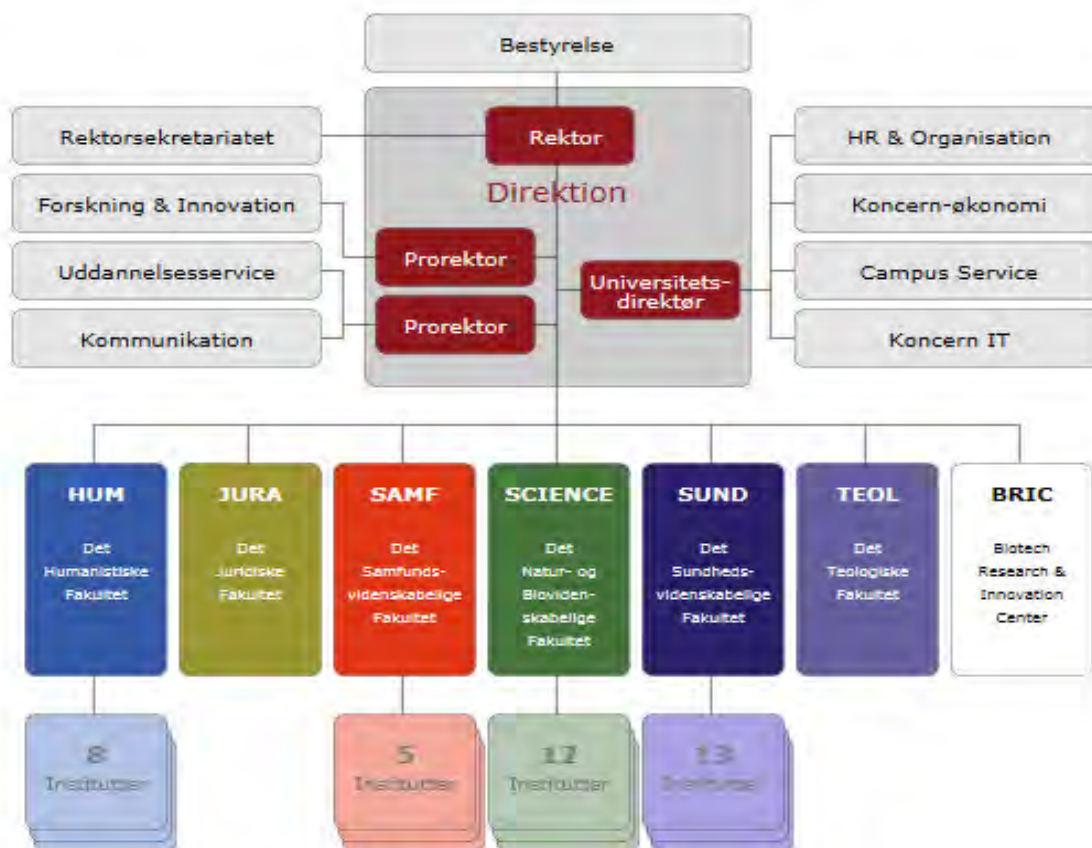
Ud over at betjene direktionen er fællesadministrationen ansvarlig for en række administrative opgaver for hele universitetet.

KU's ledelsesteam består af direktionen samt dekanerne.
Den samlede organisation fremgår af figur 1.

¹ http://universitetshistorie.ku.dk/overblik/1900-2000/samarbejde_og_fusioner/.

² <http://rektorat.ku.dk/styring/>.

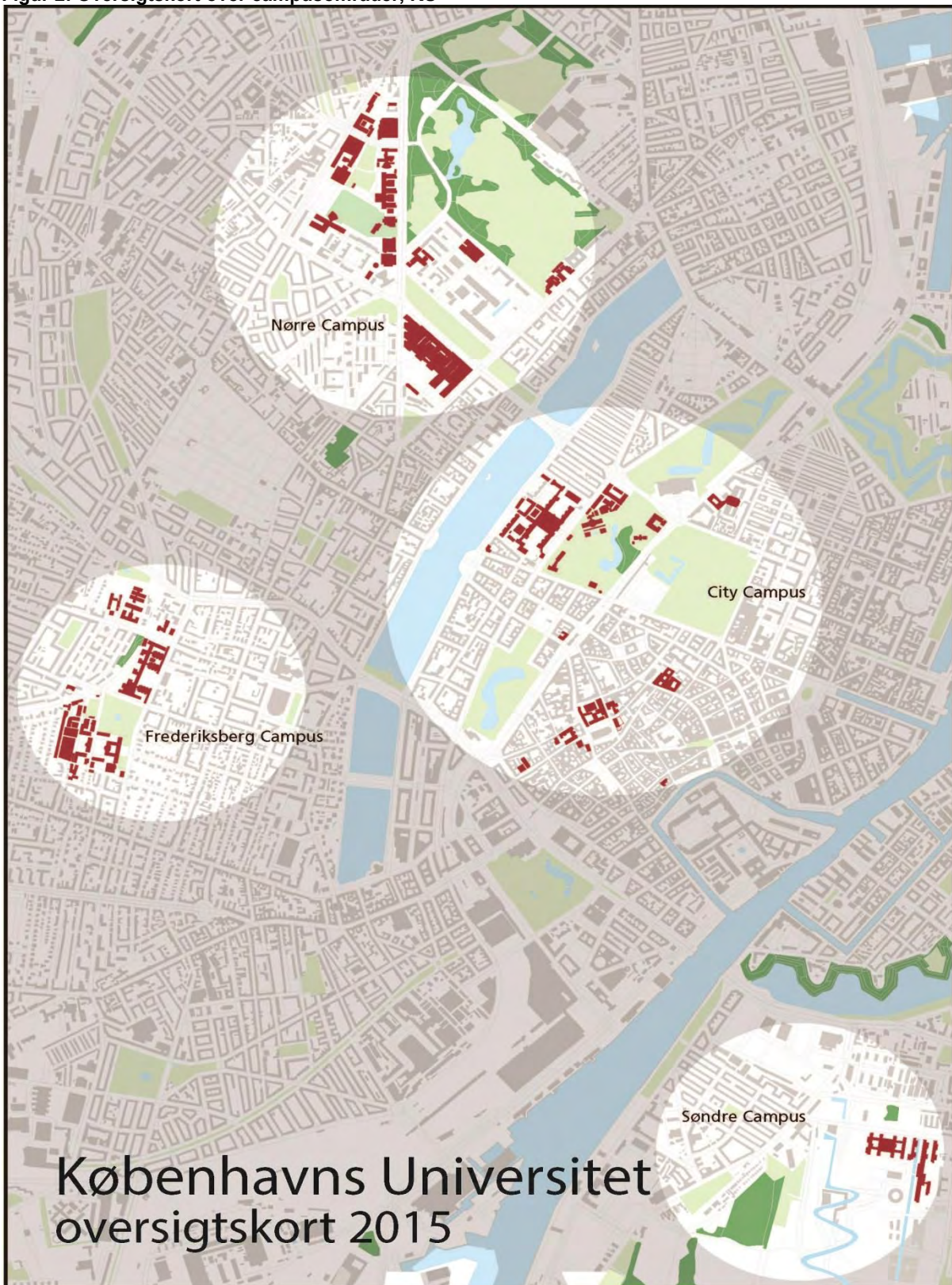
Figur 1: Organisationsdiagram

(Organisation – Københavns Universitet).

Figur 2: Oversigtskort over campusområder, KU

([Http://cas.ku.dk/kort_campusomraader/ku_2015/Oversigtskort_2015.pdf](http://cas.ku.dk/kort_campusomraader/ku_2015/Oversigtskort_2015.pdf)).

KU's seks fakulteter er koncentreret på fire campusområder i hovedstaden:

- Nørre Campus: store dele af Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
- City Campus: Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Det Juridiske Fakultet, Det Teologiske Fakultet, dele af Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet samt dele af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet
- Søndre Campus: Det Humanistiske Fakultet
- Frederiksberg Campus: dele af Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet samt dele af Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Derudover findes Taastrup Campus med faciliteter for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet og Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet. Desuden råder Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet over yderligere tre områder i Helsingør, Hørsholm og Nødebo.

Nøgletal

Nedenfor fremgår nøgletal for KU's studerende fordelt på hovedområder. KU's seks fakulteter er i denne opgørelse fordelt på fire hovedområder, jævnfør Danske Universiteters nøgletal. KU's studerende på teologi hører under humaniora, og de studerende på jura hører under samfundsvidenskab³.

Nøgletallene viser antallet af hhv. indskrevne og optagne studerende. Dertil kommer oplysninger om ledighedstallene for dimittender fra uddannelserne på KU.

Antal indskrevne og optagne studerende

KU's størrelse målt på antallet af indskrevne studerende fremgår af tabel 1. I 2016 var der 38.615 studerende på KU, hvilket svarer til 25 % af det samlede antal universitetsstuderende i Danmark. KU er dermed det største universitet i Danmark målt på antallet af studerende.

Tabel 1: Antal indskrevne studerende på KU og på de danske universiteter (fuldtidsuddannelse)

	AU	CBS	DTU	ITU	KU	RUC	SDU	AAU	I alt
I alt	34.497	15.568	11.031	1.788	38.615	8.193	23.603	20.743	154.038
Andel	22 %	10 %	7 %	1 %	25 %	5 %	16 %	13 %	100 %

(Universiteternes Statistiske Beredskab – F. Studieaktivitet, 2016). Tabellen indeholder ikke studerende på Åben- og deltidsuddannelse, der er indeholdt i tabel 2. Derfor er der en difference mellem opgørelserne i tabel 1 og tabel 2.

³ Universiteternes Statistiske Beredskab 2014 – Læsevejledning og definitionsmanual, s. 2.

Af tabel 2 nedenfor ses antal indskrevne studerende på hovedområder for KU samt gennemsnittet på landsplan i periode 2011-16.

Tabel 2: Antal indskrevne studerende på KU og de danske universiteter, fordelt på hovedområder

Københavns Universitet		2011	2012	2013	2014	2015	2016	Ændring 2015-2016
Fuldtidsuddannelse	Humaniora	11.357	11.392	11.718	12.297	11.542	10.410	-10 %
	Samfundsvidenskab	10.448	10.730	11.341	11.147	11.618	11.201	-4 %
	Sundhedsvidenskab	4.791	6.269	6.587	7.899	7.903	7.754	-2 %
	Teknik og Naturvidenskab	11.273	10.476	11.220	9.539	9.423	9.250	-2 %
Åben- og deltidsuddannelse	Humaniora	503	504	555	478	484	514	6 %
	Samfundsvidenskab	121	98	151	153	132	139	5 %
	Sundhedsvidenskab	122	115	96	83	91	109	20 %
	Teknik og Naturvidenskab	111	102	72	63	69	86	24 %
	I alt	38.726	39.686	41.740	41.659	41.262	39.463	-4 %
Gennemsnit på landsplan								
Fuldtidsuddannelse	Humaniora	38.484	40.761	41.755	42.611	40.114	36.904	-8 %
	Samfundsvidenskab	51.268	53.704	56.347	58.238	57.913	54.887	-5 %
	Sundhedsvidenskab	12.421	14.709	15.829	18.036	18.677	18.563	-1 %
	Teknik og Naturvidenskab	33.834	37.114	42.729	42.802	43.554	43.684	0 %
Åben- og deltidsuddannelse	Humaniora	1.475	1.410	1.611	1.416	1.253	1.283	2 %
	Samfundsvidenskab	3.920	3.849	4.011	3.784	3.819	3.724	-4 %
	Sundhedsvidenskab	295	292	334	288	240	249	4 %
	Teknik og Naturvidenskab	532	494	463	619	569	606	7 %
	I alt	142.230	152.353	163.078	167.795	166.139	159.900	-4 %

(Universiteternes Statistiske Beredskab – F. Studieaktivitet, 2016).

Af tabel 3 fremgår antallet af studerende, der blev optaget på bachelor- og kandidatniveau i perioden 2011-16 på hvert af de fire hovedområder, jævnfør Danske Universiteters opdeling, samt ændringen i optag i perioden 2015-16.

Tabel 3: Antal optagne på de danske universiteter, fordelt på hovedområder

Københavns Universitet		2011	2012	2013	2014	2015	2016	Ændring 2015-2016
Bacheloruddannelse	Humaniora	2.006	2.121	2.301	2.411	2.360	2.073	-12 %
	Samfundsvidenskab	1.707	1.804	1.920	1.854	1.951	1.874	-4 %
	Sundhedsvidenskab	809	1.011	1.070	1.242	1.259	1.240	-2 %
	Teknik og Naturvidenskab	2.236	1.983	2.154	1.934	1.930	1.897	-2 %
Kandidatuddannelse	Humaniora	1.350	1.392	1.519	1.433	1.603	1.581	-1 %
	Samfundsvidenskab	1.492	1.448	1.588	1.636	1.745	2.018	16 %
	Sundhedsvidenskab	700	968	1.183	1.143	1.124	1.328	18 %
	Teknik og Naturvidenskab	1.571	1.334	1.296	1.352	1.327	1.498	13 %
I alt		11.871	12.061	13.031	13.005	13.299	13.509	2 %
Gennemsnit på landsplan								
Bacheloruddannelse	Humaniora	7.697	7.966	8.289	8.137	7.772	7.297	-4 %
	Samfundsvidenskab	9.714	10.173	10.548	10.665	10.492	10.253	-2 %
	Sundhedsvidenskab	2.446	2.789	2.917	3.129	3.095	3.137	-1 %
	Teknik og Naturvidenskab	7.548	8.551	9.915	9.732	9.899	10.130	2 %
Kandidatuddannelse	Humaniora	5.202	5.509	6.350	6.176	6.187	6.231	1 %
	Samfundsvidenskab	8.264	8.449	9.341	9.748	9.582	10.400	9 %
	Sundhedsvidenskab	1.634	2.094	2.906	2.906	3.077	3.330	8 %
	Teknik og Naturvidenskab	4.860	4.827	5.531	6.004	6.251	6.877	10 %
I alt		47.365	50.358	55.797	56.497	56.355	57.655	2 %

(Universiteternes Statistiske Beredskab – F. Studieaktivitet, 2016).

Dimittendledighed

I tabel 9 ses opgørelser over ledighed for dimittender fire-syv kvartaler efter dimission. Opgørelserne viser tal for KU og gennemsnittet på landsplan fordelt på hovedområder.

Tabellen viser, at den største ledighed på KU i 2013 var på det humanistiske område med 22,8 %. Det sundhedsvidenskabelige hovedområde havde i 2013 den laveste dimittendledighed på KU. Her var dimittendledigheden 4,3 %. Ligeledes gælder det på landsplan at den højeste ledighed i 2013 var på det humanistiske område med 21,6 %, og den laveste ledighed var på det sundhedsvidenskabelige område med 4 %.

Tabel 9: Ledighedsgrad målt i andet år, fire-syv kvartaler efter dimission

		2010	2011	2012	2013
Københavns Universitet	Humaniora	21,9 %	22,8 %	24,7 %	22,8 %
	Naturvidenskab	11,8 %	12,1 %	11,6 %	10,2 %
	Samfundsvidenskab	8,4 %	11,0 %	9,6 %	8,6 %
	Sundhedsvidenskab	4,3 %	4,8 %	4,7 %	4,3 %
	Teknik videnskab	*	2,7 %	*	*
Gennemsnit på landsplan	Humaniora	21,2 %	22,0 %	22,8 %	21,6 %
	Naturvidenskab	13,5 %	13,5 %	12,8 %	12,9 %
	Samfundsvidenskab	10,8 %	11,9 %	11,9 %	10,1 %
	Sundhedsvidenskab	3,4 %	3,6 %	4,0 %	4,0 %
	Teknisk Videnskab*	10,5 %	9,1 %	10,0 %	10,9 %

(Uddannelses- og Forskningsministeriets tilsynstal).

* Opgørelsen for "Kandidatuddannelse, teknisk videnskab" dækker over den toårige kandidatuddannelse i process analytical technology med fem dimittender.

Kriterium I og II: Kvalitetspolitik og strategi samt ledelse og organisering

Akkrediteringspanelet vurderer, at kriterium I og II er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der på KU er en formelt vedtaget kvalitetssikringspolitik, der fastlægger konkrete mål for institutionens samlede kvalitetssikring og -udvikling og omfatter alle universitetets uddannelser. Politikken beskriver de processer og procedurer, der på KU-niveau og på de seks fakulteter skal understøtte målenes opnåelse.

Kvalitetssikringssystemet er velforankret hos KU's ledelse, på fakulteterne, på institutterne og hos studielederne. Kvalitetskulturen er under positiv udvikling i kraft af de kontinuerlige diskussioner i fx KU's ledelsesteam og Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR) og andre udvalg med tværfakultær deltagelse, hvor fælles rammer bidrager til en oplevelse af et 'fælles sprog' og dermed et redskab til at videreudvikle kvalitetskulturen i dialog mellem fakulteterne. Kvalitetssikringssystemet er dermed også kulturunderstøttende. Akkrediteringspanelet noterer sig også, at kvalitetssikringspolitikken hænger godt sammen med KU's nuværende strategiske fokus på at forbedre uddannelserne.

Akkrediteringspanelet vurderer, at det toledede ledelsesansvar i kvalitetssikringssystemet mellem rektor og dekaner er velfungerende. Det medfører, at ledelsesansvaret for uddannelsernes kvalitet er placeret på fakulteterne med speciale i egne uddannelser. Derfra aggregeres det overordnede ansvar til rektor. Kvalitetssikringssystemet består først og fremmest af *Værdigrundlag for uddannelseskvalitet og kvalitetskultur på Københavns Universitet og Københavns Universitets fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser*, der samler retningslinjer og procedurer. KU's fælles retningslinjer, fx for uddannelsesevalueringer, skal udmøn-

tes i fakultetsprocedurer. KU's fælles procedurer, hvor både indhold og metode er fælles for alle fakulteter, omfatter bl.a. godkendelse af oprettelse af nye og nedlæggelse af eksisterende uddannelser.

Centrale processer er de årlige uddannelsesredegørelser og dekanernes afrapportering om uddannelseskvalitet til rektor (DAU'erne) samt rektors tilbagemelding i form af opfølgningpunkter til dekanerne. Hertil kommer uddannelsesevalueringerne, der gennemføres hvert sjette år. Disse processer er med til at sikre et informationsflow fra den enkelte uddannelse til fakultetet og på aggregeret niveau til rektor. Bestyrelsen informeres en gang årligt om kvalitetsforhold.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU's kvalitetssikringsarbejde er baseret på løbende indsamling, analyse og anvendelse af relevante nøgletal og andre informationer om uddannelser. Arbejdet med uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer er baseret på målbare standarder for, hvornår der foreligger utilfredsstillende forhold, der kræver handling. Mulige og relevante årsager og tiltag behandles i processerne, når nøgletallene for en uddannelse ikke lever op til de målbare standarder for kvalitet. Uddannelsesredegørelserne identificerer eventuelle kvalitetsproblemer med hensyn til fx frafald, gennemførelse og ledighed. Panelet noterer sig, at studielederne under besøget gav udtryk for, at uddannelsesredegørelser og -evalueringer giver en god systematik i kvalitetsarbejdet.

De målbare standarder for kvalitet har i form og niveau på nogle områder i 2015-16 været meget forskellige fra fakultet til fakultet. Akkrediteringspanelet anerkender, at det kan være hensigtsmæssigt med forskellige standarder, bl.a. fordi fakulteterne har forskellige styrker og udfordringer. Men det synes endnu ikke tilstrækkeligt afklaret,

om standarderne skal være ambitiøse eller realistiske, hvilket drøftes nærmere under kriterium III og V. Panelet vurderer samtidig, at der med proceduren om rektors godkendelse fra november 2016 vil være mulighed for at etablere mere afklarede standarder baseret på en fælles forståelse på tværs af fakulteter, som balancerer forskellige vilkår med fælles ambitioner.

Herudover bemærker akkrediteringspanelet, at der er gode eksempler på handlingsplaner, der er konkrete med hensyn til hhv. ansvar, indsats og tid. Men der er også eksempler på handlingsplaner, hvor håndtering og milepæle er mindre tydelige, hvilket adresseres under kriterium III, IV og V. Panelet bemærker positivt, at KU og fakulteterne er opmærksomme på dette.

Kvalitetssikringssystemet: organisation og kvalitetspolitik

Under kriterium I og II beskrives KU's samlede system for kvalitetssikring af uddannelser og dets aktører fra strategi- og politkniveau til procedurer og de løbende monitoreringsprocesser.

Først præsenteres systemet og dets aktører. Dernæst præsenteres universitetets kvalitetspolitik og sammenhængen mellem hhv. KU's fælles retningslinjer og procedurer og fakulteternes procedurer. I forlængelse heraf behandles kvalitetssikringssystemets nøgletal og de målbare standarder for kvalitet samt processerne for de årlige uddannelsesreddegørelser og DAU'er og rektors tilbagemelding i form af opfølgningsskemaer til dekanerne. Praksisserne i uddannelsesreddegørelserne behandles under kriterierne III, IV og V. Det daglige kvalitetssikringsarbejde er decentralt forankret på de seks fakulteter, og fakulteternes procedurer er i det følgende beskrevet ved at fremhæve typiske forskelle og ligheder. Det indebærer, at der i dette kapitel ikke vil være en detaljeret behandling af alle procedurer på hvert enkelt fakultet.

Universitetet beskriver selv det daglige kvalitetssikringsarbejde som decentralt forankret på fakulteterne, sådan at det inden for de fælles rammer afspejler det enkelte fakultets organisation, kvalitetskultur og traditioner (selvevalueringsrapporten, s. 14).

Først gennemgås de centrale aktører på universitetsniveau og de råd, nævn og udvalg, som er forankret på dette niveau gennem deres tilknytning til aktører som rektor, prorektor og vicedirektør. Herefter gennemgås de faste aktører i forbindelse med fakulteternes kvalitetssikringsarbejde.

Bestyrelsen er KU's øverste myndighed. Bestyrelsen fastsætter rammerne for rektors daglige ledelse i rektorinstruksen. Ansvars- og arbejdsfordelingen mellem bestyrelse og rektor medfører, at rektor årligt orienterer bestyrelsen om status med hensyn til uddannelseskvaliteten på KU.

Rektor er overordnet ansvarlig for uddannelseskvaliteten. Af KU's vedtægts § 22, stk. 4, fremgår det, at rektor "fastsætter nærmere retningslinjer for dokumentationssystemer for evalueringer og opfølgning heraf" (selvevalueringsrapporten, s. 42). Rektor har således ansvaret for, at KU lever op til kravene i KU's kvalitetssikringssystem, og for at sikre, at systemet udvikles efter behov. Rektor har delegeret det daglige ansvar for kvalitetssikring af uddannelserne og undervisningen til dekanerne. KU beskriver ledelsesansvaret som to-leddet. Det medfører, "at det organisatoriske ledelsesansvar for uddannelsernes kvalitet er placeret på fakulteterne med speciale i egen uddannelses- og forskningsportefølje. Derfra aggregeres det overordnede ansvar til rektor" (selvevalueringsrapporten, s. 133).

Rektoratet udgøres af rektor sammen med hhv. prorektor for forskning og innovation og prorektor for uddannelse. Af KU's vedtægter fremgår det, at "[p]rorektors arbejdsopgaver fastlægges af bestyrelsen efter indstilling fra rektor" (selvevaluerings-

rapporten, s. 162). Prorektor for uddannelse er ansvarlig for studiemiljøet, mens prorektors rolle i forbindelse med kvalitetssikring ikke er beskrevet nærmere. Rektoratet og universitetsdirektøren udgør KU's direktion, som er universitetets øverste daglige ledelse.

Vicedirektøren for uddannelse fører på rektors vegne tilsyn med fakulteternes udmøntning af KU's kvalitetssikringssystem (selvevalueringsrapporten, s. 43). Vicedirektøren for uddannelse er ligeledes leder af Uddannelsesservice i universitetets fællesadministration, som servicerer og kvalitetsudvikler KU's uddannelsesområde. Uddannelsesservice er inddelt i seks områder, herunder Data & Systemer, som bl.a. har ansvaret for universitetets administrative systemer, officielle indberetninger af uddannelsesdata, statistik og ledelsesinformation, og Uddannelsesstrategisk Sekretariat, som koordinerer og faciliterer bl.a. implementering af større uddannelsesstrategiske opgaver og projekter.

Udvikling, koordinering og drift af kvalitetssikringssystemet sker på forskellige niveauer i organisationen i regi af KU's ledelsesteam (LT), KUUR og Københavns Universitets Studieadministrative Koordineringsudvalg (SAK). Fælles for disse råd, nævn og udvalg er, at de er forankret på universitetsniveau og involverer fakulteterne.

LT består af rektor, prorektor for forskning, prorektor for uddannelse, universitetsdirektøren samt de seks dekaner. LT drøfter de årlige DAU'er og rektors opfølgningsspørgsmål i den forbindelse, evaluering og udvikling af kvalitetssikringssystemet samt indstillinger vedrørende oprettelse og nedlæggelse af uddannelser.

KUUR består af prorektor for uddannelse, vicedirektøren for uddannelse, prodekanerne for uddannelse samt studerende. KUUR rådgiver rektoratet og ledelsesteamet i forbindelse med tværgående uddannelsesstrategiske spørgsmål. KUUR er

endvidere forum for udveksling af best practice på tværs af universitetets fakulteter. Under besøget fremgik det, at der er tradition for, at rektor følger KUUR's indstillinger, og at KUUR bl.a. har diskuteret konceptet for undervisningsportfolio, før det blev udrullet, og studiemiljøundersøgelsernes integration i kvalitetssikringssystemet.

SAK består af fakulteternes studiechefer og vicedirektøren for uddannelse, som på udvalgets månedlige møder drøfter og igangsætter initiativer inden for det studieadministrative område. SAK kan indstille forslag til KUUR med henblik på vedtagelse. Under akkrediteringspanelets besøg fremgik det, at SAK er et koordinerende udvalg og ikke har en formel plads i ledelsessystemet. Det fremgik desuden af besøget, at udvalget også diskuterer nøgletallenes opgørelse og anvendelighed.

SAK rådgives af SAK-kvalitetssikring i forbindelse med spørgsmål om udvikling af kvalitetssikringssystemet. SAK-kvalitetssikring har særligt fokus på tværfakultære spørgsmål og identificering af best practice i forbindelse med implementering af KU's strategier og politikker for kvalitetssikring på uddannelsesområdet.

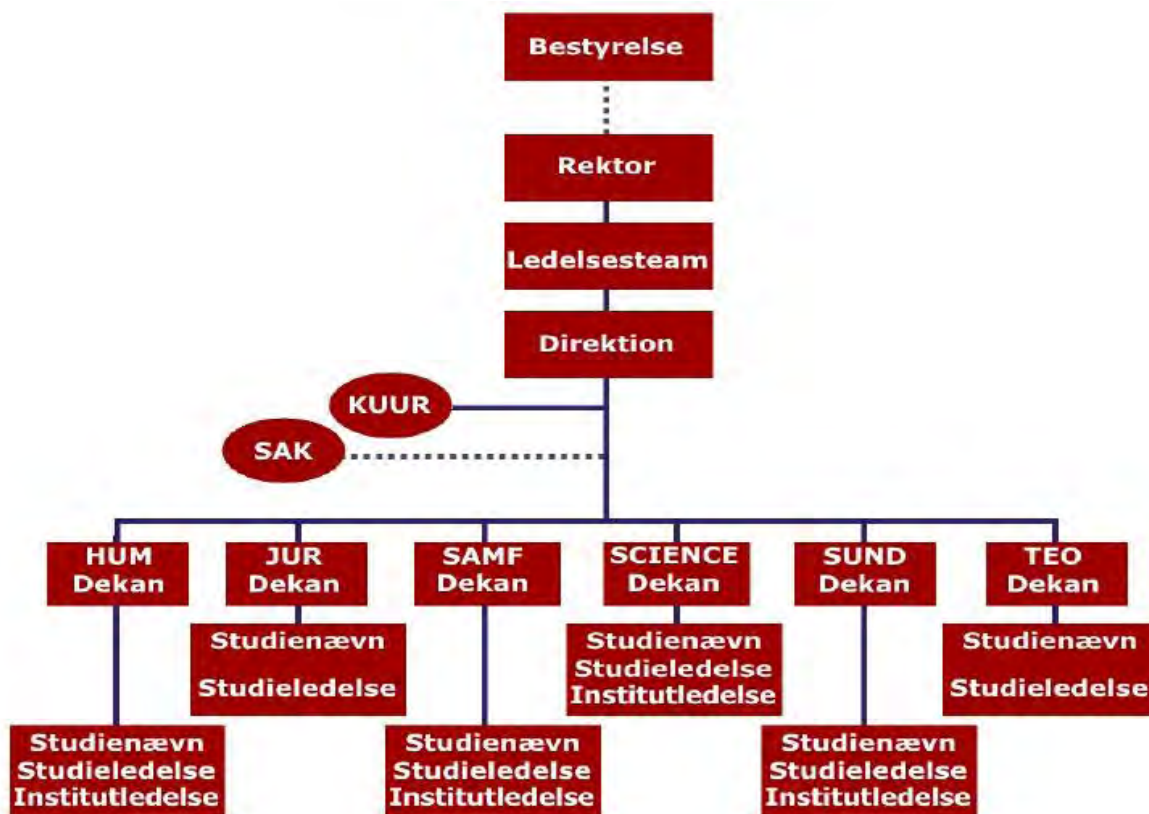
Fakulteterne

Dekanen er overordnet ansvarlig for fakultetets kvalitetssikring af uddannelser og har ansvaret for, at der er sammenhæng mellem forskning og uddannelse. Dekanen har mulighed for at delegere dette ansvar og ansvaret for kvalitetssikring af fakultetets uddannelser til fx prodekanerne.

Prodekanen for uddannelse refererer til og rådgiver dekanen om kvalitetssikring og -udvikling af fakultetets uddannelser, uddannelsesstrategiske projekter og ændringer af studieordninger. Prodekanen fastlægger desuden rammerne for uddannelsesrelaterede projekter.

Figur 3: KU's governancestruktur for kvalitetssikring af uddannelser

(Selvevalueringsrapporten, s. 44)

Instituttlederen varetager den daglige ledelse af instituttet og er ansvarlig for prioriteringen og fordelingen af ressourcer til instituttets forskning og den undervisning, der udbydes af instituttet. På KU er der institutter på fire ud af seks fakulteter. På Det Humanistiske Fakultet (HUM) indgår institutlederne i fakultetsdirektionen med dekanatet og fakultetsdirektøren, mens de på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet (SAMF), Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet (SCIENCE) og Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet (SUND)⁴ indgår i fakulteternes ledelsesteam. Instituttlederen har personaleansvaret for alle VIP'er på instituttet og har ansvaret for at følge op på den faglige og pædagogiske kompetence-

udvikling samt for at afholde medarbejderudviklingssamtaler (MUS). Instituttlederen samarbejder med studienævnene og studielederne om opfølgning på evalueringer af uddannelse og undervisning. På SCIENCE og på de farmaceutiske og veterinærmedicinske institutter på SUND er opfølgningsansvaret delegeret til hhv. viceinstituttlederen for undervisning (VILU) og undervisningsudvalgsformanden.

Studielederen er faglig leder af en eller flere uddannelser og er altid VIP. Studielederen har til opgave i samarbejde med studienævnet at forestå den praktiske tilrettelæggelse af uddannelsen og undervisningen samt prøver og eksaminer. Studielederen skal også sikre inddragelse af den nyeste forskning inden for uddannelsens fag-

⁴ På SUND indgår centerlederne også i fakultetets ledelsesteam.

område og følge udviklingen på arbejdsmarkedet med henblik på at sikre relevans. Studielederen er udpeget for en treårig periode af dekanen/prodekanen for uddannelse efter indstilling fra studienævnet (selvevalueringsrapporten, s. 46). Studielederen refererer til dekanen/prodekanen for uddannelse i forbindelse med overordnede uddannelsesmæssige spørgsmål. På HUM og SAMF, hvor uddannelserne er forankret på institutniveau, indgår studielederen også i instituttets ledelse.

Studielederen udvikler uddannelsen fagligt og kvalitativt i samarbejde med *studienævnet*, som rådgiver dekanen og prodekanen for uddannelse om alle sager af betydning for uddannelse og undervisning. Studienævnet har derudover ansvaret for den faglige kvalitetssikring og kvalitetsudviklingen af uddannelser og undervisning samt for at påse opfølgning på undervisnings-evalueringer. Desuden varetager studienævnet revision og udvikling af studieordninger og indstiller disse til godkendelse hos dekanen. Studienævnet behandler kursusudbuddet for mindst et studieår ad gangen.

Dekanen fastlægger antallet af medlemmer i de enkelte studienævn. Studienævnetsformanden har ansvaret for, at studienævnet sikrer tilrettelæggelse, gennemførelse og

udvikling af uddannelse og undervisning, og for, at dette sker i samarbejde med studielederen. På nogle fakulteter er studienævnetsformanden altid en studieleder, mens det på andre ikke er tilfældet, og på atter andre fakulteter findes begge organiseringsformer.

Fakulteterne har forskellige studienævnstrukturen. På SUND og SCIENCE er studienævnene forankret på fakultetsniveau og går på tværs af institutter. Det gælder også på Det Teologiske Fakultet (TEO) og Det Juridiske Fakultet (JUR), hvor studienævnene dog er fagspecifikke, idet der er tale om enhedsfakulteter uden institutter. KA-studienævnet indeholder dog fire uddannelser og kan ikke betegnes som fagspecifikt (høringssvar, s. 6). På HUM og SAMF er studienævnene forankret på institutniveau, sådan at hvert institut har sit eget studienævn, som er enten bredt eller fagspecifikt. De fleste studienævn dækker flere uddannelser, mens enkelte uddannelser har deres eget studienævn. Ligheder og forskelle i studienævnstrukturen på KU fremgår af tabel 1.

På SCIENCE og SUND har undervisere og studerende mulighed for at involvere sig i kvalitetssikringsarbejdet gennem undervisningsudvalgene.

Tabel 1: Typologi over studienævn på KU

Fakulteter	SCIENCE	SUND	TEO	JUR	SAMF	HUM
Antal institutter	12	13	Ingen		5	8
Antal uddannelser	Relativt mange (30-61)		Få (4-5)		Relativt få (16)	Mange (112)
Antal studienævn	7	12	2		6	8
Studienævnforankring	Forankret på fakultetsniveau				Forankret på institutniveau	
Organisering af studienævn	Tværgående studienævn	Fagspecifikke studienævn				Brede studienævn
Uddannelser pr. studienævn	≤ 10	≤ 2				≤ 30

Kvalitetssikringssystem: politik, retningslinjer og procedurer

I det følgende behandles KU's kvalitetspolitik, retningslinjer og procedurer med fokus på, hvordan der er fastlagt konkrete og ambitiøse mål for institutionens samlede kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af uddannelserne. Der fokuseres også på, om systemet har beskrevet de processer og procedurer, der skal understøtte, at målene nås, og at relevante problemstillinger identificeres undervejs.

KU's kvalitetssikringssystem består af værdigrundlag, politikker, retningslinjer og procedurer, som er struktureret hierarkisk i forhold til hinanden, som illustreret i figur 4. Uddybelsen af de enkelte elementer sker under kriterium III, IV og V, mens de i dette afsnit blot præsenteres kort.

Kvalitetssikringssystemet bygger på grundelementerne i *Københavns Universitets*

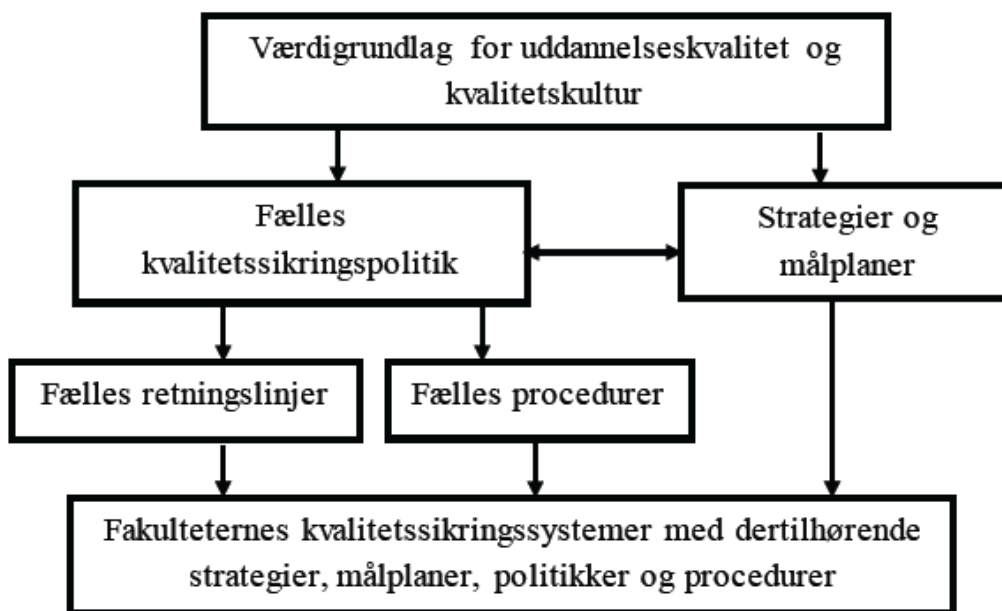
værdigrundlag, som beskriver, at KU "bi

drager til samfundets udvikling og vækst gennem tre uadskillelige aktiviteter: at forske, at uddanne og at udveksle viden" (selvevalueringsrapporten, s. 169).

Værdigrundlag for uddannelseskvalitet og kvalitetskultur på Københavns Universitet specificerer og udfolder universitetets samlede værdigrundlag og fastlægger de overordnede rammer for kvalitetssikringssystemet. Her har KU selv defineret og operationaliseret god uddannelseskvalitet på universitetets uddannelser. Gode uddannelser er således kendetegnet ved at være bl.a. forskningsbaserede, relevante, kvalitetssikrede og veltilrettelagte (selvevalueringsrapporten, s. 170-172).

KU's strategi for 2012-16, der er vedtaget af bestyrelsen, betoner som første punkt, at "Københavns Universitet skal have endnu bedre uddannelser". Det udmøntes bl.a. i mål som at "Styrke sammenhængen mel-

Figur 4: KU's kvalitetssikringssystem

(Selvevalueringsrapporten, s. 26)

lem forskning og uddannelse som beskrevet i projektet Den Gode Uddannelse og gøre denne sammenhæng tydelig på kursusniveau. Universitetets mange forskningscentre- og områder skal bidrage aktivt til undervisningen og vejledningen, så de studerende møder den fremmeste forskning og de fremmeste forskere inden for endnu flere fagområder” (selvevalueringsrapporten, s. 259 og 28).

Københavns Universitets fælles kvalitets-sikringspolitik for uddannelser samler de fælles retningslinjer og procedurer og ”sætter rammerne for kvalitetssikringsarbejdets daglige udfoldelse på KU og understøtter implementering og udmøntning af universitetets strategier og målplaner” (selvevalueringsrapporten, s. 25). Den fælles kvalitets-sikringspolitik blev udarbejdet første gang i 2011 og revideret i 2014. Kvalitetssikringspolitikken er baseret på Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). Kvalitetssikringspolitikken kræver, at fakulteternes kvalitetssikring af uddannelserne er baseret på ESG-standarderne, eksempelvis 1.2 Godkendelse, tilsyn og regelmæssig evaluering af uddannelser osv. Fx er det et krav under punkt 1.2, at fakulteterne har ”en procedure for løbende og systematisk dialog med aftagerpaneler”. Ligeledes er det et krav under punkt 1.4, at ”[f]akulteterne skal fastsætte egne standarder for kvalitet og forskningsbaseret uddannelse” for at leve op til definitionen af forskningsbaserede uddannelser, som den fremgår af universitetets *Værdigrundlag for uddannelseskvalitet og kvalitetskultur på Københavns Universitet*.

Den fælles kvalitetssikringspolitik stiller overordnede krav til fakulteternes kvalitetssikringssystemer og fastlægger, hvilke procedurer fakulteterne skal have, og eventuelle særlige krav til indholdet af disse, men ikke til den metodiske tilgang. Politikken kan således vise sig gennem både retningslinjer, hvor der er metodefrihed, og procedurer, hvor der ikke er metodefrihed.

De fælles retningslinjer skal udmøntes i fakultetsprocedurer, der gælder for alle fakultetets uddannelser. KU’s fælles retningslinjer skal sikre, at centrale kvalitetssikringsaktiviteter har et sammenligneligt indhold, fx med hensyn til undervisnings-evalueringer, uddannelsesreddegørelser, uddannelsesevalueringer og universitets-pædagogikum.

KU’s procedurer, hvor både indhold og metode er fælles for alle fakulteter, omfatter bl.a. godkendelse af oprettelse af nye uddannelser og nedlæggelse af eksisterende uddannelser, jævnfør boks 1.

Boks 1. Retningslinjer og procedurer på KU

Fælles retningslinjer, der skal udmøntes i procedurer på fakulteterne	Fælles procedurer
<ul style="list-style-type: none"> • Undervisningsevalueringer • Uddannelsesreddegørelser • Uddannelsesevalueringer • Studie- og karrierevejledning • Studieintroduktionsforløb • Universitetspædagogikum • Undervisningsportfolio ved besættelse af videnskabelige stillinger • Dekanernes afrapportering om uddannelseskvalitet til rektor (DAU) • Fælles retningslinjer for fakulteternes VIP/DVIP-politikker 	<ul style="list-style-type: none"> • Godkendelse af oprettelse af nye uddannelser • Godkendelse af lukning af eksisterende uddannelser • Godkendelse og opfølgning på fakulteternes afrapportering på kvalitetssikring • Dimittendundersøgelser • Indgåelse og nedlæggelse af Erasmusaftaler

(Selvevalueringsrapporten, s. 27).

Fakulteterne udarbejder derudover fakultetsspecifikke målplaner, der understøtter KU’s samlede målplan. De fakultetsspecifikke målplaner er fakulteternes delkontrakter med rektor, hvor fakulteterne forpligter

sig til at bidrage til, at KU samlet set lever op til sin målplan. Fakulteterne afrapporterer en gang årligt på delmålene til rektor. Derudover afgiver fakulteterne en mundtlig midtvejsstatus til rektor.

Endelig har alle fakulteter en fakultetsstrategi, der understøtter KU's fælles strategi, og som fakulteterne kan vælge at supplere med egne strategimål. Fakultetets delmål afrapporteres til rektor, mens egne strategimål udelukkende afrapporteres internt til dekanen.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet konstaterer, at universitetet har en formelt vedtaget politik. Panelet vurderer, at det to-ledede ledelsesansvar i kvalitetssikringssystemet mellem rektor og dekan er velfungerende. Det medfører, at ledelsesansvaret for uddannelsernes kvalitet er placeret på fakulteterne med speciale i egne uddannelser. Derfra aggregeres det overordnede ansvar til rektor.

Derudover forstærkes en fælles kvalitetskultur gennem diskussioner inden for bl.a. rektors ledelsesteam med dekanerne (LT) og KUUR, hvor prodekanerne for uddannelse mødes med prorektor og vicedirektøren for uddannelse. Akkrediteringspanelet noterer sig, at såvel dekaner som prodekaner er aktive, også i forbindelse med diskussioner mellem fakulteterne, hvilket styrker en fælles kvalitetskultur inden for universitetet.

Nøgletal og målbare standarder for kvalitet

KU's kvalitetssikringssystem omfatter en række centrale processer, først og fremmest de årlige uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringerne, der gennemføres hvert sjette år, samt DAU'erne og rektors tilbagemelding i form af opfølgningsskemaer til dekanerne. Centrale elementer i disse processer er nøgletal på uddannelsesniveau og fakulteternes målbare standarder for kvalitet.

I dette afsnit behandles nøgletal på uddannelsesniveau og målbare standarder for kvalitet på fakultetsniveau, og i det følgende behandles de årlige uddannelsesredegørelser og DAU'erne. Under kriterium IV behandles KU's uddannelsesevalueringer.

Nøgletallene omhandler den enkelte uddannelsesfrafald, optag, ledighed mv. i et givet år og produceres af KU's centrale Uddannelsesservice eller af fakulteterne (selvevalueringsrapporten, s. 114).

De målbare standarder for kvalitet er fastlagt for et år ad gangen af fakulteterne og skal fra november 2016 godkendes af rektor. Den enkelte uddannelses nøgletal skal leve op til og forholde sig til de målbare standarder, og dette skal rapporteres i uddannelsesredegørelsen og uddannelsesevalueringen (supplerende information, s. 212).

Nøgletal i KU's kvalitetssikringsarbejde
Retningslinjer for uddannelsesevaluering og Retningslinjer for årlige uddannelsesredegørelser stiller krav om, hvilke data der som minimum skal indgå i uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer (selvevalueringsrapporten, s. 54).

Uddannelsesservice leverer én gang årligt – 1. december – en datapakke med uddannelsesstatistisk materiale om alle uddannelser på KU. Den omfatter optag, bestand, antal grader, gennemførelse, frafald, dimittendledighed, STÅ-produktion mv. Herudover modtager fakulteterne hvert tredje år dimittendundersøgelserapporter. Fakulteterne har adgang til datapakken via KU's intranet, hvor data for de tre seneste år præsenteres. Videre har fakulteterne adgang til to dynamiske rapporter om frafald/studieprogression og ECTS-pointproduktion pr. studerende, der opdateres dagligt (selvevalueringsrapporten, s. 54-55, og supplerende information, s. 49). Akkrediteringspanelet har set disse rapporter.

Fakulteterne udarbejder herudover nøgletal om forskningsbaserings, VIP/DVIP-ratio,

stud/VIP-ratio (i antal) eller STÅ/VIP (årsværk), som indgår i de uddannelsesevalueringer, der gennemføres hvert sjette år (supplerende information, s. 54).

Der er i flere fakulteters uddannelsesredegørelser fra 2015 og 2016 kritiske bemærkninger om kvaliteten af de nøgletal, der leveres til uddannelsesredegørelserne. Der er også eksempler på, at de nøgletal, som proceduren foreskriver, modtages med usikkerhed af fakulteterne. I forbindelse med SUND's afrapportering til rektor i 2015 fremgår det fx, at nogle uddannelser har sat spørgsmålstegn ved de leverede datas pålidelighed (selvevalueringsrapporten, s. 549). På Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS) på HUM er der i 2015 på 6 af 46 uddannelser kommentarer om nøgletallenes kvalitet (audit trail 2, s. 73). Akkrediteringspanelet noterer sig dog, at der i anden runde i 2016 var langt færre bemærkninger om tallenes kvalitet.

Under akkrediteringspanelets besøg talte uddannelsesrepræsentanter fra flere fakulteter om, at nøgletal er svære at anvende på mindre uddannelser. Andre talte mere generelt om såkaldt 'informeret tillid' til nøgletallene, og at man altid bør forholde sig kritisk til tallene. En studieleder fortalte, at man i forbindelse med nøgletal i uddannelsesredegørelser har sendt tallene til instituttets uddannelseskoordinatorer til ekstra tjek.

Der arbejdes på flere niveauer med at sikre nøgletallenes kvalitet. SCIENCE skriver fx, at "[g]enerelt for uddannelsesredegørelser gælder det, at SCIENCE kontinuerligt arbejder på at blive skarpere på at formidle datagrundlag og krav til opgørelsesmetoder (...). Der er blevet afholdt et studieledermøde den 1. juni 2016, hvor SCIENCE Uddannelse orienterede studielederne om datagrundlag og opgørelsesmetoder" (audit trail 2, s. 5).

KU's LT behandlede i december 2015 spørgsmålet om fakulteternes efterspørgsel

efter "mere gennemskuelige og mere retvisende data" og indstillede, at Uddannelsesservice arbejder videre med metode- og begrebsafklaring på (dele af) området og fortsat prioriterer at etablere et ledelsesinformationssystem (selvevalueringsrapporten, s. 585).

Uddannelsesservice gav under andet besøg udtryk for, at nøgletallenes kvalitet drøftes i fora på mindst tre niveauer, og at man er blevet opmærksom på, at der skal udarbejdes en bedre vejledning til studielederne.

Målbare standarder for kvalitet i KU's kvalitetssikringsarbejde

Det fremgår af *Retningslinjer for uddannelsesevalueringer på Københavns Universitet*, at fakulteterne definerer egne målbare standarder for, hvornår kvaliteten på en uddannelse vurderes tilfredsstillende hhv. utilfredsstillende. Det var i 2015-16 dekanen/prodekanen for uddannelse, der i dialog med fakultetsdirektionen, studienævne, studielederne og institutlederne fastlagde standarderne. 1. september 2016 blev rektors godkendelse tilføjet i *Københavns Universitets fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser*. "Dekanerne indstiller pr. 1. november fakultetets målbare standarder for den efterfølgende afrapporteringsperiode som opfølgning på de årlige afrapporteringer om uddannelseskvaliteten. Rektor godkender fakulteternes målbare standarder senest 1. december" (selvevalueringsrapporten, s. 58, og supplerende information, s. 207).

Akkrediteringspanelet har særligt været interesseret i, om de målbare standarder for kvalitet på de forskellige fakulteter afspejler realistiske og/eller ambitiøse mål.

Boks 2. Standarder for kvalitet

Fakulteterne skal definere standarder for nedenstående parametre, dvs. hvornår forholdene for hvert enkelt delelement er (u)tilfredsstillende. Fakulteterne skal som minimum leve op til de specifikke mål, der fremgår af universitetets og fakulteternes egne strategier og målplaner. Standarderne fremgår af fakulteternes hjemmesider.

- Optag
- Frafald
- Gennemførelse
- Ledighedsstatistik
- Eksamensklagestatistik
- Antal internationale studerende på engelsksprogede kandidatuddannelser (full degree)
- VIP/DVIP-ratio
- Stud./VIP-ratio
- Studiestart
- Studie- og karrierevejledning
- Internationalisering
- Pædagogisk kompetenceudvikling, nye undervisere og deltidsansatte
- Pædagogisk kompetenceudvikling, fastansatte
- Udvikling af faglige kvalifikationer

VIP/DVIP-ratio og Stud./VIP-ratio indgår i uddannelsesevalueringen hvert sjette år. På JUR indgår disse nøgletal også i de årlige uddannelsesredegørelser. I *Retningslinjer for dekanernes afrapportering om uddannelseskvalitet til rektor* fra 1. september 2016 fremgår det, at nøgletallet ”opgøres enten i årsværk eller antal” (supplerende information, s. 214). Dette er en ændring af de tidligere retningslinjer, hvor det fremgik, at STUD/VIP-ratio ”opgøres både i årsværk og antal”, og altså ikke kun i antal.

(Selvevalueringsrapporten, s. 203).

Fakulteternes standarder skal som minimum leve op til de specifikke mål, der fremgår af universitetets og fakulteternes egne strategier og målplaner, og skal som minimum sammenlignes med hovedområdets landsgennemsnit for frafald og VIP/DVIP-ratio. Fakulteterne definerer selv, hvor stort udsvinget må være i forhold til landsgennemsnittet, før der skal gribes ind. Hvor der ikke findes landsgennemsnit, må fakulteterne selv fastlægge de målbare standarder (selvevalueringsrapporten, s. 202). Grunden til, at det har været fakulteterne, der har fastlagt de målbare standarder, er ifølge KU, at uddannelserne er forskellige med hensyn til styrker, udfordringer

og rammer: ”(...) derfor er det ikke praktisk muligt at fastsætte realistiske og ambitiøse mål, der er fælles for alle uddannelser” (selvevalueringsrapporten, s. 57).

I tabel 2 præsenteres udvalgte standarder for kvalitet for 2016 (se side 27).

Akkrediteringspanelet noterer sig, at det fremgår af fakulteternes dokumentation, at niveauerne for de målbare standarder for kvalitet for det første er forskellige fakulteterne imellem, og for det andet er fremstillingsformen også forskellig, idet nogle fakulteter som en given standard anvender absolutte tal, mens andre anvender en procentsats i forhold til det pågældende hovedområdes gennemsnit.

Under andet besøg gav flere studieledere og studienævnsrepræsentanter på tværs af fakulteter udtryk for, at man ikke ønsker mere ensartede standarder. De gav udtryk for, at standarder er hensigtsmæssige på store uddannelser, men kan være svære at håndtere på mindre uddannelser. De kan give nogle strategiske indikationer og input til udvikling, men kan ikke stå alene. På nogle fag er der store krav til sprogfærdigheder med et stort frafald til følge, standarder eller ej.

Det blev også givet udtryk for forskellige holdninger til, om standarder skal afspejle ’det realistiske’ eller ’det ambitiøse’. En studieleder gav udtryk for, at nogle kan være nervøse med hensyn til ambitiøse standarder, der kan give mange røde tal i offentligheden – men at ambitiøse nøgletal kan være gode i forbindelse med interne processer.

Rektor fortalte, at dekanerne med proceduren om rektors godkendelse af fakulteternes standarder fra november 2016 nu skal forklare, hvorfor de har valgt de respektive standarder, og at det medfører en kvalificeret diskussion. Det fremgik ikke, om den nye procedure med rektors godkendelse omfatter både niveau og fremstillingsform (interval eller ej, absolutte eller relative tal,

Tabel 2: Standarder for kvalitet

Standarder for kvalitet i % 2016 (udvalgte)	HUM	JUR	SAMF	SCIENCE	SUND	TEO
Frafald – første år på bachelor-uddannelser	20	Må ikke overstige landsgennemsnit og absolut ikke 15	Under landsgennemsnit for hovedområdet – må ikke overstige 15	15	Mindre end gennemsnittet af de seneste tre års landsgennemsnit for hovedområdet	Maks 20 % i forhold til landsgennemsnittet for humaniora
Frafald – kandidatuddannelser	15	10	Under landsgennemsnit for hovedområdet – må ikke overstige 10	10	Mindre end gennemsnittet af de seneste tre års landsgennemsnit for hovedområdet	Maks 20 % i forhold til landsgennemsnittet for humaniora
STÅ/VIP-ratio (årsværk)	Opgøres ikke, men opgøres i antal. Intervallet 5-35	Opgøres ikke, men opgøres i antal: 1:58	75	25	40 med mulighed for en afvigelse på 25 %	Opgøres ikke, men opgøres i antal, som ikke må afvige negativt med 10 % eller mere i forhold til forrige år
Ledighed fire-syv kvartaler efter dimission	30	Må ikke overstige gennemsnittet for hovedområdet	Ledigheden må ikke være 2 procentpoint eller mere over landsgennemsnittet for hovedområdet	Må ikke overstige det nationale gennemsnit: 12 % for årgang 2009 og fremefter	Bacheloruddannelser: 10 Kandidatuddannelser: mindst lige så lav som gennemsnittet af landsgennemsnittet for hovedområdet de seneste tre år	Må ikke afvige negativt med 20 % eller mere i forhold til landsgennemsnittet

(HUM: selvevalueringsrapporten, s. 309-311; JUR: linksamling, s. 298; SAMF: linksamling, s. 409-410; SCIENCE: linksamling, s. 506-514; SUND: linksamling, s. 709-711; TEO: linksamling, s. 933-934).

mv.). Flere standarder er i 2017 blevet ændret; herunder er standarderne for ledighed på HUM ændret fra 30 % til 22 % (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 235).

Anvendelse af målbare standarder for kvalitet behandles yderligere under uddannelsesredegørelser i dette kapitel samt under kriterium III og kriterium V.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet bemærker, at der på institutionsniveau og på fakultetsniveau produceres en række nøgletal, som indgår i den løbende monitorering og identificering af kvalitetsproblemer. Panelet har bemærket, at der særligt i 2015 på flere fakulteter var kritiske bemærkninger om nøgletalenes kvalitet, herunder bl.a. med hensyn til små uddannelser. De kritiske bemærkninger var færre i 2016, og panelet har set, at både KU og fakulteterne er opmærksomme på dette problem og arbejder aktivt på at løse det.

KU's målbare standarder for kvalitet skaber et grundlag for identificering af kvalitetsproblemer. Samtidig kan standarderne være et grundlag for håndtering af indsatser. Dermed er de målbare standarder for kvalitet med til at sætte en fælles dagsorden på KU og på fakulteterne.

Akkrediteringspanelet anerkender, at niveauet for de målbare standarder for kvalitet bør tage hensyn til forskelle i styrker og udfordringer på tværs af de enkelte fakulteter. Samtidig synes der for panelet at være en uafklaret diskussion fakulteterne imellem om, hvorvidt målbare standarder skal afspejle det realistiske eller det ambitiøse. Panelet noterer sig også, at standarderne formmæssigt præsenteres forskelligt og derfor kan være svære at sammenligne på tværs af fakulteter. Dette drøftes nærmere under kriterium III og V.

Akkrediteringspanelet fik imidlertid det indtryk, at det efter et par års arbejde med de målbare standarder og de fælles diskussioner, der er blevet ført i rektors ledelsesteam og i KUUR, nu er bedre forudsætninger for at justere standarderne. Panelet hilser derfor ændringen i KU's kvalitetspolitik og dermed proceduren om rektors godkendelse af fakulteternes standarder fra november 2016 velkommen, fordi den kan bidrage til at skabe et mere gennemsigtigt system for målbare standarder. Panelet noterer sig også positivt, at eksempelvis standarden for ledighed på HUM er ændret fra 30 % i 2016 til 22 % i 2017.

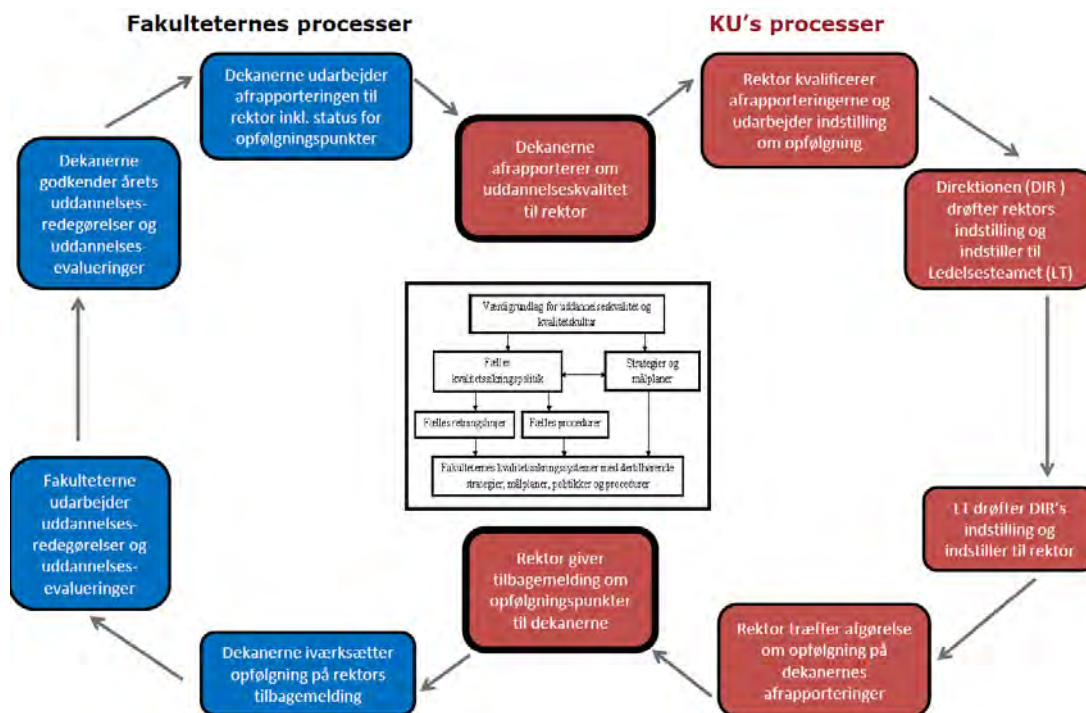
Uddannelsesredegørelser og dekanernes årlige afrapporteringer til rektor

I dette afsnit beskrives KU's årlige uddannelsesredegørelser og DAU'erne. Uddannelsesevalueringer omtales kort her og behandles i øvrigt under kriterium IV.

De centrale processer for kvalitetssikring af uddannelser forløber i to integrerede cirkler: én på fakultetsniveau, der omfatter fakulteternes arbejde med uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer og dekanens afrapportering heraf i DAU'erne, og én på universitetsniveau, som omfatter rektors og ledelsens opgaver på baggrund af DAU'erne. De to cirkler er illustreret i figur 5 (se side 29).

Uddannelsesredegørelserne og uddannelsesevalueringerne udgør ifølge KU grundstammen i den løbende og systematiske kvalitetssikring af uddannelserne, som dekanerne årligt afrapporterer til rektor (selv-evalueringsrapporten, s. 16 og 217).

Figur 5: Proces for kvalitetssikring af uddannelser og evaluering af KU's kvalitetssikringssystem

(Supplerende information, s. 45)

Uddannelsesevalueringer hvert sjette år

Uddannelsesevalueringerne gennemføres hvert sjette år og indeholder flere kvantitative og kvalitative data end uddannelsesredegørelserne, ligesom eksterne eksperter indgår i evalueringsprocessen for den enkelte uddannelse. Dette betyder ifølge KU, at der i en uddannelsesevaluering er mulighed for at foretage mere dybdegående analyser af årsagssammenhænge på uddannelsen, end det er tilfældet med en uddannelsesredegørelse (selvevalueringsrapporten, s. 178). Bl.a. fremgår det af KU's kvalitetssikringspolitik, at forskningsbaseret indgår i uddannelsesevalueringerne (selvevalueringsrapporten, s. 184). Med undtagelse af JUR indgår dette spørgsmål ikke systematisk i de årlige uddannelsesredegørelser.

En anden forskel er, at uddannelsesevalueringer rapporteres for hver enkelt uddannelse, mens uddannelsesredegørelser i

nogle tilfælde rapporteres pr. institut, hvilket kan omfatte flere uddannelser for hver redegørelse. Uddannelsesevalueringerne indgår som bilag i DAU'en, mens redegørelserne indgår på aggregeret niveau. Uddannelsesevalueringerne behandles som nævnt under kriterium IV.

De årlige uddannelsesredegørelser

I det følgende behandles retningslinjer og procedurer i forbindelse med KU's uddannelsesredegørelser, herunder hvordan problemstillinger på den enkelte uddannelse identificeres og håndteres. Akkrediteringspanelet har også været interesseret i fakulteternes opgave i forbindelse med processen. Praxis i forbindelse med uddannelsesredegørelserne behandles under kriterierne III, IV og V.

Fakulteterne udarbejder hvert år uddannelsesredegørelser for alle uddannelser, undtagen i de år, hvor fakulteterne gennemf-

rer uddannelsesevaluering (selvevalueringsrapporten, s. 194). På SCIENCE er uddannelsesredegørelserne blevet udarbejdet siden 2005. Udbredelsen af uddannelsesredegørelserne til alle fakulteter er sket i 2014. Det er således et eksempel på spredning af best practice på KU.

Ifølge *Retningslinjer for årlige uddannelsesredegørelser på Københavns Universitet* er formålet løbende og systematisk at sikre uddannelsernes kvalitet gennem indblik i den enkelte uddannelses aktuelle status (selvevalueringsrapporten, s. 194). Retningslinjerne stiller krav om, at fakulteterne skal udarbejde en procedure for de årlige uddannelsesredegørelser, der tydeliggør ansvaret for processen, herunder med hensyn til konklusioner, opfølgning og øvrige aktører, der er inddraget.

Det fremgår af fakulteternes procedurer, at uddannelsesredegørelserne behandler uddannelserne enkeltvis. Bachelor- og kandidatuddannelser, der ligger i forlængelse af hinanden, kan dog behandles samlet. Uddannelsesredegørelsen for Institut for Medier, Erkendelse og Formidling (MEF) fra 2015 behandler 11 uddannelser, og redegørelsen for ToRS behandler 46 uddannelser. Rapporter, der behandler en-to uddannelser, er på otte-ti sider, mens MEF's rapport er på omkring 30 sider.

Studielederen udarbejder de årlige uddannelsesredegørelsesrapporter, og studienævnene inddrages i behandlingen af rapporterne. På HUM har institutledelsen til opgave at udarbejde rapporten. Aftagerpanelet inddrages eller orienteres på SCIENCE, SAMF og SUND.

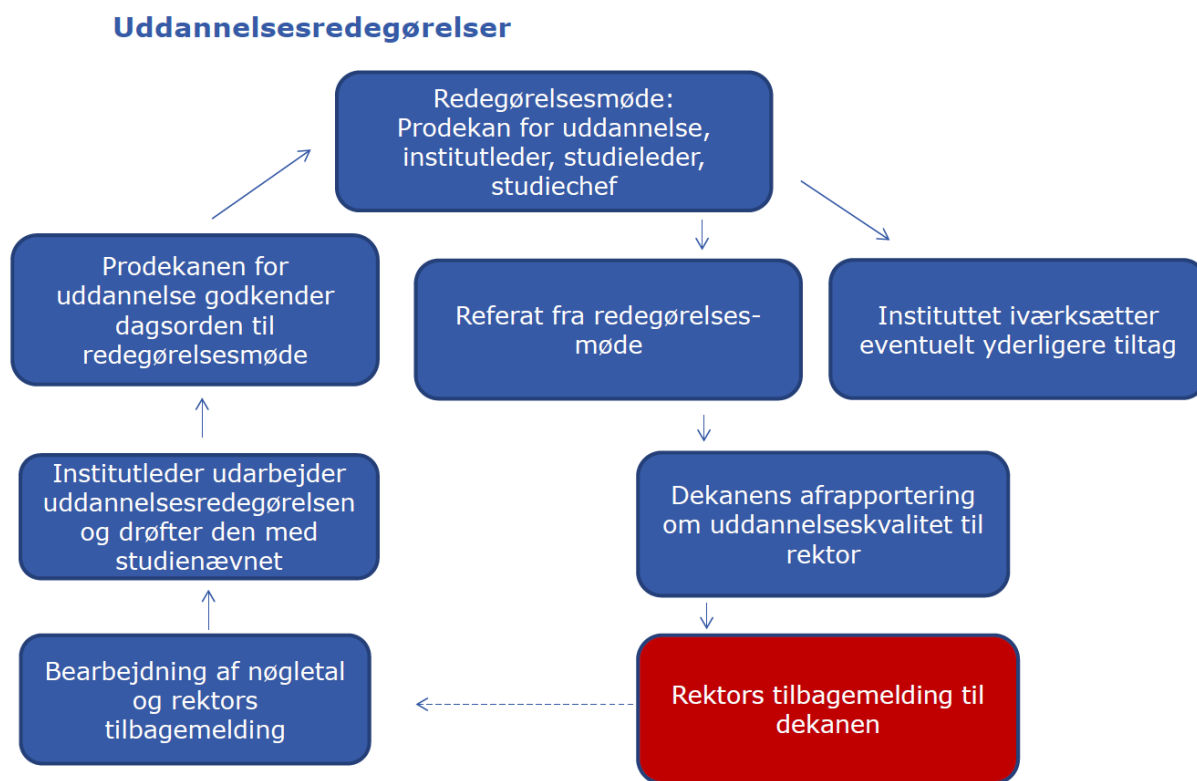
Hvis der foreligger kritiske forhold, der kræver øjeblikkelig handling, skal studieledelsen udarbejde en opfølgingsplan med korrigerende indsatser, der vedlægges. Af HUM's procedurer fremgår det, at prodekanen for uddannelse mødes med institutledelsen for at diskutere redegørelsen og en eventuel handlingsplan. En tilsvarende procedure findes beskrevet for JUR og

SUND. På SCIENCE fremgik det under andet besøg, at en tilsvarende procedure er blevet indført fra 2016, og på TEO godkender dekanen opfølgingsplanerne. På SAMF er det ikke beskrevet, om prodekanen diskuterer handlingsplanen med instituttet (selvevalueringsrapporten, s. 316-317); der afholdes direktionsmøde med instituttet, hvor uddannelsesredegørelsen drøftes, men beslutninger fremgår ikke på dette møde (selvevalueringsrapporten, s. 309-325).

Dekanen godkender uddannelsesredegørelserne inkl. eventuelle opfølgingsplaner, inden fakultetet afrapporterer til rektor. Året efter følger fakulteterne op på nøgletallene og resultatet af de korrigerende indsatser i uddannelsesredegørelserne (selvevalueringsrapporten, s. 58).

I figur 6 er HUM's proces for uddannelsesredegørelser vist som eksempel.

Figur 6: HUM's proces for uddannelsesredegørelser

(Supplerende information, s. 8).

Indhold i redegørelsen

Retningslinjer for årlige uddannelsesredegørelser på Københavns Universitet stiller krav om minimum tre faste punkter (suppleret af et eventuelt) i uddannelsesredegørelsen:

1. Analyse af kvantitativ og kvalitativ ledelsesinformation
2. Status for uddannelsen
3. Fremtidsperspektiver for uddannelsen og opfølgning på seneste handlingsplan.
4. *Eventuelt: Hvis der konstateres kritiske forhold, der er så alvorlige, at der kræves øjeblikkelig indgriben, skal der yderligere udarbejdes en opfølgningsplan.*

Det kvantitative datagrundlag for den årlige uddannelsesredegørelse omfatter optag,

bestand, frafald mv. og fremgår af boks 2 på s. 27. Hertil kommer som kvalitativt datagrundlag censorformandskabsberetninger, undervisningsevalueringsresultater, herunder beståelsesprocenter, og dialog med aftagerpaneler.

Fakulteterne har på baggrund af retningslinjerne udarbejdet procedurer for, hvordan studieledelserne skal forholde sig til kvalitetsstandarderne. Fx hedder det på SAMF, at "[h]vis frafaldet overstiger 15 pct., skal der lægges en plan for, hvordan frafaldet kan reduceres" (linksamling, s. 409). KU forklarer om HUM, at "HUM har mange små uddannelser med få studerende, hvor der kan forekomme store procentuelle udsving i nøgletallene fra år til år, specielt vedr. frafald og gennemførelse, uden at dette nødvendigvis er kritisk. Derfor vil der ikke nødvendigvis blive ændret på en uddannelse, der ikke lever op til den fastsatte kvalitetsstandard i første omgang. I stedet

vil man se på uddannelsesredegørelser og nøgletal fra de forgående år og vurdere, om der er tale om en vedvarende tendens. Hvis dekanen vurderer, at det er nødvendigt, vil den pågældende uddannelse blive underlagt øget monitorering, og dekanen vil stille krav om handlingsplaner, øgede indsatser og i yderste konsekvens indstille uddannelsen til lukning” (selvevalueringsrapporten, s. 35).

Udsnit af uddannelsesredegørelse

Uddannelse og niveau	Frafalds-procent	Afvigelse fra Humaniora, landsplan og/eller foregående år	Indsatsbeskrivelse	Ansvarlig for indsats og opfølgning
Litteraturvidenskab – BA	29,9	+25,1 %	Der henvises til de fælles initiativer, beskrevet ovenfor.	Fagudvalg og studienavn
Musikvidenskab – KA	24,3	+51,8 %	Musikvidenskab arbejder fortsat på at etablere en større følelse af "holdidentitet" for de kandidatsuderende. Vi drøfter fortsat hvordan vi kan videreudvikle og etablere en sådan. I budgettet ligger der penge, der kunne bruges til at lave nogle temadage for suderende, f.eks. "hvad er et moderne studieliv".	Fagudvalg og studienavn Søren og Tore vil lave et oplæg som bruges op i fagudvalget
Visuel kultur – KA	26,1	+63,1 %	Allerede implementerede tiltag: a) Omskrivning af vejledningen til, hvad en motiveret ansøgning skal indeholde. Hvor der er større fokus på at koble teori og praksis på uddannelsen, så vi undgår suderende, der søger ind, fordi de har en forventning om, at det ikke er et teoretisk studie.	Fagudvalg og studienavn

(Audit trail 2, s. 13).

En væsentlig del af en uddannelsesredegørelse består af nøgletal om frafald, gennemførelse, ledighed mv. for den enkelte uddannelse sammenholdt med fakultetets kvalitetsstandard på området. Typisk angives uddannelsens nøgletal, afvigelsen fra kvalitetsstandarderne, indsatsbeskrivelsen og den ansvarlige. Eksempelvis blev der identificeret problemer med et frafald på 24,3 % på kandidatuddannelsen i musikvidenskab (HUM) i 2015 (audit trail 2, s. 13). Tilsvarende blev der identificeret frafald på 32,6 % på IT og sundhed (SUND) (audit trail 2, s. 162). Det fremgår, jævnfør kriterium IV, at der også identificeres eventuelle overskridelser af fakultetets standarder i de tilfælde, hvor mange uddannelser indgår i en uddannelsesredegørelse. Ligeledes diskuteres kvalitative spørgsmål også i

rapporter, der omfatter mange uddannelser.

Identificerede problemer med fx stort frafald eller langsom gennemførelse følges op og håndteres også gennem handlingsplanerne. Der er dog også eksempler på, at håndteringen af problemer er mindre konkret, selvom de pågældende problemer er aktuelle gennem flere år. Dette adresseres under kriterium IV.

Der er i den forbindelse eksempler på, at fakultetet på mødet om opfølgning på instituttets uddannelsesredegørelse spørger ind til mere uddannelsesspecifikke tiltag eller til konkretisering af det første udkast til handlingsplanerne.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsesredegørelserne via nøgletallene og den ensartede opbygning identificerer eventuelle kvalitetsproblemer på den enkelte uddannelse, også i de tilfælde, hvor redegørelsen dækker mange uddannelser. Herudover giver uddannelsesredegørelser med flere eller mange uddannelser mulighed for, at instituttet og dekanen får et overblik over ligheder og forskelle blandt de uddannelser, som indgår i rapporten. Panelet bemærker ligeledes positivt, at der er flere eksempler på, at fakulteter i løbet af processen opfanger og præciserer kvalitetsproblemer, der ikke i første omgang fremgår af uddannelsesredegørelserne.

Også problemstillinger, der identificeres på baggrund af det kvalitative materiale, behandles i mange tilfælde grundigt i uddannelsesredegørelser, der omfatter mange uddannelser.

Der er både eksempler på, at håndteringen af identificerede problemer beskrives udtømmende i redegørelserne med angivelse af indsatser og milemæle, og eksempler på, at håndteringen sker over flere redegørelser og DAU'er, uden at fremskridt er helt tydelige. Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at KU er opmærksom på denne

problemstilling. Fakulteterne er ligeledes opmærksomme på problemstillingen, fx i forbindelse med opfølgingsmøderne om uddannelsesredegørelserne. Panelets indtryk er, at håndteringen af identificerede problemer er blevet mere konkret i 2016.

Dekanens afrapportering om uddannelseskvalitet til rektor (DAU)

Efter dekanens godkendelse af uddannelsesredegørelserne og uddannelsesevalueringerne udarbejder hvert fakultet årligt en DAU (dekanens afrapportering om uddannelseskvalitet til rektor), der fremhæver de væsentligste tendenser, resultater og indsatser på tværs af fakultetets uddannelser. DAU'en følges op af rektors godkendelse af og opfølgning på fakulteternes afrapportering på kvalitetssikringsarbejdet (selvevalueringsrapporten, s. 233-234).

Under akkrediteringspanelets besøg beskrev rektor, at en mulig lakmusprøve på systemet er, om det er i stand til at give ham 'et aggregeret billede af kvalitetsproblemer og gøre ham i stand til at handle på baggrund af dem'.

Akkrediteringspanelet har særligt været interesseret i DAU'ernes indhold i lyset af de kvalitetsproblemstillinger, der er på det pågældende fakultets uddannelser, og i, om der er sammenhæng mellem og udvikling i DAU'ens fokus i 2015, rektors opfølgning og det følgende års fokus i DAU'en.

Indhold i DAU'erne

DAU'erne indeholder på fakultetsniveau, dvs. i aggregeret form, tre hovedpunkter:

1. Analyse af kvantitativt og kvalitativt materiale
2. Status for fakultetets uddannelser
3. Fremtidsperspektiver for uddannelserne.

Rapporten er opdelt i en ekstern statusrapport og en intern statusrapport for kvalitets sikring af uddannelser, herunder opfølgning og korrigerende handlinger (selvevalueringsrapporten, s. 507).

Retningslinjer for dekanernes afrapportering om uddannelseskvalitet til rektor, senest revideret i september 2016, foreskriver, at der hvert år indgår kvantitativt materiale om optag, frafald, gennemførelsestid og ledighed samt kvalitativt materiale om censorformandskabsberetninger, undervisningsevalueringer, dialog med aftagerpaneler mv. Materiale for uddannelser, der har gennemført en uddannelsesevaluering, indgår som nævnt også som bilag og med angivelse af kvantitative ratioer samt kvalitativt materiale om dialog med dimittender, kompetencematrix og forskningsmatrix (supplerende information, s. 215). Hvert tredje år indgår kvalitativt materiale om studiestart, internationalisering, studie- og karrierevejledning, pædagogisk kompetenceudvikling mv. DAU'erne var i 2015 på 7-14 sider plus bilag.

Kvalitetsproblemer og eventuelle årsager og tiltag behandles i DAU'erne både på det uddannelsesspecifikke niveau og på det aggregerede niveau.

Alle DAU'erne redegør i 2015 og 2016 for de uddannelser, der overskrider fakultets standarder for eksempelvis frafald, gennemførelse og ledighed. Herudover omtales problemstillinger med hensyn til fakultetets uddannelser generelt. TEO behandler fx frafaldet på kandidatuddannelsen i afrikastudier og kandidatuddannelsen Religious Roots of Europe samt bacheloruddannelsen i teologi, som påkalder sig fakultetets opmærksomhed og indsats. Initiativer som et udvidet studiestartsprogram, øget fokus på pædagogikken på første studieår og en studiestartsprøve på bacheloruddannelsen i teologi forventes at bidrage til at nedbringe frafaldet (selvevalueringsrapporten, s. 563).

Akkrediteringspanelet noterer sig, at der generelt er sammenhæng mellem de problemstillinger, der adresseres i DAU'en fra 2015, rektors opfølgning samme år og det følgende års fokus i DAU'en fra 2016, ligesom det fremgår, at der er blevet arbejdet med kvalitetsproblemerne.

Både HUM og SCIENCE har på baggrund af identificerede frafaldsproblemer på mange uddannelser igangsat undersøgelses- og opfølgingsprojekter. HUM rapporterede i DAU'en fra 2015 om frafaldsproblemer på mange uddannelser, og dekanen nedsatte i efteråret 2015 en tværgående arbejdsgruppe (selvevalueringsrapporten, s. 510-512). Af rektors tilbagemelding fremgår det, at "dekanen i den kommende afrapportering den 1. oktober 2016 afgiver en *status* på igangsatte initiativer". Dekanens frafaldsudvalg behandles i DAU'en fra 2016, herunder de ni indsatser, fx indsats 1: Uddannelsesprioritet som vurderingskriterium ved bacheloroptag og indsats 2: Afvikling af studiestartsprøve inden 1. oktober. Indsatserne udmøntes fx i handlingsplaner med fakultetets institutter (audit trail 1-6, s. 44).

Også på SCIENCE blev der i DAU'en fra 2015 identificeret flere uddannelser med stort frafald (selvevalueringsrapporten, s. 532). I 2016 følges spørgsmålet op i DAU'en, der rapporterer, at arbejdet med Projekt mindre frafald har resulteret i et katalog med 12 indsatser: dels fælles indsatser for alle uddannelser, dels særskilte indsatser målrettet uddannelser med frafald, der ligger over de målbare standarder. Den konkrete implementering fastlægges af SCIENCE's direktion i november 2016 (audit trail 1-6, s. 129).

I forbindelse med DAU'erne har rektor mulighed for at foretage stikprøver eller tematisk tilsyn med kvalitetssikringsarbejdet. Dette blev tydeliggjort i oktober 2016: "En stikprøve eller et tematisk tilsyn kan påvise forhold, som rektor finder uacceptable, og som dermed vil føre til ændringer eller præciseringer i kvalitetssikringssystemet. Modsat kan stikprøven eller det tematiske tilsyn ligeledes sandsynliggøre, at kvalitetssikringsarbejdet inden for det udvalgte tema håndteres ansvarligt og uden behov for ændringer i kvalitetssikringssystemet" (supplerende information, s. 190).

Konkret er det Uddannelsesservice, der på vegne af rektor gennemfører stikprøven,

hvorefter rektor på baggrund af indstilling fra Uddannelsesservice træffer beslutning om opfølgning på resultatet. I 2017 er det besluttede stikprøvetema, om fakulteternes interne processer sikrer, at uddannelsesredøgørelsen bruges aktivt til at belyse uddannelseskvaliteten på den enkelte uddannelse, og at der løbende følges op på kvalitetsudfordringer på uddannelsesniveau.

Processen med rektors godkendelse og opfølgning

Procedure for rektors godkendelse af og opfølgning på fakulteternes afrapportering på kvalitetssikringsarbejdet fastlægger processen med hensyn til rektors godkendelse og opfølgning på fakulteternes DAU'er (selvevalueringsrapporten, s. 233).

Efter at den årlige DAU 1. oktober er sendt til Uddannelsesservice, er den videre proces følgende: "Fakulteternes afrapporteringer og US' følgeskrivelse forelægges DIR (direktionen), som indstiller materialet til LT (Københavns Universitets ledelsesteam). LT indstiller materialet til rektor. Rektor træffer afgørelse om afrapporteringerne på baggrund af LT's indstilling. Rektor kan godkende afrapporteringen med eller uden anmærkning(er)" (selvevalueringsrapporten, s. 233).

Rektors opfølgningspunkter med hensyn til DAU'erne fra 2015 er på ca. én side til hvert fakultet (selvevalueringsrapporten, s. 572). Her efterspørger rektor en status i det kommende års DAU med hensyn til de indsatser, som dekanen nævner i sin afrapportering. I 2015 var der tillige for hvert fakultet et-fem punkter, som rektor ønskede opfølgning på.

Med hensyn til SAMF efterspørger rektor således en status med hensyn til, hvordan "SAMF følger op på, hvorledes dimensionering af optag på kandidatuddannelsen i sociologi påvirker den i DAU angivne frafaldsstigning" (selvevalueringsrapporten, s. 579).

SAMF's opfølgning fremgår af DAU'en fra 2016: "I studieåret 2014-2015 er frafaldet på kandidatuddannelsen i Sociologi faldet, så det nu ligger inden for fakultetets standard. Dimensioneringen betyder, at andelen af bachelorstuderende fra andre universiteter på kandidatuddannelsen bliver mindre" (audit trail 1-6, s. 103).

Af SUND's DAU fra 2016 fremgår det om opfølgning på rektors bemærkninger fra 2015: "Rektor indskærpede, at alle uddannelser skal have aftagerdialog. Uddannelsen i Master of Public Health havde ved sidste afrapportering ikke haft møder i aftagerpanelet i en længere periode. Uddannelsen har nu genetableret panelet, suppleret med nye medlemmer, og afholdt møde d. 9. juni 2016. Bachelor- og kandidatuddannelsen i IT og Sundhed har, som bemærket i DAU 2015, afholdt møde med aftagerpanelet i september 2015. Alle øvrige uddannelser har fortsat god og jævnlig dialog med aftagere og aftagerpaneler" (audit trail 1-6, s. 168-169).

Det fremgår af materialet, at fakulteterne i 2016 har fulgt op på rektors opfølgningspunkter med forklaringer og beskrivelser af tiltag.

Involvering af studerende og undervisere

Rektoratet mødes tre gange årligt med repræsentanter for de studenterpolitiske organisationer, som har opstillet studerende ved det sidst afholdte valg til KU's bestyrelse. På møderne drøfter rektoratet forskellige spørgsmål af relevans for de studerende og lader sig rådgive af de studerende. Tilsvarende har hvert fakultet et dialogforum, hvor dekanen og/eller prodekanen for uddannelse mødes regelmæssigt med studenterrepræsentanter i løbet af studieåret (selvevalueringsrapporten, s. 51).

Der er også studenterrepræsentanter i KUUR, der er forum for udveksling af best practice på tværs af universitetets fakulte-

ter, og som rådgiver rektoratet og LT i forbindelse med uddannelsesstrategiske spørgsmål.

De studerende har mulighed for at nedsætte fagråd med økonomisk støtte fra Studenterrådet. Fagrådene er de studerendes talerør og repræsenterer de studerende i studienævnet og andre styrende organer med relation til faget. Alle studerende er automatisk medlemmer af fagrådene, og møderne er åbne for alle studerende. Fagrådene beslutter selv, hvilke emner der skal drøftes.

Løbende udvikling af KU's kvalitetssikringssystem

Udvikling af kvalitetssikringssystemet sker ifølge KU i regi af LT, direktionen, KUUR og SAK. SAK rådgives af SAK-kvalitetssikring i forbindelse med spørgsmål om udvikling af kvalitetssikringssystemet. Det er rektor, der træffer den endelige beslutning om ændringer af kvalitetssikringssystemet (selvevalueringsrapporten, s. 43).

Udviklingspotentialer identificeres på flere niveauer. Der er således flere eksempler på, at fakulteterne enten identificerer og initierer udvikling af egne procedurer og/eller skaber grundlag for nye praksisser eller politikker på institutionsniveau.

KU skriver i selvevalueringsrapporten, at der på baggrund af dekanernes første afrapportering i oktober 2015 blev truffet beslutning om at have vedvarende fokus på udvikling af ledelsesinformationssystemet (selvevalueringsrapporten, s. 134 og 585). Dette blev som nævnt uddybet under andet besøg, hvor det fremgik, at KU i regi af Uddannelsesservice arbejder med nøgletallenes kvalitet, bedre vejledning til studieledere mv. Ligeledes blev der nævnt en ambition om, at dynamiske data skulle være rullet ud pr. juni 2017.

I 2015 fik bacheloruddannelsen i jura en betinget positiv uddannelsesakkreditering på grund af problemer med de studerendes

kontakt til forskningsmiljøet og ubalance mellem antallet af hhv. interne og eksterne undervisere. Under andet besøg eksemplificerede dekanen på JUR, hvordan JUR nu hvert år måler VIP/DVIP-ratioen. Fakultetet har også udarbejdet en politik om VIP/DVIP-ratioen, og i 2016 blev der vedtaget KU-retningslinjer for, at alle fakulteter skal have en politik på dette område, jævnfør kriterium III.

En ny målbar standard om ECTS-point pr. studerende pr. år er vedtaget fra 2016/17 efter at have fungeret på SCIENCE. Sigtet er, at man hurtigere kan monitorere studieeffektiviteten.

SCIENCE skriver også, at man på fakultetet selv arbejder med at udvikle kvalitetsarbejdet: "Netop proceduren for uddannelsesevaluering og proceduren for uddannelsesredegørelse har siden 2015 været genstand for forbedringer, hvad angår udvælgelse af eksterne eksperter, handlingsplaner, tilbagemeldinger til studieledere og opfølgning" (audit trail 1, s. 5).

Også på institutionsniveau identificeres udviklingspotentialer; fx er der på baggrund af DAU'erne identificeret andre udviklingsmuligheder.

Under andet besøg nævnte Uddannelsesservice bl.a., at der er forskel på, hvor specifikke dekanerne er med hensyn til at beskrive udfordringerne på de enkelte uddannelser i afrapporteringerne.

Det fremgik som nævnt også af første og andet besøg, at SAK, KUUR, DIR og LT blev orienteret om, at rektor havde vedtaget, at rektor fremover efter indstilling fra dekanerne skulle godkende fakulteternes målbare standarder. Rektor fortalte under andet besøg, at formålet med ændringen både er at ensarte standarderne, hvis de er forskellige, og at sikre ambitionsniveauet.

Ligeledes blev SAK, KUUR, DIR og LT orienteret om, at rektor ønskede det præciseret i Procedure for rektors godkendelse

af dekanernes afrapportering om uddannelseskvalitet, at rektor har mulighed for at gennemføre stikprøve eller tematisk tilsyn på baggrund af DAU. Som nævnt er temaet i 2017 fakulteternes arbejde med og opfølgning på de årlige uddannelsesredegørelser i 2015 og 2016 (supplerende information, s. 47 og 190). Prodekanerne byder initiativet velkomment, og det blev under andet besøg bl.a. fremhævet, at 'de årlige afrapporteringer ikke omfatter alle detaljer, og at prodekanerne derfor værdsætter, at rektor interesserer sig for den enkelte uddannelse'.

Akkrediteringspanelet noterer sig dog også eksempler på ikke-identificeret best practice som fx midtvejsevalueringer, undervisningsevalueringernes kategorisering i A-, B- og C-kategorier og uddannelsesevalueringer.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at der i 2015-16 i forbindelse med første runde af uddannelsesevalueringer, uddannelsesredegørelser og DAU'er er identificeret en række udviklingsmuligheder i KU's kvalitetssikringssystem.

Akkrediteringspanelet noterer sig, at udviklingsmulighederne kan identificeres på flere niveauer, fx både på fakultetsniveau og på institutionsniveau, men frem for alt i forbindelse med diskussioner i KU-råd og -udvalg med tværfakultær deltagelse.

DAU'erne er en anledning til at identificere udviklingsmuligheder, både når de som kvaliteten af KU's nøgletal bringes op af uddannelserne, og når de som beslutningen om rektors godkendelse af de målbare standarder for kvalitet udspringer af sammenligninger af uddannelser.

Akkrediteringspanelet finder det også positivt, at flere identificerede udviklingsmuligheder allerede er håndteret og vedtaget, fx rektors godkendelse af de målbare standarder eller stikprøver.

Nogle problemstillinger, fx nøgletal på uddannelsesniveau, er identificeret af flere fakulteter. Akkrediteringspanelet har imidlertid set, at både KU og fakulteterne er opmærksomme på dette problem og arbejder aktivt på at løse det.

Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag

Akkrediteringspanelet vurderer, at kriterium III om sikring af uddannelsernes videngrundlag er delvist tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at KU er et stærkt forskningsuniversitet med en stor og varieret uddannelsesportefølje. KU har formuleret en række overordnede og principielle politikker, værdigrundlag, retningslinjer mv., der fastlægger rammerne for universitetets forståelse af og kultur for forskningsbaseret uddannelse. Herunder vurderer panelet, at fakulteternes politikker om anvendelsen af VIP'er og DVIP'er på uddannelserne illustrerer en refleksion over brugen af hhv. heltids- og deltidsansatte undervisere på uddannelserne. Dertil kommer, at universitetet har besluttet, at alle fakulteter skal foretage forskningsevalueringer med peer review af deres forskningsmiljøer i perioden 2016-18, ligesom det fremgår af KU's værdigrundlag, at aktive forskere skal undervise og vejlede.

Grundstammen i KU's kvalitetssikringssystem er de årlige uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringerne, der gennemføres hvert sjette år.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der ikke i KU's retningslinjer for de årlige uddannelsesredegørelser hidtil har været sikret et løbende fokus på kvalitetssikring af uddannelsernes forskningsbaseret. I det materiale, som panelet har set, benyttes den årlige uddannelsesredegørelse derfor heller ikke systematisk som anledning til dialog om spørgsmålet internt på den enkelte uddannelse eller med fakultetsledelsen.

Ifølge KU's kvalitetssikringspolitik og retningslinjer og fakulteternes procedurer skal sikringen ske i forbindelse med uddannelsesevalueringer og rapporteres til rektorniveau i forbindelse med fakulteternes DAU'er. Uddannelsesevalueringerne

har således været de eneste processer i KU's kvalitetssikringssystem, der systematisk på uddannelsesniveau omfatter et fokus på kvalitetssikring af forskningsbaseringen.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der i den seksårige periode mellem uddannelsesevalueringerne ikke har været et systematisk, løbende informationsflow og dermed ikke er et kontinuerligt ledelsesmæssigt overblik over, om den enkelte uddannelses forskningsbaseret er tilfredsstillende.

Akkrediteringspanelet anerkender samtidig, at rektor er opmærksom på kadencen og under panelets besøg gav udtryk for overvejelser om hvert tredje år i forbindelse med DAU at indføre forskningsmatricer, der kan monitorere og følge op på eventuelle udfordringer med hensyn til uddannelsernes forskningsdækning.

Akkrediteringspanelet vurderer, at for de små uddannelser, hvor flere historisk har haft udfordringer med forskningsdækningen, er forskningsmatricerne et godt element i KU's systematiske sikring af uddannelsernes forskningsdækning og herunder et vigtigt element i et informationsflow til fakultets- og universitetsledelsen, der har det overordnede ansvar.

Akkrediteringspanelet vurderer det positivt, at KU's retningslinjer for uddannelsesevalueringer giver mulighed for en kompetent faglig vurdering af forskningsmatricernes indhold med inddragelse af eksterne eksperter, men vurderer også, at dette ikke er blevet sikret, jævnfør kriterium IV.

Akkrediteringspanelet vurderer, at for KU's store uddannelser, hvor flere historisk har haft udfordringer med at sikre de studerendes kontakt til forskningsmiljøet, er sikringen heraf systematisk i fokus via nøgletal og kvalitetsstandarder i forbindelse med

uddannelsesevalueringerne, der gennemføres hvert sjette år. Der er gode eksempler på, at dette er med til at identificere problemer, der efterfølgende håndteres. Panelet vurderer i forlængelse heraf, at relevante og ambitiøse kvalitetstandarde er helt centrale, og vurderer også, at KU's retningslinjer for standarder for forskningsbaseret tillader stor variation med hensyn til opgørelsen af nøgletal og standardfastlæggelse, hvilket mindsker standardens effektivitet som monitoreringsredskab. Panelet anerkender samtidig, at KU, ved fra november 2016 at indføre rektorgodkendte standarder, har mulighed for at fastlægge mere ambitiøse standarder for forskningsbaseret, ligesom det noteres, at KU ifølge høringsvaret vil skærpe og præcisere, at målbare standarder fra 2017 skal fastsættes ambitiøst. Der er dog ikke grundlag for at vurdere, hvordan dette vil blive udmøntet.

Akkrediteringspanelet vurderer afslutningsvis, at der er lokale procedurer og praksiser for bemanning af uddannelserne. Der er en god kvalitetskultur blandt underviserne og studielederne, der understøtter håndtering af eventuelle udfordringer på små uddannelser, ligesom panelet anerkender, at strategiske tiltag som integration af uddannelser og oprettelse af fælles fag kan styrke uddannelsernes forskningsdækning.

Systematisk sikring af KU's uddannelsers videngrundlag

Dette kapitel har fokus på, hvordan KU's kvalitetssikringssystem – dvs. politikker, KU's retningslinjer, fakulteternes procedurer og lokale praksiser – understøtter og sikrer forskningsbaseringen.

På den baggrund er det centralt, at der er et effektivt informationsflow og løbende er anledning til dialog mellem forskellige ledelsesniveauer, så den relevante ledelse til stadighed har overblik over, om uddannelsernes forskningsbaseret er tilfredsstillende. Hermed kan de relevante ledelsesniveauer tage ansvar for kvaliteten og sikre, at eventuelle problemstillinger håndteres.

Det forudsætter en systematisk og løbende monitorering og identificering af eventuelle problemstillinger med hensyn til, om uddannelserne er forskningsdækkede, og om studenterkontakten til forskningsmiljøerne er tilfredsstillende.

Ifølge KU's høringsvar er panelets forventninger til kadencen for kvalitetssikring strengere end de forventninger, der ligger til grund for uddannelsesakkreditering. Panelets forventninger til kadencen for kvalitetssikring af uddannelser ligger dog i forlængelse af forventningen i uddannelsesakkrediteringer om, at institutionen selv foretager løbende kvalitetssikring, herunder også af forskningsbaseret – og at akkrediteringen skal sikre, at denne løbende interne sikring faktisk finder sted.

Panelet finder således ikke, at de krav til kvalitetssikring af forskningsbaseret, som panelet stiller, går videre end de krav, som bekendtgørelse og vejledningen opstiller.

I kapitlet benyttes forskningsbaseret som en samlebetegnelse, der rummer to aspekter, hhv. uddannelsernes forskningsdækning og de studerendes kontakt til forskningsmiljøet. Forskningsdækning refererer i denne sammenhæng til, at uddannelserne er dækket af et relevant forskningsmiljø, dvs. at fag tilrettelægges og/eller undervises af relevante VIP'er, der forsker inden for fagets emneområde.

Kapitlet er opbygget således, at der for det første vil være et fokus på politik og policyrammer for sikring af uddannelsernes forskningsbaseret, herunder i kort form sikring af den faglige opkvalificering.

For det andet er der fokus på forskningsmiljøers understøttelse af uddannelserne, dvs. om uddannelserne er tilknyttet relevante faglige miljøer.

For det tredje vil der være fokus på, hvordan KU's kvalitetssikringssystem sikrer de studerendes kontakt til forskningsmiljøet.

Indledningsvist vil akkrediteringspanelet som kontekst for behandlingen af de tre ovennævnte temaer kort beskrive KU som forskningsuniversitet.

Forskning på KU

KU er kendetegnet ved at være et internationalt anerkendt forskningsuniversitet med en stor og varieret uddannelsesportefølje, som omfatter både små og store uddannelser med enten brede eller smalle profiler. Det er et af de største universiteter i Norden med en lang tradition for solide forskningsmiljøer inden for humaniora, retsvidenskab, samfundsvidenskab, naturvidenskab, sundhedsvidenskab og teologi.

KU er med sine 9.000 ansatte, hvoraf ca. 4.000 er forskere (VIP'er ekskl. ph.d.-stipendiater), og 40.000 studerende Danmarks største uddannelsesinstitution, der udbyder forskningsbaserede uddannelser på alle universitetets seks fakulteter (selvevalueringsrapporten, s. 11). Fakulteterne er organiseret med institutter (i alt 38 fordelt på de seks fakulteter), hvor både forskning og på nogle fakulteter uddannelse er forankret. Forskningen er typisk organiseret i centre eller forskningsgrupper. Hertil kommer bl.a. universitetets grundforskningscentre, hvoraf der er 2 på HUM, 1 på JUR, 15 på SCIENCE og 5 på SUND, samt et antal tværgående centre (selvevalueringsrapporten, s. 9-23). KU beskriver, at universitetet er kendetegnet ved "stærk grundforskning" med "(...) unikke muligheder for forskningsbaseret uddannelse", samt at universitetets ledelse har et vedvarende fokus på at fremme og sikre kvaliteten af den forskningsbaserede uddannelse (selvevalueringsrapporten, s. 131). KU gør desuden rede for, at der er udviklet og vedtaget et nyt koncept for evaluering af kvaliteten af forskningen på hele universitetet, der er blevet rullet ud i løbet af 2016. Konceptet har til hensigt at sikre et systematisk fokus på "at øge forskningskvaliteten" i forskningsmiljøerne som helhed samt fungere som et "instrument til at sikre uddannelsernes forskningsdækning, herunder rekrutteringsbehov" (selvevalueringsrap-

porten, s. 64). Akkrediteringspanelet har set et eksempel på en forskningsevaluering, der er gennemført på Institut for Statskundskab, hvor et eksternt panel har foretaget en fagfællebedømmelse af forskningsmiljøet (audit trail 3, s. 92-111). Panelet bemærker, at forskningsevalueringer med fagfællebedømmelse kan være et godt bidrag til at sikre forskningsmiljøernes kvalitet. Et eksempel på dette beskrives senere i dette kapitel.

Politik og policyrammer for sikring af uddannelsernes forskningsbaseret

KU's formaliserede rammer og målsætninger for kvalitetssikringen af uddannelserne fremgår af en række policy- og retningsgivende dokumenter på forskellige niveauer: universitetets vedtægter, *Værdigrundlag for uddannelseskvalitet og kvalitetskultur på Københavns Universitet*, *Principper for forskernes/forskergruppernes bidrag til uddannelse på Københavns Universitet*, *Københavns Universitets fælles kvalitets-sikringspolitik for uddannelser*, *Retningslinjer for uddannelsesevalueringer på Københavns Universitet* samt fakulteternes procedurer på dette område. Dertil kommer retningslinjer for de årlige uddannelsesredegørelser, hvor information og afrapportering om uddannelsernes forskningsbaseret dog hidtil ikke har været obligatorisk. Det er gennem uddannelsesevalueringerne, uddannelsesredegørelserne og DAU'erne, at det informationsflow, som skal give de forskellige ledelsesniveauer et informeret grundlag for at handle, finder sted.

Det fremgår af vedtægterne, at universitetet skal udbyde "(...) forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau (...)", samt at det er universitetets opgave at sikre "(...) et ligeværdigt samspil mellem forskning og uddannelse (...)" (selvevalueringsrapporten, s. 158). I *Værdigrundlag for uddannelseskvalitet og kvalitetskultur på Københavns Universitet* er forskningsbaserede uddannelser defineret

ved, at de på alle niveauer er "(...) baseret på forskning og foregår i tilknytning til aktive forskningsmiljøer. Aktive forskere underviser og vejleder. Undervisningens indhold bygger på forskningsbaseret grundviden og aktuelle forskningsindsigter (...)" (selvevalueringsrapporten, s. 171).

Af *København Universitets fælles kvalitets-sikringspolitik for uddannelser* fremgår det, at fakulteterne skal sørge for, at "[f]orskningsbaseret uddannelse indgår i uddannelsesevalueringerne og i afrapporteringen til rektor", samt at det er op til de enkelte fakulteter at "(...) fastsætte egne standarder for kvalitet for forskningsbaseret uddannelse" (selvevalueringsrapporten, s. 184).

KU's retningslinjer for løbende og systematisk sikring af forskningsbaseret

Sikringen af uddannelsernes forskningsbaseret, herunder tilvejebringelsen af ledelsesinformation og afrapporteringen heraf, kan ske via de to centrale processer, der, jævnfør KU's beskrivelse, udgør grundstammen i kvalitetssikringssystemet (selvevalueringsrapporten, s. 16 og 217): de årlige uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringerne, der gennemføres hvert sjette år (jævnfør kriterium I-II og IV).

I de årlige uddannelsesredegørelser har uddannelserne mulighed for at tage forhold op, der enten er kritiske eller af anden grund kræver handling, herunder vedrørende sikringen af uddannelsernes forskningsbaseret. I retningslinjerne for de årlige uddannelsesredegørelser har der indtil 2016 ikke været formuleret fælles specifikke krav til afrapportering af nøgletal eller andre obligatoriske og systematiske krav til afrapportering om den enkelte uddannelses forskningsbaseret. Fakulteterne har dog mulighed for at vælge at afrapportere forhold ved uddannelsen, som de finder relevante. JUR har valgt at medtage nøgletal om forskningsbaseret (VIP/DVIP-ratioen) i de årlige uddannelsesredegørelser.

Rektor gav under akkrediteringspanelets besøg udtryk for en overvejelse om, at KU med hensyn til forskningsdækning af uddannelserne kunne indføre forskningsmatricer hvert tredje år i forbindelse med DAU. Forskningsbaseret har hidtil ikke indgået i den forbindelse (supplerende information, s. 211-215).

Desuden gennemføres hvert sjette år uddannelsesevalueringer med krav om tilvejebringelse og afrapportering af ledelsesinformation i form af hhv. forskningsmatricer, der viser dels sammenhængen mellem uddannelsens forskellige elementer og underviserens forskning og dels nøgletal, der viser antallet af eksterne undervisere (DVIP'er) i forhold til interne VIP'er og antallet af studerende pr. fastansat VIP. Dette behandles under kriterium IV.

Politik for anvendelse og kompetenceudvikling af VIP'er og DVIP'er

KU har i foråret 2016 vedtaget *Retningslinjer for politik for anvendelse og kompetenceudvikling af VIP og DVIP på Københavns Universitet*, som indeholder fælles KU-krav til fakulteterne om at udarbejde politikker, der beskriver, "(...) hvordan og hvorfor der anvendes VIP og DVIP på fakultetets uddannelser, og hvordan fakultetet sikrer pædagogisk kompetenceudvikling af både VIP og DVIP" samt "regulere[r] forholdet mellem fastansatte og deltidsansatte undervisere, og placerer ansvaret for allokering af VIP og DVIP på uddannelserne til institutlederne i samarbejde med studieledere (...)" (selvevalueringsrapporten, s. 223).

Af de fælles retningslinjer fremgår det, at fakulteternes politikker som minimum skal præcisere, i hvilken grad fakultetet anvender DVIP'er, herunder hvilke typer og på hvilke uddannelser, hvilke opgaver der løses af VIP'er og hvorfor, samt hvordan fakultetet integrerer DVIP'er i det faglige miljø bag uddannelsen.

Alle fakulteter har i 2016 udarbejdet en sådan politik. Politikkerne varierer fra fakultet til fakultet afhængigt af bl.a. karakteren

af forskningsmiljøerne og uddannelsesporteføljen. Af HUM's politik fremgår det fx, at fakultetet har en målsætning om, at 75 % af undervisningen forestås af VIP'er, og at den resterende del forestås af DVIP'er (linksamling, s. 206-207). Samme type målsætninger indgår ikke i de øvrige fakulteters politikker. I JUR's politik understreges det, at fakultetets uddannelser er professionsrettede, hvilket medfører, "(...) at fakultetet har en stor andel DVIP med hovedbeskæftigelse uden for universitetet til at forestå undervisningen" (linksamling, s. 333). SAMF skriver, at politikken har til formål at sikre, at det er klart, hvilken VIP der har det faglige ansvar for undervisning og kursusudvikling, og beskrive, hvordan dette ansvar skal forvaltes (linksamling, s. 458-460). Af SAMF's politik fremgår det endvidere, at "[på] alle uddannelser på SAMF leveres mere end hovedparten af undervisningen af VIP. På SAMF er der generelt en forholdsvis høj andel af DVIP, og standarden er at ViP/DViP-årsværk-ratioen ikke bør ligge under 1/2 af landsgennemsnittet for Det Samfundsvidenskabelige hovedområde." (Linksamling, s. 458-460).

HUM, JUR og SAMF har desuden udarbejdet forskellige dokumenter som tillæg til politikkerne. HUM har udarbejdet en procedure for forskningsbaseret undervisning. JUR har udarbejdet et såkaldt *Statement for forskningsbaseret af juridiske uddannelser*, og SAMF har et dokument med titlen *Kontakt mellem studerende og forskere*. Disse tillæg uddyber elementer i politikkerne. For HUM er der tale om en procedure, der kort skitserer de monitoreringsparametre, som fakultetet benytter med hensyn til at sikre forskningsbaseringen, fx antallet af studerende i forhold til VIP og forholdet mellem deltids- og heltidsansatte undervisere. Derudover nævnes forskningsmatricer samt dialog med eksterne eksperter som monitoreringsredskaber (linksamling, s. 208). JUR's statement omhandler fakultetets brug af DVIP'er og begrundes, hvorfor man på juridiske uddannelser benytter et stort antal DVIP'er. Det

beskrives, hvordan de juridiske uddannelser er knyttet til praksis, og at "fakultetet har et eksternt underviserkorps, der yder et værdifuldt praksisnært bidrag til uddannelserne" (linksamling, s. 351). SAMF's dokument beskriver kort, at de studerende får kontakt til forskningsmiljøet via undervisningsaktiviteter, og at det er studielederen, der "(...) har ansvaret for at sikre de planlagte undervisningsaktiviteter bringer de studerende i kontakt med den relevante forskning" (linksamling, s. 472).

KU beskriver, at man med politikkerne bl.a. lægger vægt på kompetenceudvikling af VIP'er og DVIP'er, også med hensyn til pædagogiske kompetencer, og at monitorering og opfølgning på den faglige opkvalificering sker løbende i forbindelse med de årlige MUS med institutlederen eller viceinstitutlederen for undervisning. Mindst hvert tredje år samler fakulteterne op på kvaliteten af den faglige opkvalificering på fakultet i DAU'en (se desuden kriterium I-II) (selvevalueringsrapporten, s. 31).

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet noterer sig, at KU selv peger på, at det af KU's kvalitetssikringspolitik fremgår, at "[f]orskningsbaseret uddannelse indgår i uddannelsesevalueringerne og i afrapporteringen til rektor" (selvevalueringsrapporten, s. 184). De årlige uddannelsesreddegørelser har derimod ikke hidtil stillet krav om, at spørgsmål vedrørende forskningsbaseret uddannelse behandles. Uddannelsesevalueringerne, der vurderes nærmere under kriterium IV, har således været de eneste processer i KU's kvalitetssikringssystem, der hvert sjette år systematisk på uddannelsesniveau skulle omfatte et fokus på forskningsbaseret uddannelse via nøgletal og forskningsmatrix.

Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at rektor er opmærksom på kadencen for monitoreringen af uddannelsernes forskningsdækning og under panelets besøg gav udtryk for overvejelser om hvert tredje år i forbindelse med DAU at indføre forskningsmatricer, der kan identificere og be-

handle uddannelsernes forskningsdækning.

Panelet noterer, at det fra 2017 ifølge høringsvaret er intentionen, at de årlige uddannelsesredegørelser også skal omfatte oplysninger om forskningsbaserings.

Politikkerne for anvendelse og kompetenceudvikling af VIP'er og DVIP'er er vedtaget i 2016, og akkrediteringspanelet har derfor ikke haft lejlighed til at se, hvordan politikkerne bliver brugt i praksis, herunder i forbindelse med drøftelser i studienævn. Panelet bemærker imidlertid positivt, at fakulteternes politikker om anvendelsen af VIP'er og DVIP'er på uddannelserne illustrerer en refleksion over dette. Panelet vurderer, at KU's politikker, principper og retningslinjer definerer en fælles formaliseret ramme for kvalitetssikringen af forskningsbaseringen på tværs af fakulteter og fagligheder, men vurderer samtidig, at kravene til udmøntning og kadence hidtil ikke har sikret en tilstrækkeligt hyppig monitoring af den enkelte uddannelses forskningsbaserings. Dermed har kvalitetssikringssystemet ikke understøttet et informationsflow, der har gjort det muligt for institutionens ledelse at have kontinuerligt overblik over forholdet imellem de seksårige uddannelsesevalueringer.

Forskningsmiljøers understøttelse af uddannelserne

Akkrediteringspanelet har været interesseret i at se, hvordan KU systematisk og løbende sikrer, at forskningsmiljøerne forskningsdækker universitetets uddannelser, dvs. at der sker en regelmæssig og løbende monitorering af, at undervisningen forstås af relevante undervisere og forskere, og at identificering af eventuelle problemstillinger bliver rapporteret i et informationsflow, som de relevante ledelsesniveauer kan benytte som grundlag for en prioritering og beslutning om handling.

Som nævnt er KU bl.a. kendetegnet ved at have en stor bredde i sine forskningsmiljø-

er og en stor og varieret uddannelsesportefølje. Akkrediteringspanelet har set på, hvordan KU sikrer forskningsdækningen af små uddannelser, der har et optag på mindre end 30 studerende årligt og typisk er understøttet af små og højt specialiserede forskningsmiljøer med relativt få forskere.

Akkrediteringspanelet har ønsket at belyse dette med audit trail 4 vedrørende kvalitetssikringen af forskningsdækning af små uddannelser. Panelet har her set på bachelor- og kandidatuddannelserne i portugisisk og japanstudier samt kandidatuddannelserne i arabisk og statistik. Sidstnævnte uddannelse vil dog ikke være i fokus, da den er indlejret i et større forskningsmiljø.

Grunden til dette fokus er, at flere af disse (kandidat)uddannelser har haft udfordringer med at forskningsdække centrale fagelementer, der fx for områdestudiers vedkommende kan spænde over sprog, litteratur samt kultur- og samfundsforhold på højt niveau. Som kontekst for dette skal det fremhæves, at selvom disse uddannelser udgør omkring 20 % af KU's samlede uddannelsesportefølje, er andelen kun ca. 4 % af KU's samlede indskrevne studerende i 2015⁵. Akkrediteringspanelet har set flere eksempler på uddannelser, der er tilknyttet brede og solide forskningsmiljøer, som forskningsdækker uddannelsernes indhold. Disse miljøer har ikke samme udfordringer med hensyn til at forskningsdække de centrale fag, som de små forskningsmiljøer kan have. Eksempler behandles i afsnittet om de studerendes kontakt til forskningsmiljøet.

⁵ Her tages udgangspunkt i ToRS, hvis 46 små uddannelser og i alt ca. 1.717 studerende udgør hhv. ca. 20 % af KU's samlede uddannelsesportefølje og omkring 4 % af KU's studenterbestand (se udregninger her: selvstændigt indhentet information, s. 246 f.)

De systematiske kvalitetssikringsprocessers monitorering af forskningsdækningen

Nedenfor behandles sikringen af forskningsdækningen af små uddannelser i forbindelse med universitetets systematiske og løbende kvalitetssikringsprocesser: uddannelsesredegørelser og uddannelses-evalueringer. Som nævnt i indledningen er disse processer grundstammen i kvalitetssikringssystemet. Det er her, information om uddannelserne samles og afrapporteres til de relevante ledelseslag, som kan handle på baggrund heraf.

Uddannelsesredegørelser om forskningsdækning

Som tidligere nævnt er der i KU's retningslinjer for de årlige uddannelsesredegørelser ikke krav om, at den enkelte uddannelses forskningsdækning monitoreres og afrapporteres. Det er dog en mulighed, hvis studielederen vurderer, at fakultetsledelsen skal have information herom. Akkrediteringspanelet har set på, hvordan forholdet afrapporteres i et antal uddannelsesredegørelser.

Generelt har akkrediteringspanelet set, at uddannelsesredegørelserne på nogle fakulteter omfatter en-to uddannelser og på HUM op til 46 uddannelser. I uddannelsesredegørelserne for de valgte uddannelser i audit trail 4 på hhv. Institut for Engelsk, Germansk og Romansk (ENGEROM) og ToRS berøres forskningsbaseret ikke for bachelor- og kandidatuddannelsen i japanstudier og kandidatuddannelsen i arabisk (ToRS), hvilket KU gør opmærksom på heller ikke var et krav i KU's retningslinjer for uddannelsesredegørelser (hørings-svar, s. 2). I uddannelsesredegørelserne behandles problematikker vedrørende frafald, gennemførelse samt aftagerdialog mv. (audit trail 4, s. 25-60). For bachelor- og kandidatuddannelsen i portugisisk nævnes alene mere VIP-kontakt i relation til studie-start som initiativ til fastholdelse af de studerende og dermed mindske af frafaldet (audit trail 4, s. 171-172). Uddannelsernes

forskningsdækning er med andre ord ikke et tema.

KU bemærker, at der i uddannelsesredegørelsen for ToRS (2016) er et eksempel på, at VIP-bemanding berøres for bacheloruddannelsen i Koreastudier. Her forklares uddannelsens frafald på baggrund af, at der på måletidspunktet ikke var en VIP ansat på uddannelsen. Dette ændrede sig senere (hørings-svar, s. 6, supplerende information, s. 263).

Akkrediteringspanelet konstaterer, at uddannelsesredegørelserne i de eksempler, som panelet har set, ikke er blevet benyttet som afrapporteringsredskab med hensyn til uddannelsernes forskningsdækning.

Uddannelsesevalueringer om forskningsdækning

Uddannelsesevalueringerne, der gennemføres hvert sjette år, indeholder via udarbejdelse og behandling af forskningsmatrixer et obligatorisk fokus på uddannelsernes forskningsdækning (selvevalueringsrapporten, s. 179-180 og 199).

I forskningsmatrixen skal studielederen redegøre for, om der er overensstemmelse mellem kursets indhold, den kursusansvarliges forskningsområde og det forskningsmiljø, som den kursusansvarlige er tilknyttet (selvevalueringsrapporten, s. 71). Forskningsmatrixer benyttes også i forbindelse med udarbejdelsen af nye uddannelser.

Akkrediteringspanelet spurgte under besøget ind til nytten af forskningsmatrixerne på de små uddannelser. Studielederne og studienævnsformændene på ENGEROM og ToRS beskrev, at matrixerne konstaterer det åbenlyse, da miljøerne er så små, at alle ved, hvad andre forsker og underviser i. Institutlederen på ENGEROM uddybede, at forskningsmatrixer ikke benyttes strategisk, da de ikke ændrer noget, man gør i forvejen, men at redskabet er med til at danne et overblik. Forskningsmatrixerne formidles i uddannelsesevalueringsspro-cessen bl.a. videre til fakultetsledelsen, fx pro-

dekanen for uddannelse, der har mulighed for at forholde sig aktivt til informationen, dels som deltager i mødet med de eksterne eksperter og dels i forbindelse med opfølgingsmødet med institutledelsen.

Akkrediteringspanelet har set eksempler på, at forskningsmatricerne bliver fremsendt til de eksterne eksperter i forbindelse med uddannelsesevalueringprocessen som en del af det materiale, som de skal evaluere. KU har i 2015 gennemført 20 uddannelsesevalueringer, og i 2016 blev der gennemført 29. Den eneste mindre uddannelse på HUM, der er blevet uddannelsesevalueret, er bachelor- og kandidatuddannelsen i italiensk på ENGEROM⁶. Her blev uddannelsernes forskningsdækning eller forskningsbasering generelt dog ikke behandlet af de eksterne eksperter.

DAU'en og fakultetets rolle

For de uddannelser, som har gennemgået uddannelsesevaluering, er afrapportering om forskningsdækning obligatorisk tema.

For de evaluerede uddannelser afrapporteres temaet også i DAU'en (audit trail 1-6, s. 54). I HUM's DAU'er fra 2015 og 2016 er konklusionen om de forskellige uddannelsers forskningsdækning således enslydende: "Forskningsmatricer udarbejdet for de [hhv. 6 og 14] evaluerede uddannelser bekræfter alle, at uddannelsernes studieaktiviteter varetages af aktive forskere, og at der er en sammenhæng mellem det, der forskes i og det, der undervises i" (selvevalueringsrapporten, s. 518).

⁶ KU gør i sit høringsvar til rapporten opmærksom på, at der er flere mindre uddannelser som er blevet uddannelsesevalueret, herunder bachelor- og kandidatuddannelsen i teatervidenskab i 2015 (høringsvar, s. 7). Disse uddannelser havde et optag på hhv. 37 og 26 studerende i 2015. Herudover er bl.a. bachelor- og kandidatuddannelsen i Grækenlandsstudier (med et optag på hhv. 9 og 2 i 2015) blevet uddannelsesevalueret. Opgørelserne for optag hentet fra <https://intranet.ku.dk/> 23. juni 2016, og følger nøgletal fra Danske Universiteter).

Forholdet mellem VIP'er og DVIP'er blev taget op på fakultetets møde med instituttet i forbindelse med uddannelsesevalueringen af religionshistorie og religionsvidenskab i 2016. Her stillede prodekanen krav om, at der udarbejdes en samlet handlingsplan for en bedre balance mellem VIP'er og DVIP'er på uddannelserne (audit trail 1-6, s. 287). Forholdet blev diskuteret på baggrund af VIP/DVIP-ratioen.

Der er således en årlig rapportering og fakultetsbehandling af spørgsmålet i forlængelse af de uddannelsesevalueringer, der gennemføres.

Ansvar for uddannelsernes forskningsbasering

Nedenfor beskrives det lokale ledelsesmæssige ansvar for uddannelsernes forskningsdækning og processerne for bemanding af uddannelserne. Efterfølgende behandles den løbende monitorering i de lokale kvalitetsprocesser af, hvordan uddannelserne er forskningsbaseret,.

Institutlederen har, jævnfør kriterium I-II, det løbende ledelsesmæssige ansvar for sikringen af uddannelsernes forskningsbasering. På JUR og TEO er der ingen institutter, og her ligger ansvaret hos dekanen og prodekanen. Institutlederen har det personalemæssige ansvar for de ansatte på instituttet og deres opgaveportefølje, herunder planlægning af instituttets rekrutteringsstrategi, bemandingsplaner mv. (selvevalueringsrapporten, s. 40 og 59-61). På HUM er det eksempelvis beskrevet, at institutlederen er ansvarlig for allokering af VIP-ressourcer til undervisning, mens studielederen er ansvarlig for tildelingen af DVIP'er (selvevalueringsrapporten, s. 64).

Studielederen har det daglige ansvar for at drive uddannelsen inden for de rammer, som studienævnet har fastlagt (selvevalueringsrapporten, s. 42-43 og 52). Studielederen vil typisk have en kursus- eller fagansvarlig for hvert kursus til at overvåge det daglige arbejde med undervisningen på de enkelte kurser. På institutter med fle-

re/mange uddannelser, hvor en studieleder har ansvar for flere uddannelser, findes der også fagledere (fx på ENGEROM) eller uddannelseskoordinatorer (fx på ToRS og MEF), der har ansvar for de enkelte uddannelser, og som fag- eller kursusansvarlige kan referere til (audit trail 4, s. 176-177, og supplerende information, s. 217-218).

Uddannelseskoordinatorfunktionen fremgår af ToRS' funktionsbeskrivelse og tilsiger, at uddannelseskoordinatoren skal afholde mindst to møder med uddannelsens VIP'er pr. semester med en fast dagsorden, herunder "(...) planlægning af undervisning i de kommende semestre (...)", og "(...) hvilke forskningsmæssige aktiviteter (forskningsseminarer og lignende), der involverer alle ansatte – og muligvis også overbygningssuderende – på uddannelsen, finder løbende sted? (Inviter evt. også tilknyttede forskere uden undervisningsforpligtelse til møde)" (supplerende information, s. 217).

Akkrediteringspanelet konstaterer, at denne funktion og proces giver et lokalt overblik og er en anledning til lokal dialog om forskningsdækningen.

Procedurer og funktioner med hensyn til bemanding

Bemanning af uddannelser sker typisk på baggrund af bemandings- eller ressourceplaner. Institutlederne på SAMF og SCI-ENCE benytter fx femårsplaner for forskningsmiljøernes sammensætning, som de indstiller til hhv. dekanens og prodekanens godkendelse (selvevalueringsrapporten, s. 61). Af audit trail-materialet fremgår det, at man også på HUM benytter bemandings- eller ressourceplaner, der synliggør institutternes VIP-ressourcer (audit trail 3, s. 24).

Nedenfor skitseres det kort, hvordan VIP-ressourcer allokeres til de små uddannelser på institutterne ENGEROM og ToRS (begge HUM), som akkrediteringspanelet bl.a. har set på i forbindelse med audit trail 4.

ENGEROM

Under besøget beskrev institutlederen på ENGEROM, at bemandingsplanerne benyttes som et redskab, som institut- og studieledelsen kan gøre brug af i forbindelse med strategisk at monitorere og udvikle en uddannelses forskningsmiljø.

ENGEROM har i 2012 udarbejdet en procedure for undervisningsplanlægning (revideret i 2013), hvoraf det fremgår, hvordan man på instituttet arbejder med at tilrettelægge undervisningen hvert undervisningsår inden for den budgetmæssige ramme. Af proceduren fremgår det, hvordan fagkoordinatoren, der er tættest på undervisningen, samt studielederen kvalificerer et udkast til undervisningsplan, der indeholder oplysninger om VIP-allokering og kursusbeskrivelser, og lægger det op til beslutning og godkendelse hos studienævnet (audit trail 4, s. 204-207). KU redegør for, at en bemandingsplan fra ENGEROM er grundlaget for undervisningsplanlægningen på hver uddannelse, da den giver instituttet overblik over timeforbruget til hhv. konfrontationstimer, vejledning, forberedelse og eksamen fordelt på de forskellige underviserkategorier (audit trail 4, s. 6 og 208-211).

ToRS

Der er også vedlagt bemandingsplaner/ressourceplaner for japanstudier og arabisk på ToRS, hvoraf det fremgår, hvilke undervisere der er allokeret til de forskellige fag (audit trail 4, s. 123-124 og 140-141). Institutlederen på ToRS beskrev under besøget for akkrediteringspanelet, at bemandingsplanen lægger op til refleksion over, hvilke fagområder en VIP skal dække, og nævnte som et eksempel udfordringen med brede uddannelser, der skal dækkes af få VIP'er. De VIP'er, der ansættes her, skal have brede forskningsprofiler, så de kan indgå bredt på uddannelsen.

Den løbende praksis med at forskningsdække undervisningen blev under akkrediteringspanelets besøg beskrevet således af en VIP fra uddannelsen i arabisk, at studielederen indkalder uddannelsens koordina-

tor og VIP'er til et møde med henblik på at bemande de obligatoriske kurser. Eksterne undervisere kan også deltage i disse møder; det vil dog afhænge af tidshorizonten for vedkommendes ansættelse.

Under besøget beskrev en VIP på uddannelsen i japansk desuden et eksempel på, hvordan uddannelsens indhold/pensum (curriculum) passes til de nuværende tre faste underviseres ekspertise/forskningsområder. Da nogle af dem snart skal på pension, er man opmærksom på, at uddannelsens indhold skal revideres. De lokale koordinatore kan indkalde til møder mellem VIP'er to gange om året. Opstår der problemer med forskningsdækningen, tages det op, hvorefter det er op til studielederen at reagere. Akkrediteringspanelet fik beskrevet lignende eksempler på, hvordan det lokale ansvar udmøntes af studieledere og VIP'er på uddannelsen i portugisisk. Her blev uddannelsen revideret efter en udskiftning i underviserstaben i 2011. På uddannelsen afholdes formelle møder en gang pr. semester, og underviserne beskrev over for panelet, hvordan de er i vedvarende kontakt og dialog med hinanden om undervisningen.

KU har endvidere beskrevet, at "(...) sikringen af forskningsbasering på hhv. bachelor- og kandidatuddannelsen i Japanstudier samt kandidatuddannelsen i Mellemøstens sprog og samfund (arabisk) (...) [f]ormelt afspejles (...) i instituttets bemandingsplan, og den bringes op i de årlige gruppeudviklingssamtaler (GRUS) med fagmiljøerne". Dette sker særligt i forbindelse med introduktion af nye fag, nyansættelser eller når der har været eller planlægges ændringer i bemandingsplanerne (audit trail 4, s. 4 og høringssvar, s. 7).

Akkrediteringspanelet har set fire GRUS-referater fra 2015. Heraf fremgår det, at forskningsbaseringen i ét tilfælde er blevet diskuteret på uddannelserne i japansk. KU bemærker opklarende, at i den periode, som de fire referater er fra, var der udskiftning blandt VIP på japansk, mens der i

perioden ikke var udskiftning blandt VIP på arabisk og derfor ikke anledning til at drøfte bemanding (høringssvar, s. 7).

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der på institutniveau er et eksempel på en systematisk årlig proces, der internt, på baggrund af bemandingsplanen, behandler VIP-allokeringen på kurserne. Det fremgår ikke, om behandlingen af eventuelle problemstillinger rapporteres opad til fakultetet.

Studienævnenes arbejde med at kvalitetssikre forskningsdækningen

Nedenfor behandles, hvilke rammer der er for det lokale arbejde med kvalitetssikring af uddannelsernes forskningsbasering i studienævnene, samt hvordan akkrediteringspanelet har set det fungere i praksis på udvalgte uddannelser.

KU beskriver, at studienævnene bl.a. har til opgave at sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelser og undervisning og varetager studieordningsrevisioner samt i samarbejde med studieledere forestår "den praktiske tilrettelæggelse og gennemførelse af uddannelse, undervisning og prøver [og] behandler kursusudbuddet for mindst et studieår ad gangen" (selvevalueringsrapporten, s. 50). Under akkrediteringspanelets besøg nævnte studienævnsformændene fra ToRS og ENGEROM, at studienævnene også forholder sig til uddannelsernes forskningsdækning.

Studienævn og deres rolle er beskrevet under kriterium II, og studienævnenes arbejde med niveausikring via studieordningsrevisioner, undervisningsevalueringer mv. er beskrevet under kriterium IV.

KU beskriver, at det på HUM er den enkelte institutledelse og studieledelse samt det enkelte studienævn, der har ansvaret for at udmønte den lokale kvalitetssikring af uddannelsens kurser (selvevalueringsrapporten, s. 64).

HUM har formuleret en *Procedure for forskningsbaseret undervisning*, som indeholder en reference til KU's værdigrundlag og en udfoldelse af den fælles definition af forskningsbaseret uddannelse. Derudover henviser proceduren til to procedurer, der skal sikre uddannelsernes forskningsbasering, herunder forskningsdækningen. Den ene er *Procedure for kursusudbud* (fra august 2016), og den anden er *Procedure for uddannelsesevaluering*.

Af *Procedure for forskningsbaseret undervisning* fremgår det, at "(...) for at sikre, at undervisningen inddrager den nyeste forskning på uddannelsen, justeres kursusudbudet løbende af studienævnene" (linksamling, s. 208). I *Procedure for kursusudbud* hedder det, at "(...) kursusudbud ved fakultetets uddannelser efterses og justeres løbende af det udbydende studienævn for at sikre, at undervisningen afspejler nyeste forskning på området", samt at "(...) justeringer i kursusudbud skal afspejles i studieordningen" (linksamling, s. 224).

Under besøget fik akkrediteringspanelet fremlagt flere eksempler på, hvordan studienævnet konkret arbejder med uddannelsernes forskningsdækning.

Fx fortalte studienævnsformanden på ToRS, at studienævnet i forbindelse med nye kurser bl.a. tager stilling til, hvem af VIP'erne der kan undervise i emnet.

Som et andet eksempel redegjorde studielederen på portugisisk under besøget for, at undervisningsplanen skal godkendes i ENGEROM's studienævn, og at man her forholder sig til, om der er en forsker, som underviser inden for alle kerneområder, og at der er en koordinator for faget, hvis det undervises af en DVIP.

For uddannelsen i portugisisk blev det desuden beskrevet, at en udskiftning i bemandingen afstedkom en ny studieordning, da man var nødsaget til at tage uddannelsens indhold op til revision. Studieordningen blev behandlet og godkendt i studienævnet. Faglederen for uddannelsen beskrev, at

der på nuværende tidspunkt bruges eksterne undervisere på uddannelsen, hvor det er relevant. Indholdet i de eksterne underviseres kurser godkendes af faglederen.

Strategiske kvalitetsindsatser for forskningsdækning af små uddannelser

KU har rettet opmærksomheden mod problemstillinger, som de små forskningsmiljøer kan opleve med hensyn til at forskningsdække uddannelser. Akkrediteringspanelet har fået fremlagt beskrivelser af en række tiltag, der skal medvirke til at sikre mere robuste forskningsmiljøer for uddannelser med små miljøer.

Et af disse konkrete og omfattende tiltag foregår på ToRS, der har flest små forskningsmiljøer og uddannelser på KU. Her søger fakultetet at imødegå udfordringerne med uddannelsernes forskningsbasering ved bl.a. at integrere uddannelser og samlæse fag (audit trail 4, s. 150). På ToRS har man i forlængelse heraf nedsat et ad hoc-udvalg med navnet Taskforce til undervisningsudvikling, der bl.a. behandler emner som instituttets samlæste eller tværgående kurser og andre emner som undervisningskvalitet, herunder forskningsdækning af instituttets uddannelser, bl.a. integrerede uddannelser (uddannelser med flere linjer) (audit trail 4, s. 4). Desuden arbejder instituttet på at få etableret en såkaldt Graduate School med henblik på "(...) at skabe et socialt og intellektuelt miljø for alle studerende på instituttet" (audit trail 4, s. 105). I projektet arbejdes der med aktiviteter som forskningslaboratorier, hvor der sættes fokus på at koble forskning og undervisning. Det fremgår, at aktiviteterne skal konkretiseres yderligere og forventes iværksat i foråret 2017. Nogle undervisere på instituttet gør allerede brug af et instrument, som de kalder forskerføl eller undervisningsbaseret forskning, hvor "(...) de studerende inddrages og arbejder inden for samme forskningsområde" (audit trail 4, s. 105).

Akkrediteringspanelet spurgte yderligere ind til disse strategiske tiltag under besø-

get, og studielederen beskrev processen for små uddannelser i større faglige enheder. Studielederen pegede på en udfordring vedrørende sprog, hvor alt af naturlige årsager ikke kan integreres. Et eksempel herpå er, at et fag som Mellemøstens historie kan være fælles for flere studerende, der til gengæld har sprogundervisning hver for sig. På denne måde søges det at udbyde bredere og dybere undervisning. Studieledelsen er også ved at undersøge mulighederne for mere fællesundervisning på andre områdestudier, fx sydøstasiestudier, tibetansk, japansk og kinesisk⁷. KU har desuden beskrevet, at uddannelsen i grækenlandsstudier endte med at blive nedlagt på baggrund af overvejelser om uddannelsens økonomiske bæredygtighed i forbindelse med uddannelsesevaluering af uddannelserne.

Akkrediteringspanelet bemærker, at disse kvalitetstiltag er under implementering.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet konstaterer, at studie- og institutledelsen i forbindelse med udarbejdelsen af uddannelsesredegørelserne i nogle tilfælde har identificeret kritiske forhold med hensyn til uddannelsernes forskningsdækning. Der er imidlertid ikke i uddannelsesredegørelserne systematisk information til prodekan-/dekan- og rektor-niveau om forskningsdækningen på den enkelte uddannelse, hvilket redskabets retningslinjer heller ikke lægger op til.

Akkrediteringspanelet noterer sig, at studielederen i uddannelsesevalueringen, der gennemføres hvert sjette år, udarbejder en forskningsmatrice om uddannelsens forskningsdækning, som identificerer eventuelle problemer. Dette indgår i et informationsflow til prodekan-/dekan- og rektorniveau. Panelet må samtidig konstatere, at der ikke

imellem de seksårige uddannelsesevalueringer har været et systematisk, løbende informationsflow og dermed et ledelsesmæssigt overblik, der kan belyse, om forskningsdækningen af instituttets uddannelser er tilfredsstillende.

Akkrediteringspanelet har ikke set eksempler på, hvordan forskningsmatricerne benyttes som anledning til at behandle (de små) uddannelsers forskningsdækning og dermed kan indgå i et informationsflow. Panelets indtryk er, at små miljøer kan opleve forskningsmatricen som et administrativt dokument, bl.a. fordi miljøerne er så små, at man vurderer, at man kender til forholdene, uden at det er nødvendigt løbende at dokumentere dem.

Akkrediteringspanelet vurderer samtidig, at forskningsmatricerne og en kompetent faglig vurdering af deres indhold af eksterne eksperter er et godt element i KU's systematiske sikring af uddannelsernes forskningsdækning og et vigtigt element i skabelsen af et informationsflow til fakultets- og universitetsledelsen, der har det overordnede ansvar. Dog sikrer KU's retningslinjer for uddannelsesevalueringer ikke, at eksterne eksperter vurderer forskningsmatricen, jævnfør kriterium IV.

Information om VIP-dækning på baggrund af VIP/DVIP-ratioen i uddannelsesevalueringerne behandles af fakultetet på det opfølgende møde om de tre uddannelsesevalueringer, der på ToRS er blevet gennemført i 2016. Dette er et godt eksempel på, at fakultetets ansvar for håndtering af problemstillingerne i forlængelse af de seksårige uddannelsesevalueringer er tydeligt. Samtidig er det et eksempel på, at forskningsbaseringen ikke behandles på de af instituttets uddannelser, der ikke blev uddannelsesevalueret i 2016.

Akkrediteringspanelet har set en engageret og god lokal kvalitetskultur blandt VIP'er og uddannelseskoordinatorer, der tager ansvar for uddannelserne. Dette kommer bl.a. til udtryk i underviserens løbende dialog om

⁷ KU gør opmærksom på, at oplysningen om uddannelserne i *tibetansk og sydøstasiestudier* må være angivet ved en fejl, da uddannelserne blev lukket den 4. april 2016 og dermed var under afvikling ved andet panelbesøg (høringssvar, s. 8).

undervisningen og deres løbende opmærksomhed over for undervisningens forskningsdækning, særligt i forbindelse med udskiftning i underviserstaben og ved introduktion af nye fag. Panelet fik under besøget det indtryk fra studieledere og studienævnsmænd, at der er eksempler på, at forskningsbaseringen tages op af studienævne i forbindelse med behandling af nye fag og ansættelser samt i forbindelse med bemandings- og undervisningsplaner. Lokal kvalitetskultur ses også gennem de initiativer, der tages til ændring af studieordninger mv., når sammensætningen i uddannelsens forskningsmiljø ændres, eller når undervisernes kompetencer forandres, fx på uddannelserne i portugisisk. Ligeledes anerkender panelet, at strategiske tiltag som integration af uddannelser og oprettelse af fælles fag kan styrke uddannelsernes forskningsdækning.

Akkrediteringspanelet vurderer, at sikringen af forskningsdækningen af små uddannelser og deres fagelementer kræver studieledelsens stadige opmærksomhed over for problemstillingen samt gode og solide monitorerings- og evalueringsredskaber. Panelet anerkender, at kravene til disse redskaber ikke nødvendigvis bør være formaliserede i samme grad som for større miljøer, men betoner, at sikringen skal være løbende og systematisk, således at der er et effektivt informationsflow, så institutionens ledelse til stadighed har overblik over kvaliteten og herunder forskningsbaseringen af den enkelte uddannelse og på den baggrund kan foretage de prioriteringer, der er nødvendige for løbende at sikre forskningsbaseret undervisning på alle institutionens uddannelser.

De studerendes kontakt til forskningsmiljøet

Som nævnt i indledningen har akkrediteringspanelet også haft særligt fokus på at undersøge, hvordan KU systematisk, regelmæssigt og løbende monitorerer de studerendes kontakt til forskningsmiljøet og

håndterer eventuelle kvalitetsudfordringer i den forbindelse (audit trail 3).

I KU's værdigrundlag er dette adresseret. Det fremgår her, at monitoreringen af de studerendes kontakt til forskningsmiljøet er en prioritet: "For at sikre, at uddannelserne er forskningsbaserede, er der en systematisk opmærksomhed på antallet af studerende i forhold til det videnskabelige personale samt forholdet mellem deltids- og heltidsansatte undervisere; der anvendes eksternt censur ved eksaminer, og censorernes rapporter indgår i udviklingsarbejdet, ligesom uddannelserne evalueres regelmæssigt af eksterne parter (jævnfør ESG 1.2, 1.3, 1.4)" (selvevalueringsrapporten, s. 171). Uddannelsesevalueringerne, der gennemføres hvert sjette år, indeholder konkrete krav om, at fakulteterne skal monitorere de studerendes kontakt til forskningsmiljøet ved hjælp af nøgletal (se også kriterium I-II og kriterium IV). Herudover er det op til fakulteterne og uddannelserne selv at vurdere behovet for en mere løbende monitorering. Som nævnt har JUR valgt årligt at monitorere forholdet mellem VIP'er og DVIP'er (VIP/DVIP-ratioen).

Akkrediteringspanelet har på den baggrund særligt haft fokus på tre forhold: hvordan kvalitetssikringen af de studerendes kontakt til forskningsmiljøet sker løbende i forbindelse med den årlige uddannelsesredøgørelse, og hvordan den sker via de uddannelsesevalueringer, der finder sted hvert sjette år, samt hvordan de kvalitetssikringsredskaber, som KU selv peger på, er med til at understøtte monitoreringen af forholdet: studieordningsrevisioner, taltalsopgørelser og undervisningsmiljøvurderinger (UMV'er).

Akkrediteringspanelet har valgt at se på problemstillingen på baggrund af relativt store uddannelser på fire forskellige fakulteter: bachelor- og kandidatuddannelsen i film- og medievidenskab (HUM), bacheloruddannelsen i statskundskab (SAMF), bachelor- og kandidatuddannelsen i biologi (SCIENCE) og bacheloruddannelsen i far-

maci (SUND). I alle tilfælde er der tale om uddannelser med en forholdsvis stabil udvikling i optaget af studerende i de seneste tre-fire år.

Løbende monitorering i uddannelsesredegørelser

Retningslinjerne for uddannelsesredegørelserne nævner ikke de studerendes kontakt til forskningsmiljøet som et obligatorisk tema. Der findes dog eksempler på, at forholdet alligevel bliver adresseret, enten fordi andre kvalitetsindikatorer såsom frafald eller lignende indikerer en problematik, eller fordi uddannelsesredegørelsen følger op på en problemstilling om forskningsbaseret fra en forudgående uddannelses-evaluering.

Af audit trail-materialet fremgår det, at de studerendes kontakt til det relevante viden-grundlag behandles forskelligt i uddannelsesredegørelser for de forskellige uddannelser. På uddannelserne i hhv. film- og medievidenskab og biologi, som ikke har gennemført uddannelsesevalueringer, er uddannelsernes forskningsbaseret behandling på baggrund af forskellig ledelses-information og på forskellig vis.

Af uddannelsesredegørelsen fra 2015 for film- og medievidenskab fremgår det, at der er identificeret en frafaldsproblematik, hvilket bl.a. har medført, at uddannelsesledelsen har sat fokus på uddannelsens VIP-bemanding. Det fremgår her, at man vil sikre, at undervisningen i højere grad varetages af fastansatte undervisere på første studieår (bacheloruddannelsen) som indsats mod stort frafald, samt at der indføres uddannelseskoordinatorer, der har til opgave at se til fordelingen af ressourcer mellem kurser (selvevalueringsrapporten, s. 334 og 355).

I uddannelsesredegørelsen for biologi nævnes uddannelsens forskningsbaseret kort, da der påpeges en mulig problemstilling vedrørende et forestående generat-ionsskifte blandt VIP'erne. Problemstillingen vedrører dog ikke direkte de studerendes

kontakt til forskningsmiljøet (audit trail 3, s. 117-121), men akkrediteringspanelet konstaterer positivt, at emnet forskningsbaseret således adresseres forebyggende i uddannelsesredegørelsen.

Forskningsbaseret med fokus på de studerendes mulighed for kontakt til forskningsmiljøet behandles grundigt i DAU'erne fra JUR og SAMF i 2015 og 2016. De øvrige fakulteter behandler ikke spørgsmålet ud over korte bemærkninger i forbindelse med de gennemførte uddannelsesevalueringer og betinget positive uddannelsesakkrediteringer (selvevalueringsrapporten, s. 507-571, og audit trail 1-6, s. 104).

I SAMF's DAU'er fra 2015 og 2016 omtales fx problemer vedrørende de studerendes kontakt til forskningsmiljøet på flere uddannelser.

I 2015 omhandler det bacheloruddannelsen i psykologi, der tidligere har fået en betinget positiv uddannelsesakkreditering, samt økonomi, der har gennemgået en uddannelsesevaluering. Det konstateres, at STÅ/VIP-ratioen lever op til fakultetets standarder, om end nøgletallene om forskningsbaseret ikke er opdelt på bachelor- og kandidatniveau. Uddannelserne i økonomi lever ikke op til fakultetets VIP/DVIP-standard. Det konstateres ligeledes, at VIP/DVIP-ratioen ville kunne forbedres ved at nedbringe antallet af DVIP'er og fx fordoble størrelsen på undervisningshold, men det vil ifølge studielederen ikke være en kvalitetsforbedring, ligesom DVIP-undervisning tilfører uddannelsen en værdifuld praksiskontakt (selvevalueringsrapporten, s. 545). Desuden fremgår det, at fakultetet vil revidere standarden for VIP/DVIP-ratioen.

I SAMF's DAU fra 2016 følges der op på situationen for bacheloruddannelsen i psykologi, ligesom udfordringer vedrørende de studerendes kontakt til forskningsmiljøet på bacheloruddannelsen i statskundskab nævnes. SAMF nævner også den nye politik for anvendelse og kompetenceudvikling

af VIP'er og DVIP'er (audit trail 1-6, s. 102-104).

Monitorering i uddannelsesevalueringer

Det fremgår af *Retningslinjer for uddannelsesevalueringer på Københavns Universitet*, at fakulteterne skal sikre, at uddannelsesevalueringerne indeholder de senest opgjorte nøgletal om antallet af studerende i forhold til VIP'er (stud/VIP-ratioen) samt forholdet mellem fastansatte VIP'er og deltidsansatte VIP'er (VIP/DVIP-ratioen) (selvevalueringsrapporten, s. 203). Af *Retningslinjer for dekanernes afrapportering om uddannelseskvalitet til rektor fra september 2016* fremgår det, at fakulteterne opgør forholdet mellem studerende og forskere (stud/VIP-ratioen) i enten antal eller årsværk. SAMF, SCIENCE og SUND opgør tallene i årsværk (linksamling, s. 410, 512 og 711), mens HUM, JUR og TEO opgør forholdet i antal (selvevalueringsrapporten, s. 376, og linksamling, s. 298 og 934). Akkrediteringspanelet konstaterer, at dette er en ændring af de tidligere retningslinjer, hvor det fremgik, at stud/VIP-ratioen "opgøres både i årsværk og antal" og altså ikke kun i antal (selvevalueringsrapporten, s. 203).

Hvert fakultet har fastlagt en standard, som den enkelte uddannelse skal forholde sig til og eventuelt beskrive tiltag i forhold til, hvis den overskrides, jævnfør kriterium I-II. Fx benytter SCIENCE en standard for STÅ/VIP-ratioen på 25, mens man på SAMF har fastlagt standarden til 75.

SAMF's standard er dermed ca. dobbelt så høj som gennemsnittet inden for det samfundsvidenskabelige hovedområde, jævnfør tabel 3. KU beskriver, at der kan være flere grunde til, at standarden varierer, alt efter hvilken type uddannelse der er tale om (selvevalueringsrapporten, s. 53).

På JUR er ratioen i 2016 sat til 1:58 i "hoveder" (stud/VIP-ratioen), dvs. antal (linksamling, s. 298), og i HUM's standard (også i antal – stud/VIP-ratioen) er intervallet 5-35 (selvevalueringsrapporten, s. 376).

Tabel 3: Nøgletal på statskundskab og farmaci

Nøgletal	Nøgletal for uddannelserne i statskundskab (SAMF)	Nøgletal for uddannelserne i farmaci (SUND)
Fakultetsstandard, VIP/DVIP-ratio	Halvdelen af landsgennemsnit (2014): 0,78	(Ikke under 25 % i forhold til landsgennemsnittet for hovedområdet)
VIP/DVIP-ratio, nøgletal for uddannelserne	BA: 0,75 KA: 4,62	BA: 3,9 KA: 6,6
Fakultetsstandard, STÅ/VIP-ratio	Fakultetsstandard: 75	Fakultetsstandard 40 (med mulighed for en afvigelse på 25 %)
STÅ/VIP-ratio, nøgletal for uddannelserne	BA: 120 KA: 43,16	BA: 28,0 KA: 23,5

(Uddannelsesevalueringsrapporter, audit trail 1-6, s. 55-98 og 321-367). Det fremgår, at landsgennemsnittet for det samfundsvidenskabelige hovedområde i Danmark kan udregnes til ca. 40 i 2015 på baggrund af Danske Universiteters opgørelse (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 2).

Monitorering af brugen af VIP'er og DVIP'er i undervisningen sker gennem nøgletallet VIP/DVIP-ratioen. JUR har beskrevet, at man fra og med 2016 monitorerer dette i forbindelse med de årlige uddannelsesredegørelser (selvevalueringsrapporten, s. 66-68). KU gør opmærksom på, at alle fakulteter forholder sig til landsgennemsnittet for hovedområdet for VIP/DVIP-ratio, men at de har frihed til selv at vælge formuleringen af standarder (høringssvar, s. 8). Hvert fakultet fastlægger således egne standarder for nøgletallet, og standarderne varierer på tværs af fakulteterne: fra 1,07 på JUR over intervallet 2,25-3,75 på HUM til 6,3 på SCIENCE. På de øvrige tre fakulteter bliver standarden for brug af VIP'er i forhold til DVIP'er sat til landsgennemsnittet for hovedområdet (se mere om nøgletal under kriterium I-II).

Nøgletallene for bachelor- og kandidatuddannelserne i statskundskab og farmaci, som har gennemført uddannelsesevalueringer i 2016, fremgår af tabel 3 ovenfor, hvor de også er sammenstillet med fakulteternes standarder.

Af disse to konkrete eksempler på nøgletal fremgår det, at nøgletallene for bacheloruddannelsen i statskundskab overskrider SAMF's standarder, mens uddannelserne i farmaci holder sig inden for SUND's standarder.

Uddannelserne i farmaci

Uddannelserne i farmaci ligger inden for SUND's standarder. Det konstateres i uddannelsesevalueringssrapporten fra 2016 (audit trail 1-6, s. 324-325). Rapporten indeholder desuden en konklusion på udarbejdelsen af forskningsmatricen for uddannelserne: "Forskningsmatricen viser, at de centrale undervisere er aktive forskere inden for områder, de underviser i. Undervisningen må derfor siges at være forskningsbaseret" (audit trail 1-6, s. 328). Uddannelsernes forskningsbaserings og de studerendes kontakt til forskningsmiljøet er med andre ord afdekket og af uddannelsesledelsen fundet tilstrækkeligt solid.

De eksterne eksperter drøftelser og bidrag, som indgår i rapporten, fokuserer dog ikke på forskningsbaserings, men i højere grad på problematikker vedrørende frafald og gennemførelse (audit trail 1-6, s. 332-334). Under besøget gav studielederen på uddannelserne udtryk for, at processen havde bekræftet det billede, som han allerede havde af uddannelsernes forskningsbaserings, herunder forholdet mellem antal studerende pr. VIP, hvor indikatorerne holder sig inden for fakultetstandarder.

Akkrediteringspanelet bemærker i øvrigt, at uddannelserne i farmaci har tilknyttet et stort forskningsmiljø, og at der ikke af det materiale, som panelet har haft lejlighed til at se (uddannelsesredegørelse, DAU mv.), fremgår en problematik med hensyn til de studerendes kontakt til forskningsmiljøet

(audit trail 3, s. 125-127, og audit trail 1-6, s. 166-187).

Ved andre eksempler på uddannelsesevalueringer, som akkrediteringspanelet har set, hvor indikatorerne ikke overskred det pågældende fakultets standard, berøres forskningsbaserings, og herunder balancen mellem antallet af studerende og antallet af forskningsaktive undervisere, som hovedregel kortfattet i uddannelsesevalueringssrapporten og behandles ikke af de eksterne eksperter.

Uddannelserne i statskundskab

Nøgletallet om forholdet mellem studerende og VIP'er (STÅ/VIP-ratioen) for bacheloruddannelsen i statskundskab er i 2016 væsentligt over fakultetets standard. Akkrediteringspanelet noterer sig i den forbindelse, at uddannelsesredegørelsen for statskundskab fra 2015 ikke medtager og fremhæver særlige forhold, fx vedrørende de studerendes kontakt til forskningsmiljøet (audit trail 3, s. 43-50).

I rapporten om den seksårige uddannelsesevaluering hedder det, at "[b]acheloruddannelsens lave VIP/DVIP-ratio og høje STÅ/VIP-ratio skyldes brugen af eksterne lektorer og studenterinstruktører til varetagelse af holdundervisning, mens årgangsforelæsninger varetages af VIP. Det er også VIP, der står for fagkoordination, herunder ugentlige møder med DVIP om tilrettelæggelse af den ugentlige holdundervisning" (audit trail 1-6, s. 59).

Der står endvidere om håndteringen af udfordringen, at der "[s]om følge af instituttets spareplan og ændrede sagsberegning for VIP, hvor VIP skal undervise og vejlede flere timer, vil der blive allokert flere VIP timer til bacheloruddannelsen". Der lægges op til, at undervisningen enkelte gange gennemføres på engelsk, hvilket gør det muligt for instituttets engelsktalende VIP'er at bidrage til uddannelsens forskningsdækning. Endelig henvises der til, at disse tiltag inkorporeres i en forestående studieord-

ningsrevision, der skal implementeres i efteråret 2017 (audit trail 1-6, s. 59).

Af de eksterne eksperter bidrag til uddannelsesevalueringprocessen fremgår forskningsbaseringen som et opmærksomhedspunkt, idet det konstateres, at de studerende på bacheloruddannelsen ikke møder mange VIP'er på uddannelsen. Der refereres ikke som sådan til nøgletallet om forskningsbaseringen af bacheloruddannelsen, men det nævnes, at uddannelsen er ved at gennemføre ændringer for at håndtere "identificerede udfordringer", og at eksperterne finder disse ændringer egnede, men at de endnu er så nye, at effekten er vanskelig at vurdere (audit trail 1-6, s. 93).

Af SAMF's DAU fra 2016 fremgår det, at bacheloruddannelsen ikke lever op til fakultetets standarder for STÅ/VIP-ratioen, og at der vil blive tale om en "(...) omfordeling af ressourcer mellem bachelor- og kandidatuddannelserne", og at en studieordningsrevision vil medføre en ny organisering af uddannelsen, der skal sikre, "(...) at ratioen for bacheloruddannelserne vil blive forbedret i fremtiden" (audit trail 1-6, s. 102).

I DAU'en nævner dekanen også, at instituttet netop har gennemført en forskningsevaluering, der er fremkommet med en tilfredsstillende vurdering. Forskningsevalueringen skal sikre, at fakulteternes forskningsmiljøer bliver evalueret og udsat for fagfællebedømmelse. Universitetet har lagt op til, at alle fakulteter skal have foretaget en forskningsevaluering i løbet af 2016-18, og beskriver selv konceptet som "(...) et vigtigt instrument til at sikre uddannelsernes forskningsdækning, herunder rekrutteringsbehov" (selvevalueringsrapporten, s. 64). Forskningsevalueringen for statskundskab anbefaler, at instituttet sørger for at inkludere de engelsktalende VIP'er yderligere i uddannelserne (audit trail 3, s. 100), hvilket også er et af de tiltag, der fremgår af den seksårige uddannelsesevaluering.

Akkrediteringspanelet bemærker, at prodekanen på SAMF under panelets besøg understregede, at man vil følge tæt op på uddannelser, hvor VIP-allokeringen har været skæv, ligesom man vil følge andre uddannelser, som ikke har opfyldt fakultets standarder.

Andre kvalitetssikringsredskaber til løbende monitorering af de studerendes kontakt

Som nævnt indsamler KU information om uddannelserne via flere kilder, bl.a. uddannelsesreddegørelser og uddannelsesevalueringer, samt i forbindelse med studieordningsrevisioner. Af de redskaber, som KU nævner, hhv. timetalsopgørelser, UMV'er og undervisningsevalueringer (selvevalueringsrapporten, s. 78, 84 og 85), har akkrediteringspanelet på grundlag af granskning af materialet og udsagn under besøgene konstateret, at sidstnævnte ikke benyttes som redskab til at monitorere de studerendes kontakt til forskningsmiljøet, men at timetalsopgørelserne og UMV'erne kan give indikationer herpå.

Først gennemgås studieordningsrevisionerne og timetalsopgørelserne, og hvordan akkrediteringspanelet har set dem benyttet. Dernæst behandles UMV'erne.

Studieordningsrevisioner

Rammer og procedurer for studieordningsrevisioner er beskrevet under kriterium IV. Her fremgår det, at af de procedurer for studieordningsrevisioner, som akkrediteringspanelet har set på KU's fakulteter, indgår forskningsbasering af uddannelse ikke som et standardemne i forbindelse med de treårige revisioner. Fx fremgår det ikke af procedurerne, at der er krav om at udarbejde fx forskningsmatricer i forbindelse med en studieordningsrevision, eller om overvejelser om uddannelsens forskningsdækning på anden måde systematisk skal adresseres i denne proces (jævnfør kriterium IV).

Akkrediteringspanelet har dog set eksempler på, at man på nogle uddannelser aktivt

benytter studieordningsrevisioner til at håndtere identificerede problemstillinger med hensyn til forskningsbaseret, jævnfør tidligere nævnte eksempler på små uddannelsers forskningsdækning mv. For bacheloruddannelsen i statskundskab føder resultater fra både uddannelses- og forskningsevalueringsprocessen ind i studieordningsrevisionen. Panelet har ikke set de konkrete ændringer, som dette vil afstedkomme på uddannelsen, men en underviser og studieleder fortalte under panelets besøg, at man vil forsøge at gå fra store årgangsforelæsninger til en højere grad af holdundervisning med en fast tilknyttet VIP. Studielederen beskrev, at man ved en sådan reform af bacheloruddannelsen vil sikre, at alle kernefag er båret af underviser-teams for at få styrket forskningsbaseringen af de pågældende fag og dermed også de studerendes kontakt til forskningsmiljøet.

Akkrediteringspanelet bemærker, at studieordningsrevisioner kan være et godt redskab til at håndtere identificerede problemstillinger vedrørende forskningsbaseringen, som tilfældet er på bacheloruddannelsen i statskundskab.

Timetalsopgørelser

Timetalsopgørelser indeholder information om, hvor mange timer der planlægges udbydt pr. semester på en uddannelse, hvilken profil der underviser (VIP eller DVIP), samt om det foregår i form af forelæsninger, holdundervisning eller vejledning. Universitetet beskriver det således: "På KU udbydes der ved alle bacheloruddannelser minimum 12 ugentlige undervisningstimer i semestret (dvs. i 14 uger) og fra 2017 minimum 8 ugentlige undervisningstimer på første år af alle kandidatuddannelser" (selvevalueringsrapporten, s. 83). Opnåelse af timetallet indgår i uddannelsesredegørelserne på MEF (audit trail 3, s. 11) og på statskundskab (audit trail 3, s. 45 og 46).

Akkrediteringspanelet konstaterer, at timetalsopgørelser og opfyldelsen af kravet om

antallet af undervisningstimer på hhv. bachelor- og kandidatuddannelserne indgår i uddannelsernes afrapportering i uddannelsesredegørelserne mv. Opgørelserne omfatter ikke antallet af studerende pr. VIP.

Akkrediteringspanelet har ikke i materialet set konkrete eksempler på, at timetalsopgørelsen i praksis og i afrapporteringen anvendes som indikator for de studerendes kontakt til forskningsmiljøet, herunder hvem der forestår den udbudte undervisning (audit trail 3, s. 45 f. og 121), og må derfor konstatere, at timetalsopgørelser ikke benyttes systematisk som indikator for de studerendes kontakt til forskningsmiljøet.

Undervisningsmiljøvurderinger (UMV'er)

KU fremhæver også UMV'en som en metode til bl.a. at monitorere de studerendes kontakt til videngrundlaget. UMV'en er lovpligtig og gennemføres på KU hvert tredje år (selvevalueringsrapporten, s. 81). KU gør endvidere opmærksom på, at UMV'en som sådan ikke er en del af universitetets formelle kvalitetssikringssystem for uddannelser, men under panelets besøg tilkendegav ledelsen, at man havde besluttet at integrere det i systemet fra 2017.

UMV'en fremstiller et aggregeret billede på fakultetsniveau af de studerendes oplevelse af studiemiljøet, jævnfør kriterium IV. UMV'en er forankret i KUUR. Af UMV'en, der blev foretaget i 2016, fremgår det, at de studerende skal tage stilling til følgende udsagn vedrørende deres kontakt til underviserne, opgjort på fakulteter:

- "Mine undervisere er nemme at få kontakt til."
- "Jeg oplever, at der er tilstrækkelig mulighed for at møde underviserne fra min uddannelse på campus uden for undervisningen."

(selvstændigt indhentet dokumentation, s. 22-23).

Der sondres ikke mellem VIP-undervisere, DVIP-undervisere eller studenterinstruktører.

Derudover spørges der om timer brugt på undervisning fordelt på fakultets- og uddannelsesniveauer (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 22-23). Der er i UVM'en fra 2013 eksempler på, at SAMF på fakultetsniveau forsøger at tilrettelægge lokale løsninger, der kan stimulere kontakten mellem studerende og undervisere (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 150).

Akkrediteringspanelet konstaterer, at man i forbindelse med UVM-processen spørger om de studerendes oplevelse af kontakten til underviserne. Denne monitorering fortæller ikke noget om de studerendes kontakt til forskningsmiljøet, da der ikke skelnes mellem VIP'er og DVIP'er mv.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at sikringen af de studerendes kontakt til forskningsmiljøet er i fokus via nøgletal og kvalitetsstandarder i forbindelse med uddannelsesevalueringerne. Der er gode eksempler på, at dette er med til at identificere problemer, der skal løses – fx på statskundskab på baggrund af uddannelsesevalueringssprocessen. Det fremgår samtidig, at der er flere eksempler på, at problemstillingen bringes frem og dermed løftes op på fakultets- og universitetsniveau, også ud over uddannelsesevalueringerne. Samtidig noterer panelet sig, at den løbende kvalitetssikring af de studerendes kontakt til forskningsmiljøet kun behandles systematisk hvert sjette år. Således fremgik spørgsmålet fx ikke af uddannelsesredegørelsen for statskundskab i 2015, men blev først adresseret som et problem i uddannelsesevalueringen i 2016 ved hjælp af nøgletal om de studerendes kontakt til forskningsmiljøet.

DAU'erne på SAMF og JUR afrapporterer om problemstillinger i forbindelse med de studerendes kontakt til forskningsmiljøet i forlængelse af kritiske uddannelsesakkrediteringer, mens afrapporteringen i andre DAU'er er mere kortfattet. Et systematisk, løbende informationsflow om og dermed ledelsesmæssigt overblik over de stude-

rendes kontakt til forskningsmiljøet findes kun på de uddannelser, der hvert sjette år gennemgår uddannelsesevaluering.

Akkrediteringspanelet bemærker, at relevante og ambitiøse kvalitetstandarder er helt centrale, og vurderer, at KU's retningslinjer for standarder for forskningsbaseret hidtil har tilladt stor variation med hensyn til opgørelsen af nøgletal og standardfastsættelse. Nogle standarder, som er fastlagt af fakulteterne, er i praksis ikke tilstrækkeligt ambitiøse. Når et fakultets standard er ca. dobbelt så høj som hovedområdet gennemsnit, mindskes standardens værdi som monitoringsværktøj. Panelet konstaterer, at rektor fra november 2016 skal godkende fakulteternes standarder, og panelet vurderer, at det vil give mulighed for at etablere standarder, der balancerer forskellige vilkår med fælles ambitioner, baseret på en fælles forståelse på tværs af fakulteter.

Herudover anvendes der på fakulteterne to forskellige typer af standarder og nøgletal, hhv. STÅ/VIP-ratioen (årsværk) og stud/VIP-ratioen (antal). HUM, TEO og JUR fastlægger standarder og opgør nøgletal i antal. Her har fakultetet en indikator for antallet af VIP'er, der er allokeret til undervisningen, mens nøgletallet ikke kan benyttes som monitoringsredskab for *omfanget* af de studerendes kontakt til forskningsmiljøet. Det noteres samtidig, at KU i høringsvaret fra 2017 skriver, at, "vi [vil] sikre ensretning af vurderingsgrundlaget for de studerendes kontakt til forskningsmiljøet.". Det fremgår dog ikke, hvorledes denne ensretning vil blive udmøntet, og hvilke konkrete standarder og nøgletal, der vil blive anvendt i den forbindelse.

Kriterium IV: Uddannelsernes niveau og indhold

Akkrediteringspanelet vurderer, at kriterium IV om sikring af uddannelsernes niveau og indhold er delvist tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet lægger vægt på, at KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer for uddannelsesevalueringer ikke er tilstrækkeligt tydelige med hensyn til dels de eksterne eksperter udvælgelse og rolle og dels ekspertgruppens uafhængighed. Herudover vurderer panelet, at KU sikrer uddannelsernes niveau og indhold, men vurderer samtidig, at systemet for kategorisering af undervisningsevalueringer kan udvikles.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU har igangsat et omfattende program for uddannelsesevaluering af universitetets uddannelser. Evalueringsrapporterne samler generelt op på relevante informationer fra nøgletal om fx frafald og gennemførelse, aftagerdialog mv. Såvel studieledere og studienævn som institutledere og fakulteter giver udtryk for et ejerskab til systematikken i evalueringsprocesserne. De valgte temaer og problemstillinger på den enkelte uddannelse behandles grundigt i processen og rapporten.

Akkrediteringspanelet noterer sig samtidig, at KU's retningslinjer giver meget vide rammer for, hvilke kvalitetstemaer de eksterne eksperter skal behandle i evalueringsprocessen. Studieledernes indspil tager udgangspunkt i de problemer, de opfatter som størst. Samtidig er de eksterne eksperter med til at vælge, hvilke temaer der betones og behandles. Dette kan være hensigtsmæssigt, men panelet ser ikke KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer som tilstrækkeligt tydelige på dette område. Samtidig noterer panelet, at KU i høringssvaret tilkendegiver, at nye retningslinjer vil præcisere, at eksterne eksperter fra 2017 altid skal forholde sig til

uddannelsers forskningsbaserings og opbygning.

KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer giver også vide rammer for udvælgelse af eksterne eksperter, hvilket har medført, at der reelt ikke har været et krav om, at én af de tre eksterne eksperter skal være en kernefaglig ekspert inden for uddannelsens fagområde eller fagområder. HUM har derudover i procedurerne på baggrund af KU's retningslinjer foretaget "en bredere fortolkning af, hvem der kan inddrages: Ikke kun personer med en fagfaglig viden, men også personer med stor viden om humanistiske uddannelser - en humaniorakernefaglig ekspert".

Det har efter akkrediteringspanelets vurdering medført en risiko for, at forskningsbaseringen ikke eller kun overfladisk i evalueringsprocessen er blevet behandlet systematisk af de eksterne eksperter. Hvis studieledelsen og fakultetet ikke umiddelbart har vurderet, at der var et problem, og derfor har valgt eksterne eksperter med en anden ekspertise, fx arbejdsmarkedsrelevans og markedsføring, har der været risiko for, at spørgsmålet forblev uadresseret af de eksterne eksperter. Det kan bl.a. betyde, at eventuelle problemer med forskningsbaseringen af fagelementer og uddannelser ikke bliver identificeret, fx i situationer med mindre og overlappende fagmiljøer og uddannelser.

Der er desuden store forskelle med hensyn til forventningerne til rollen som ekstern ekspert blandt de forskellige aktører. Nogle ser primært eksperternes rolle som understøttende udvikling, mens andre betoner sikring. Det er imidlertid vigtigt, at de eksterne eksperter mandat omfatter både en udviklende og en sikrende rolle, så kritiske forhold kan adresseres af de eksterne eksperter, uanset hvilke kvalitetstemaer stu-

dieledelsen har identificeret. Dette vil også øge legitimiteten af KU's uddannelsesevalueringer.

Det er positivt, at tre forskellige eksperter indgår i evalueringsprocessen. Men samtidig vurderer akkrediteringspanelet, at KU's hidtil gældende retningslinjer for udvælgelse af eksperter er så brede, at de tillader en ekspertgruppe bestående af en KU-studerende, en KU-didaktiker og en studieleder fra et andet (KU-)fakultet. Dermed er ekspertgruppen ikke tilstrækkeligt eksternt og uafhængig.

KU anfører i høringssvaret, at der ikke tidligere har været opstillet krav om institutionseksterne eksperter, deres faglige profil eller til uddannelsesevalueringernes præcise genstandsfelt. Hertil bemærkes, at panelets vurderinger bl.a. skal ses i lyset af den centrale rolle uddannelsesevalueringerne er tiltænkt i KU's kvalitetssikringssystem særligt vedrørende forskningsbasering.

Det noteres samtidig, at KU ifølge høringsvaret i nye retningslinjer fra 2017 vil præcisere, at én ekspert skal være kernefaglig, at ekspertopgaven både er at kvalitetssikre og udvikle uddannelsen, samt at to af eksperterne skal være institutionseksterne. Det er dog endnu ikke muligt at vurdere praksis på dette område.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer sikrer det faglige niveau, ligesom eventuelle problemer med gennemførelse og frafald identificeres og håndteres. Også systemet med undervisningsevalueringer identificerer eventuelle problemer på kursusniveau.

Akkrediteringspanelet vurderer således, at der sker en systematisk sikring af uddannelsernes niveau gennem hhv. anvendelse af kompetencematrix, revision af studieordninger og kursusbeskrivelser samt dialog med censorer. Ligeledes identificerer de årlige uddannelsesredegørelser via de-

res ensartede opbygning og nøgletallene eventuelle kvalitetsproblemer med frafald og gennemførelse mv. på den enkelte uddannelse. Også niveauproblemstillinger på baggrund af det kvalitative materiale behandles. Der er både eksempler på, at håndteringen af identificerede problemer beskrives udtømmende i redegørelserne med angivelse af indsatser og milepæle, og eksempler på, at håndtering behandles over flere redegørelser og DAU'er, uden at fremskridt er helt tydelige.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU i de senere år har haft et betydeligt fokus på universitetspædagogik, og at de ledelsesmæssigt forankrede initiativer om undervisningsportfolio og pædagogisk kompetenceprofil fra hhv. 2017 og 2018 vil omfatte alle undervisere med workshops og kompetenceudviklingstilbud fra de pædagogiske centre.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU's system for undervisningsevalueringer og herunder systemet med A-, B- og C-kategorier grundlæggende fungerer godt med hensyn til at identificere og sikre opfølgning på eventuelle problemer på de enkelte kurser, herunder opfølgning i form af pædagogisk kompetenceudvikling. Det er også positivt, at KU har implementeret kategoriseringen, fordi man dermed lokalt er nødt til at reflektere over evalueringsresultaterne. Samtidig konstaterer panelet, at der er forskel på, hvordan de forskellige fakulteter udmønter universitetets retningslinjer, herunder operationaliseringen af kategorierne, ligesom der er flere eksempler på ændringer i den faktiske kategorisering over en toårig periode. Det skaber udfordringer med hensyn til at sprede gode erfaringer fra de enkelte evalueringer til resten af universitetet, ligesom det gør det vanskeligt at konkludere mere samlet med hensyn til undervisningskvalitet opadtil.

KU's sikring af uddannelsernes niveau og indhold

I det følgende behandles sikringen af uddannelsernes faglige niveau, håndteringen af frafald og gennemførelse i uddannelses-

redegørelserne, den pædagogiske kvalitet, den løbende evaluering af undervisningen samt studiemiljøet på tværs af universitetets campusser. Dette kapitel afdækker desuden, hvordan uddannelsesevalueringprocessen med brug af eksterne eksperter gennemføres i praksis.

Akkrediteringspanelet har i forbindelse med dette kriterium taget udgangspunkt i audit trail 6 om undervisningsevalueringer og pædagogisk kompetenceudvikling på bachelor- og kandidatuddannelserne i hhv. musikvidenskab og sociologi, bacheloruddannelserne i hhv. biologi og IT og sundhed samt kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier. De valgte uddannelser er karakteriseret ved at dække flere fakulteter og omfatter både bachelor- og kandidatuddannelser. Uddannelserne er desuden de samme, som indgår i audit trail 2 om uddannelsesredegørelser og afrapportering til rektor. Afsnittet om KU's uddannelsesevalueringer tager udgangspunkt i audit trail 1 og omfatter bachelor- og kandidatuddannelsen i italiensk, bachelor- og kandidatuddannelsen i statskundskab, bachelor- og kandidatuddannelsen i geologi-geoscience, kandidatuddannelsen i afrikastudier samt Master of Public Health.

Niveausikring af uddannelser

I *KU's værdigrundlag for uddannelseskvalitet og kvalitetskultur på Københavns Universitet* er det beskrevet, hvad der skal til for at sikre, at universitetets uddannelser er veltilrettelagte. Heraf fremgår det, at der skal være "(...) velbeskrevne systemer for udarbejdelse og monitorering af studieordninger og kursusbeskrivelser (...)" (selv-evalueringsrapporten, s. 172).

I *KU's fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser*, der understøtter værdigrundlaget, er det endvidere et krav, at de enkelte fakulteter har en procedure for kvalitetssikring af studieordninger og kursusbeskrivelser, herunder at uddannelsernes kompetenceprofil lever op til den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelse.

Sikringen af uddannelsernes faglige niveau på KU finder sted på flere måder, herunder gennem:

- Udarbejdelse af kompetencematrix
- Regelmæssig studieordningsrevision
- Kursusbeskrivelser
- Dialog med censorer.

Ud over de formelle og tilrettelæggelsesmæssige rammer, som studieordningerne og kursusbeskrivelserne danner for uddannelsernes niveau, behandler studienævne flere elementer, der indgår i den løbende monitorering af uddannelsernes niveau, fx opfølgning på undervisningsevalueringresultater samt uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer, som behandles i særskilte afsnit under dette kriterium.

Niveausikring via kompetencematricer

Kompetencematricer anvendes både ved udvikling af nye uddannelser og ved evaluering af eksisterende uddannelser. Ved udvikling af nye uddannelser skal fakulteterne udarbejde en kompetencematrix, jævnfør *Procedure for universitetets godkendelse af oprettelse af nye uddannelser*.

I matricen sammenholdes kvalifikationsrammens typebeskrivelse med udkastet til uddannelsens kompetenceprofil, der igen holdes op imod udkastet til målbeskrivelser for de konstituerende studieaktiviteter.

KU's fælles *Retningslinjer for uddannelsesevalueringer* stiller desuden krav om, at en kompetencematrix udfyldes i forbindelse med uddannelsesevalueringerne, der gennemføres hvert sjette år. Akkrediteringspanelet har set flere eksempler på dette.

Derudover er sikring af, at kompetenceprofilen lever op til kvalifikationsrammen, også et element i fakulteternes studieordningsrevisioner, som beskrives nærmere nedenfor.

Niveausikring via studieordninger

Studieordningsrevision omfatter kvalitetssikring af uddannelsens indhold og struktur

og sikring af, at kompetenceprofilen lever op til den relevante typebeskrivelse i kvalifikationsrammen.

Ansvar for studieordningerne er placeret på flere niveauer. Fakulteternes studieadministrationer foretager legalitetskontrol af alle studieordninger. Studienævnet har ansvaret for den faglige kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af uddannelser og undervisning og varetager desuden revision og udvikling af studieordninger og indstiller disse til godkendelse hos dekanen. Studielederen har til opgave i samarbejde med studienævnet at forestå den praktiske tilrettelæggelse og gennemførelse af uddannelse, undervisning og prøver.

Der er i audit trail-materialet eksempler på, at studienævnene for alle de udvalgte uddannelser jævnligt diskuterer studieordningsændringer og -justeringer på baggrund af fx undervisningsevalueringer og uddannelsesevalueringer. Som nævnt under kriterium III fremgår det af studienævnensreferater fra ToRS, at studieordningsændringer, indhold af fag samt undervisningsevalueringer behandles. Studienævnet på Institut for Kunst- og Kulturvidenskab (IKK) har behandlet censorformandskabets svar på høring om studieordningsændringer (audit trail 6, s. 46). I studienævnet for IT og sundhed har man diskuteret inddragelse af SCIENCE's pædagogiske center og aftagerpanel i forbindelse med studieordningsrevision (audit trail 6, s. 511 og 527). På Institut for Statskundskab er der eksempler på, at man har foretaget studieordningsrevisioner i to fag på baggrund af det eksterne ekspertpanels kommentarer i uddannelsesevalueringen (audit trail 1, s. 80, og audit trail 1-6, s. 60).

I forlængelse af dette blev der under akkrediteringspanelets besøg givet flere eksempler på, hvordan processen i forbindelse med hhv. uddannelsesredegørelser og -evalueringer har afstedkommet revisioner af studieordninger. Fx nævnte studielederen på bacheloruddannelsen i IT og sundhed, hvordan uddannelsesredegørelsen

har afstedkommet revision af studieordningen med henblik på at mindske frafaldet. Studielederen på statskundskab gav et tilsvarende eksempel fra instituttets uddannelse i samfundsfag, der ligeledes har haft et stort frafald.

Niveausikring via kursusbeskrivelser
KU's fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser stiller krav om, at fakulteterne har en procedure for kursusbeskrivelser.

Alle kursusbeskrivelser, obligatoriske såvel som valgfrie, er offentligt tilgængelige i KU's kursusdatabase. Kursusudbuddet offentliggøres hvert år senest 1. maj for minimum et helt studieår. Kursusbeskrivelserne omfatter bl.a. indhold, læringsmål, arbejdsbelastning (ECTS-point) samt undervisnings- og eksamensform.

Kursusbeskrivelserne godkendes altid af studienævnene. På alle fakulteter foretager dekanerne den endelige godkendelse af kursusbeskrivelserne med undtagelse af SUND, hvor prodekanen for uddannelse kan godkende de ændringer til kursusbeskrivelser, som ikke overskrider den godkendte økonomiske ramme. På institutter med undervisningsudvalg godkender undervisningsudvalget instituttets kursusudbud forud for studienævnensbehandling. På institutter, hvor ansvaret for undervisning er delegeret til en VILU, har denne ansvaret for at udarbejde og revidere kursusbeskrivelser, inden de forelægges til godkendelse i studienævnet. VILU varetager opgaven med at udpege og sikre, at der er en kursusansvarlig til hvert kursus, der udbydes på det pågældende institut, mens dekanen godkender studienævnets indstilling om ændring af kursusbeskrivelser i forbindelse med studieordningsrevisionsprocesserne.

Dialog med censorer

Fakulteterne skal ifølge *KU's fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser* have en procedure for inddragelse af censorformandskaberne. Heraf fremgår det også, at censorformandskabsberetninger som mi-

nimum indgår i uddannelsesreddegørelser og uddannelsesevalueringer.

Censorformandskabet rådgiver fakultetet om prøvernes form og indhold og bidrager til udvikling af nye prøveformer. Censorformændene afgiver en årlig beretning til fakultetet, som opsummerer censorernes bemærkninger.

Under akkrediteringspanelets besøg tilkendegav flere VIP'er, at der i eksamen ligger en kvalitetssikring af niveauet i kraft af den eksterne censur og censorafrapporteringen.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at der sker en systematisk sikring af uddannelsernes niveau gennem hhv. anvendelse af kompetencematrixer, revision af studieordninger og kursusbeskrivelser samt dialog med censorer.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der er en hensigtsmæssig proces og en klar ansvarsfordeling for arbejdet med studieordningsrevisioner, og at relevante aktører, herunder aftagerpaneler og censorkorps, inddrages i arbejdet. Panelet har set eksempler på, hvordan uddannelsesevalueringer og -reddegørelser samt undervisningsevalueringer har identificeret problemer, som efterfølgende er blevet håndteret i forbindelse med studieordningsrevisionerne.

Håndtering af frafald og gennemførelse i uddannelsesreddegørelserne

I det følgende behandles praksis i forbindelse med KU's uddannelsesreddegørelser, herunder hvordan KU identificerer og håndterer problemstillinger på den enkelte uddannelse.

Som nævnt under kriterium I-II udarbejder fakulteterne uddannelsesreddegørelser for alle uddannelser hvert år, undtagen i de år, hvor fakulteterne gennemfører uddannelsesevalueringer. Ifølge KU's *Retningslinjer*

for årlige uddannelsesreddegørelser på Københavns Universitet er formålet løbende og systematisk at sikre uddannelsernes kvalitet gennem indblik i den enkelte uddannelses aktuelle status (selvevalueringsrapporten, s. 194). Fakulteterne har på baggrund af *Retningslinjer for årlige uddannelsesreddegørelser* udarbejdet procedurer for, hvordan studieledelser skal forholde sig til kvalitetsstandarderne. Fx hedder det på SAMF, at "[h]vis frafaldet overstiger 15 pct., skal der lægges en plan for, hvordan frafaldet kan reduceres" (linksamling, s. 409).

Akkrediteringspanelet har været særligt interesseret i at se, hvordan kvalitetsproblemer med hensyn til frafald og gennemførelse på den enkelte uddannelse identificeres og håndteres gennem handlingsplaner i uddannelsesreddegørelser, herunder hvor konkret og gennemslagskraftigt kvalitetsproblemer på den enkelte uddannelse identificeres og håndteres gennem handlingsplaner i uddannelsesreddegørelser, der omfatter mange uddannelser. Panelet har også været interesseret i fakulteternes opgave i processen.

Som det fremgår under kriterium I-II, konstaterer akkrediteringspanelet, at uddannelsesreddegørelserne tydeliggør eventuelle afvigelser fra fakultetets kvalitetsstandard, og på den måde identificeres eventuelle problemer med frafald og gennemførelse.

Der er eksempler på håndtering af problemer via handlingsplaner, der indeholder konkrete tiltag og milepæle. ToRS' uddannelsesreddegørelse fra 2015 omhandler bl.a. kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier, hvor omkring 7 % af de studerende gennemfører på normeret tid. Der er i 2015 ikke konkrete handlingsplaner, og af mødet med fakultetet om opfølgning på instituttets uddannelsesreddegørelse fremgår der ikke oplysninger om yderligere handlingsplaner (audit trail 2, s. 109). I uddannelsesreddegørelsen fra 2016 præsenteres imidlertid en handlingsplan for uddannelsen med otte punkter. ToRS har således "(...) målrettet

implementeret instrumenter til at modvirke frafald og sikre gennemførelse og beskæftigelse" med bl.a. individuelle studieforløbs-samtaler, individuelle uddannelsesplaner mv. (audit trail 1-6, s. 249).

Ligeledes er der eksempler på, at uddannelsesredegørelserne bevidst sætter årets problemstillinger ind i en flerårig kontekst. Fx hedder det i uddannelsesredegørelsen for sociologi fra 2016, at "[e]fter nogle år med faldende frafald, ses dog en stigning fra sidste år, ligesom der synes at være et stigende frafald generelt på uddannelserne ved SAMF" (audit trail 1-6, s. 299).

I andre tilfælde er håndtering og indsatsbeskrivelse enslydende beskrevet i uddannelsesredegørelsen på tværs af instituttets uddannelser. I ToRS' uddannelsesredegørelse fra 2015 har 33 ud af 46 uddannelser identificerede problemer med for langsom gennemførelse. Indsatsbeskrivelsen for bacheloruddannelserne er enslydende beskrevet med hhv. "Strukturerede forløb i 2015-studieordningen; Pitstop-samtaler; Gennemsnitlig studietid tages op i GRUS" For kandidatuddannelserne hedder det supplerende "Udarbejdelse af studieplan ved KA-start" (audit trail 2, s. 69-84). Her spørger fakultetet på opsummeringsmødet med instituttet om behov for individuelle/uddannelsesspecifikke indsatser. Svaret fra instituttet er, at spørgsmålet på GRUS-samtalerne drøftes med henblik på mulige tiltag, og at det er vigtigt, at udviklingen følges, og at der skal skrives til handling, hvis gennemførelsestallene er dårlige over længere tid (audit trail 2, s. 80 og 109). Akkrediteringspanelet noterer her, at i de GRUS-opsummeringer fra japanstudier, mellemøststudier og asienstudier fra 2015, som det har set, omtales gennemførelsestid på japanstudier (supplerende information, s. 224-228). KU bemærker dog, at der ikke er krav om, at alle temaer føres til referat (høringssvar, s. 2).

Der er også eksempler på, at identificerede kvalitetsproblemer i mindre grad følges op af konkrete handlingsplaner eller milepæle.

I uddannelsesredegørelsen fra 2015, der omfatter kandidatuddannelsen i musikvidenskab på HUM, er der identificeret et frafald på 24,3 %, hvilket er over fakultetets kvalitetsstandard. I 2015-handlingsplanen hedder det: "Musikvidenskab arbejder fortsat på at etablere en større følelse af "holdidentitet" for de kandidatstuderende" (audit trail 2, s. 13). På fakultetets opsummeringsmøde med instituttet spørges der om eventuelle indsatser, der er rettet mod uddannelsernes udformning, fx flere undervisningstimer, seminarer mv. (audit trail 2, s. 35). Der er ikke på dette møde refereret konkrete tiltag i 2015. Frafaldet rapporteres også i instituttets uddannelsesredegørelse fra 2016, hvor det er 31 %. Her hedder det: "Musikvidenskab arbejder stadig for at etablere en hold- og årgangsideitet for de kandidatstuderende (...)". Studienævnet og fagrådet har ansvaret for dette. Der nævnes bl.a. drøftelse af "(...) en styrket studievejledningsindsats tæt koordineret med fagets videnskabelige personale eller om der er behov for en egentlig mentorordning. Endelig skal der arbejdes med en styrkelse af de studerendes forståelse af det moderne studielivs muligheder, udfordringer og krav. Dette kunne udmøntes i nogle temadage/fora arrangeret i samarbejde mellem fagudvalg og fagråd" (audit trail 1-6, s. 221-222). Uddannelsesredegørelsen indeholder ikke milepæle eller tidsangivelse for de nævnte indsatser og overvejelser. Problemet tages op i HUM's DAU fra 2016, hvor der rapporteres om indsatser mod frafald. Indsats 9 vedrører her, at en af årsagerne til det markante frafald er identitetstabet i forbindelse med overgangen fra bachelor- til kandidatuddannelse. Aktiviteterne vil blive beskrevet i et idékatalog (audit trail 1-6, s. 44).

I forlængelse af kriterium I-II har akkrediteringspanelet været særligt interesseret i DAU'ernes behandling af problemstillinger vedrørende frafald og gennemførelse.

HUM rapporterer i DAU'en fra 2015, at 48 ud af 112 uddannelser har problemer med for stort frafald. Herunder overskrider man-

ge bacheloruddannelser kvalitetsstandarden for samlet frafald på 44 %. HUM beskriver som opfølgning, at dekanen i efteråret 2015 vil nedsætte en tværgående arbejdsgruppe (selvevalueringsrapporten, s. 510-512). Af rektors tilbagemelding fremgår det, at "(...) dekanen i den kommende af-rapportering den 1. oktober 2016 afgiver en status på igangsatte initiativer". Dekanens frafaldsudvalg behandles i DAU'en fra 2016, herunder de ni indsatser, som omtales ovenfor (fx indsats 1: Uddannelsesprioritet som vurderingskriterium ved bacheloroptag, indsats 2: Afvikling af studiestartsprøve inden 1. oktober). Indsatserne udmøntes i handlingsplaner med fakultetets institutter mv.

Også på SCIENCE identificeres i DAU'en fra 2015 flere uddannelser med stort frafald, selvom frafaldet generelt er faldet de seneste tre år (selvevalueringsrapporten, s. 532). I 2016 følges spørgsmålet op i DAU'en, der rapporterer, at arbejdet med Projekt mindre frafald har resulteret i et katalog med 12 indsatser: dels fællesindsatser for alle uddannelser, dels særskilte indsatser, der er målrettet uddannelser med frafald, der ligger over standarderne. Den konkrete implementering skal ifølge DAU'en fastlægges af SCIENCE's direktion i november 2016 (audit trail 1-6, s. 129).

Som nævnt søges nogle problemer løst ved hjælp af indsatser, der dækker mange uddannelser på et givet fakultet, fx HUM's tiltag i forbindelse med frafald. Under andet besøg fremgik det også af mødet med rektor, at store uddannelser har fået reguleret optaget på baggrund af mange år med 'dårlige nøgletal'.

Akkrediteringspanelet har været særligt interesseret i at belyse, om kvalitative spørgsmål om fagligt niveau som censorformandskabsberetninger, undervisnings-evalueringsresultater mv. dækkes i uddannelsesredegørelser, der omfatter mange uddannelser, og om fakultetet dermed informeres om eventuelle kvalitetsproblemer på den enkelte uddannelse.

I IKK's uddannelsesredegørelse fra 2015, der omfatter ti uddannelser, indgår kvalitative spørgsmål om musikvidenskab i forbindelse med censorkorpsets tilbagemelding på et musikvidenskabeligt seminar, der ifølge rapporten har en for løse beskrivelse af, hvordan eksamen afvikles i praksis.

I ToRS' uddannelsesredegørelse fra 2015, der dækker 46 uddannelser, omtales ang. kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier møder med censorkorpset om indhold og forventninger til kompetenceniveauet (audit trail 2, s. 92). Redegørelsen fra 2016 indeholder som nævnt derudover en detaljeret handlingsplan for uddannelsen på otte punkter for at modvirke frafald og sikre gennemførelse og beskæftigelse (audit trail 1-6, s. 249). Redegørelsen fra 2016 behandler også de ændringer i undervisningsevalueringerne, der blev foretaget i 2016.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at uddannelsesredegørelserne via den ensartede opbygning identificerer eventuelle kvalitetsproblemer med hensyn til frafald og gennemførelse mv. på den enkelte uddannelse, også i de tilfælde, hvor redegørelsen dækker mange uddannelser. Ligeledes er der eksempler på, at flere fakulteter i løbet af processen opfanger og præciserer kvalitetsproblemer, der ikke i første omgang fremgår af uddannelsesredegørelserne. Også niveauproblemstillinger på baggrund af det kvalitative materiale behandles i flere tilfælde grundigt i uddannelsesredegørelser, der omfatter mange uddannelser.

Behandlingen af håndteringen af problemerne er i nogle tilfælde enslydende og forholdsvis generel på tværs af mange uddannelser. Dette gør sig også gældende i tilfælde, hvor kun en-to uddannelser behandles i en rapport.

Der er både eksempler på, at håndteringen af identificerede problemer beskrives ud-

tømmende i redegørelserne med angivelse af indsatser og milemæle, og eksempler på, at håndtering behandles over flere redegørelser og DAU'er, uden at fremskridt er helt tydelige.

Undervisningens pædagogiske kvalitet

Det følgende afsnit handler om, hvordan KU sikrer undervisningens pædagogiske kvalitet. Nedenfor gennemgås først rammerne for den pædagogiske kompetenceudvikling på KU, og herefter ses der nærmere på praksis.

Akkrediteringspanelet har særligt interesseret sig for, hvordan institutterne sikrer undervisernes pædagogiske kompetenceudvikling samt de pædagogiske centres kompetenceudviklingstilbud og igangværende initiativer som undervisningsportfolio og pædagogiske kompetenceprofiler.

KU har på både strategi- og politkniveau fokus på og defineret rammerne for den pædagogiske kvalitet og undervisernes kompetenceudvikling. I universitetets strategi for 2016 er det et indsatsområde, at "Københavns Universitet skal have endnu bedre uddannelser". Af strategien fremgår det, at universitetets uddannelser er forskningsbaserede, men at "(...) der er et yderligere potentiale, som kan foldes ud i uddannelsernes indhold og form" (selvevalueringsrapporten, s. 259). En af de måder, som universitetet agter at gøre det på, er at "[g]øre dokumenterede undervisnings- og formidlingskompetencer mere meriterende i forbindelse med ansættelse af videnskabeligt personale på Københavns Universitet" (selvevalueringsrapporten, s. 265). KU har i perioden 2013-17 afsat midler til at arbejde strategisk med pædagogisk-didaktiske initiativer (selvevalueringsrapporten, s. 29).

Strategiens målsætninger er udmøntet i en række projekter, hvor et af dem er Københavns Universitets Universitetspædagogiske Indsats (KUUPI), der bl.a. har til formål at øge kvaliteten af uddannelserne (link-

samling, s. 63). Indsatsen omfatter bl.a. undervisningsportfolio og pædagogisk kompetenceprofil (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 228).

Ifølge *Københavns Universitets fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser* er det desuden et krav til fakulteterne, at de skal beskrive, hvordan såvel VIP'er som DVIP'er opnår pædagogisk kompetenceudvikling. Afrapportering på pædagogisk kompetenceudvikling indgår i afrapporteringen til rektor minimum hvert tredje år (selvevalueringsrapporten, s. 183). Pædagogisk kvalitet er desuden et element i universitetets undervisningsevalueringer, som behandles senere under dette kriterium. KU vedtog derudover i 2009 fælles retningslinjer for universitetspædagogikum, retningslinjer for kompetenceudvikling af ph.d.-vejledere samt retningslinjer for brug af undervisningsportfolio ved ansøgning om lektorater og professorater (linksamling, s. 63). Fra 2017 skal undervisningsportfolio dog, sammen med den pædagogiske kompetenceprofil, anvendes i forbindelse med alle underviseres pædagogiske kompetenceudvikling, og begge dele vil fra 2018 indgå i de årlige MUS. Implementeringen af undervisningsportfolio og pædagogisk kompetenceprofil er blevet diskuteret i KU-UR og KUFIR (Københavns Universitets Forsknings- og Innovationsråd) (audit trail 1-6, s. 410-411).

Af selvevalueringsrapporten fremgår det, at ledelsen ønsker at signalere, at "(...) den pædagogisk-didaktiske undervisningsformidling af forskningsresultater er lige så vigtig for universitetet som forskningsresultaterne i sig selv". Samtidig påpeges det, at "(...) såvel fakultetsledelser som universitetsledelse fortsat bør have stor bevågenhed på sikring af, at de pædagogiske redskaber i praksis anvendes på fakulteterne" (selvevalueringsrapporten, s. 135). Under akkrediteringspanelets besøg blev pædagogisk kompetenceudvikling også fremhævet som et indsatsområde på universitetet, hvilket ifølge KU bl.a. ses, ved at studerende er medlemmer af ansættelsesudvalg.

Flere undervisere anerkendte under besøget, at projekterne er med til at fremhæve de pædagogiske initiativer, men pointerede også, at der stadig er et stykke vej, før pædagogiske kompetencer opleves som meriterende på niveau med forskningsaktiviteter.

Under besøget fortalte institutlederne, at behovet for kompetenceudvikling bl.a. afdækkes i forbindelse med ansættelse og gennem undervisningsevalueringer og ved de årlige MUS, alt imens sikringen sker på flere måder, herunder gennem:

- De pædagogiske centres kompetenceudviklingstilbud
- Undervisningsportfolio
- Pædagogisk kompetenceprofil.

De pædagogiske centre

Opkvalificeringen af undervisernes kompetencer leveres bl.a. af universitetets tre fakultetsforankrede pædagogiske centre. De tre centre er TEACH, Pædagogisk Center Samfundsvidenskab (PCS) og Institut for Naturfagenes Didaktik (IND). Centrene arbejder bl.a. med at udvikle indsatser vedrørende kollegasparring, undervisningsportfolio, forskningsbaseret undervisning og lignende.

Universitetets tre pædagogiske centre udbyder alle universitetspædagogikum. Det påhviler dog fakulteterne at have procedurer for kvalitetssikringen af uddannelsesforløbet, uanset om fakultetet selv udbyder universitetspædagogikum eller køber sig til det, jævnfør *Fælles retningslinjer for universitetspædagogikum*. I forbindelse med universitetspædagogikum skal fakulteterne sikre, at den enkelte underviser udarbejder en undervisningsportfolio, og at denne indgår i den skriftlige vurdering af de undervisningsmæssige kvalifikationer ved afslutning af uddannelsesforløbet.

Akkrediteringspanelet mødte repræsentanter for de pædagogiske centre under besøget på KU. Her beskrev centrene, hvordan de med tiden er blevet mere indlejrede i

organisationen, bl.a. fordi KUUPI-projektet (se boks 3) har bidraget til ledelsesmæssig bevågenhed på området og fordret et større samarbejde mellem centrene, så de udover at levere kompetenceudviklende kurser til underviserne nu har bedre mulighed for at sætte universitetspædagogik på dagsordenen i fagmiljøerne. De pædagogiske centre beskrev endvidere, hvordan de i dag når bredere ud end tidligere via individuelle forløb og det obligatoriske universitetspædagogikum. Dette blev desuden bekræftet af institutlederne og dekanerne.

Under akkrediteringspanelets besøg fortalte de pædagogiske centre, at de har en bred kontaktflade til de unge undervisere, da universitetspædagogikum er obligatorisk. En institutleder fortalte, at de unge undervisere ofte er ivrige efter at deltage i pædagogisk kompetenceudvikling, fordi de får brug for det i deres videre karriereforløb. Der blev dog også givet eksempler på professorer, DVIP'er og andre undervisergrupper, der er blevet tilbudt universitetspædagogikum.

Boks 3: De pædagogiske centre på KU

TEACH er HUM's universitetspædagogiske center. TEACH er bl.a. tovholder på delprojekterne Kollegasparring, Vejledning og Studenterdesignet undervisning. TEACH tilbyder universitetspædagogikum mv. Den universitetspædagogiske konsulent ved TEACH samarbejder med studieleder på TEO om universitetspædagogikum.

PCS er tilknyttet SAMF og har både undervisere og studerende som sin målgruppe. I øjeblikket arbejder PCS især med forskningsbaseret undervisning, universitetspædagogikum, studieledernes rolle i forbindelse med uddannelsesudvikling, studiestartspædagogik og vejledernes individuelle samtaler med studerende.

IND bidrager til den universitetspædagogiske og didaktiske udvikling på SCIENCE og på KU som helhed. IND tilbyder universitetspædagogikum mv. SUND anvender også IND (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 36).

JUR har fra september 2015 udbudt eget universitetspædagogikum, der er tilpasset de professionsrettede uddannelser og læringsformatet på fakultetet (selvevalueringsrapporten, s. 77)

KUUPI: Universitetets strategi for 2016 omfatter indsatsområdet "Københavns Universitet skal have endnu bedre uddannelser". Strategiens målsætninger er udmøntet i en række projekter, og et af dem er KUUPI, der bl.a. har til formål at øge uddannelsernes kvalitet (linksamling, s. 63). Indsatsen omfatter bl.a. undervisningsportfolio og pædagogisk kompetenceprofil (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 228).

Undervisningsportfolio

Af KU's *Fælles retningslinjer for undervisningsportfolio* fremgår det, at en undervisningsportfolio er "(...) en beskrivelse af undervisningserfaringer og en refleksion over eget pædagogisk arbejde, dets målsætninger, metoder og gennemførelse" (selvevalueringsrapporten, s. 214). Undervisningsportfolioen indeholder også beskrivelse af underviserens formelle pædagogiske kompetenceudvikling samt egne og kollegers vurdering af undervisningskompetencerne. Retningslinjerne udmøntes lokalt på fakulteterne.

KU har siden 2011 stillet krav om, at undervisningsportfolioer skal vedlægges ansøgninger til videnskabelige stillinger på lektor- og professorniveau. I tillæg til bedømmelsen af ansøgerens faglige kvalifikationer indgår undervisningsportfolioen således i bedømmelsen af ansøgerens undervisningsmæssige kvalifikationer. Senest ved udgangen af 2017 skal alle VIP'er have påbegyndt en undervisningsportfolio.

Under akkrediteringspanelets besøg blev undervisningsportfolio af flere interviewgrupper beskrevet som en systematisk måde at sikre kompetenceudvikling på, fordi det som en del af ansættelsesprocedure, pædagogikum og de årlige MUS faciliterer dialog om den enkelte undervisers kompetencer. Desuden blev der redegjort for, hvordan strukturen for undervisningsportfolio er tænkt implementeret. Det er således ledelsen, som ejer og implementerer projektet om undervisningsportfolio, mens de pædagogiske centre udbyder workshops og sparring herom.

Pædagogisk kompetenceprofil

I tilknytning til undervisningsportfolioen har KU udarbejdet en pædagogisk kompetenceprofil. Det er en fælles standard på institutionsniveau, der bruges i sammenhæng med undervisningsportfolioen i forbindelse med stillingsansøgning og universitetspædagogikum og fra 2018 også i forbindelse med MUS. Kompetenceprofilen skal, når den er implementeret på KU, bruges ved bedømmelse og udvikling af undervisningskompetencer.

Den pædagogiske kompetenceprofil er en struktureret beskrivelse af en række områder, der har betydning for kortlægningen af underviserens samlede undervisningsmæssige kompetence. Som det fremgår af figur 7 (se side 67), er kompetenceprofilen udformet som en vifte, hvor de seks områder udgør viftens faner, og hvor håndtaget udgøres af underviserens faglige og undervisningsmæssige forudsætninger.

Under akkrediteringspanelets besøg blev det beskrevet, hvordan den pædagogiske kompetenceprofil skal fungere som et 'fælles sprog' til at dokumentere pædagogiske og didaktiske kompetencer.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU i de senere år har haft et betydeligt fokus på universitetspædagogik, herunder undervisernes pædagogiske kompetenceudvikling, og at dette fokus afspejler sig i universitetets strategi, politikker og praksis.

Akkrediteringspanelet vurderer, at den hidtidige afdækning og sikring af pædagogisk kompetenceudvikling fortrinsvis er sket gennem formelle rammer som stillingskategorier, ansættelsesprocedurer, MUS og Undervisningsdag, men at implementeringen af de pædagogiske kompetenceudviklingsredskaber forventeligt vil facilitere en mere systematisk dokumentation og dialog om den enkelte undervisors pædagogiske kompetencer. Akkrediteringspanelet bemærker positivt, at de ledelsesmæssigt forankrede initiativer om undervisningsportfolio og pædagogisk kompetenceprofil fra hhv. 2017 og 2018 vil omfatte alle undervisere.

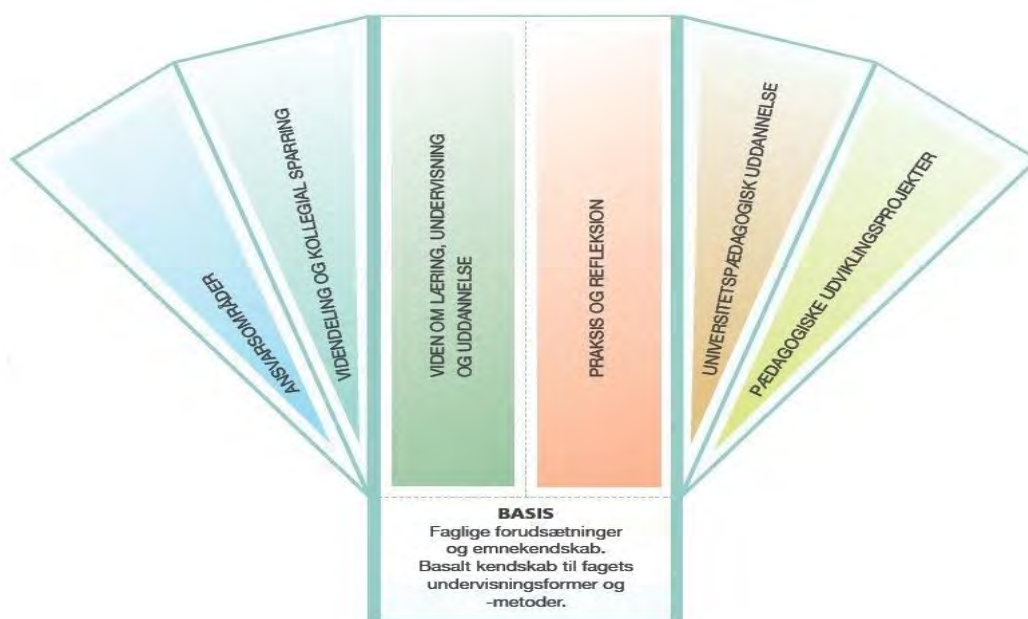
Undervisningsevaluering

I det følgende behandles universitetets politik, procedurer og praksis for løbende og regelmæssig gennemførelse og brug af studenterevalueringer.

Akkrediteringspanelet har særligt været interesseret i, hvordan KU gennem evalueringprocedurer og -praksisser sikrer, at eventuelle problemer på kursusniveau effektivt identificeres og håndteres i studienævn, undervisningsudvalg og andre fora, samt hvordan studienævn mv. lærer af de indvundne kursuserfaringer, og hvordan disse erfaringer bringes videre.

Af KU's værdigrundlag for uddannelseskvalitet og kvalitetskultur på Københavns Universitet fremgår det, at der skal være hhv. "(...) et sammenhængende system for undervisningsevaluering, der sikrer, at tilbagemeldingerne indgår i den fortsatte udvikling", og "(...) effektive redskaber til at vurdere omfanget af udbudt undervisning og de studerendes arbejdsindsats (...)" (selv-

Figur 7: KU's pædagogiske kompetenceprofil

(selvevalueringsrapporten, s. 678)

evalueringsrapporten, s. 171).

KU's fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser stiller krav om, at fakulteterne skal have en procedure for undervisningsevaluering og offentliggørelse af undervisningsevalueringer. Undervisningsevaluering var det første område, som KU udarbejdede fælles retningslinjer for. Af *Retningslinjer for undervisningsevaluering og offentliggørelse af undervisningsevalueringssrapporter* fremgår det, hvilke principper evalueringen tager udgangspunkt i, herunder at:

- Evalueringsprocessen medvirker til undervisernes engagement i udviklingen af undervisningen og bidrager til at sprede de gode erfaringer, som gøres rundt omkring i undervisningslokalerne
- Oparbejdede evalueringssdata er anvendelige både i forhold til opfølgning og offentliggørelse.

Af retningslinjerne fremgår det også, at fagelementer som minimum skal evalueres, hver anden gang de udbydes, og alle fagelementer evalueres, første gang de udbydes. Derudover indeholder retningslinjerne tjeklister for hhv. fastlæggelsen af fakultetets evalueringsprocedure og udarbejdelsen af konkrete evalueringsplaner på uddannelsesniveau. Af retningslinjerne fremgår det, at fakultetet bl.a. skal anvende følgende refleksionsspørgsmål i udarbejdelsen af proceduren:

- Hvorledes sikres, at der evalueres i forhold til de faglige og pædagogiske målbeskrivelser?
- I hvilket regi diskuteres, hvilke opfattelser af undervisningskvalitet, der skal evalueres på baggrund af?
- Hvorledes sikres, at definitionen af kategorierne A, B og C afspejler formålet med evaluering, opfattelsen af undervisningskvalitet og konkret evalueringspraksis?

Det fremgår ligeledes af retningslinjerne, at fakulteterne skal offentliggøre deres evalueringsplaner for et år ad gangen på deres respektive hjemmesider og i en årlig, kvalitativt sammenfattende undervisningsevalueringssrapport. Fakulteternes procedure for undervisningsevaluering omfatter også evaluering af ECTS-pointgivende projekter, praktik, feltstudier og udlagt undervisning.

Der er en vis variation med hensyn til, hvordan det enkelte fakultet i sine procedurer har valgt at tilrettelægge processen med hensyn til organisering, formål og opfølgning. Af tabel 4 fremgår variationen for de uddannelser, der indgår i audit trail 6 (se side 69).

Tabel 4: Undervisningsevaluering uddannelserne i audit trail 6

Fakultet	HUM		SCIENCE	SAMF	SUND
Institut	IKK	ToRS	Biologisk Institut	Sociologisk Institut	Institut for Folkesundhedsvidenskab
Uddannelse	Bachelor- og kandidatuddannelsen i musikvidenskab	Kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier	Bacheloruddannelsen i biologi	Bachelor- og kandidatuddannelsen i sociologi	Kandidatuddannelsen i IT og Sundhed*
Kilde	Institutpolitik		Fakultetsprocedure		
Definition af A-, B- og C-kategorierne	Egne definitioner	Universitetets definitioner		Fakultetets definitioner	
Udgangspunkt for kategorisering	Kvantitativ	Kvalitativ	Kvantitativ		

* Udbydes i samarbejde med SCIENCE og DTU.

Retningslinjer for årlige uddannelsesredegørelser på Københavns Universitet stiller som nævnt under kriterium I-II krav om, at kvalitativt datagrundlag som censorformandskabsberetninger, undervisningsevalueringresultater, herunder beståelsesprocenter, og dialog med aftagerpaneler indgår.

I de fem uddannelsesredegørelser, som akkrediteringspanelet har set på i denne sammenhæng, er der bilag med eller links til undervisningsevalueringer. I uddannelsesredegørelsen for sociologi fra 2015 behandles eksempelvis undervisningsevalueringresultaterne for efteråret 2014, hvoraf det fremgår, at det blev "indikeret, at gruppedannelsesprocesserne kan fungere bedre. Studienævnet har derfor taget initiativ til at udarbejde en fælles model for alle gruppedannelser" (audit trail 2, s. 142). Af uddannelsesredegørelsen fra 2016 fremgår det, at: "[v]ed de seneste drøftelser af undervisningsevalueringerne (marts 2016), var der ingen anmærkninger vedrørende problemer i forbindelse med gruppedannelser. Det er dog fortsat hensigten at arbejde videre med dette" (audit trail 1-6, s. 302).

Undervisningsevalueringssrapporterne er vedlagt for IKK (audit trail 2, s. 27, og audit trail 1-6, s. 232). Af referatet fra det opfølgende møde med prodekanen fremgår det som svar på spørgsmålet om, hvordan der følges op på og sikres en effekt af initiativer på kurserne, at "[i]nstituttet har systematisk opfølgning på undervisningsevalueringerne. Fagudvalgene laver indstilling til SN om initiativer og fagkoordinatorerne inddrages" (audit trail 1-6, s. 245).

Undervisningsevalueringssrapporterne er også vedlagt for ToRS (audit trail 2, s. 87 og 110, og audit trail 1-6, s. 278). I 2016 blev undervisningsevalueringerne, herunder ændringerne i procedurerne for ABC-kategoriseringen, behandlet (audit trail 1-6, s. 278).

Undervisningsevalueringer indgår ikke i uddannelsesredegørelserne for biologi.

Pædagogisk kompetenceudvikling på baggrund af undervisningsevalueringer
Der er i audit trail-materialet flere eksempler på, at undervisningsevalueringer har afstedkommet dialog om pædagogisk kompetenceudvikling.

I evalueringsrapporten fra Biologisk Institut for studieåret 2014/15 er der beskrevet en række kursus-specifikke opfølgingsinitiativer og i tillæg hertil to undervisningsseminarer og systematisk kollegial supervision (audit trail 6, s. 444), som også er blevet diskuteret i undervisningsudvalget som en del af instituttets undervisningsstrategi (audit trail 6, s. 472-473).

Af undervisningsevalueringssrapporten fra IKK for efteråret 2015 fremgår det, at instituttets ledelse på baggrund af diskussioner i fagudvalg og studienævn er gået i dialog med en underviser for at afklare behovet for pædagogisk kompetenceudvikling (audit trail 6, s. 36). Af undervisningsevalueringssrapporten for foråret 2016 fremgår det, at studielederen har afholdt samtaler med underviseren på et C-kategoriseret kursus på uddannelsen i kunsthistorie og visuel kultur alene på baggrund af midtvejsevalueringen, som indikererede problemer. Slut-evalueringen viste dog, at der stadig var problemer, hvorfor der er blevet truffet aftale om et fremtidigt samarbejde med TEACH om pædagogisk opkvalificering af den pågældende underviser (audit trail 1-6, s. 405). Det fremgår ikke eksplicit, om der er tale om det samme kursus og den samme underviser på tværs af de to rapporter, men det ene B-/C-kategoriserede kursus i efteråret var netop på den omtalte uddannelse.

Af uddannelsesredegørelsen for ToRS fra 2016 fremgår det, at studieledelsen "(...) har afholdt samtaler med undervisere på kategori C-evaluerede kurser. Dette har i nogle tilfælde givet anledning til pædagogiske kompetenceudviklingsinitiativer" (audit trail 1-6, s. 278).

Under akkrediteringspanelets besøg nuancerede en VIP dette forhold ved at fremhæve, at undervisningsevalueringer ikke kun fanger dårlige undervisere, men også kan identificere undervisere, der er for ambitiøse. En anden VIP gav udtryk for, at man som underviser primært oplever systemet, når der er problemer, da det af-

stedkommer opfølgning fra de relevante ledere.

Kategorisering af kurser

Undervisningsevalueringerne skal kunne inddeles i tre kategorier, som fakulteterne, og nogle steder institutterne, selv definerer grænseværdierne for:

- A-kategorien tilhører undervisning, der er meget velfungerende og kan være til inspiration for andre.
- B-kategorien tilhører undervisning, der fungerer tilfredsstillende.
- C-kategorien tilhører undervisning, hvor der er behov for justeringer.

KU stiller ikke krav til definitionen af kategorierne, der i stedet "(...) foretages på baggrund af det enkelte fakultets definition og udfoldelse af de tre kategorier" (selvevalueringssrapporten, s. 192). Fakulteterne definerer selv grænseværdier for de tre kategorier og har samtidig metodefrihed med hensyn til, hvordan indsamlingen af data og opfølgningen på resultaterne, herunder ansvarsfordelingen, skal foregå.

Akkrediteringspanelet har i forlængelse af dette særligt været interesseret i, hvordan systemet fungerer med hensyn til på tværs af tid og rum at samle op på evalueringerne og give et ledelsesmæssigt overblik.

På SCIENCE er udgangspunktet for kategoriseringen et kvantitativt mål baseret på besvarelse af otte spørgsmål, hvortil der er angivet procentuelle grænseværdier for, hvornår et kursus skal kategoriseres som C, ligesom der indgår en vægtning af de spørgsmål, som omhandler de studerendes udbytte af kurset. Som illustreret nedenfor kan kurset ende i kategori C, hvis blot ét af kriterierne er opfyldt, men kan dog – efter en kvalitativ behandling i instituttets undervisningsudvalg – flyttes til kategori B.

I undervisningsevalueringssrapporten for Biologisk Institut for blok 3-4 i studieåret 2014/15 fremgår det af undervisningsud-

valgets refleksion over fordelingen i kategorier, at en stor del af instituttets kurser ud fra de statistiske kriterier lander i kategori C alene på baggrund af det indledende spørgsmål, fordi "(...) de studerende vurderer, at de bruger for lidt eller for meget tid på kurset", som er dét, det indledende spørgsmål handler om. Undervisningsudvalget mener ikke, at det "(...) nødvendigvis har noget med undervisningskvaliteten at gøre" (audit trail 6, s. 443). I stedet har undervisningsudvalget drøftet klassificeringen ud fra en kvalitativ evaluering og foretaget en kategorisering på baggrund af kommentarer og opfølgingsplaner fra de kursusansvarlige, hvilket de mener, er mere relevant. En VIP fra faget bekræftede dette under besøget og forklarede, at der kan være en diskrepans imellem de spørgsmål, som fakultetet benytter, og dem, som instituttet har brug for.

På HUM skal institutterne ifølge fakultetets procedure udarbejde en evalueringspolitik. Af proceduren fremgår det også, at studienævnet kan nedsætte et evalueringssudvalg, der udarbejder spørgsmål til evalueringen og/eller evalueringsrapporten på baggrund af slutevalueringerne (selvevalueringsskemaet, s. 729). På ToRS har studienævnet nedsat et underudvalg, der først udarbejder en intern evalueringsrapport, som danner grundlag for studienævnets drøftelse. På baggrund heraf udarbejdes en ekstern evalueringsrapport, som benytter HUM's fælles A-, B- og C-kategorisering. Den eksterne evalueringsrapport godkendes af institutlederen og studielederen (audit trail 6, s. 93).

Kun 4 ud af i alt 285 (314)⁸ evaluerede kurser er i dokumentationsperioden blevet tildelt en C-kategorisering på ToRS. Det

⁸ Det samlede antal indplaceringer i kategorier overstiger det samlede antal kurser, der er blevet evalueret, fordi indplaceringen baserer sig på hold og ikke kurser. Derudover er kurser på Åbent Universitet indplaceret, men ikke medregnet i statistikken over evalueringer. Endelig er nogle kurser opdelt i flere hold, og alle evaluerede hold indplaceres.

fremgår også, at 98 ud af 105 evaluerede kurser i forårssemestret 2015 var i kategorien A, dvs. meget velfungerende (audit trail 6, s. 96 og 116, og audit trail 1-6, s. 368). Efter påtale har evalueringssudvalget siden efterårssemestret 2015 ændret praksis for kategoriseringen, sådan at færre kurser nu får A-kategoriseringer. I evalueringsskemaet fra forårssemestret 2016 er 90 ud af 98 kurser således placeret i B-kategorien, mens de resterende 8 er placeret i A-kategorien, og 0 er placeret i kategori C (audit trail 1-6, s. 368). Af evalueringsskemaet fremgår det, at det store fald i antallet af A-kategoriseringer ikke skal "(...) ses som et tegn på, at evalueringerne tilkendegiver højere grad af utilfredshed. Tværtimod, kan udvalget over de seneste semestre se en tendens til mindre grad af utilfredshed, hvilket afspejler sig i de 0 C-kategoriseringer, der blev tildelt for semester F16" (audit trail 1-6, s. 372).

Prodekanen for uddannelse på HUM har nedsat to arbejdsgrupper under fakultetets studielederkreds, der indledende skal drøfte indholdet af et digitalt og obligatorisk evalueringsskema for alle undervisningsaktiviteter på hele fakultetet. Det forventes, at et digitalt, fakultetsfælles evalueringsskema kan være implementeret fra efteråret 2017 (audit trail 1-6, s. 44).

Under besøget gav flere studieledere og en VILU udtryk for, at systemet kan udvikles med hensyn til, hvordan man kan gøre brug af A-kategorien, men tilkendegav samtidig, at man lokalt arbejder med at sprede de gode erfaringer fra A-kategoriserede kurser.

Midtvejsevaluering som best practice

Et andet punkt, hvor fakulteternes mangfoldighed viser sig, er midtvejsevalueringer. I selvevalueringsskemaet er det beskrevet, hvordan dette også er et opmærksomhedspunkt for ledelsen, der selv angiver den grund, at "(...) studerende ikke finder det relevant at deltage i undervisningsevaluering af forløb, med mindre der er utilfredshed med undervisningen, hvilket er en

uheldig kvalitetskultur, som ledelsen ønsker at ændre” (selvevalueringsrapporten, s. 135). Midtvejsevalueringen er obligatorisk på TEO, JUR og HUM⁹, mens det på de øvrige fakulteter er frivilligt, om underviserne vil foretage den.

Blandt de undervisere, som akkrediteringspanelet mødte, blev der givet udtryk for, at de fleste undervisere foretager midtvejs-evaluering, men at der er kulturforskelle med hensyn til, hvor seriøst det bliver gjort. En underviser fra HUM fortalte, at det kan være en udfordring at finde det rette format for midtvejsevalueringerne, fordi der kan være usikkerhed om, hvorvidt det er undervisningen eller underviseren, der evalueres, og fordi resultatet ofte ikke afrapporteres. Under besøget gav de studerende, som panelet talte med, udtryk for, at midtvejsevaluering er en uformel, men effektiv måde at identificere og håndtere problemer i undervisningen på, som samtidig giver de studerende mulighed for at opleve en effekt af deres evaluering, som de ikke oplever ved de obligatoriske slutevalueringer, hvor deres incitament til at deltage ifølge dem selv af samme grund er mindre.

Lave svarprocenter i forbindelse med undervisningsevalueringer er således også på KU et problem, som kan gøre det til en udfordring at anvende resultaterne, selvom andre input som fx midtvejsevalueringer kan kompensere for problemet. Akkrediteringspanelet lægger samlet set vægt på, at studerende og undervisere under besøget gav udtryk for, at kritiske evalueringer tages alvorligt, og at der reageres på dem.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU's system for undervisningsevalueringer og herunder systemet med A-, B- og C-kategorisering grundlæggende er velegnet

til at identificere og sikre opfølgning på problemer på de enkelte kurser. Panelet har set flere eksempler på, at praksis er blevet diskuteret og ændret på baggrund af evalueringer, og at undervisere er blevet tilbudt pædagogisk kompetenceudvikling som følge af en C-kategorisering. Panelet bemærker desuden, at der er en høj grad af ejerskab til evalueringssystemet blandt underviserne, som bruger viden til at udvikle deres egen undervisningspraksis og på den måde skaber udvikling og forbedringer for de studerende, om end panelet også bemærker, at eventuelle ændringer på baggrund af evalueringerne i endnu højere grad kan tydeliggøres for de studerende.

Samtidig fungerer systemet efter akkrediteringspanelets vurdering mindre godt med hensyn til at sprede gode erfaringer i tid og rum. Panelet konstaterer, at der er forskel på, hvordan de forskellige fakulteter udmønter universitetets retningslinjer, herunder operationaliseringen af A-, B- og C-kategoriseringen. Der er eksempler på institutter, hvor udgangspunktet for kategoriseringen er blevet ændret fra evaluering til evaluering. Panelet vurderer, at denne manglende konsistens over tid og på tværs af fakulteter og institutter skaber udfordringer med hensyn til at sprede gode erfaringer fra de enkelte evalueringer til resten af universitetet, da det er forskelligt, hvad der forstås ved hhv. A-, B- og C-kategoriene. Det gør det også vanskeligt at konkludere mere samlet på undervisningskvaliteten opadtil, fx på baggrund af rapporteringerne i uddannelsesredegørelser og -evalueringer. Panelet anerkender, at retningslinjerne skal formuleres på en måde, der tager hensyn til seks fakulteter og deres fagmiljøers forskellige traditioner og kultur, men bemærker også, at det i principperne for universitetets undervisningsevalueringer er angivet, at de oparbejdede evalueringssdata skal være anvendelige med hensyn til både opfølgning, offentliggørelse og spredning af gode erfaringer. Samtidig noterer panelet sig, at underviserne primært møder kvalitetssikringssystemet gennem undervisningsevaluering,

⁹ På HUM er mundtlig midtvejsevaluering obligatorisk, men resultatet skal ikke rapporteres til studienævnet – der rapporteres kun, at midtvejsevalueringen er blevet gennemført.

og at de studerende særligt møder det gennem midtvejsevaluering, hvorfor det er vigtigt, at studieledelsen sikrer og tydeliggør opfølgning og videreformidling af best practice internt og på tværs af institutterne.

Studiemiljø

I universitetets strategi er det en målsætning at "[b]evare og udvikle et godt fysisk og psykisk arbejds- og studiemiljø (...)" (selvevalueringsrapporten, s. 282).

Af *Københavns Universitets fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser* fremgår det, at "[f]akulteterne skal beskrive, hvordan studerende inddrages i arbejdet med studiemiljø og læringsressourcer" (selvevalueringsrapporten, s. 185).

I slutningen af 2013 godkendte KU's bestyrelse *Strategi for studiemiljø 2014-2016 – Vej til bedre læring*. På baggrund af denne strategi og UMV'en i 2013 har fakulteterne udarbejdet handlingsplaner for studiemiljøet frem til og med 2016, hvorefter der gennemføres en ny UMV og tages stilling til strategien. Studiemiljøstrategien er forankret i KUUR.

KU gennemfører UMV'er hvert tredje år. Som opfølgning på UMV'erne udarbejder fakulteterne handlingsplaner for at forbedre studiemiljøet og rette op på eventuelle problemer. UMV'erne er forankret i KUUR, idet KUUR godkender fakulteternes handlingsplaner. Resultaterne af UMV'erne er blevet forelagt bestyrelsen.

Den samlede UMV fremstiller et aggregeret billede på fakultetsniveau af de studendes oplevelse af studiemiljøet. Overordnet beskriver KU, at "resultaterne af undersøgelsen behandles centralt på KU og på de enkelte fakulteter. Der udarbejdes handlingsplaner for at rette op på eventuelle problemer i studiemiljøet, der fremgår af undersøgelsens resultater. Kortlægningen opsummeres i en samlet rapport, som udgør KU's UMV" (linksamling, s. 126).

I 2016 gennemføres der en ny UMV, samtidig med at der tages stilling til en eventuel fortsættelse eller ændring af studiemiljøstrategien. Af UMV'en, der blev foretaget i 2016, fremgår det, at der bl.a. er blevet spurgt om de studendes tilfredshed med studiemiljøet og faciliteterne på campus.

Uddannelsesevaluering med inddragelse af eksterne eksperter

I dette afsnit behandles formål og procedurer for KU's uddannelsesevalueringer, samt hvordan de fungerer i praksis. Akkrediteringspanelet lægger vægt på, at uddannelsesevalueringer, jævnfør vejledningens kriterium IV, er en del af en "(...) praksis, som sikrer, at uddannelserne har det rette niveau samt et fagligt indhold (...)", og at "(...) resultaterne herfra inddrages i den videre udvikling af uddannelsernes mål, indhold og tilrettelæggelse". Samtidig lægges der vægt på, at uddannelsesevalueringerne har været de eneste processer i KU's kvalitetssikringsystem, der systematisk på uddannelsesniveau har indeholdt et fokus på forskningsbaseret. Af KU's kvalitetssikringspolitik fremgår det, at "[f]orskningsbaseret uddannelse indgår i uddannelsesevalueringerne og i afrapporteringen til rektor" (selvevalueringsrapporten, s. 184).

Akkrediteringspanelet har derfor haft særligt fokus på, hvordan uddannelsernes faglige niveau og forskningsbaseret behandling af de eksterne eksperter. Ligeledes er det et centralt spørgsmål, hvordan retningslinjer og praksis fungerer med hensyn til de eksterne eksperters profil, opgaver og rolle. Endelig har panelet set nærmere på balancen mellem kvalitetssikring og -udvikling i forbindelse med evalueringsprocesserne.

Formål

Af *Københavns Universitets fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser* fremgår det, at fakulteterne skal have en procedure for evaluering af hele uddannelser i over-

ensstemmelse med *Retningslinjer for uddannelsesevalueringer på Københavns Universitet*. Formålet med uddannelsesevalueringerne er "(...) løbende og systematisk at sikre og udvikle kvaliteten i uddannelserne" (selvevalueringsrapporten, s. 194). KU's fælles kvalitetssikringspolitik præciserer også, at uddannelsesevaluering gennemføres med inddragelse af eksterne eksperter, og at uddannelserne evalueres minimum hvert sjette år, og afrapporteres til dekanen (selvevalueringsrapporten, s. 180 og 199).

I 2015 blev der samlet gennemført 20 uddannelsesevalueringer, og i 2016 blev der gennemført 29. På HUM er der i 2015-16 gennemført evalueringer på 20 ud af 112 uddannelser, mens der på SAMF er gennemført evalueringer på 6 ud af 15 uddannelser (supplerende information, s. 72-80). Der er dermed tale om et koncept, som er gennemprøvet på alle fakulteter, og KU har på baggrund af første rundes erfaringer også udviklet konceptet, blandt andet fra 2016 med en fælles uddannelsesevalueringsskabelon.

KU's krav til fakulteternes procedurer

KU stiller i retningslinjerne krav om, at hvert fakultets procedure præciserer ansvar, antal og inddragelse af eksterne eksperter, afrapportering, godkendelse og opfølgning, samt hvilke målbare standarder for kvalitet der indgår.

KU "(...) stiller specifikke krav til indholdet af uddannelsesevalueringerne og krav til afrapporteringens form, mens fakulteterne selv fastsætter, hvornår og hvem der inddrages i udarbejdelse, vurdering og indstilling af uddannelsesevalueringerne til godkendelse hos dekanen" (selvevalueringsrapporten, s. 199). Denne metodefrihed betyder, at der er en vis variation med hensyn til, hvordan det enkelte fakultet i sine procedurer har valgt at tilrettelægge processen med hensyn til afrapportering, godkendelse og opfølgning. Følgende trin indgår dog typisk i evalueringsprocessen:

- Nøgletallene udarbejdes og stilles af fakultetet til rådighed for studielederen sammen med kvalitativ dokumentation.
- Det eksterne ekspertpanel med tre medlemmer udpeges.
- Studielederen eller institutlederen udarbejder udkast til uddannelsesevalueringssrapport, som sendes til de eksterne eksperter som grundlag for mødet med uddannelsen.
- Uddannelsen afholder enkeltvis eller med andre uddannelser et møde med de eksterne eksperter. De eksterne eksperter udarbejder en evalueringssrapport eller kommenterer fakultetets eller studielederens referat fra mødet.
- I forlængelse af rapporten udarbejder studielederen eller institutlederen efter dialog med prodekanen eller dekanen en handlingsplan eller om nødvendigt en opfølgningsplan.
- Evalueringssrapporten og handlingsplanen godkendes af dekanen og indgår i DAU'en 1. oktober hvert år.

De enkelte trin beskrives i et årshjul i det enkelte fakultets procedure for uddannelsesevaluering. I JUR's årshjul indgår fx 17 trin, og i SAMF's 12 trin (selvevalueringsrapporten, s. 379-380 og 384-386) (se figur 5 med proces for uddannelsesevaluering på s. 29). Fakulteterne har frit kunnet anvende egne skabeloner i 2015 og 2016, men KU's fælles nye skabeloner skal som nævnt fra 2017 anvendes af alle fakulteter.

Både institutledere, studieledere og studienævnrepræsentanter gav under besøget udtryk for et stort ejerskab til uddannelsesevalueringerne. Bl.a. blev det fremhævet, at processen er med til at identificere udfordringer og udvikle fagene, fx på italiensk, hvor problemer med rekruttering og frafald er blevet identificeret og forsøgt håndteret. Samtidig blev der givet udtryk for, at den handlingsplan, der bliver udarbejdet i forbindelse med processen, er meget brugbar i styringsøjemed. Uddannelsesevaluering-

gen og handlingsplanerne er også en ramme for, at studieledere og institutledere kan tale med dekanen om uddannelsen, og en anledning til at iværksætte indsatser. Det fremhæves også, at de eksterne eksperter involvering er med til at skabe legitimitet med hensyn til de handlinger, der følger efter processen.

Uddannelsesevalueringens indhold

I dette afsnit behandles først procedurerne for og dernæst praksis med hensyn til uddannelsesevalueringernes indhold. Akkrediteringspanelet har for det første særligt set på, hvilke kvalitetsspørgsmål studielederne identificerer i de rapportudkast, der sendes til de eksterne eksperter, for det andet på, hvilke kvalitetstemaer de eksterne eksperter behandler, samt for det tredje på, hvordan eventuelle kvalitetsproblemer håndteres.

Retningslinjer for uddannelsesevalueringer på Københavns Universitet indeholder en række "specifikke krav til indholdet af uddannelsesevalueringerne og krav til afrapporteringens form (...)" (selvevalueringsrapporten, s. 194). De skal som minimum indeholde tre faste punkter samt et eventuelt fjerde punkt:

"1. Analyse af kvantitativ og kvalitativ ledelsesinformation – befinder uddannelsen sig inden for de kvantitative parametre, som fakultetet har fastsat for uddannelsen? Har resultat af fx undervisningsevalueringer og dialog med dimittender og aftagerpaneler givet anledning til ændringer? Punkt 1 indgår i besvarelse af punkt 2 og 3.

2. Status for uddannelsen – hvordan går det med uddannelsen og de studerendes fremdrift? Hvad er der sket siden sidst? Evt. opfølgning på/evaluering af initiativer, der blev igangsat efter den forrige uddannelsesevaluering.

3. Fremtidsperspektiver for uddannelsen – hvor bevæger uddannelsen sig hen? Er der behov for uddannelsesstrategiske satsninger, dvs. indgreb på den lange bane? Hvad anbefaler de eksterne eksperter? På bag-

grund heraf udarbejdes der en handlingsplan for den følgende seksårige periode.

4. Eventuelt: Hvis der konstateres kritiske forhold, der er så alvorlige at der kræves øjeblikkelig indgriben, skal der yderligere udarbejdes en opfølgningsplan, som vedlægges uddannelsesevalueringen. Ved konstatering af alvorlige forhold indgår altid overvejelse om lukning af uddannelsen" (selvevalueringsrapporten, s. 195).

Ifølge fakulteternes procedurer skal studielederens udkast til uddannelsesevalueringensrapporten behandle uddannelsens nøgletal i relation til fakultetets kvalitetsstandarder. Hvis uddannelsen ikke opfylder fakultetets målbare standard, skal studielederen gøre rede for forholdet og lægge en plan for at reducere problemets omfang, jævnfør kriterium II (selvevalueringsrapporten, s. 374-398). Uddannelsens kompetencematrix indgår også. Ligeledes præsenteres forskningsmatricen og nøgletallene til belysning af uddannelsens forskningsbasering, jævnfør kriterium III. Dette udkast til uddannelsesevalueringensrapporten sender studielederen til de eksterne eksperter inden deres møde med uddannelsen.

Akkrediteringspanelet har set en række eksempler på, at nøgletallene i praksis benyttes til at identificere problemer med fx frafald og lange gennemførelsestider på forskellige uddannelser. Panelet har også set eksempler på, at uddannelsesevalueringensrapporten indeholder redegørelser for eksempelvis for høj ledighed på kandidatuddannelsen i afrikastudier.

Også i de kvalitative dele af evalueringensrapporten identificeres kvalitetsproblemer på de enkelte uddannelser. Det drejer sig fx om samspillet mellem teori og de studerendes praksisnære erfaringer på Master of Public Health, systematisk forventningsafstemning med de studerende, hvad angår uddannelsernes samlede kompetenceprofil og de faglige forventninger mv. på statskundskab, eller 'den gode historie om italienskstudiet' og 'koblingen mellem de stu-

derendes passion og det erhvervsrettede perspektiv'.

I studielederens rapportering indgår også behandling af uddannelsens forskningsmatrix. På geologi hedder det fx: "Giver ikke anledning til kommentarer. Det vurderes, at forskningsdækningen af uddannelsernes fagområder er bevaret. Dog må et opmærksomhedspunkt være, at uddannelsesområderne *strukturegeologi, mineralogi og metamorf petrologi* styrkes i fremtidige stillingsbesættelser. Dette forsøges aktuelt gennem 2 opslåede videnskabelige stillinger" (audit trail 1, s. 131: kursiveringen er oprindelig). Tilsvarende behandles forskningsmatrixen i studielederens evalueringsrapport for Master of Public Health (audit trail 1-6, s. 156). På andre uddannelser som italiensk og afrikastudier kommenteres den vedlagte forskningsmatrice ikke eller kun kortfattet: "Endelig demonstrerer forskningsmatrixen, at de ansatte undervisere ved CAS [Center for Afrikastudier, red.] i overvejende grad leverer en forskningsbaseret undervisning, der stemmer overens med centerets forskningsprofil" (audit trail 1, s. 41, og selvevalueringsrapporten, s. 490).

Akkrediteringspanelet noterer sig i den forbindelse, at der ud fra rapportudkastets overordnede struktur med analyse af kvantitativ og kvalitativ ledelsesinformation, status og fremtidsperspektiver for uddannelsen er tale om helhedsorienterede evalueringsrapporter, der er grundige inden for de temaer, der behandles.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at KU's retningslinjer har vide rammer for, hvilke temaer de eksterne eksperter skal behandle på evalueringsmødet (jævnfør afsnittet De eksterne eksperters profil, opgaver og rolle). De eksterne eksperter er dermed selv med til at vælge, hvilke temaer der betones og behandles.

Gennemgående temaer, som de eksterne eksperter behandler, er uddannelsens opbygning/struktur, arbejdsmarkedsrelevan-

sen og rekrutteringen, hvilket fremgår af referater af mødet med uddannelsens repræsentanter (SCIENCE, HUM og SUND) eller af de eksterne eksperters rapport (SAMF og TEO).

På bachelor- og kandidatuddannelsen i italiensk har eksterne eksperter eksempelvis haft fokus på rekruttering og markedsføring, bl.a. for at styrke fastholdelsen af de studerende. En af de eksterne eksperter kom i løbet af processen med den efterfølgende handlingsplan med forslag til konkrete tiltag, hvad angår markedsføringen af de to uddannelser, fx med hensyn til strategi og målgruppe og kendskabsanalyse, medieanalyse mv. (audit trail 1, s. 50-57).

Flere rapporter forholder sig til uddannelsesstrukturen. På bacheloruddannelsen i italiensk er der en diskussion af indgangsniveau og propædeutik i relation til det store frafald, og på samfundsfag diskuteres (som del af evalueringen af statskundskab) også frafald og uddannelsesstruktur.

Uddannelsens kompetencematrix indgår i evalueringsrapporten som bilag ligesom censorformandskabsrapporterne, men under interviewene med de eksterne eksperter fremgik det ikke, at den samlede uddannelses faglige niveau er et tema, de eksterne eksperter drøfter særskilt. Niveaue på enkeltfag er der derimod eksempler på diskussioner af; fx peger de eksterne eksperter på statskundskab på udfordringer med niveaue på enkelte centrale bachelorfag, og på Master of Public Health diskuteres og anbefales et styrket samspil mellem teori og de studerendes praksisnære erfaringer. Herudover begrænser bemærkningerne sig til det pædagogiske og fraværet af fagelementet kvartærgeologi i geologiuddannelsen (audit trail 1, s. 142).

Forskningsbaseret behandling behandles tydeligt af de eksterne eksperter i evalueringen af bacheloruddannelsen i statskundskab, hvor de kommer ind på "(...) en forholdsvis begrænset kontakt mellem studerende og faste undervisere (og forskere) gennem

næsten hele BA-uddannelsen”, jævnfør kriterium III (audit trail 1-6, s. 95). Ligeledes indgår bemærkninger fra de eksterne eksperter i evalueringen af geologi om, at ”det er en fordel at uddannelserne og undervisningen er knyttet til forskningsgrupperne, mens der kan mangle overblik over sammenhæng på tværs af en uddannelses forskellige forskningsområder” (audit trail 1, s. 145).

Akkrediteringspanelet noterer sig, at sammenhængen mellem forskningsområder og uddannelsens fagelementer i andre tilfælde ikke eller kun i kort form behandles, hvilket kan bero på, at de eksterne eksperter har fokuseret på andre temaer, som studieledelsen eller de eksterne eksperter har anset som vigtigere for den berørte uddannelse.

I evalueringen af italiensk behandles forskningsbaseret ikke af de eksterne eksperter (audit trail 1, s. 50). I evalueringen af afrikastudier bemærker de eksterne eksperter, at ”(...) the VIP/DVIP ratio is lower than the average for Denmark, which necessitates concrete follow up, in relation to the accreditation process and CAS' development in general” (audit trail 1, s. 192). I evalueringen af Master of Public Health konstaterer den ene eksterne ekspert, at ”[d]e[r] var stor tilfredshed med, at der er så mange kvalificerede forskere som underviser på uddannelsen” (audit trail 1, s. 162).

I 2016 fremgår det af HUM's DAU, at årets ”(...) uddannelsesevalueringer har alle haft rekruttering og optag som tema. Dialogen med de eksterne eksperter er konkretiseret i handlingsplaner, der for fleres vedkommende også vil omfatte andre af instituttets uddannelser. Initiativerne omfatter bedre rekrutteringsmateriale og bedre forventningsafstemning med de uddannelsessøgende” (audit trail 1-6, s. 45).

Håndteringen af identificerede kvalitetsproblemer finder sted via uddannelsens handlings- eller opfølgingsplan, der ifølge procedurerne typisk behandles af prodekanen

og godkendes af dekanen. Proceduren på HUM præciserer fx, at fakultetet indkalder til ”(...) et møde mellem den evaluerede uddannelse og prodekanen. På mødet deltager prodekanen for uddannelse, studiechefen, institutleder, studieleder, U&S samt de undervisere og studerende, der har deltaget i evalueringen. På mødet gennemgås handlingsplanen, og det videre forløb diskuteres. Studienævnet orienteres om eventuelle ændringer af handlingsplanen” (selv-evalueringsrapporten, s. 376).

Det fremgår ligeledes af flere fakulteters procedurer, fx JUR's og SUND's, at der i det kommende år i uddannelsesredegørelsen skal være en opfølgning på handlingsplanen fra seneste uddannelsesevaluering (selv-evalueringsrapporten, s. 312 og 323).

Konkrete indsatser, ansvarsfordeling og målepunkter ses i nogle handlingsplaner, fx på bacheloruddannelsen i italiensk og på Master of Public Health.

På bacheloruddannelsen i italiensk blev der i 2015 identificeret et frafald på 47 % opgjort i 2014, som blev drøftet med de eksterne eksperter (audit trail 1, s. 50 og 61). Frafaldet i 2014 ligger i forlængelse af et frafald på 38-72 % i de foregående år. I uddannelsens første handleplan blev dette ikke adresseret, men efter et møde med fakultetet udarbejdede instituttet en mere detaljeret handlingsplan med ansvarsplacering og milepæle for perioden oktober 2015 – oktober 2017 i sammenhæng med konkrete indsatser med hensyn til karrieremuligheder og ændret uddannelsesstruktur, der skal adressere frafaldet (audit trail 1, s. 55). Uddannelsen indgår ligeledes i instituttets handlingsplan med henblik på at nedbringe frafaldet i forlængelse af HUM's rapport om frafald (supplerende information, s. 100, 102 og 114).

Handlingsplanen for Master of Public Health indeholder tilsvarende oplysninger om ansvar og tidsafgrænsning, fx punktet Regelmæssige møder med aftagerpanel, hvor studienævnet fra december 2016 vil indkalde aftagerpanelet til møder om definerede temaer to gange om året (audit trail 1-6, s. 158).

Der er imidlertid også eksempler på handlingsplaner, der i mindre grad præciserer ansvar, konkrete indsatser eller milepæle, men hvor fakultetet samtidig er opmærksomt på dette forhold. Det gælder særligt for handlingsplaner fra første runde i 2015. På bachelor- og kandidatuddannelsen i geologi (SCIENCE) identificeres et behov for "(...) mere arbejdsmarkeds parathed

Tabel 5: Overblik over temaer, som eksterne eksperter drøfter i forbindelse med de enkelte uddannelsesevalueringer

	Nøgletal, bemærkninger mht. kvalitative forhold	Studerterkontakt til forskning	Forskningsdækning af fagelementer	Rekruttering	Fagligt niveau	Uddannelsesstruktur	Frataid	Relevans	Internationalisering	Studiemiljø	Pædagogik	Metadiskussion af uddannelsesevaluering	Andet
Italiensk	-	-	-	X	-	X	X	X	-	-	-	-	-
Statskundskab	(X)	X (1)	-	-	(X)	X	X	X	X	X	X	X	X
Geologi	-	-	(X) (3)	-	-	X	X	X	X	X	X	X	-
Master of Public Health	-	-	(X) (4)	X	(X)	X	-	X	X	-	-	-	X
Afrikastudier	X	(X) (2)	-	X	-	X	X	X	(X)	-	X	-	X

(Tabel udarbejdet af AI. Italiensk: audit trail 1, s. 50-57; statskundskab: audit trail 1, s. 80-86; geologi: audit trail 1, s. 138-145; Master of Public Health: audit trail 1, s. 158-166; afrikastudier: audit trail 1, s. 190-199).

Kvalitativt materiale omfatter: censorformandskabsberetninger, undervisningsevalueringresultater, herunder beståelsesprocenter, dialog med aftagerpaneler, studiestart, internationalisering, dialog med dimittender, kompetencematrix, forskningsmatrix, fremtidsperspektiver.

KU skriver i høringsvaret, at det "ikke ud fra materialet [kan] konkluderes, at nøgletal, studenterkontakt til forskning, fagligt niveau, studiemiljø, internationalisering samt pædagogik ikke er blevet drøftet med de eksterne eksperter, men blot at drøftelserne ikke har resulteret i nye ideer." (høringssvar, s. 9). At forskningsbaseret ikke blev drøftet af eksterne eksperter, fremgik under panelets besøg.

X: Eksterne eksperter drøfter spørgsmålet ifølge referat mv

(X): Eksterne eksperter nævner kortfattet spørgsmålet ifølge referat mv.

(1): Indgår som en del af diskussion af undervisningsomfang og timenormer. Der var hertil en diskussion af undervisningsformer på henholdsvis bachelor- og kandidatuddannelsen (høringssvar, s. 9)

(2): VIP/DVIP-ratio ønskes forbedret, men det uddybes ikke.

(3): Der konstateres kort sammenhæng mellem forskning og undervisning.

(4): Det konstateres, at uddannelsen er forskningsbaseret, der udtrykkes tilfredshed med så mange kvalificerede forskere på uddannelsen.

hos de studerende, samt at de studerende får en tættere kontakt til erhvervslivet (...). I handlingsplanen fra 2015 hedder det: "En styrkelse af de studerendes muligheder for at udføre virksomhedsprojekter og specialer med erhvervslivet (...) vil derfor være et opmærksomhedspunkt fremover." (audit trail 1, s. 137). Ansvar, milepæle eller konkrete indsatser er ikke præciseret yderligere. Under andet besøg tilkendegav SCIENCE, at fakultetet overordnet set ikke var tilfreds med handlingsplanerne fra 2015, men var tilfreds med dem fra 2016, da de var blevet mere konkrete. På baggrund af erfaringerne fra 2015 noterer SCIENCE sig: "Netop proceduren for uddannelses-evaluering og proceduren for uddannelses-redegørelse har siden 2015 været genstand for forbedringer, hvad angår udvælgelse af eksterne eksperter, handlingsplaner, tilbagemeldinger til studieledere og opfølgning" (audit trail 1, s. 5). Geologiuddannelsens opfølgning på handlingsplanen er dog efterfølgende blevet diskuteret med konkrete aftagervirksomheder (audit trail 1-6, s. 122).

Akkrediteringspanelet noterer sig, at uddannelsesevalueringerne grundigt adresserer relevante kvalitetsproblemstillinger, fx problemer med rekruttering, frafald eller beskæftigelse. Der er i flere tilfælde et fokus på handlingsplaner, dvs. et udviklende perspektiv på uddannelsen. Der er både eksempler på konkrete indsatser i handlingsplanerne og eksempler på handlingsplaner, der er mindre tydelige med hensyn til indsatser, succeskriterier eller tidshorison. Den enkelte uddannelses forskningsbaserings behandling i visse evalueringprocessers møde med eksterne eksperter, men panelet har ikke set, at de eksterne eksperter konsekvent behandler spørgsmålet i alle uddannelsesevalueringer.

De eksterne eksperters profil, opgaver og rolle

I dette afsnit behandles de eksterne eksperters profil, opgaver og rolle i forbindelse med uddannelsesevalueringerne. Akkrediteringspanelet konstaterer, at det

fremgår af KU's retningslinjer, at de eksterne eksperter ikke nødvendigvis skal være kernefaglige eller fagfaglige eksperter inden for uddannelsens fagområde eller fagområder på et andet universitet. Panelet har derfor valgt at se nærmere på, hvad dette i praksis medfører med hensyn til rekruttering af de eksterne eksperter.

Af KU's retningslinjer fremgår følgende: "Fakulteterne skal inddrage eksterne eksperter ved evaluering af uddannelser. De eksterne eksperter skal hjælpe studieledelsen med at udvikle uddannelsernes mål, indhold og tilrettelæggelse gennem drøftelse af nye ideer og perspektiver i forhold til uddannelsen. Formålet er at skabe værdi for uddannelsen" (selvevalueringsrapporten, s. 201). Akkrediteringspanelet konstaterer, at retningslinjerne på den måde kan betragtes som udviklingsorienterede.

Profil

Eksterne eksperter defineres på KU som personer med stor viden om uddannelsens faglige indhold og kontekst samt personer, der kan bidrage med et tværfagligt perspektiv på uddannelsen (selvevalueringsrapporten, s. 201). Retningslinjerne præciserer, at der skal inddrages tre eksterne eksperter i forbindelse med en uddannelsesevaluering:

- "Den ene skal *så vidt muligt* være en studerende fra en anden, gerne beslægtet, uddannelse enten fra KU eller et andet universitet. Alternativt kan den studerende erstattes af en kernefaglig ekspert fra et andet universitet.
- De to øvrige eksterne eksperter skal have forskellig faglighed. En faglig ekspert kan fx være en forsker (kernefaglig ekspert) fra et andet universitet; en kvalitetssikringsekspert; en ekstern censor; en didaktiker evt. fra en af KU's didaktiske enheder; en aftagerrepræsentant, som ikke sidder i uddannelsens aftagerpanel; en studieleder fra et andet fakultet eller universitet; en repræsentant for interesseorganisationer (selvevalueringsrapporten, s. 201).

Fakulteterne følger i deres procedurer KU's retningslinjer, bl.a. ved at dekanen godkender de eksterne eksperter efter indstilling. På HUM og SUND bliver de eksterne eksperter udvalgt på baggrund af de temaer og udfordringer, der identificeres i forbindelse med studielederens udarbejdelse af udkast til uddannelsesevalueringerne (selvevalueringsrapporten, s. 115-117). Akkrediteringspanelet noterer sig, at dette kan forklare, at kernefaglige kompetencer ikke er repræsenteret i alle ekspertgrupper.

Det noteres samtidig, at KU fra 2017 i nye retningslinjer vil præcisere, at én ekspert skal være kernefaglig, at ekspertopgaven både er at kvalitetssikre og udvikle uddannelsen, samt at to af eksperterne skal være institutionseksterne (høringssvaret, s. 2). Retningslinjerne er endnu ikke udmøntet i procedurer på fakulteterne.

I de fem uddannelsesevalueringer, som akkrediteringspanelet har set nærmere på, er der både eksempler på, at kernefaglige eksperter har deltaget og i ét tilfælde har haft fokus på forskningsbaseret, og eksempler på, at kernefaglige eksterne eksperter ikke har deltaget, og at der ikke har været fokus på uddannelsens forskningsbaseret.

I evalueringerne af statskundskab, Master of Public Health og geologi indgår eksterne eksperter fra andre universiteter på lektor- og professorniveau inden for uddannelsernes kernefaglige områder. I evalueringen af bacheloruddannelsen i statskundskab forholder de eksterne eksperter sig bl.a. til den begrænsede kontakt mellem de studerende og de faste undervisere (og forskere) på uddannelsen.

Omvendt indgår italiensk-kernefaglige eksperter ikke i evalueringen af italiensk (HUM). Akkrediteringspanelet bemærker, at dette muligvis kan ændre fokus på de problemstillinger, der tages op i evalueringen.

I evalueringen fra HUM hedder det, at "LT [KU's ledelsesteam] har i sin behandling lagt vægt på, at der indgår kernefaglige eksperter i uddannelsesevalueringen. Her [på fakultetet] anlægges en bredere fortolkning af, hvem der kan inddrages: Ikke kun personer med en fag-faglig viden, men også personer med stor viden om humanistiske uddannelser - en humaniorakernefaglig ekspert" (audit trail 1, s. 75). Evalueringen af italiensk behandles sammen med to andre HUM-uddannelser (grækenlandsstudier og teatervidenskab). Eksperterne har ifølge deres CV'er ekspertise inden for kommunikation, fransk/pædagogik, psykologi, læring og pædagogik (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 5-11). Ingen af eksperternes kernefaglighed ligger inden for italiensk – eller grækenlandsstudier eller teatervidenskab.

Samtidig fremgik det under akkrediteringspanelets besøg, at instituttet i forbindelse med evalueringen af italiensk valgte at fokusere på faktorer som fx struktur, markedsføring og rekruttering og valgte eksterne eksperter efter dette. Det fremgik også, at man 'kunne bruge kernefaglige eksterne eksperter, hvis der var en kernefaglig problematik, man ville adressere'.

Institutlederen og studielederen på italiensk fremhævede under akkrediteringspanelets besøg, at det er legitimt at have en ekstern ekspert, som ikke er italiensk-kernefaglig. Vurderingen er, at man godt kan få afklaret kernefaglige spørgsmål, når en af eksperterne er professor i fransk, hvilket er et nært beslægtet sprog. Institutlederen og studielederen fremhævede også, at de eksterne eksperter påpegede, at uddannelsens fagelementer ikke havde den mest hensigtsmæssige opbygning. Forskningsbaseringen blev som nævnt ikke behandlet, fordi der samtidig fandt en uddannelsesakkreditering sted.

Flere studieledere og studienævnsmedlemmer fremhævede de eksterne eksperters brede syn som centralt og deres evne til at påpege de forhold, man ikke ser som

intern. Specialistkompetencer er også vigtige: "Når det var identificeret, at vi havde problemer med markedsføring, manglede vi typer, der vidste noget om markedsføring." Kompetencer inden for kernefagligheden hos de eksterne eksperter var derimod mindre vægtet af flere af de interviewede KU-repræsentanter, som mente, at de 'interne' på uddannelsen sikrer kernefagligheden.

I forbindelse med evalueringen af kandidatuddannelsen i afrikastudier (TEO) er eksperterne hhv. formand for censorkorpset for afrikastudier, professor i folkesundhed (KU) og studerende ved teologi (KU) (audit trail 1, s. 205). Om uafhængighed og armslængdeprincippet blev det under andet besøg af uddannelsen formuleret sådan, at 'ofte bevæger man sig i et spændingsfelt mellem inhabilitet og inkompetence'. Akkrediteringspanelet noterer sig herudover, at KU's retningslinjer for udvælgelse af eksperter er så brede, at de tillader en ekspertgruppe bestående af en KU-studerende, en KU-didaktiker og en studieleder fra et andet (KU-)fakultet.

Generelt var der blandt institutledere, studieledere og studienævnrepræsentanter tilfredshed med de eksterne eksperters profil og habilitet. De eksterne eksperter gav udtryk for, at profilerne dækkede de valgte problemstillinger godt, og at profilerne i flere tilfælde supplerede hinanden.

Opgaver

I det følgende beskrives dels KU's opdrag til de eksterne eksperter og dels opgaver, som eksperterne i praksis har varetaget i forbindelse med mødet med uddannelse og den efterfølgende rapportering.

Ifølge KU's retningslinjer skal de eksterne eksperter hjælpe studieledelsen med at udvikle uddannelsernes mål, indhold og tilrettelæggelse. Retningslinjerne stiller ikke yderligere krav om, at fakulteterne skal have procedurer for de eksterne eksperters opgaver. Alle fakulteter har procedurer, men kun HUM og SUND har procedurer på

netop dette område. I HUM's procedurer hedder det fx, at "med afsæt i uddannelsernes udfordringer bedes de eksterne eksperter bidrage til at belyse aspekter af følgende perspektiver: Vurdering af uddannelsernes faglige kvalitet: Den opnåede viden og de tilegnede kompetencer i forhold til uddannelsens kompetencemål (...)" (linksamling, s. 235). Også vurdering af uddannelserne arbejdsmarkedsperspektiv og input til strategiske indsatser indgår.

I SUND's procedurer præciseres bl.a.: "I mødet med uddannelsesledelsen kan de eksterne eksperter fx ønske at drøfte følgende emner: beskæftigelse/ledighed; forskningsbaseret; kompetencematrix; frafald og gennemførelsestid; uddannelsens struktur (...). I mødet med de studerende kan de eksterne eksperter fx spørge ind til: mulighed for kontakt til forskere; studiebelastning; mulighed for studie- og karrierevejledning; studiets tilrettelæggelse (...)" ... og tilsvarende for interviews med undervisere (linksamling, s. 854).

Som det fremgår ovenfor, er der ikke i KU's retningslinjer eller fakulteternes procedurer specifikke krav om, at de eksterne eksperter skal behandle eller vurdere, om og hvordan forskningsmiljøet understøtter fagelementerne eller de studerendes kontakt til forskningsmiljøet.

De eksterne eksperter modtager et udkast til evalueringsrapporten med analyse af den kvantitative og kvalitative ledelsesinformation som grundlag for mødet med uddannelsen. Herudover har statskundskab, geologi og Master of Public Health formuleret opmærksomhedspunkter og temaer, som de eksterne eksperter er blevet bedt om særligt at have fokus på som supplement til de temaer, de eventuelt selv vælger. På italiensk (HUM) hedder det i 2015, at "[v]i håber du vil orientere dig i det, undre dig konstruktivt og ellers forberede dig på at drøfte dine og uddannelsens overvejelser på seminaret" (audit trail 1, s. 9). Selvom opgaverne i nogle tilfælde er

formuleret kortfattet, gav de eksterne udtryk for, at de får et klart tematisk opdrag.

Ifølge retningslinjerne vælger fakulteterne selv, hvordan eksperterne inddrages, men KU stiller krav om, at de eksterne eksperter har en dialog med de studerende, underviserne og studieledelsen (selvevalueringsrapporten, s. 201). HUM, SCIENCE og SUND beskriver i procedurerne, at der er mulighed for, at flere uddannelser indgår i mødet med de eksterne eksperter. HUM skriver, at "[a]ktiviteterne afholdes så vidt muligt på tværs af de evaluerede uddannelser, fx i form af et seminar" (selvevalueringsrapporten, s. 375). HUM's og SCIENCE's rapporter og evalueringsmøder behandlede i 2015 seks uddannelser (tre bacheloruddannelser og tre kandidatuddannelser), men i begge tilfælde med efterfølgende drøftelse af den enkelte uddannelse (audit trail 1, s. 139, og andet besøg). På fakulteter med færre uddannelser behandles en-to uddannelser (en bacheloruddannelse og en kandidatuddannelse eller en masteruddannelse) pr. uddannelsesevaluering (SAMF, TEO, JUR og SUND). De eksterne eksperter beskrev under besøget processen og mødet med uddannelsen som grundig og deltagerne som velforberejede.

Efter mødet med uddannelsesrepræsentanterne udarbejder eksperterne på SAMF, HUM og TEO en rapport eller en opsamling med bemærkninger. På SCIENCE og SUND udarbejder fakultetet et referat af mødet, som de eksterne eksperter skal godkende eller supplere. På SUND er referatet suppleret af en handlingsplan, der med otte punkter præciserer ansvaret og tidsplanen for indsatserne. På SCIENCE er referatet fra 2015 som nævnt suppleret af en handlingsplan uden milepæle for indsatsen.

Rolle – forventning til opgave

Akkrediteringspanelet noterer sig, at der på universitetsniveau er vide rammer for, hvilke kvalitetssikringsområder de eksterne eksperter skal behandle eller vurdere i for-

bindelse med uddannelsesevalueringerne på fakulteterne. Panelet har i forlængelse af dette haft fokus på, hvordan rollen som ekstern ekspert blev opfattet af universitetet og af eksperterne selv. Under besøget opfattede nogle aktører først og fremmest rollen som sikrende, mens andre først og fremmest opfattede rollen som udviklende.

De eksterne eksperter, som akkrediteringspanelet mødte under andet besøg, forholdt sig i forbindelse med evalueringsarbejdet konkret til såvel udfordringer som udviklingsmuligheder og -tiltag, fx med hensyn til rekruttering, uddannelsesstruktur eller tilknytning til arbejdsmarkedet. Generelt ser de dog først og fremmest deres rolle som et bidrag til at udvikle uddannelsen, mens de ikke ser det som deres opgave at sikre uddannelsens kvalitet.

Nogle af studielederne og studienævnsmedlemmerne betonede det centrale udbytte som det at få identificeret fagets udfordringer, mens andre lagde vægt på, at det bidrog til udvikling. En studieleder formulerede det sådan, at 'der er feedbackmekanismer i vores arbejde hele tiden. Uddannelsesevaluering er bare et af de elementer. Der er ikke så vigtigt, om det er kontrol eller rådgivning. Det vigtige er, hvordan vi kommer videre med produktet og hele tiden forbedrer os.'

Flere af de interviewede prodekaner og dekaner lagde vægt på, at rollen primært er og bør være sikrende, mens andre ser den som primært udviklende. Nogle mener, at den kritisk evaluerende statusberetning kom gennem universitetets sammenskrivning, mens eksperterne havde en mere udviklingsorienteret rolle. Nogle ser de eksterne eksperters fokus på udvikling som en konsekvens af det udvalg af uddannelser, som akkrediteringspanelet har set nærmere på. Havde det været uddannelser med flere kvalitetsproblemer, ville sikringsperspektivet have stået mere centralt, er vurderingen.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet lægger vægt på, at uddannelsesevalueringer, jævnfør akkrediteringsvejledningens kriterium IV, er en del af en "praksis, som sikrer, at uddannelserne har det rette niveau samt et fagligt indhold (...)", og "at der gennemføres regelmæssige evalueringer af uddannelserne med inddragelse af eksterne eksperter, og at resultaterne herfra inddrages i den videre udvikling af uddannelsernes mål, indhold og tilrettelæggelse". Kriterierne betoner således både kvalitetssikring og udvikling. Samtidig lægger panelet vægt på, at uddannelsernes forskningsbaseret ifølge KU's kvalitetssikringspolitik indgår i uddannelsesevalueringerne. Panelet vurderer således, at uddannelsesevalueringerne har været de eneste processer i KU's kvalitetssikringssystem, der systematisk på uddannelsesniveau har indeholdt et fokus på forskningsbaseret.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU har igangsat et omfattende program for uddannelsesevaluering af universitetets uddannelser, hvor godt 20 % – 49 af KU's 227 uddannelser – pr. 2016 har gennemført evalueringen, ligesom der foreligger en plan for de resterende 80 %. Panelet kan identificere en udvikling i kvaliteten af uddannelsesevalueringprocessen fra første til andet gennemløb.

Generelt vurderer akkrediteringspanelet, at evalueringsrapporterne samler op på relevante informationer fra nøgletal, evalueringresultater, aftagerdialog mv. Ligeledes giver såvel studieledere og studienævn som institutledere og fakulteter udtryk for et ejerskab til systematikken i evalueringprocesserne.

Valgte temaer og problemstillinger på den enkelte uddannelse behandles grundigt i processen og rapporten, også i de tilfælde i 2015, hvor flere uddannelser indgår i samme evalueringproces.

Det er positivt, at tre eksperter indgår i evalueringprocessen, men akkrediteringspa-

nelet bemærker dog, at KU's retningslinjer for udvælgelse af eksperter er så brede, at de tillader en ekspertgruppe bestående af en KU-studerende, en KU-didaktiker og en studieleder fra et andet (KU-)fakultet. Dermed er ekspertgruppen ikke tilstrækkeligt ekstern og uafhængig.

Det noteres samtidig, at KU ifølge hørings svaret fra 2017 i nye retningslinjer vil præcisere, at to af eksperterne skal være institutionseksterne.

Uddannelsesevalueringerne synes at have et stort fokus på de efterfølgende handlingsplaner, og flere KU-repræsentanter gav udtryk for, at de eksterne eksperter særligt bidrager til at sikre legitimitet i forbindelse med efterfølgende handlinger. Eksempelvis gav repræsentanter for en uddannelse udtryk for et stort udbytte af, at eksperter inden for rekruttering og markedsføring har bidraget med udviklingsforslag og -perspektiver.

Der er generelt sammenhæng mellem de problemstillinger såsom frafald eller beskæftigelse, som evalueringsrapporterne via nøgletal og det kvalitative materiale adresserer, og de forhold, der behandles hhv. på det efterfølgende møde med de eksterne eksperter og i den efterfølgende handlingsplan. Akkrediteringspanelet har også set gode eksempler på, at evalueringsskemaerne udgør en vigtig del af et informationsflow fra den enkelte uddannelse via dekanernes afrapportering til rektor (DAU). Det gør, at rektor er informeret om både overordnede udviklinger og eventuelle konkrete udfordringer og kan reagere på disse i sin tilbagemelding til fakulteterne.

Akkrediteringspanelet noterer sig samtidig, at KU's retningslinjer giver meget vidt rammer for, hvilke kvalitetstemaer de eksterne eksperter skal behandle i evalueringsskemaerne. Studieledernes indspil tager udgangspunkt i de problemer, de opfatter som størst. Samtidig er de eksterne eksperter selv med til at vælge, hvilke temaer der betones og behandles. Dette

kan være hensigtsmæssigt, men eftersom forskningsbaseringen af fagelementerne og de studerendes kontakt til forskningsmiljøet kun er blevet behandlet systematisk i uddannelsesevalueringerne, ser panelet ikke KU's hidtil gældende retningslinjer og fakulteternes procedurer som tilstrækkeligt tydelige på dette område. Der bør være et krav om de eksterne eksperter vurdering af og refleksion over forskningsbaseringen. Panelet noterer, at KU i høringssvaret tilkendegiver, at nye retningslinjer vil præcisere, at eksterne eksperter fra 2017 altid skal forholde sig til uddannelsers forskningsbaserings og opbygning.

Videre giver KU's retningslinjer og fakulteternes procedurer for udvælgelse af eksterne eksperter vide rammer, som medfører, at der reelt ikke er et krav om, at én af de tre eksterne eksperter skal være en kernefaglig ekspert inden for uddannelsens fagområde eller fagområder. HUM har derudover i procedurerne på baggrund af KU's retningslinjer foretaget "en bredere fortolkning af, hvem der kan inddrages: Ikke kun personer med en fag-faglig viden, men også personer med stor viden om humanistiske uddannelser - en humaniorakernefaglig ekspert".

Samspillet mellem det forhold, at der ikke har været formuleret krav om, at fagelementernes forskningsbaserings og de studerendes kontakt til forskningsmiljøet skal behandles af de eksterne eksperter, og retningslinjernes vide rammer for rekruttering samt den bredere fortolkning af, hvem der kan inddrages, medfører efter akkrediteringspanelets vurdering en risiko for, at de eksterne eksperter kun overfladisk behandler forskningsbaseringen systematisk i evalueringsprocessen. Hvis studieledelsen og fakultetet ikke umiddelbart vurderer, at der er et problem, og derfor vælger eksterne eksperter med en anden ekspertise, fx arbejdsmarkedsrelevans og markedsføring, risikerer spørgsmålet at forblive uadresseret af de eksterne eksperter. Det kan bl.a. betyde, at eventuelle problemer med fagelementernes forskningsbaserings ikke bli-

ver identificeret, fx i situationer med mindre og overlappende fagmiljøer og uddannelser.

Akkrediteringspanelet noterer sig desuden, at der er store forskelle på forventningerne til rollen som ekstern ekspert blandt de forskellige aktører. KU's retningslinjer lægger op til, at opgaven er at "udvikle uddannelsernes mål, indhold og tilrettelæggelse". Ligeledes ser nogle KU-repræsentanter primært eksperternes rolle som understøttende udvikling, mens andre betonedes sikringsdimensionen. Selv så de eksterne eksperter, som panelet mødte, primært deres rolle som at bidrage til udvikling. Panelet vurderer imidlertid, at det er vigtigt for kvalitetssikringen af uddannelsernes forskningsbaserings, at de eksterne eksperter mandat indeholder både en udviklende og en sikrende rolle, således at kritiske forhold kan adresseres af de eksterne eksperter, uanset hvilke kvalitetstemaer studieledelsen har identificeret. Dette vil også øge legitimiteten af KU's uddannelsesevalueringer. Panelet noterer samtidig, at KU's retningslinjer fra 2017 ifølge høringssvaret vil præcisere, at de eksterne eksperter opgave både er at kvalitetssikre og udvikle uddannelsens mål, indhold og tilrettelæggelse.

Kriterium V: Uddannelsernes relevans

Akkrediteringspanelet vurderer, at kriterium V om sikring af uddannelsernes relevans er tilfredsstillende opfyldt.

Akkrediteringspanelet vurderer, at KU sikrer, at eksisterende og nye uddannelser afspejler arbejdsmarkedets behov. Det er panelets indtryk, at der på KU er en stor opmærksomhed over for at sikre de studendes arbejdsmarkedssparathed, fx gennem ændringer af uddannelsers struktur, karrierevejledning og møder med aftagere, der kan gøre det lettere for dimittenderne at træde ind på arbejdsmarkedet.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der sker en løbende monitorering af ledigheden i uddannelsesredegørelserne. Fakulteterne har alle standarder for, hvornår en ledighedssituation vurderes kritisk og kræver opfølgning. Panelet bemærker dog, at ambitionsniveauet i nogle af fakulteternes standarder for ledighed i 2015-16 har kunnet diskuteres. Panelet bemærker i denne sammenhæng, at det er positivt, at rektor fra november 2016 skal godkende fakulteternes standarder.

Akkrediteringspanelet har set eksempler på konkrete handlinger som opfølgning på identificerede ledighedsproblemer, men dog også eksempler på en løsere adressering af problematikken.

Akkrediteringspanelet vurderer, at systematikken i informationsflowet fra den enkelte uddannelse over institutleder og dekan til rektor er på plads. Der er også eksempler på, at det er fakulteterne, der adresserer ledighedsproblemer på uddannelserne, ligesom nogle fakulteter har beskrevet, hvordan de arbejder på at begrænse ledigheden.

Der er ligeledes procedurer for alle aftagerpaneler, og akkrediteringspanelet har set flere eksempler på, at aftagerpanelerne

inddrages, og deres input anvendes til at udvikle uddannelser. Panelet fik ligeledes det indtryk, at jo tættere på det operationelle niveau, aftagerpanelerne inddrages, jo større opleves ejerskabet blandt dem. Panelet bemærker, at der er strukturelle forskelle på tværs af universitetet med hensyn til, hvordan de enkelte aftagerpaneler er organiseret, men at strukturen med smalle hhv. brede aftagerpaneler og studienævn synes at blive håndteret hensigtsmæssigt, når det gælder sikringen af de enkelte uddannelser.

I enkelte tilfælde bemærker akkrediteringspanelet, at der synes at være en mangelfuld dialog med aftagerpanelet, hvor de tilknyttede uddannelser samtidig har haft alvorlige udfordringer med arbejdsmarkedets relevansen, men noterer sig samtidig, at der efterfølgende er blevet afholdt møder med diskussion af dimittendernes ledighedssituation.

Endelig vurderer akkrediteringspanelet, at universitetet har de fornødne procedurer for udvikling hhv. lukning af uddannelser.

KU's sikring af uddannelsernes relevans

I forbindelse med behandlingen af, hvordan KU arbejder med at sikre uddannelsernes relevans, har akkrediteringspanelet haft særligt fokus på, hvordan aftagerdialog og -paneler samt dimittendundersøgelser medvirker til at udvikle kvalitet og relevans på eksisterende uddannelser, samt hvordan institutter, studienævn, studieledere og fakulteter handler på baggrund af dette input. Panelet har også haft fokus på, om alle relevante ledelsesniveauer og aftagerpanelerne er involveret i monitoreringen af og opfølgningen på eventuelle ledighedsproblemer, herunder hvordan monitorering af ledighed indgår i uddannelsesredegørelser og DAU'er.

Akkrediteringspanelet har i audit trail 5 udvalgt fem kandidatuddannelser til at belyse, hvordan aftager- og dimittenddialog bidrager til at sikre uddannelsernes relevans. De udvalgte uddannelser er hhv. film- og medievidenskab, statskundskab, klinisk ernæring, farmaci og afrikastudier. Der er valgt store såvel som mindre uddannelser fra flere fakulteter samt uddannelser med og uden konstaterede ledighedsproblemer. Der er også valgt uddannelser, der er knyttet til hhv. brede og smalle aftagerpaneler. De brede aftagerpaneler behandler mange uddannelser, mens de smalle behandler få, ofte sammenhængende bachelor- og kandidatuddannelser. Da ledigheden monitoreres gennem uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer, er dokumentation i forbindelse med uddannelser fra hhv. audit trail 1 og audit trail 2 inddraget i behandlingen af kriteriet, hvor det er relevant.

I det følgende behandles KU's procedurer og praksis for monitorering og behandling af beskæftigelsestal, herunder dimittendundersøgelser. I den anden del af afsnittet behandles universitetets procedurer og praksis for arbejdet med aftagerpaneler og øvrige eksterne interessenter. Afslutningsvis er der et afsnit om universitetets relevanssikring ved oprettelse af nye uddannelser.

Monitorering og behandling af ledighedstal

Ifølge *Københavns Universitetets fælles kvalitetssikringspolitik for uddannelser* skal monitorering af ledighed indgå i fakulteternes uddannelsesevalueringer og i DAU'en (selvevalueringsrapporten, s. 186-187).

Af *Retningslinjer for uddannelsesevaluering og Retningslinjer for årlige uddannelsesredegørelser* fremgår det, at beskæftigelse for uddannelser opgøres som andelen af ledige 4.-7. kvartal efter dimission (selvevalueringsrapporten, s. 197: fodnote 9 og 203: fodnote 9). Anvendelsen af 4.-7. kvartalsopgørelsen trådte i kraft pr. 1. september 2015. Universitetet har hidtil anvendt

dimittendernes beskæftigelsesgrad 4-19 måneder efter dimission (selvevalueringsrapporten, s. 128: fodnote 68). Der er dog i audit trail-materialet eksempler på rapporter fra efter 1. september 2015, der stadig anvender denne opgørelsesmetode med hensyn til ledigheden.

Standarden for, hvornår ledigheden er kritisk og kræver opfølgning, fastlægges som beskrevet i den fælles kvalitetssikringspolitik af det enkelte fakultet (selvevalueringsrapporten, s. 186-187). Fra november 2016 skal standarderne godkendes af rektor.

De standarder, som fakulteterne i 2016 har fastlagt, fremgår af tabel 6 (se side 87).

Standarderne varierer i 2016 fra de facto 6 % på JUR og SUND til 30 % på HUM. Om standarden for HUM skriver KU, at fakultetet har en række uddannelser med så små populationer, at ledigheden kan svinge fra 0-100 % fra år til år. På disse uddannelser "(...) fungerer standarden som et pejlemærke, og der iværksættes afbødende initiativer, hvis den negative afvigelse viser sig flere år i træk" (selvevalueringsrapporten, s. 129).

Akkrediteringspanelet noterer sig således, at HUM's standard for ledighed efter 4.-7. kvartaler efter dimission var 30 % i 2016, hvor den gennemsnitlige ledighed på KU's humanistiske uddannelser var 22,8 % samme år (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 234). Det fremgår af DAU'en for HUM, at "[m]eget få uddannelser har for høj ledighed i forhold til de fastsatte standarder (...)" (selvevalueringsrapporten, s. 508). En uddannelse på HUM med en ledighed på 28 % var fx i 2016 ikke identificeret med et problem på dette område, fordi standarden var 30 % 4.-7. kvartaler efter dimission.

KU supplerer Uddannelses- og Forskningsministeriets opgørelse over 4.-7. kvartals-ledighed med sin egen ledighedsstatistik, som leveres af Danmarks Statistik. Statistikken omfatter populationer på mini-

mum fem dimittender, hvilket ifølge universitetet er vigtigt, når man udbyder uddannelser med en årlig population på under ti dimittender. I selvevalueringsrapporten bemærker KU desuden, at ministeriets ledighedsstatistik ikke giver et fuldgyldigt billede af uddannelsernes relevans, "(...) eftersom dimittendernes beskæftigelsessituation er markant bedre efter 7. kvartal" (selvevalueringsrapporten, s. 128). Under akkrediteringspanelets besøg udtrykte dekanen på HUM tilfredshed med de nuværende standarder. Samtidig henviste prodekanen til, at den strukturelle ledighed for humanistiske dimittender ikke er høj, men når der måles på 4.-7. kvartalsledig-

hed, er det ikke gunstigt for disse, da de ofte finder beskæftigelse efter syvende kvartal. Dette er også blevet diskuteret på et direktionensmøde på fakultetet (audit trail 2, s. 117).

Under akkrediteringspanelets besøg udtrykte en studieleder og en VILU fra SCIENCE desuden kritik af ministeriets tal og fortalte, at man også supplerer med tal fra Danmarks Statistik, som anvender en længere tidshorisont, da det giver et mere retvisende billede af dimittendernes beskæftigelsessituation.

Tabel 6: Fakulteternes standarder for ledighed i 2016

	HUM	JUR	SAMF	SCIENCE	SUND	TEO
Standarder for ledigheden for kandidatuddannelser	Må ikke overstige 30 %.	Må ikke overstige gennemsnittet for hovedområdet.	Må ikke være 2 procentpoint eller mere over landsgennemsnittet for hovedområdet.	Må ikke samtidig overstige følgende tre standarder: 1) gennemsnitlig dimittendledighed på over 10 % i de seneste ti år. 2) gennemsnitlig dimittendledighed på over 11 % i de seneste fem år. 3) Gennemsnitlig dimittendledighed på over 12 % for årgang 2009 og fremefter.	Skal være mindst lige så lav som gennemsnittet af landsgennemsnittet for hovedområdet de seneste tre år. * For professionsbachelorer må ledigheden samlet set ikke være steget de seneste tre år.	Må ikke afvige negativt med mere end 20 % eller mere i forhold til landsgennemsnittet. Ledigheden må ikke afvige negativt i forhold til forrige år i tre på hinanden følgende år.

(HUM: selvevalueringsrapporten, s. 310; JUR: linksamling, s. 298; SAMF: linksamling, s. 409-410; SCIENCE: linksamling, s. 511; SUND: linksamling, s. 710; TEO: linksamling, s. 934).

For bachelor-, kandidat-, erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser opgøres beskæftigelse som andelen af ledige fire-syv kvartaler efter dimission. Ledigheden opgøres ikke for master-, diplom- og akademiuddannelser (videregående voksenuddannelser) og indgår dermed ikke i uddannelsesredøgørelsen for disse uddannelses typer. Bemærk, at standarden for ledigheden for kandidatuddannelser på HUM i 2017 er ændret til 22 % (selvstændigt indhentet dokumentation, s. 235).

Uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer

Akkrediteringspanelet har haft fokus på, hvordan ledigheden er blevet monitoreret i uddannelsesredegørelser og uddannelsesevalueringer, og på, om der i praksis er blevet fulgt op på problemstillinger.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der er flere eksempler på, at ledighed identificeres og håndteres. Der er også eksempler på, at høj ledighed ikke bliver adresseret.

Akkrediteringspanelet vurderer, at procedurerne for monitorering af ledighed i overvejende grad synes at fungere. Det er panelets indtryk, at der på KU er en stor opmærksomhed over for at sikre de studerendes arbejdsmarkedsparathed, fx gennem ændringer af uddannelsesstrukturen, der kan gøre det lettere at træde ind på arbejdsmarkedet. Panelet anerkender i den forbindelse, at ledighed er et problem, der ofte ikke lader sig løse fra år til år.

Samtidig noterer akkrediteringspanelet sig, at visse uddannelser gennem en årrække har haft en høj ledighed, og i forlængelse heraf bemærker panelet, at opfølgings- og handlingsplaner med hensyn til at imødegå ledighedsproblematikker i en række tilfælde forekommer gentagende og mindre konkrete. Dette skal ses i forhold til standardfastsættelse, ansvarsplacering og forventninger om fremdrift i forhold til at fastlægge milepæle for at kunne vurdere, om en given indsats har været tilfredsstillende og skal fortsætte eller ophøre. KU's nye uddannelsesevalueringsskabelon, der også indeholder en skabelon til opfølgingsplan, er først obligatorisk i forbindelse med afrapporteringen i 2017.

I det følgende behandles hhv. kandidatuddannelserne i afrikastudier, tre kandidatuddannelser fra SCIENCE samt kandidatuddannelsen i film- og medievidenskab.

Kandidatuddannelsen i afrikastudier

Et eksempel på identificering og håndtering af ledighed er kandidatuddannelsen i afri-

kastudier. På uddannelsen har ledigheden i de seneste tre opgjorte år været høj og har afvejet med mere end 20 % fra landsgennemsnittet for HUM, som er TEO's primære standard. Ledigheden var i 2011 29,7 % og steg til 30,5 % i 2012, mens den i 2013 blev opgjort til 21,9 %.

Uddannelsen blev uddannelsesevalueret i 2015. Både i den forbindelse og i den efterfølgende uddannelsesredegørelse samt i DAU'en bliver ledighedsproblemstillingen behandlet. Også studienævnet har drøftet ledigheden og de initiativer, som man i 2016 har iværksat for at håndtere udfordringen. Alle ledelseslag har således været opmærksomme på problemstillingen.

Af uddannelsesevalueringen fra 2015 fremgår det, at der er tale "(...) om et alvorligt forhold, der kræver den største opmærksomhed" (selvevalueringsrapporten, s. 488). Problemstillingen genfindes i DAU'en (selvevalueringsrapporten, s. 560-561 og 564-565).

Der er fulgt op på ledighedsproblematikken i uddannelsesredegørelsen i 2016 og DAU'en fra 2016. I forlængelse heraf indstilles det til dekanen, at man følger handlings- og opfølgingsplanen fra det foregående års uddannelsesevaluering, hvor de eksterne eksperter anbefaler, at uddannelsens jobrelevans tydeliggøres i forhold til andre sammenlignelige uddannelser nationalt og internationalt (selvevalueringsrapporten, s. 491). Af DAU'en fremgår det, at man med udgangspunkt i de eksterne eksperters anbefalinger bl.a. har gennemført studieordningsændringer samt øget karrierevejledningen og styrket dialogen med aftagerpanelet fra 1. september 2015. Samtidig konstateres det dog, at der med en øget ledighed ikke har kunnet dokumenteres en effekt på baggrund af indsatserne, der på tidspunktet for DAU'en alle er afsluttet. I forlængelse heraf fremgår det, at indsatsen for at mindske ledigheden "fortsættes i intensiveret form" som opfølgning på den gennemførte uddannelsesevaluering

og som forberedelse til den kommende (audit trail 1-6, s. 199).

Studienævnet for afrikastudier har drøftet dimittendundersøgelsen, herunder beskæftigelsen. Studienævnet konkluderede, at der blandt respondenterne var en overordnet tilfredshed med uddannelsens kvalitet, men at der også efterspørges en bedre kobling til den private sektor og andre interesser (audit trail 5, s. 428). I det efterfølgende år, 2016, har studienævnet drøftet udfordringen med høj ledighed og sammenholdt den med de initiativer, der er iværksat for at imødegå udviklingen. Herunder fx at styrke koblingen mellem praktikophold og -opgaver og virksomheder, hvor efterfølgende beskæftigelse er en mulighed (audit trail 5, s. 458).

Kandidatuddannelserne i klinisk ernæring, biologi og geologi-geoscience

På SCIENCE har kandidatuddannelserne i hhv. klinisk ernæring, biologi og geologi-geoscience været udfordret af ledighed. De to sidstnævnte er også blevet udtaget til dimensionering. I alle uddannelsernes seneste uddannelsesreddegørelser fra 2016 er problemstillingen med hensyn til ledighed registreret, ligesom problemstillingen er registreret på fakultetsniveau og bragt videre til rektor gennem DAU'en.

I 2015 konstateres det i uddannelsesreddegørelsen for biologi, at opgørelserne indikerer, at uddannelsens dimittender er to år om at finde arbejde. Konstateringen gøres på baggrund af beskæftigelsesgraden efter 4-19 måneder suppleret med en oversigt, der viser udviklingen med hensyn til ledighed fra 1. til 11. kvartal¹⁰ for dimittender, der blev færdige i 2010/11 (audit trail 2, s. 156-158). Der er på den baggrund ikke anført initiativer. I uddannelsesreddegørelsen fra 2016 for bachelor- og kandidatuddannelsen i biologi konstateres det, at dimittendledigheden historisk set har været

forholdsvis høj, og at den ifølge KU's statistik ser ud til at være blevet forøget. Det tilskrives, dels at uddannelsen i begrænset omfang er målrettet en bestemt stillingskategori, dels at nedskæringer på natur- og miljøområdet har haft betydning for dimittendernes beskæftigelsesmuligheder. Det fremgår dog, at den nye kandidatstudieordnings specialiseringer forhåbentlig er "(...) et skridt på vejen til at give de studerende bedre mulighed for at definere en karriereprofil. Det vil i denne sammenhæng være nyttigt med en kommende undersøgelse af, hvor kandidater fra hver af de fem specialiseringer finder beskæftigelse" (audit trail 1-6, s. 312).

Bachelor og kandidatuddannelsen i geologi-geoscience blev uddannelsesevalueret i 2015 (godkendt af dekanen 17. august 2015). Uddannelsens dimittendundersøgelse viser, at blandt de 32 dimittender, der har deltaget i evalueringen, er 0 % ledige et år efter dimission, mens 21 % er ledige efter fire år. Opgørelserne har ikke givet anledning til bemærkninger fra ekspertpanelet, studienævnet eller aftagerpanelet. Både de eksterne eksperter og aftagerpanelet efterspørger dog en højere grad af arbejdsmarkedsparathed blandt de studerende (audit trail 1, s. 130-131 og 137). I uddannelsesreddegørelsen fra 2016 er for høj ledighed som nævnt registreret, og der er bl.a. en opmærksomhed over for afmatning inden for en central sektor for faget. Under overskriften Opfølgning på handlingsplan fremgår det af uddannelsesevalueringen, at to opmærksomhedspunkter er blevet bragt videre: en tættere kontakt til erhvervslivet og en styrkelse af et bestemt fagområde inden for uddannelsen. Begge opmærksomhedspunkter er efterfølgende blevet diskuteret med relevante aftagere på et geologi-sektionsledelsesmøde (audit trail 1-6, s. 121-122).

Af DAU'en fra både 2015 og 2016 fremgår det, at biologi og geologi-geoscience har for høj ledighed, og SCIENCE har beskrevet, hvordan fakultetet arbejder på at be-

¹⁰ Oversigten er kun opdateret til og med 9. kvartal, men strækker sig til 11. kvartal.

grænse denne (selvevalueringsrapporten, s. 533, og audit trail 1-6, s. 130).

På klinisk ernæring har den aktuelle ledighed været hhv. 21,1 %, 26,8 % og 10,9 % i de seneste tre opgjorte år. I uddannelsesredegørelsen konstateres det, at ledigheden muligvis skyldes, at mange kandidater går på barsel, efter at de er dimitteret. Desuden konstateres det, at der er tale om nul-tre ledige om året ifølge KU's statistik (audit trail 1-6, s. 403). At der er tale om små årgange, er et argument, der gik igen under akkrediteringspanelets besøg og på mødet med institutlederne. Den aktuelle ledighed gav ikke anledning til bekymring, men det, at ledigheden løbende bliver monitoreret, er med til at fastholde uddannelsens opmærksomhed over for problemet.

Kandidatuddannelserne i film- og medievidenskab

Et eksempel på, at ledighed ikke bliver adresseret i en længere periode, finder man omvendt på kandidatuddannelserne i film- og medievidenskab og filmvidenskab. Her har ledigheden på kandidatuddannelsen i filmvidenskab i en årrække været stigende, og i 2013 overskred den med en ledighed 34,1 % HUM's standard på 30 %. I 2011 var ledigheden 24,3 %, og i 2012 var den 28,2 %. På kandidatuddannelsen i medievidenskab var ledigheden i 2013 19,4 %. Materialet viser, at der på instituttet er opmærksomhed over for ledighedsproblestillingen, men ikke specifikt for film- og medievidenskab, og at der som følge heraf ikke er iværksat yderligere monitoring.

Uddannelsen er placeret på MEF, der udarbejder én samlet uddannelsesredegørelse pr. år for instituttets 11 uddannelser. Det fremgår således af uddannelsesredegørelsen, at "[h]vis ledighedsprocenten for en uddannelse ligger mere end 25 % over landsgennemsnittet for den relevante uddannelseskategori eller hvis den er steget mere end 20 % i forhold til seneste redegørelse, skal instituttet beskrive, hvad det planlægger at gøre for at afhjælpe situatio-

nen" (selvevalueringsrapporten, s. 339). Uddannelsen i film- og medievidenskab optræder i redegørelsen ikke blandt de uddannelser, som ikke opfylder standarden.

I fakultetets DAU fra 2015 konstateres det, at "[m]eget få uddannelser har for høj ledighed i forhold til de fastsatte standarder, men området har institut- og studieledernes opmærksomhed" (selvevalueringsrapporten, s. 508). Det fremgår desuden, at "(...) enkelte uddannelsers ledighed er steget med mere end 20 % i forhold til det foregående år, men det er på uddannelser med små årgange og generelt tilfredsstillende beskæftigelse. Der iværksættes derfor ikke særlige initiativer" (selvevalueringsrapporten, s. 515-516).

Rektor påpeger i sin tilbagemelding til HUM, at fakultetet skal følge op på, om standarderne overholdes på uddannelserne, og vurdere, om standarderne skal revideres (selvevalueringsrapporten, s. 573). Af fakultetets DAU for det følgende år fremgår det som opfølgning herpå, at en revision af fakultetets standarder skal ske i 2016. Her nævnes frafald og gennemførelse, mens ledighed ikke umiddelbart fremgår (audit trail 1-6, s. 42). Akkrediteringspanelet konstaterer, at ledighedsproblematikken ikke når frem til rektor i DAU'en fra 2016.

Der er også eksempler på, at problemstillinger ikke løftes tilstrækkeligt fra uddannelsen over uddannelsesredegørelsen til DAU'en. Til trods for en ledighedsprocent på 34,1 % på kandidatuddannelsen i filmvidenskab i 2015, fremgår det af MEF's uddannelsesredegørelse fra 2016, at "[d]e aktuelle tal for beskæftigelse viser, at alle MEF's uddannelser overholder standarden for ledighed" (audit trail 1-6, s. 389). I fakultetets DAU fra 2016 konstateres det, at "[f]å uddannelser har problemer med for høj dimittendledighed i forhold til den fastsatte grænseværdi, og ledigheden er faldende" (audit trail 1-6, s. 50). Samtidig er det for de uddannelser, der ikke opfylder standarden,

vurderingen, at de arbejder fokuseret og helhedsorienteret på at forberede de studerende til arbejdsmarkedet, hvorfor dekanatet ikke iværksætter yderligere monitorering.

Det fremgår ikke af materialet, om studienævnet på MEF har drøftet ledigheden for film- og medievidenskab, men akkrediteringspanelet har efterfølgende set et referat fra et aftagerpanelmøde, hvor ledigheden diskuteres. Dette behandles mere dybdegående i afsnittet om aftagerpaneler.

Der er også eksempler på HUM, der viser, at identificerede kvalitetsproblemer efter nogen tid følges op af konkrete handlingsplaner eller milepæle. HUM præciserer i opsummeringsmødet om ToRS' uddannelsesredegørelse fra 2015, at kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier har en forholdsvis høj ledighed. Det refererede svar er, at uddannelsen fortsat er ny, og at "(...) der skal informeres yderligere om den til potentielle aftagere. Der er fokus på uddannelsens høje ledighed. Det drøfter de på ToRS og inddrager aftagerne i uddannelsen. Hvem der gør det, og hvordan det gøres blev ikke drøftet" (audit trail 2, s. 110). Af instituttets uddannelsesredegørelse fra 2016 fremgår det under fremtidsperspektiver og videndeling, at "(...) særligt Tværkulturelle Studier målrettet [har] implementeret instrumenter til at modvirke frafald og sikre gennemførelse og beskæftigelse. Disse initiativer er integrerede på Tværkulturelle Studier og er gennem ToRS' pitstop og uddannelsesplaner implementeret på alle ToRS' uddannelser fra 2014" (audit trail 1-6, s. 249). Et af disse initiativer er Tilvalgselement til tættere virksomhedssamarbejde på 3. semester, da mange studerende ønsker at få en mere praksisrelateret relation til organisationer inden for deres interessefelt. Senere i uddannelsesredegørelsen fremgår det, at uddannelsen stadig overskrider fakultetets standard, men at den fra og med sommeroptaget i 2017 får "(...) begrænset optag med karaktergennemsnit og motiveret ansøgning, for at styrke rekrutteringen og dermed kandi-

daternes afsætningsmuligheder" (audit trail 1-6, s. 277).

Dimittendundersøgelser

Dimittendernes beskæftigelsessituation monitoreres også gennem de dimittendundersøgelser, som universitetet gennemfører hvert tredje år for alle uddannelser, og som omfatter de seneste tre dimittendår-gange. Dimittendundersøgelserne gennemføres, så de kan indgå som en del af det kvalitative materiale i uddannelsesredegørelserne og -evalueringerne. Undersøgelserne indeholder spørgsmål både om dimittendernes vurdering af uddannelsernes samlede kvalitet og om uddannelsernes relevans, fx om der er overensstemmelse mellem tilegnede og efterspurgte kompetencer. KU beskriver, hvordan dimittendundersøgelser således er "(...) et vigtigt grundlag for at sikre, at KU til stadighed udbyder samfundsrelevante uddannelser" (selvevalueringsrapporten, s. 34).

Gennemførelse af dimittendundersøgelser sker centralt på KU. Analyse af resultaterne og opfølgning på undersøgelserne er derimod forankret på fakulteterne og indgår som et fast element i fakulteternes uddannelsesevalueringer (selvevalueringsrapporten, s. 27 og 34). Uddannelsesservice leverer rapporter til fakulteterne, som har adgang til dimittenddata og mulighed for selv at trække supplerende datarapporter og foretage analyser, hvis fakulteterne ønsker det.

Af audit trail-materialet fremgår det, at uddannelserne i statskundskab, farmaci og afrikastudier har behandlet resultater fra dimittendundersøgelserne.

I studienævnet for statskundskab har dimittendundersøgelsen været på dagsordenen som et orienteringspunkt, herunder praktisk som adgangsgivende til arbejdsmarkedet. Undersøgelsen er derudover behandlet på et fælles møde for studieledere på SAMF. Af uddannelsesevalueringen for statskundskab fremgår det, at studienævnet vil drøfte dimittendundersøgelsen på et kommende

møde (audit trail 1-6, s. 56). I uddannelsens analyse af det kvalitative og kvantitative materiale nævnes det, at dimittendanalysen afspejler gode beskæftigelsesmuligheder, men også, at dimittenderne efterspørger et mere sammenhængende forløb på uddannelsen. I den forbindelse henvises der til de specialiseringer, som aftagerpanelet også har været med til at drøfte (audit trail 1-6, s. 60).

På afrikastudier har studienævnet drøftet dimittendundersøgelsen fra 2015 forud for aftagerpanelets orientering herom. Indholdsdrøftelser fremgår ikke for aftagerpanelet i 2015. I 2016, hvor aftagerpanelet er blevet orienteret om en ledighed på 30,5 %, fremgår det dog, at ledigheden og dimittendundersøgelsen skal drøftes igen på et kommende møde (audit trail 5, s. 454). I uddannelsesevalueringen henvises der til, at dimittendundersøgelsen også afspejler ledighedsproblematikken.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet vurderer, at der sker en løbende monitorering af ledigheden i uddannelsesredegørelserne. Fakulteterne har alle standarder for, hvornår en ledighedssituation vurderes kritisk og kræver opfølgning. Panelet bemærker, at ambitionsniveauet i nogle af fakulteternes standarder for ledighed i 2015-16 har kunnet diskuteres, da de var sat så lavt, at det reelt betød, at en ledighed på 25-29 % over flere år ikke medførte, at der blev iværksat handling fra universitetets side. Der er derfor eksempler på uddannelser, som ikke er nævnt, og hvor handling ikke har været påkrævet eller er blevet iværksat af studieledelsen. Panelet bemærker samtidig positivt, at rektor fra november 2016 skal godkende fakulteternes standarder, og at 2017-standarder på 22 % for HUM er mere ambitiøse.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der er en vis variation med hensyn til, hvordan ledighed håndteres, når den er identificeret. Problemstillingen håndteres gennem initiativer som studieordningsrevision og møder

med aftagerne. Panelet bemærker positivt, at ledighed også er et opmærksomhedspunkt på uddannelser, der ikke har aktuel ledighed. Panelet har set eksempler på forholdsvis konkrete handlinger, men også på en mindre konkret håndtering af problematikken.

Akkrediteringspanelet vurderer, at systematikken i informationsflowet fra den enkelte uddannelse over instituttet og dekanen til rektor er tilstrækkelig. Der er også eksempler på, at det er fakulteterne, der adresserer ledighedsproblemer på uddannelser, ligesom nogle fakulteter har beskrevet, hvordan de arbejder på at begrænse ledigheden.

Inddragelse af eksterne interessenter

Aftagerpaneler

I forbindelse med vurderingen af, hvordan KU systematisk sikrer en løbende dialog med eksterne interessenter om uddannelserne, har akkrediteringspanelet primært fokuseret på dialogen med uddannelsernes aftagerpaneler og på, hvordan denne dialog bliver anvendt. I det følgende afsnit behandles de politikker og procedurer, der fastlægger de formelle rammer for dialogen, og efterfølgende gives der eksempler på dialogen. Panelet har særligt interesseret sig for, hvordan aftagerdialog og -paneler medvirker til at udvikle kvaliteten og relevansen på eksisterende uddannelser, samt hvordan institutter, studienævn, studieledere og fakulteter handler på baggrund af disse input.

Ifølge *Københavns Universitetets fælles kvalitetssikringspolitik* skal fakulteterne have en procedure for løbende og systematisk dialog med aftagerpanelerne, og dialogen skal anvendes til sikring og udvikling af uddannelsernes kvalitet og relevans, ligesom den skal indgå i uddannelsesredegørelserne og uddannelsesevalueringerne (selvevalueringsrapporten, s. 181). Af fakulteternes procedurer fremgår det, hvem

der har ansvaret for at inddrage aftagerpanelerne og følge op på dialogen. Det varierer, hvor udførlige fakulteternes procedurer er med hensyn til at fastlægge, hvilke opgaver, ud over studieordningsrevisioner, aftagerpanelet skal inddrages i og hvornår. På SUND foreligger der et årshjul, hvoraf det fremgår, hvornår referater fra aftagerdialogen tilgår studienævnet og fakultetets Sektion for Uddannelseskvalitet og Ledelsesinformation, hvornår aftagerpanelet skal drøfte ledelsesinformation, og hvornår aftagerpanelet skal informeres om opfølgingsplaner (linksamling, s. 755-756). Alle procedurer fastslår mødekadencen for aftagerpanelerne, der på alle fakulteter er mindst én gang årligt.

KU skriver, at universitetets aftagerpaneler adskiller sig strukturelt fra hinanden. HUM og SCIENCE har således primært brede aftagerpaneler, der dækker mange uddannelser, mens de øvrige fakulteter har fag-specifikke aftagerpaneler, der typisk dækker en eller to uddannelser (selvevalueringsrapporten, s. 52-53). Fx er kandidatuddannelsen i klinisk ernæring og kandidatuddannelsen i farmaci tilknyttet brede aftagerpaneler, samtidig med at de er tilknyttet studienævnet, der også skal behandle flere uddannelser. Både smalle og brede aftagerpaneler har desuden drøftet organisering, arbejdsform og forventninger til input/output i arbejdet. Akkrediteringspanelet har i den forbindelse været særligt interesseret i, om dialogen har været relevant og er blevet anvendt af den enkelte uddannelse.

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der er flere uddannelser på KU, hvor dialogen med aftagerpanelerne er velfungerende, og hvor panelernes drøftelser har fundet anvendelse på uddannelserne. Samtidig er der enkelte eksempler på en mangelfuld dialog. For alle uddannelser gælder det dog, at der er andre, dog ofte mindre formaliserede, kilder til dialog med eksterne interessenter, og at dialogen bliver anvendt i forbindelse med en løbende relevanssikring af uddannelserne.

Eksempler på systematisk dialog og anvendelse findes bl.a. på kandidatuddannelserne i hhv. afrikastudier, statskundskab, klinisk ernæring og farmaci. På førstnævnte har aftagerpanelet ud over ledighed drøftet udfordringer med frafald. Aftagerpanelet for bachelor- og kandidatuddannelserne ved School of Pharmaceutical Sciences har drøftet specialiseringer på uddannelsen (audit trail 5, s. 320, 326-327 og 340-341), og der har været en længere drøftelse af en ny studieordning for bacheloruddannelsen i farmaci (audit trail 5, s. 324-327 og 340-342). Under besøget fortalte et medlem af aftagerpanelet og en studieleder, at aftagerpanelet har fået forelagt uddannelsesevalueringen og på foranledning heraf bl.a. har diskuteret optag og rekruttering.

På statskundskab har aftagerpanelet bl.a. drøftet dimittendundersøgelsen fra 2013 og i forlængelse heraf påbegyndt en fortløbende diskussion af specialiseringer. Ledigheden er ikke høj og indgår ikke som et problematisk forhold i uddannelsesredegørelsen fra 2015. Samtidig er der dog "(...) gjort tiltag til at øge internationaliseringen og øge fokuset på det private arbejdsmarked" (audit trail 5, s. 146). Dialogen med aftagerpanelet er afspejlet i uddannelsesredegørelsen, og det er anført, at det har ført til oprettelse af valgfag med fokus på private virksomheder og tilrettelæggelse af specialiseringer med fokus på arbejdsmarkedsrelevans (audit trail 5, s. 30-31). Under besøget fortalte studielederen og studienævnetsformanden for statskundskab, hvordan aftagerpanelet er kommet med input med hensyn til uddannelsens specialiseringer.

På klinisk ernæring, hvor både aftagerpanelet og studienævnet er bredt, fremgår det af audit trail-materialet, at aftagerpanelet er blevet orienteret om uddannelsesredegørelsen for uddannelsen. Det fremgår i den forbindelse, at panelet viste interesse for at undersøge potentialerne for at supplere uddannelsen med mere entreprenørskab og innovation, hvilket ikke er uddybet yderligere. Panelet har også, opdelt i faggrup-

per, drøftet uddannelsesspecifikke spørgsmål, fx arbejdsmarkedet for forskellige kompetenceprofiler, samt drøftet uddannelsens optagelsesgrundlag i forbindelse med det lille frafald og kommenteret de studerendes gennemførelsestid (audit trail 5, s. 213). Dette blev ligeledes bekræftet under besøget. Af materialet fremgår to referater fra Studienævn for Fødevarer, Human ernæring og Idræt. Aftagerpanelets gruppedrøftelser behandles på det ene møde. Fordi aftagerpanelet har bemærket, at det kan være svært at adskille uddannelserne fra hinanden, overvejer studienævnet at sende kompetenceprofilerne til kommentering hos aftagerpanelet. I studienævnet fremlægges uddannelsesredegørelserne for hver uddannelse, dog ikke for klinisk ernæring, da studielederen for denne uddannelse har meldt afbud til mødet (audit trail 5, s. 221).

Et eksempel på delvis mangelfuld dialog finder man på kandidatuddannelsen i film- og medievidenskab, hvor uddannelsen i filmvidenskab, som tidligere beskrevet, gennem en årrække har haft høj ledighed. Her har aftagerpanelet ikke holdt møder i 2014 (audit trail 5, s. 4), mens der kun foreligger et sparsomt referat fra 2015, hvor fremtidige kompetencebehov i film- og mediebranchen dog er blevet diskuteret (audit trail 5, s. 18). Under besøget anerkendte uddannelsens studieleder og studienævnformand dette, men påpegede dog også, at dialogen pågår og stadig er god. Af fakultetets opfølgning på instituttets uddannelsesredegørelser fra 2015 fremgår det også, at det er en udfordring at tiltrække og fastholde medlemmerne af aftagerpanelerne (audit trail 5, s. 14). Denne udfordring genfindes ikke i uddannelsesredegørelsens aftaledokument, men i det medfølgende referat fra mødet, hvor aftaledokumentet er blevet drøftet. Her fremgår det, at "[s]tudienævnet drøfter dialogen med aftagere og kontakter evt. IKK for at høre om deres erfaringer. Der afholdes i 2016 fælles møde med alle instituttets aftagerpaneler samme dag." (Audit trail 1-6, s. 398). Dette blev også nævnt under besøget, hvor institutlederen

desuden tilkendegav, at hun fremover i højere grad vil involvere sig i sammensætningen af aftagerpanelet. Ligeledes blev der under besøget givet eksempler på andre fora for aftagerdialog og netværk, herunder gæsteforelæsninger, praktikforløb og praktiknetværk.

Akkrediteringspanelet har efterfølgende set et referat fra et møde i oktober 2016, hvor aftagerpanelet diskuterer en række problemstillinger på baggrund af instituttets uddannelsesredegørelse fra 2016. Et af punkterne på mødet er, hvordan uddannelsens dimittender bedre kan artikulere deres kompetencer over for arbejdsmarkedet, selvom dette, som nævnt i afsnittet om monitorering, ikke har været et opmærksomhedspunkt i uddannelsesredegørelsen. På mødet blev det diskuteret, hvordan studiejob af de studerende ofte bliver set som en måde at få en tilknytning til arbejdsmarkedet på, selvom det også kan ske på bekostning af deres deltagelse i klasserumsbaserede aktiviteter på uddannelsen, fordi karakterer ofte har mindre indflydelse på deres jobmuligheder. I forlængelse heraf diskuterede aftagerpanelet, hvordan kurserne kunne gøres mere erhvervsrettede uden at kompromittere dimittendernes akademiske færdigheder og læring, ligesom panelet diskuterede, hvordan dimittendernes kompetencer bedre kunne målrettes gaming-industrien. Af referatet fremgår det ligeledes, at det blev konstateret, at uddannelsens ledighed på 29 % lå tæt på fakultetets 2016-standard på 30 %. Studielederen fortalte desuden, at kandidater i filmvidenskab havde en højere ledighed end kandidater i medievidenskab, men pointerede også, at der var flere udenlandske studerende på førstnævnte uddannelse, og at der ikke længere blev skelnet mellem disse termer.

Et lignende eksempel kan findes på Master of Public Health. Af DAU'en for SUND fra 2016, hvor fakultetet skal beskrive opfølgningen på rektors bemærkninger fra den forrige DAU, fremgår det, at rektor havde indskærpet, at alle uddannelser skal have

aftagerdialog, hvilket ikke var tilfældet for aftagerpanelet for Master of Public Health, der ikke havde haft møder siden sidste afrapportering. Af DAU'en fremgår det, at uddannelsen nu har "(...) genetableret panelet, suppleret med nye medlemmer, og afholdt møde d. 9. juni 2016" (audit trail 1-6, s. 168).

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet konstaterer, at der er procedurer for alle aftagerpaneler, men at der også er variation med hensyn til detaljeringsgraden, når det gælder, hvad de enkelte aftagerpaneler i praksis inddrages i. Panelet har set flere eksempler på, at aftagerpaneler inddrages, og at deres input anvendes, hvilket også fremgik af interviews med repræsentanter for aftagerpanelerne. Panelet noterer sig, at der på SUND findes årshjul for, hvornår studienævn skal drøfte dialogen med aftagerpanelerne.

Akkrediteringspanelet bemærker, at der er strukturelle forskelle på tværs af universitetet med hensyn til, hvordan de enkelte aftagerpaneler er organiseret, men at strukturen med smalle hhv. brede aftagerpaneler og studienævn ikke umiddelbart synes at have en negativ effekt på sikringen af de enkelte uddannelser. Panelet fik ligeledes det indtryk, at jo tættere på det operationelle niveau aftagerpanelerne inddrages, jo større opleves ejerskabet blandt dem.

Samtidig bemærker akkrediteringspanelet, at der synes at være en mangelfuld dialog med aftagerpanelet i et tilfælde, hvor de tilknyttede uddannelser samtidig har haft alvorlige udfordringer med arbejdsrelevansen, men noterer sig også, at aftagerpanelet efterfølgende har diskuteret, hvordan dimittenderne kan synliggøre deres kompetencer over for arbejdsmarkedet. Panelet konstaterer, at KU ud over aftagerpaneler har en række aktiviteter, hvor eksterne interessenter inddrages.

Udvikling af nye uddannelser

I dette afsnit behandles KU's procedure og praksis for udvikling af nye uddannelser.

Udvikling af nye uddannelser og indstilling om nedlæggelse af eksisterende uddannelser foregår decentralt på fakulteterne, mens den endelige beslutning om hhv. nedlæggelse og ansøgning om oprettelse af uddannelser træffes af rektor.

KU's kvalitetssikringspolitik foreskriver, at fakulteterne skal have en procedure for udvikling af nye uddannelser. Fakulteterne skal i deres procedure beskrive, hvordan de sikrer, at aftagere og andre interessenter løbende inddrages i udviklingsarbejdet, og hvordan fakultetets ledelse inddrages i beslutning om udvikling af uddannelsen. Kvalitetssikringspolitikken stiller også krav om, at fakulteterne fastlægger målbare standarder for oprettelse af nye uddannelser. Fakulteternes procedurer sikrer samtidig, at udvikling af nye uddannelser sker i overensstemmelse med fakulteternes egne strategier.

I tillæg til de overordnede krav i kvalitetssikringspolitikken har KU udarbejdet en *Procedure for universitetets godkendelse af oprettelse af nye uddannelser*. Proceduren stiller specifikke krav til indholdet af fakulteternes interne udviklingsarbejde. Fakulteterne skal i deres udviklingsarbejde følge *Tjekliste for udvikling af nye uddannelser* og udfylde skabeloner til forskningsmatrix og kompetencematrix.

Nye uddannelser behandles således i fem procestrin: Fakultetet fremsender et uddannelsesforslag, der er godkendt af dekanen, til behandling i KUUR. KUUR's indstilling forelægges direktionen, der afgiver indstilling til LT, og rektor træffer endelig afgørelse på baggrund af LT's indstilling.

På KU's hjemmeside findes et årshjul for udvikling af nye uddannelser, således at fakulteterne har mulighed for at planlægge deres udviklingsarbejde i forhold til fristerne

for prækvalifikation¹¹ og uddannelsesakkreditering.

nes og arbejdsmarkedets behov for kompetencer.

KU's kvalitetssikringspolitik stiller også krav om, at fakulteterne har udarbejdet en procedure for nedlæggelse af uddannelser. Beslutning om nedlæggelse af en uddannelse indstilles af dekanen til rektor, som træffer afgørelse om nedlæggelse på baggrund af indstilling fra KUUR, direktionen og LT, jævnfør *Procedure for godkendelse af lukning af eksisterende uddannelser*. KU's bestyrelse orienteres, når der er truffet beslutning om nedlæggelse af en uddannelse. Orienteringen indeholder en redegørelse for, hvorfor uddannelsen nedlægges, og i hvilket omfang eksisterende forskningsområder og kursusaktiviteter berøres af nedlæggelsen.

I selvevalueringsrapporten angiver KU's ledelse, at det er "(...) en målsætning ikke at øge antallet af uddannelser mærkbart, ligesom ledelsen heller ikke har haft en strategisk målsætning om at øge optaget væsentligt (...)" (selvevalueringsrapporten, s. 136). Konkret har universitetet siden akkrediteringssystemets indførelse i 2007 oprettet 35 nye uddannelser og nedlagt 35 uddannelser.

Diskussion og vurdering

Akkrediteringspanelet konstaterer, at universitetet har de fornødne procedurer for hhv. udvikling og nedlæggelse af uddannelser.

Akkrediteringspanelet vurderer, at der både ved nedlæggelse og ved oprettelse af uddannelser samt i forbindelse med universitetets egen regulering af antallet af studiepladser har været særligt fokus på aftager-

¹¹ Alle nye uddannelser og nye uddannelsesudbud skal med akkrediteringsloven fra 2013 prækvalificeres. Prækvalifikationen skal sikre, at den nye uddannelse/det nye udbud er relevant for arbejdsmarkedet og dækker et behov i det samlede uddannelsesudbud (Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside).

Bilag

Metode

Institutionsakkrediteringernes formål er at styrke uddannelsesinstitutionernes arbejde med at udvikle uddannelser med stadig højere faglig kvalitet og stadig større relevans. Den enkelte institution kan selv tilrettelægge kvalitetssikringsarbejdet, så længe arbejdet lever op til de fem kriterier for kvalitet og relevans, som er fastlagt i akkrediteringsbekendtgørelsen.

Dette afsnit beskriver den metode, der er anvendt i forbindelse med institutionsakkrediteringen, og som danner grundlag for vurderingerne i rapporten.

Vejledningen og bekendtgørelsens kriterier

Akkrediteringsloven og bekendtgørelsens kriterier¹² danner ramme for vurderingen af uddannelsesinstitutionens arbejde med at sikre og udvikle kvalitet og relevans.

Kriterierne angiver forventningerne til institutionens politikker, strategier og procedurer og til kvalitetssikringsarbejdet i praksis. Loven og bekendtgørelsen følger de europæiske standarder for kvalitetssikring af videregående uddannelser (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area). De fem kriterier er beskrevet nærmere i Vejledning om institutionsakkreditering.

Kriterierne I og II handler om de overordnede rammer for institutionens kvalitetssikringsarbejde. Institutionen skal i forbindelse med kriterium I dokumentere sin kvalitetssikringspolitik og -strategi samt de procedurer og processer, der understøtter politikken. I forbindelse med kriterium II behandles kvalitetssikringsarbejdets forankring på ledelsesniveau, organiseringen og ansvarsfordelingen i forbindelse med kvalitetssikringsarbejdet samt ledelsesinformation og kvalitetskulturen.

Kriterierne III, IV og V handler om, hvorvidt institutionen i praksis sikrer, at alle uddannelserne har det rette videngrundlag, faglige indhold og niveau og den rette pædagogiske kvalitet samt er relevante i forhold til arbejdsmarkedet og samfundet.

Dokumentationen for opfyldelsen af de fem kriterier skal samtidig belyse sammenhængen mellem de forskellige dele af kvalitetssikringssystemet og systemets forankring på de forskellige ledelsesniveauer og i kvalitetskulturen.

Proces og dokumentation

AI har nedsat et akkrediteringspanel til at vurdere institutionens kvalitetssikringsarbejde. Medlemmerne af panelet har bl.a. kompetencer inden for ledelse og kvalitetssikring på institutionsniveau og viden om den videregående uddannelsessektor og om relevante arbejdsmarkedsforhold samt indsigt i studenterperspektivet.

Institutionen har dokumenteret sit kvalitetssikringssystem gennem en selvevalueringsrapport, nøgletal, materiale til audit trails og de oplysninger, som akkrediterings-

¹² LOV nr. 601 af 12.6.2013 og BEK nr. 745 af 24.6.2013.

panelet har indhentet i forbindelse med to besøg på institutionen. Disse kilder har tilsammen dannet grundlag for vurderingen af institutionens kvalitetssikringssystem. I selvevalueringsrapporten har institutionen beskrevet, dokumenteret og eksemplificeret kvalitetssikringssystemet og institutionens kvalitetssikringspraksis. Med selvevalueringsrapporten som baggrund har akkrediteringspanelet besøgt institutionen ad to omgange. Under det første besøg mødte panelet institutionens ledelse og repræsentanter for undervisere, studerende, afgangere og stabsmedarbejdere. Her fik panelet uddybet og valideret informationerne i institutionens selvevalueringsrapport, og centrale problemstillinger blev drøftet. Efter en dialog med uddannelsesinstitutionen har panelet dernæst udvalgt en række områder, som man er gået særligt i dybden med i form af såkaldte audit trails. Målet har været at belyse kvalitetssikringsarbejdet i praksis inden for centrale områder. Under det andet besøg på institutionen mødtes panelet med ledelsen, undervisere, studerende, afgangere og andre, som har kunnet belyse de valgte audit trails.

Audit trails er stikprøvebaserede eksempler, der går på tværs af en række uddannelser eller fagområder eller går i dybden med kvalitetssikringen af en enkelt uddannelse eller en gruppe uddannelser. Formålet med audit trails er at få konkretiseret, hvordan uddannelsesinstitutionens kvalitetssikringssystem fungerer i praksis. Fokus har ligget både på det velfungerende kvalitetssikringsarbejde og på udfordringer, som kvalitetssikringsarbejdet skal håndtere. De udvalgte audit trails har også belyst, om institutionens kvalitetssikringsarbejde er løbende og systematisk, og om der er sammenhæng mellem mål, midler og opfølgning på uddannelsernes kvalitet og relevans. Dokumentationsmaterialet til audit trailene har været eksisterende materiale som fx referater fra møder i studienævn eller uddannelsesudvalg, uddannelsesevalueringer eller censorrapporter.

På baggrund af en analyse af det samlede dokumentationsmateriale har akkrediteringspanelet vurderet kvalitetssikringssystemet og den måde, hvorpå institutionen har udmøntet det i praksis. Panelet har i analysen forholdt sig til alle kriterierne og deres uddybningspunkter. For kriterierne III, IV og V har panelet udvalgt et antal centrale områder, som er nærmere belyst i akkrediteringsrapporten. De uddybningspunkter, som ikke er eksplicit behandlet under de tre kriterier i akkrediteringsrapporten, har også været en del af panelets analyse og samlede vurdering af, om institutionen lever op til alle kriterierne og deres uddybningspunkter.

Alt har med afsæt i akkrediteringspanelets vurderinger udarbejdet et udkast til en akkrediteringsrapport, som er blevet sendt i høring på institutionen. Høringsversionen af akkrediteringsrapporten indeholdt panelets vurderinger af hvert af de fem kriterier og desuden en samlet indstilling. Efter høringen på institutionen er den endelige akkrediteringsrapport blevet udarbejdet og overleveret til Akkrediteringsrådet, som på baggrund af rapporten træffer afgørelse om akkreditering af uddannelsesinstitutionen.

De fem kriterier

Kriterium I: Kvalitetssikringspolitik og -strategi

Institutionen har en formelt vedtaget kvalitetssikringspolitik og -strategi for løbende sikring og udvikling af uddannelsernes og de enkelte udbuds kvalitet og relevans.

Uddybning:

Institutionens kvalitetssikringspolitik og -strategi skal være offentligt tilgængelig og skal:

- fastsætte konkrete og ambitiøse mål for institutionens samlede kvalitetssikring og -udvikling,
 - beskrive de processer og procedurer, der skal understøtte, at de fastsatte mål opnås, og sikre, at relevante problemstillinger og udfordringer løbende indfanges og håndteres,
 - omfatte alle institutionens udbud af videregående uddannelser, uanset placering og tilrettelæggelsesform, og dække alle områder, der er relevante for sikring og udvikling af uddannelsernes og udbuddenes kvalitet og relevans, jf. kriterierne III-V. For de maritime uddannelsesinstitutioner skal den vedtagne kvalitetssikringspolitik og -strategi dog omfatte alle institutionens uddannelsesudbud.
-

Kriterium II: Kvalitetsledelse og organisering

Kvalitetssikringsarbejdet er forankret på ledelsesniveau og organiseres og gennemføres således, at det fremmer udvikling og vedligeholdelse af en inkluderende kvalitetskultur, der understøtter og fremmer uddannelsernes kvalitet og relevans.

Uddybning:

Kvalitetssikringsarbejdet skal gennemføres i overensstemmelse med institutionens kvalitetssikringspolitik og -strategi og skal:

- omfatte alle ledelsesniveauer og relevante institutionelle niveauer og basere sig på en klar ansvars- og arbejdsfordeling,
 - løbende involvere undervisere og studerende samt inddrage øvrige relevante interne og eksterne aktører og interessenter,
 - gennemføres løbende, systematisk og målrettet,
 - omfatte og basere sig på løbende indsamling, analyse og anvendelse af relevante informationer om uddannelser og udbud, fx informationer om undervisningsaktivitet, frafald, beskæftigelse, gennemførelsestid og internationalisering,
 - basere sig på klare standarder for, hvornår der foreligger utilfredsstillende forhold, der kræver handling, samt procedurer for opfølgning herpå,
 - omfatte systematiske vurderinger af udviklingsbehov og -muligheder.
-

Kriterium III: Uddannelsernes videngrundlag

Institutionen har en praksis, som sikrer, at uddannelser og undervisning til stadighed baserer sig på et videngrundlag, der svarer til uddannelser af den givne type på det givne niveau og giver et solidt grundlag for opnåelse af uddannelsernes mål.

Uddybning:

Videngrundlag omfatter institutionens strategiske og praktiske arbejde med at sikre, at relevant og opdateret viden lægges til grund for uddannelserne og inddrages aktivt i den løbende undervisning. Institutionen skal sikre:

- at uddannelserne er tilknyttet relevante faglige miljøer og løbende baserer sig på ny viden, som er relevant for uddannelser af den givne type på det givne niveau, og som er tilvejebragt i henhold til lovgivningens bestemmelser om uddannelsernes videngrundlag,
 - at underviserens faglige kvalifikationer er opdaterede og løbende udvikles,
 - at underviserne deltager i eller har aktiv kontakt med relevante forskningsmiljøer, udviklingsmiljøer eller beskæftigelsesområder, jf. uddannelsernes lovbestemte videngrundlag, og løbende inddrager viden og erfaringer herfra i undervisningen,
 - at de studerende har kontakt til det relevante videngrundlag, fx gennem inddragelse i aktiviteter relateret hertil.
-

Kriterium IV: Uddannelsernes niveau og indhold

Institutionen har en praksis, som sikrer, at uddannelserne har det rette niveau samt et fagligt indhold og en pædagogisk kvalitet, som understøtter de studerendes læring og opnåelse af uddannelsens mål.

Uddybning:

Institutionen skal sikre:

- at uddannelserne til stadighed har et niveau, der svarer til de relevante typebeskrivelser i den danske kvalifikationsramme for videregående uddannelser,
 - at uddannelsernes indhold afspejler uddannelsernes mål, samt at undervisningens tilrettelæggelse og pædagogiske kvalitet understøtter de studerendes læring og opnåelse af målene,
 - at der gennemføres løbende og regelmæssige studenterevalueringer af uddannelser og undervisning, og at resultaterne herfra finder systematisk anvendelse,
 - at dele af uddannelserne, der gennemføres uden for institutionen, herunder praktik, kliniske forløb og uddannelsesdele, der gennemføres i udlandet, omfattes af systematisk kvalitetssikringsarbejde,
 - at faciliteter og ressourcer på udbudsstederne understøtter undervisningen og de studerendes gennemførelse af uddannelserne,
 - at der gennemføres regelmæssige evalueringer af uddannelserne med inddragelse af eksterne eksperter, og at resultaterne herfra inddrages i den videre udvikling af uddannelsernes mål, indhold og tilrettelæggelse.
-

Kriterium V: Uddannelsernes relevans

Institutionen har en praksis, der sikrer, at såvel nye som eksisterende uddannelser afspejler samfundets behov og løbende tilpasses den samfundsmæssige udvikling og ændrede behov på det danske arbejdsmarked.

Uddybning:

Institutionen skal sikre:

- at uddannelserne afspejler arbejdsmarkedets behov, og de studerende opnår relevante kompetencer,
 - at relevante eksterne interessenter, herunder aftagersiden og dimittender fra uddannelserne, løbende og systematisk inddrages i dialog om uddannelserne, herunder disses mål, indhold og resultater, og at resultaterne herfra anvendes ved tilpasning af uddannelserne,
 - at centrale eksterne interessenter, herunder aftagersiden og eventuelle autorisationsgivende myndigheder mv., inddrages i udvikling og vurdering af nye uddannelsesforslag,
 - at dimittendernes beskæftigelsessituation og udviklingen på det danske arbejdsmarked løbende monitoreres, og at resultaterne herfra systematisk vurderes med henblik på nærmere fastlæggelse af, hvornår beskæftigelsessituationen giver anledning til særskilte initiativer.
-

Audit trails

Audit trail 1: Uddannelsesevalueringprocessen

Formålet med audit trailen er at belyse, hvordan KU gennem uddannelsesevalueringprocessen identificerer og håndterer kvalitets- og relevansproblemstillinger på den enkelte uddannelse.

Herunder er det formålet at belyse de eksterne eksperter rolle og sammenhængen mellem de forskellige trin i processen, eksempelvis evalueringsrapporten, mødet med eksterne eksperter og opfølgings- og handlingsplanen.

Valgte uddannelser

De valgte audit trails skal dække flere fakulteter samt uddannelser, der deltog i processen i 2015 og 2016.

- Bachelor- og kandidatuddannelsen i italiensk (HUM)
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i statskundskab (SAMF)
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i geologi-geoscience (SCIENCE)
- Kandidatuddannelsen i afrikastudier (TEO)
- Uddannelsen Master of Public Health (SUND).

Audit trail 2: Uddannelsesredegørelser og fakulteternes afrapportering til rektor

Formålet med audit trailen er at belyse, hvordan KU gennem uddannelsesredegørelser og herunder nøgletal løbende identificerer og håndterer kvalitets- og relevansproblemstillinger på den enkelte uddannelse.

Formålet er desuden at belyse sammenhængen fra den enkelte uddannelsesredegørelse til fakulteternes afrapportering til rektor om uddannelsesspecifikke og overordnede kvalitets-spørgsmål. Ligeledes er det formålet at belyse sammenhængen fra rektors tilbagemeldinger på fakulteternes afrapporteringer via fakulteternes opfølgning på disse til uddannelsernes opfølgings- og handlingsplaner.

Valgte uddannelser

De valgte audit trails skal dække flere fakulteter og omfatte både bachelor- og kandidatuddannelser:

- Bachelor- og kandidatuddannelsen i musikvidenskab (HUM)
- Kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier (HUM)
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i sociologi (SAMF)
- Bacheloruddannelsen i biologi (SCIENCE)
- Bacheloruddannelsen i IT og sundhed (SUND).

Audit trail 3: De studerendes kontakt til videngrundlaget

Formålet med audit trailen er at belyse, hvordan de studerendes kontakt til videngrundlaget i forbindelse med undervisning og vejledning løbende og systematisk monitoreres og håndteres. Derudover er formålet at belyse, hvordan tilrettelæggelsen af undervisning mv. og begrundning af uddannelsen indgår med henblik på at sikre de studerendes kontakt til videngrundlaget.

Valgte uddannelser

Flere af de valgte uddannelser har mange studerende, og audit trails skal dække flere fakulteter:

- Bachelor- og kandidatuddannelsen i film- og medievidenskab (HUM)
- Bacheloruddannelsen i statskundskab (SAMF)
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i biologi (SCIENCE)
- Bacheloruddannelsen i farmaci (SUND).

Audit trail 4: Forskningsbasering af små uddannelser, herunder forskningsdækning af alle uddannelsens fagelementer

Formålet med audit trailen er at belyse, hvordan KU løbende og systematisk identificerer, om fagelementerne på små uddannelser er forskningsdækkede, og hvordan der på uddannelses-, institut- og fakultetsniveau bliver fulgt op på dette og handlet, så forskningsdækningen sikres.

Det er herunder formålet at belyse, hvilke monitoreringsværktøjer der løbende og systematisk anvendes og hvordan.

Valgte uddannelser

De valgte audit trails skal dække flere fakulteter, og de omfatter uddannelser med forholdsvis få studerende:

- Bachelor- og kandidatuddannelsen i portugisisk (portugisiske og brasilianske studier) (HUM)
- Bachelor- og kandidatuddannelsen i asienstudier (japanstudier) (HUM)
- Kandidatuddannelsen i Mellempøstens sprog og samfund (arabisk) (HUM)
- Kandidatuddannelsen i statistik (SCIENCE).

Audit trail 5: Dialog med aftagere og dimittender

Formålet med audit trailen er at belyse, hvordan aftagerdialog og -paneler samt dimittendundersøgelser medvirker til at udvikle kvalitet og relevans på eksisterende uddannelser, samt hvordan institutter, studienævn, studieledere og fakulteter handler på baggrund af disse input.

Valgte uddannelser

De valgte audit trails dækker flere fakulteter, og flere uddannelser har en dimittendledighed over gennemsnittet for hovedområdet:

- Kandidatuddannelsen i afrikastudier (TEO)
- Kandidatuddannelsen i film- og medievidenskab (HUM)
- Kandidatuddannelsen i statskundskab (SAMF)
- Kandidatuddannelsen i klinisk ernæring (SCIENCE)
- Kandidatuddannelsen i farmaci (SUND)*.

Audit trail 6: Undervisningsevalueringer og pædagogisk kompetenceudvikling

Formålet med audit trailen er at belyse, hvordan KU gennem evalueringsprocedurer og -praksisser sikrer, at eventuelle problemer på kursusniveau effektivt identificeres og håndteres i studienævn, undervisningsudvalg og andre fora. Det er også formålet at belyse, hvordan studienævn m.fl. anvender de indhentede kursuserfaringer.

I forlængelse heraf er det sigtet at belyse, hvordan institutterne sikrer undervisernes pædagogiske kompetenceudvikling. Herudover er det sigtet at belyse de pædagogiske centres kompetenceudviklingstilbud og igangværende initiativer som undervisningsportfolio og pædagogiske kompetenceprofiler.

Valgte uddannelser

Til denne audit trail er der udvalgt de samme uddannelser som ved audit trail 2 om uddannelsesredegørelser.

Sagsbehandlingsnotat

Tabel 7. Sagsbehandlingsforløb

15. april 2016	Selvevalueringsrapporten modtaget.
8.-9. juni 2016	Akkrediteringspanelets første besøg på institutionen.
5. september 2016	Audit trail dokumentation modtaget.
24. oktober 2016	Modtaget supplerende information ang. uddannelsesredegørelser og indsats med hensyn til frafald samt handlingsplaner.
10. november 2016	Modtaget supplerende information ang. handlingsplaner på baggrund af uddannelsesevalueringer, funktionsbeskrivelser for uddannelseskoordinatorer, GRUS-referater, referat fra aftagerpanelmøde, indførelse af stikprøver, rammerne for og/eller beslutning om rektors godkendelse af målbare standarder.
31. oktober – 3. november 2016	Akkrediteringspanelets andet besøg på institutionen. 8. november møde med rektor, prorektor for uddannelse og vicedirektør for uddannelse.
27. februar 2017	Akkrediteringsrapporten sendt i høring på institutionen.
17. marts 2017	Høringssvar vedrørende akkrediteringsrapport modtaget.
Kriterievurdering ændret efter høringssvar	Nej
8.-9. juni 2017	Behandlet af Akkrediteringsrådet på rådsmøde.
Bemærkninger:	Ingen

Programmer for institutionsbesøg

Første besøg på Københavns Universitet

Onsdag d. 8. juni 2016

08.30-09.30	1 time	Rektor, prorektor for uddannelse og vicedirektør for uddannelse Overordnet præsentation af Københavns Universitet og kvalitetssikringssystemet.
09.30-10.00	30 min	Præsentation af nøgletalssystem på KU centralt og Det Humanistiske Fakultet og Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet
10.05-10.50	45 min	Dekan, prodekan for uddannelse og studiechef for Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet Institutleder fra <ul style="list-style-type: none"> - Institutlederen for Biomedicinsk Institut - Institut for Lægemedeldesign og Farmakologi Studieleder for bachelor- og kandidatuddannelsen i it og sundhed Formand for Studienævnet for De Farmaceutiske Videnskaber Præsentation af kvalitetssikringssystemet
10.55-11.40	45 min	Dekan, prodekan for uddannelse og studiechef for Det Samfundsvidenskabelige Fakultet Institutleder fra <ul style="list-style-type: none"> - Institut for Økonomi - Institut for Antropologi Studienævnsformand for økonomi Studieleder for antropologi Præsentation af kvalitetssikringssystemet
11.40-12.45	1 time+	Panelets opsamling og frokost/lunsj
12.45-13.30	45 min	Dekan, prodekan for uddannelse og studiechef for Det Humanistiske Fakultet Institutleder fra <ul style="list-style-type: none"> - Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier - Institut for Medier, Erkendelse og Formidling Studieleder, Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier Studienævnsformand, Medier, Erkendelse og Formidling Præsentation af kvalitetssikringssystemet
13.30-14.15	45 min	Dekan, prodekan for uddannelse og studiechef for Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet Institutleder fra Biologisk Institut Viceinstitutleder for Niels Bohr Institutet Studienævnsformand for biologi og husdyrvidenskab

		<p>Studieleder for humanistisk samfundsvidenskabelig idrætsvidenskab, idræt og velfærd og humanfysiologi</p> <p>Præsentation af kvalitetssikringssystemet</p>
14.15-15.00	45 min	Panelets opsamling
15.00-16.00	1 time	<p>Dekan, prodekan og studiechef for Det Teologiske Fakultet og Det Juridiske Fakultet</p> <p>Studieleder for Det Teologiske Fakultet Studienævnsformand for den juridiske bacheloruddannelse</p> <p>Præsentation af kvalitetssikringssystemet</p>
16.10-16.55	45 min	<p>Møde med en repræsentant for de seks nævnte aftagerpaneler:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aftagerpanel på Institut for Engelsk, Germansk og Romansk - Aftagerpanel for juridiske heltidsuddannelser og efter- og videreuddannelser - Aftagerpanel for biologi og husdyrvidenskab - Aftagerpanel på sociologi - Eksternt Råd ved Det Teologiske Fakultet - Aftagerpanelet for bachelor- og kandidatuddannelserne ved School of Pharmaceutical Sciences
17.00-17.45	45 min	Panelets opsamling

Torsdag d. 9. juni 2016

08.30-09.00	30 min	<p>Bestyrelsesformand og -medlemmer, inkl. studerende og VIP-repræsentant</p> <p>Bestyrelsens rolle med hensyn til kvalitetssikring af uddannelser, herunder studiemiljø, undervisningskvalitet mv.</p>
9.00-9.50	50 min	<p>Valgte studienævnsnæstformænd/studentemedlemmer fra seks fakulteter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studienævnet ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab • Studienævnet for de juridiske kandidat- og deltidsuddannelser • Studienævn, Institut for Statskundskab • Undervisningsudvalg på Biologisk Institut • Studienævn for folkesundhedsvidenskab • Studienævnet ved teologi
9.55-10.45	50 min	<p>Undervisere fra de seks fakulteter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kandidatuddannelsen i moderne kultur og kulturformidling - Masteruddannelsen i konfliktmægling - Kandidatuddannelsen i geografi og geoinformatik - Bacheloruddannelsen i antropologi - Bacheloruddannelsen i teologi - Kandidatuddannelsen i humanbiologi
10.45-11.00	15 min	Pause og opsamling
11.00-11.45	45 min	SAK – Københavns Universitets Studieadministrative Koordineringsudvalg (studiechefer fra seks fakulteter. Vicedirektør for uddannelse deltager ikke)

11.45-12.45	1 time	Panelets opsamling og frokost/lunsj
12.45-13.45	1 time	Københavns Universitets Uddannelsesstrategiske Råd (KUUR) (seks prodekaner og fire studerende. Prorektor deltager ikke i mødet)
13.45-14.45	1 time	KU's ledelsesteam (dekaner for de seks fakulteter. Direktionen deltager ikke)
14.45-15.30	45 min	Panelets opsamling
15.30-16.15	45 min	Rektor, prorektor og vicedirektør for uddannelse
16.15-17.00	45 min	Akkrediteringspanel og AI

Andet besøg på Københavns Universitet

Mandag den 31. oktober 2016

Sted: SCIENCE

Tidspunkt	Programpunkt	Indhold /audit trail	Uddannelser	Deltagere (forventet antal)
8.30-9.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • rektor • prorektor for uddannelse vicedirektør for uddannelse 	Alle		3
9.15-10.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • studieledere • studienævnsformænd, studienævnsnæstformænd 	AT2	Bachelor- og kandidatuddannelsen i musikvidenskab (HUM) Kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier (HUM) Bachelor- og kandidatuddannelsen i sociologi (SAMF)	9
10.15-11.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • viceinstituttleder for undervisning (SCIENCE) • studieledere • studienævns- og undervisningsudvalgsformænd • studienævns- og undervisningsudvalgsnæstformænd 		Bacheloruddannelsen i biologi (SCIENCE) Bacheloruddannelsen i IT og sundhed (SUND)	9
11.15-12.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • instituttledere 		Bachelor- og kandidatuddannelsen i musikvidenskab (HUM) Kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier (HUM) Bachelor- og kandidatuddannelsen i	4-5

			sociologi (SAMF) Bacheloruddannelsen i biologi (SCIENCE) Bacheloruddannelsen i IT og sundhed (SUND)	
12.00- 13.00	Frokost			
13.00- 13.45	Møde med • VIP'er	AT3	Bachelor- og kandidatuddannelsen i film- og medievidenskab (HUM) Bacheloruddannelsen i statskundskab (SAMF) Bachelor- og kandidatuddannelsen i biologi (SCIENCE) Bacheloruddannelsen i farmaci (SUND)	8
14.00- 14.45	Møde med • studerende			8
15.00- 15.45	Møde med • studieledere			4
16.00- 16.45	Møde med • institutledere (HUM, SAMF, SUND) • viceinstituteder for undervisning (SCIENCE)			4
17.00- 18.00	Møde med • prodekaner for uddannelse (HUM, SAMF, SCIENCE, SUND)	AT2 AT3		4
18.00- 19.00	Panelets interne møde			

Tirsdag den 1. november 2016

Sted: SUND

Tidspunkt	Programpunkt	Indhold/audit trail	Uddannelser/institutter	Deltagere (forventet antal)
8.30-9.30	Møde med • medlemmer af aftagerpaneler	AT5	Kandidatuddannelsen i afrikastudier (TEO) Kandidatuddannelsen i film- og medievidenskab (HUM) Kandidatuddannelsen i statskundskab (SAMF) Kandidatuddannelsen i farmaci (SUND) Kandidatuddannelsen i klinisk ernæring (SCIENCE)	5
9.45-10.30	Møde med • studieledere • studienævnsformænd		Kandidatuddannelsen i afrikastudier (TEO) Kandidatuddannelsen i film- og medievidenskab (HUM) Kandidatuddannel-	5

			sen i statskundskab (SAMF)	
10.45-11.30	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • studieledere • studienævnformænd 		Kandidatuddannelsen i farmaci (SUND) Kandidatuddannelsen i klinisk ernæring (SCIENCE)	4
11.30-12.15	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • institutledere (HUM, SAMF, SUND) • viceinstituteder for undervisning (SCIENCE) • prodekan for uddannelse (TEO) 		Kandidatuddannelsen i afrikastudier (TEO) Kandidatuddannelsen i film- og medievidenskab (HUM) Kandidatuddannelsen i statskundskab (SAMF) Kandidatuddannelsen i farmaci (SUND) Kandidatuddannelsen i klinisk ernæring (SCIENCE)	5

8.30-9.15	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • studieledere • studienævnformænd • studienævnsnæstformænd 		Bachelor- og kandidatuddannelsen i musikvidenskab (HUM) Kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier (HUM) Bachelor- og kandidatuddannelsen i sociologi (SAMF)	
9.30-10.15	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • viceinstituteder for undervisning (SCIENCE) • studieledere • studienævns- og undervisningsudvalgsformand • studienævns- og undervisningsudvalgsnæstformænd 	AT6	Bacheloruddannelsen i biologi (SCIENCE) Bacheloruddannelsen i IT og sundhed (SUND)	
10.30-11.15	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • studerende 		Bachelor- og kandidatuddannelsen i musikvidenskab (HUM) Kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier (HUM) Bachelor- og kandidatuddannelsen i sociologi (SAMF) Bacheloruddannelsen i biologi (SCIENCE)	7
11.30-12.15	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • VIP'er 			7

			Bacheloruddannelsen i IT og sundhed (SUND)	
12.15-13.15	Frokost			
13.15-14.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • pædagogiske centre 			
14.15-15.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • institutledere 		Bachelor- og kandidatuddannelsen i musikvidenskab (HUM) Kandidatuddannelsen i tværkulturelle studier (HUM) Bachelor- og kandidatuddannelsen i sociologi (SAMF) Bacheloruddannelsen i biologi (SCIENCE) Bacheloruddannelsen i IT og sundhed (SUND)	5
15.00-16.00	Panelets opsamling			

Onsdag den 2. november 2016

Sted: HUM

Tidspunkt	Programpunkt	Indhold/audit trail	Uddannelser	Deltagere (forventet antal)
8.30-9.15	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • VIP'er • DVIP'er 		Bachelor- og kandidatuddannelsen i portugisisk (portugisiske og brasilianske studier) (HUM)	4-6
9.30-10.15	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • viceinstitleder for undervisning (SCIENCE) • studienævnsmænd • studieledere 		Bachelor- og kandidatuddannelsen i asienstudier (japanstudier) (HUM)	6-8
10.30-11.15	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • institutledere 	AT4	Kandidatuddannelsen i Mellemøstens sprog og samfund (arabisk) (HUM) Kandidatuddannelsen i statistik (SCIENCE)	3
11.15-12.15	Frokost			
12.15-13.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • institutledere 	AT1	Bachelor- og kandidatuddannelsen i italiensk (HUM)	4

			Bachelor- og kandidatuddannelsen i statskundskab (SAMF) Bachelor- og kandidatuddannelsen i geologi-geoscience (SCIENCE) Master of Public Health (SUND)	
13.15-14.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • studieledere • studienævns- og undervisningsudvalgsformænd • studienævns- og undervisningsudvalgsnæstformænd 		Bachelor- og kandidatuddannelsen i italiensk (HUM) Kandidatuddannelsen i afrikastudier (TEO) Master of Public Health (SUND)	9
14.15-15.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • viceinstituteder for undervisning (SCIENCE) • studieledere • studienævnsformænd • studienævns- og undervisningsudvalgsnæstformænd 		Bachelor- og kandidatuddannelsen i statskundskab (SAMF) Bachelor- og kandidatuddannelsen i geologi-geoscience (SCIENCE)	6
15.00-15.30	Pause			
15.30-16.30	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • eksterne eksperter 		Bachelor- og kandidatuddannelsen i italiensk (HUM) Bachelor- og kandidatuddannelsen i statskundskab (SAMF) Bachelor- og kandidatuddannelsen i geologi-geoscience (SCIENCE) Kandidatuddannelsen i afrikastudier (TEO) Master of Public Health (SUND)	5
16.45-17.30	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • uddannelsesservice 	AT2		3-4
17.30-18.30	Panelets interne opsamling			

Torsdag den 3. november 2016

Sted: SAMF

Tidspunkt	Programpunkt	Indhold/audit trail	Uddannelser	Deltagere (forventet antal)
9.00-10.00	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • prodekaner for uddannelse (alle fakulteter) 	Alle audit trails		6
10.15-11.15	Møde med <ul style="list-style-type: none"> • dekaner (alle fakulteter) 			6
11.15-11.45	Transport			
11.45-12.45	Frokost			
12.45-18.00	Panelets vurdering af akkrediteringskriterierne			

Tirsdag d. 8. november 2016 kl. 8.00-9.00: møde med rektor, prorektor for uddannelse og vicedirektør for uddannelse. Sted: KU, Frue Plads.

Nøgletal

- Her indgår tal om beskæftigelse/ledighed for minimum de to senest opgjorte år for de enkelte uddannelser eller udbud.
- Frafald og gennemførelse er opgjort i de tre år for de enkelte uddannelser eller udbud.

Ledighed

Tabellen viser antallet af dimittender og den beregnede gennemsnitlige bruttoledighed fire-syv kvartaler efter dimission. Tallene vises for kandidatuddannelser (samt ph.d.- og professionsbacheloruddannelser) fakultetsvis for årene 2009, 2010, 2011, 2012 og 2013. N angiver den samlede dimittendpopulation i det enkelte år.

Frafald og gennemførelse

KU bruger nøgletal G i Danske Universiteter som nøgletal om frafald og gennemførelse. For hver uddannelse og for de seneste fire opgjorte år (2012, 2013, 2014 og 2015) angives der fakultetsvis i tabellen:

- Optagne i alt (i alt)
- Fortsat aktive (aktiv)
- Studerende, der har gennemført på normeret tid (normeret)
- Studerende, der har gennemført på normeret tid plus et år (normeret_1)
- Sum af studerende, der har gennemført (gennemf)
- Studerende, der er ophørt (fracfald) (ophørt)

Opgørelsen vises pr. opgørelsesår, 'DK-UNI år', som i Danske Universiteters opgørelse.

Ledighed

Gruppe	Uddannelse	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2012	2012	2013	2013	Ændring	Ændring
		K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	2012- 2013 K4- 7	2012- 2013 N
HUM	Moderne kultur og kulturformid- ling, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Informationsvidenskab og kulturformidling, kand.2år	24,8 %	58	24,6 %	51	19,7 %	63	22,1 %	52	22,9 %	66	0,8%	52
HUM	Islamiske studier, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Audiologopædi, kand.2år	0,8%	20	0,9%	18	0,8%	26	2,8%	24	2,8%	38	-0,0%	24
HUM	Sprogpsykologi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	28,8 %	34	25,4 %	41	-3,4%	34
HUM	Engelsk, kand.2år	15,2 %	75	21,3 %	60	12,2 %	48	15,3 %	63	18,1 %	61	2,8%	61
HUM	Eskimologi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Europæisk etnologi, kand.2år	*	*	29,8 %	20	40,2 %	19	*	*	35,2 %	11	*	*

Gruppe	Uddannelse	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2012	2012	2013	2013	Ændring	Ændring
		K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	2012-2013 K4-7	2012-2013
HUM	Filmvidenskab, kand.2år	27,6 %	64	19,7 %	74	24,3 %	70	28,2 %	96	34,1 %	34	5,9%	34
HUM	Filosofi, kand.2år	14,1 %	25	25,2 %	29	25,9 %	26	35,5 %	33	16,9 %	50	-18,6%	33
HUM	Finsk, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Arkæologi forhistorisk, kand.2år	12,6 %	14	14,1 %	23	16,0 %	17	24,1 %	19	12,2 %	21	-12,0%	19
HUM	Fransk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	17,9 %	18	13,6 %	12	21,4 %	12	*	*	*	*	*	*
HUM	Historie, kand.2år	23,1 %	121	21,5 %	132	25,4 %	98	23,4 %	105	22,6 %	94	-0,8%	94
HUM	Indiansk sprog og kultur, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Indologi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Italiensk sprog og kultur, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Iransk, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Arkæologi klassisk, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Klassisk filologi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Kunsthistorie, kand.2år	23,3 %	55	26,8 %	62	25,0 %	58	19,0 %	53	33,2 %	28	14,2%	28
HUM	Litteraturvidenskab, kand.2år	38,9 %	34	30,3 %	30	37,2 %	96	34,4 %	150	30,5 %	140	-4,0%	140
HUM	Musikvidenskab/Musik, cand.mag.2år	16,9 %	47	11,3 %	24	28,3 %	25	18,5 %	45	23,0 %	29	4,5%	29
HUM	Nederlandsk, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Dansk, kand.2år	17,9 %	119	15,7 %	84	18,7 %	70	19,0 %	90	15,6 %	93	-3,5%	90
HUM	Nordisk sprog og litteratur, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Nærorientalsk oldtidskultur, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	53,4 %	10	*	*
HUM	Portugisisk, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Pædagogik, kand.2år	4,5%	27	36,2 %	18	11,9 %	25	20,4 %	26	12,5 %	23	-7,9%	23
HUM	Religion studier/religionsvidenskab, kand.2år	18,7 %	27	24,3 %	14	*	*	25,0 %	20	29,3 %	11	4,4%	11
HUM	Religionssociologi, kand.2år	*	*	17,1 %	10	23,2 %	13	14,7 %	14	22,7 %	10	8,1%	10
HUM	Semitisk, kand.2år	21,7 %	17	14,7 %	22	*	*	20,6 %	13	29,2 %	12	8,6%	12
HUM	Slavisk sprog og kultur, kand.2år	17,5 %	12	*	*	*	*	36,0 %	10	*	*	*	*
HUM	Spansk sprog og kultur, kand.2år	8,3%	16	*	10	6,1%	12	17,2 %	12	31,4 %	16	14,2%	12

Gruppe	Uddannelse	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2012	2012	2013	2013	Ændring	Ændring
		K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	2012- 2013 K4- 7	2012- 2013 N
HUM	Sprogvidenskab og lingvistik, kand.2år	28,0 %	19	18,8 %	22	27,3 %	30	*	*	*	*	*	*
HUM	Teatervidenskab og performancestudier, kand.2år	25,2 %	17	28,6 %	13	12,9 %	12	45,6 %	23	31,1 %	16	-14,5%	16
HUM	Tysk sprog, litteratur og kultur, kand.2år	*	*	15,4 %	15	*	*	7,3%	15	*	*	*	*
HUM	Østasiatisk sprog og kultur, kand.2år	*	*	*	*	27,5 %	11	3,7%	10	36,2 %	10	32,5%	10
HUM	Kultur og kulturformidling, kand.2år	30,3 %	71	37,6 %	60	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Retorik, kand.2år	15,6 %	15	11,4 %	19	14,3 %	12	9,2%	19	8,7%	18	-0,5%	18
HUM	Medievidenskab, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	19,4 %	61	*	*
HUM	Visuel kultur, kand.2år	*	*	*	*	16,0 %	22	37,6 %	31	32,0 %	28	-5,6%	28
HUM	IT og kognition, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
HUM	Kognition og kommunikation, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	28,6 %	17	*	*
HUM	Tværkulturelle studier, kand.2år	*	*	*	*	*	*	40,7 %	18	32,3 %	38	-8,4%	18
TEO	Europas religiøse rødder, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
TEO	Teologi, kand.2år	24,2 %	48	23,1 %	55	23,2 %	34	31,1 %	48	18,7 %	36	-12,4%	36
TEO	Afrikastudier, kand.2år	17,3 %	13	20,5 %	17	29,7 %	21	30,5 %	22	21,9 %	28	-8,7%	22
Humaniora, ph.d.	Humaniora, ph.d.	8,2%	42	7,8%	52	16,0 %	50	8,0%	34	4,8%	46	-3,2%	34
NAT	Naturressourcer og udvikling/Agricult. development, kand.2år	10,5 %	30	8,7%	36	11,0 %	35	5,8%	35	17,2 %	26	11,4%	26
NAT	Miljøvidenskab, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	19,4 %	12	*	*
NAT	Miljø- og naturressourceøkonomi, kand.2år	24,9 %	10	22,3 %	10	18,1 %	11	*	*	8,7%	13	*	*
NAT	Miljøkemi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Human ernæring, kand.2år	16,8 %	38	17,2 %	23	23,1 %	22	14,4 %	39	34,2 %	19	19,8%	19
NAT	Landskabsforvaltning, kand.2år	11,8 %	12	32,4 %	12	34,1 %	12	27,7 %	10	19,3 %	18	-8,4%	10
NAT	Landbrug, kand.2år	10,5 %	35	18,6 %	34	12,0 %	47	5,9%	43	12,5 %	26	6,7%	26
NAT	Jordbrugøkonomi, kand.2år	*	*	7,5%	15	2,2%	26	2,0%	16	1,3%	11	-0,7%	11
NAT	Levnedsmiddel, kand.2år	2,8%	26	6,7%	32	9,1%	44	7,7%	53	11,8	51	4,1%	51

Gruppe	Uddannelse	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2012	2012	2013	2013	Ændring	Ændring
		K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	2012- 2013 K4- 7	2012- 2013 N
										%			
NAT	Havebrugsvidenskab, kand.2år	17,2 %	11	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Landskabsarkitektur, kand.2år	17,9 %	42	27,1 %	32	14,0 %	34	20,9 %	28	13,2 %	41	-7,7%	28
NAT	Skovbrugsvidenskab, kand.2år	12,2 %	22	10,2 %	22	7,1%	26	7,7%	22	6,3%	23	-1,4%	22
NAT	E-science, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Miljøkemi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Naturvidenskab kombination, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Datalogi, kand.2år	1,5%	74	3,7%	73	2,4%	63	1,0%	38	5,2%	54	4,2%	38
NAT	Matematik, kand.2år	1,2%	30	2,4%	29	4,0%	29	1,5%	16	*	21	-1,4%	16
NAT	Fysik, kand.2år	3,0%	44	7,7%	54	7,3%	58	4,7%	65	4,8%	62	0,1%	62
NAT	Astronomi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Geofysik, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Biokemi, kand.2år	6,1%	43	21,1 %	44	20,5 %	47	26,2 %	41	10,6 %	42	-15,6%	41
NAT	Statistik, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Kemi, kand.2år	3,8%	17	9,7%	20	15,9 %	19	11,9 %	19	*	20	-11,4%	19
NAT	Biofysik, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Forsikringsmatematik, kand.2år	*	13	*	21	*	21	*	17	*	*	*	*
NAT	Matematik og økonomi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Medicinalkemi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Molekylærbiologi, kand.2år	*	*	15,1 %	26	12,0 %	40	9,3%	39	4,7%	40	-4,6%	39
NAT	Matematik og økonomi, kand.2år	1,7%	19	0,7%	18	3,9%	18	5,9%	14	*	18	-5,9%	14
NAT	Geologi/Geologi-geoscience, kand.2år	17,2 %	32	27,0 %	13	8,3%	21	28,6 %	10	8,7%	35	-19,9%	10
NAT	Biologi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Biologi-bioteknologi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	19,5 %	41	15,6 %	42	-3,9%	41
NAT	Bioinformatik, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	11,7 %	15	*	*
NAT	Parasitologi, kand.2år	32,9 %	10	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
NAT	Biologi, kand.2år	20,4 %	99	14,9 %	117	23,9 %	105	17,2 %	86	17,0 %	110	-0,2%	86
NAT	Gastronomi og sundhed, kand.2 år	*	*	*	*	*	*	*	*	12,1 %	14	*	*
NAT	Ildræt/Idræt og sundhed, kand.2år	3,3%	55	6,4%	60	8,4%	78	*	*	*	*	*	*
NAT	Humanistisk- samfundsvidenskabelig idrætsvi-	*	*	*	*	*	*	8,7%	27	5,1%	25	-3,6%	25

Gruppe	Uddannelse	2009	2009	2010	2010	2011	2011	2012	2012	2013	2013	Ændring	Ændring
		K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	K4-7	N	2012- 2013 K4- 7	2012- 2013 N
	denskab, kand.2år												
NAT	Humanfysiologi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	8,2%	25	3,1%	24	-5,0%	24
NAT	Bioteknologi, kand.2år	9,0%	29	17,9 %	23	13,5 %	27	*	*	*	*	*	*
NAT	Geografi, kand.2år	17,3 %	59	16,0 %	53	11,6 %	59	23,9 %	38	13,2 %	59	-10,7%	38
NAT	Nanoscience, kand.2år	0,7%	24	1,6%	13	6,5%	25	24,7 %	13	6,1%	19	-18,6%	13
NAT	Veterinærmedicin, kand.2½år	9,3%	121	9,0%	142	9,7%	124	9,0%	153	9,1%	150	0,0%	150
NAT	Husdyrvidenskab, kand.2år	*	*	*	*	*	*	21,8 %	14	*	*	*	*
NAT, ph.d.	Naturvidenskab, ph.d.	4,1%	197	5,4%	189	4,1%	226	4,7%	231	3,9%	308	-0,8%	231
SAMF	Antropologi, kand.2år	26,5 %	52	36,9 %	57	30,8 %	80	28,5 %	59	19,8 %	59	-8,7%	59
SAMF	Anvendt kulturanalyse, kand.2år	*	*	*	*	18,9 %	16	37,8 %	13	17,2 %	24	-20,6%	13
SAMF	Økonomi, kand.2år	3,1%	278	7,3%	195	5,4%	164	4,8%	193	4,1%	221	-0,8%	193
SAMF	International ret, økonomi og ledelse, kand.2år	*	*	*	*	4,4%	10	*	*	*	16	*	*
SAMF	Jura, kand.2år	2,8%	438	4,7%	440	7,0%	469	7,4%	425	9,1%	511	1,8%	425
SAMF	Sociologi, kand.2år	8,8%	61	13,3 %	54	18,1 %	62	14,8 %	52	15,7 %	75	0,9%	52
SAMF	Psykologi, kand.2år	6,0%	250	9,4%	267	14,5 %	228	11,1 %	225	7,7%	237	-3,4%	225
SAMF	Samfundsvidenskab, kand.2år	8,0%	199	6,7%	167	10,4 %	164	8,4%	157	6,6%	156	-1,9%	156
SAMF, ph.d.	Samfundsvidenskab, ph.d.	3,3%	41	1,6%	42	1,1%	45	1,5%	30	3,0%	42	1,5%	30
SUND	Klinisk ernæring, kand.2år	20,5 %	12	3,0%	12	21,1 %	11	26,8 %	15	10,9 %	16	-15,9%	15
SUND	Medicin, kand.3år	1,1%	367	0,8%	392	1,0%	419	0,8%	419	1,2%	382	0,4%	382
SUND	Humanbiologi, kand.2år	1,6%	29	14,9 %	36	10,6 %	32	8,1%	31	7,8%	33	-0,3%	31
SUND	Folkesundhedsvidenskab, kand.2år	12,5 %	46	7,9%	51	13,6 %	67	9,8%	55	10,9 %	62	1,2%	55
SUND	Sundhedsfaglig kandidatuddan- nelse, kand.2år	3,1%	23	0,9%	21	1,9%	27	7,2%	20	7,4%	23	0,1%	20
SUND	Odontologi, kand.2år	3,0%	65	3,5%	68	5,3%	77	4,8%	70	2,6%	67	-2,1%	67
SUND	Farmaci, kand.2år	9,4%	160	9,3%	185	8,4%	171	9,5%	171	6,0%	158	-3,4%	158
SUND	Lægemiddelvidenskab, kand.2år	*	*	4,7%	14	9,5%	17	6,7%	33	13,3 %	36	6,6%	33
SUND, ph.d.	Sundhedsvidenskab, ph.d.	1,3%	231	3,3%	275	2,6%	264	2,4%	246	1,9%	328	-0,5%	246
SUND,	Tandplejer	7,8%	56	12,2	49	23,0	55	11,3	50	*	*	*	*

Gruppe	Uddannelse	2009 K4-7	2009 N	2010 K4-7	2010 N	2011 K4-7	2011 N	2012 K4-7	2012 N	2013 K4-7	2013 N	Ændring 2012- 2013 K4- 7	Ændring 2012- 2013 N
prof. bach.				%		%		%					
SUND, prof. bach.	Tandplejer, prof.bach.	*	*	*	*	*	*	*	*	10,4 %	59	*	*
TEK	Procesanalytisk teknologi, kand.2år	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
TEK, prof. bach.	Skov- og landskabsingeniør, prof.bach.	28,9 %	22	20,3 %	23	4,0%	26	11,9 %	46	17,6 %	21	5,7%	21

(<http://ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/videregaende-uddannelse/universiteter/styring-og-ansvar/tilsyn/systematisk-tilsyn/tilsyn-med-de-videregaende-uddannelsesinstitutioner>, 23. februar 2017).

Frafald og gennemførelse

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2012	BA	HUM	Asienstudier (indologi)	1	100				
2012	BA	HUM	Asienstudier (japanstudier)	26	15,4	23,1	19,2	42,3	42,3
2012	BA	HUM	Asienstudier (kinastudier)	33	12,1	18,2	9,1	27,3	60,6
2012	BA	HUM	Asienstudier (thai/sydøstasienstudier)	6		16,7		16,7	83,3
2012	BA	HUM	Asienstudier (tibetologi)	4	50		25	25	25
2012	BA	HUM	Audiologopædi	35	11,4	60	5,7	65,7	22,9
2012	BA	HUM	Dansk	185	18,4	30,8	21,1	51,9	29,7
2012	BA	HUM	Engelsk	151	15,2	15,2	27,2	42,4	42,4
2012	BA	HUM	Eskimologi	3	100				
2012	BA	HUM	Europæisk etnologi	60	8,3	31,7	23,3	55	36,7
2012	BA	HUM	Film- og medievidenskab	97	12,4	35,1	40,2	75,3	12,4
2012	BA	HUM	Filosofi	70	17,1	34,3	15,7	50	32,9
2012	BA	HUM	Finsk	4	25				75
2012	BA	HUM	Forhistorisk arkæologi	24	16,7	20,8	33,3	54,2	29,2
2012	BA	HUM	Fransk	37	13,5	10,8	10,8	21,6	64,9
2012	BA	HUM	Historie	186	16,7	29,6	24,2	53,8	29,6
2012	BA	HUM	Indianske sprog og kulturer	10		10	60	70	30
2012	BA	HUM	Indoeuropæisk	4			50	50	50
2012	BA	HUM	Informationsvidenskab og kulturformidling	190	10,5	32,6	11,6	44,2	45,3
2012	BA	HUM	Italiensk	21	28,6	19	14,3	33,3	38,1
2012	BA	HUM	Klassisk arkæologi	17	11,8	35,3	5,9	41,2	47,1
2012	BA	HUM	Klassisk græsk	3		33,3		33,3	66,7
2012	BA	HUM	Kunsthistorie	66	18,2	34,8	25,8	60,6	21,2
2012	BA	HUM	Latin	11	9,1	18,2	18,2	36,4	54,5
2012	BA	HUM	Litteraturvidenskab	71	8,5	31	38	69	22,5
2012	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (arabisk)	25	20		16	16	64
2012	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (assyriologi)	2	50				50
2012	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (hebraisk)	8	12,5		50	50	37,5
2012	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (nærorientalsk ark.)	18	11,1	11,1	33,3	44,4	44,4
2012	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (persisk)	6		33,3	16,7	50	50
2012	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (tyrkisk)	2					100
2012	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (ægyptologi)	6		16,7	16,7	33,3	66,7
2012	BA	HUM	Musikvidenskab	76	19,7	21,1	28,9	50	30,3
2012	BA	HUM	Nederlandsk	3	66,7	33,3		33,3	
2012	BA	HUM	Portugisiske og brasilianske studier	5	20	20	20	40	40
2012	BA	HUM	Pædagogik	52	9,6	40,4	26,9	67,3	23,1
2012	BA	HUM	Religionsvidenskab	62	17,7	25,8	38,7	64,5	17,7
2012	BA	HUM	Retorik	36	11,1	47,2	16,7	63,9	25
2012	BA	HUM	Spansk sprog og kultur	50	16	20	22	42	42
2012	BA	HUM	Lingvistik	24	16,7	25	12,5	37,5	45,8
2012	BA	HUM	Teatervidenskab	31	16,1	16,1	35,5	51,6	32,3

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2012	BA	HUM	Tysk	40	10	7,5	20	27,5	62,5
2012	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (balkanstudier)	11	27,3	27,3	27,3	54,5	18,2
2012	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (grækenlandsstudier)	2	50				50
2012	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (polsk)	10	30		10	10	60
2012	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (russisk)	16	43,8	6,3		6,3	50
2012	KA	HUM	Anvendt kulturanalyse	23	21,7	17,4	47,8	65,2	13
2012	KA	HUM	Indonesisk/sydøstasienstudier	2	50				50
2012	KA	HUM	Japanstudier	6	50	16,7	33,3	50	
2012	KA	HUM	Kinastudier	10	40		30	30	30
2012	KA	HUM	Audiologopædi	29	62,1		34,5	34,5	3,4
2012	KA	HUM	Dansk	100	41	10	32	42	17
2012	KA	HUM	Engelsk	77	32,5	11,7	37,7	49,4	18,2
2012	KA	HUM	Eskimologi	4	25				75
2012	KA	HUM	Europæisk etnologi	22	40,9	9,1	27,3	36,4	22,7
2012	KA	HUM	Film- og medievidenskab	103	44,7	5,8	37,9	43,7	11,7
2012	KA	HUM	Filosofi	61	47,5	9,8	21,3	31,1	21,3
2012	KA	HUM	Finsk	1			100	100	
2012	KA	HUM	Forhistorisk arkæologi	26	50	7,7	11,5	19,2	30,8
2012	KA	HUM	Fransk	10	20		20	20	60
2012	KA	HUM	Historie	112	37,5	9,8	41,1	50,9	11,6
2012	KA	HUM	Indianske sprog og kulturer	1			100	100	
2012	KA	HUM	Indoeuropæisk	1					100
2012	KA	HUM	Informationsvidenskab og kulturformidling	94	17	39,4	9,6	48,9	34
2012	KA	HUM	It og kognition	7	57,1		28,6	28,6	14,3
2012	KA	HUM	Italiensk	4	25		50	50	25
2012	KA	HUM	Klassisk arkæologi	3	33,3				66,7
2012	KA	HUM	Klassisk græsk	2	50		50	50	
2012	KA	HUM	Kognition og kommunikation	27	25,9	22,2	29,6	51,9	22,2
2012	KA	HUM	Kunsthistorie	46	39,1	23,9	19,6	43,5	17,4
2012	KA	HUM	Latin, klassisk	1	100				
2012	KA	HUM	Litteraturvidenskab	55	45,5	7,3	23,6	30,9	23,6
2012	KA	HUM	Arabisk	13	46,2	7,7	23,1	30,8	23,1
2012	KA	HUM	Assyriologi	3	66,7	33,3		33,3	
2012	KA	HUM	Islamiske studier	6	66,7	16,7	16,7	33,3	
2012	KA	HUM	Nærorientalsk arkæologi	9	55,6				44,4
2012	KA	HUM	Persisk m. mellemøstlige samfund, samf.fagl.linie	1	100				
2012	KA	HUM	Ægyptologi	4	50		25	25	25
2012	KA	HUM	Moderne kultur og kulturformidling	117	38,5	5,1	31,6	36,8	24,8
2012	KA	HUM	Musikvidenskab	50	46	2	34	36	18
2012	KA	HUM	Portugisisk	3	33,3	33,3		33,3	33,3
2012	KA	HUM	Pædagogik	29	31	6,9	37,9	44,8	24,1
2012	KA	HUM	Religionshistorie	12	25		58,3	58,3	16,7

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2012	KA	HUM	Religionssociologi	12	25	8,3	33,3	41,7	33,3
2012	KA	HUM	Retorik	19	26,3		57,9	57,9	15,8
2012	KA	HUM	Spansk sprog og kultur	20	55		20	20	25
2012	KA	HUM	Lingvistik	9	55,6		44,4	44,4	
2012	KA	HUM	Sprogpsykologi	45	31,1	8,9	22,2	31,1	37,8
2012	KA	HUM	Teatervidenskab	19	26,3	21,1	42,1	63,2	10,5
2012	KA	HUM	Tværkulturelle studier	32	50		46,9	46,9	3,1
2012	KA	HUM	Tysk	14	42,9	7,1	35,7	42,9	14,3
2012	KA	HUM	Visuel kultur	38	36,8		28,9	28,9	34,2
2012	KA	HUM	Grækenlandsstudier	3	33,3		33,3	33,3	33,3
2012	KA	HUM	Russisk	3	33,3				66,7
2012	KA	HUM	Østeuropastudier	6	33,3	16,7	33,3	50	16,7
2013	BA	HUM	Asienstudier (indologi)	9					100
2013	BA	HUM	Asienstudier (japanstudier)	14	35,7				64,3
2013	BA	HUM	Asienstudier (kinastudier)	39	10,3	28,2	20,5	48,7	41
2013	BA	HUM	Asienstudier (koreastudier)	8	25				75
2013	BA	HUM	Asienstudier (thai/sydøstasienstudier)	5	40	20	40	60	
2013	BA	HUM	Asienstudier (tibetologi)	6					100
2013	BA	HUM	Audiologopædi	35		65,7	2,9	68,6	31,4
2013	BA	HUM	Dansk	218	11,9	36,2	29,4	65,6	22,5
2013	BA	HUM	Engelsk	141	10,6	40,4	22,7	63,1	26,2
2013	BA	HUM	Eskimologi	6		16,7	16,7	33,3	66,7
2013	BA	HUM	Europæisk etnologi	63	9,5	25,4	38,1	63,5	27
2013	BA	HUM	Film- og medievidenskab	108	11,1	31,5	36,1	67,6	21,3
2013	BA	HUM	Filosofi	71	14,1	28,2	25,4	53,5	32,4
2013	BA	HUM	Finsk	3	66,7		33,3	33,3	
2013	BA	HUM	Forhistorisk arkæologi	31	9,7	12,9	41,9	54,8	35,5
2013	BA	HUM	Fransk	40	22,5	10	5	15	62,5
2013	BA	HUM	Historie	201	11,9	40,3	17,9	58,2	29,9
2013	BA	HUM	Indianske sprog og kulturer	12	50		41,7	41,7	8,3
2013	BA	HUM	Indoeuropæisk	10	10	10	10	20	70
2013	BA	HUM	Informationsvidenskab og kulturformidling	162	7,4	37,7	4,3	42	50,6
2013	BA	HUM	Italiensk	22	9,1	4,5	13,6	18,2	72,7
2013	BA	HUM	Klassisk arkæologi	19	10,5	21,1	15,8	36,8	52,6
2013	BA	HUM	Klassisk græsk	10	20		20	20	60
2013	BA	HUM	Kommunikation og it	38	7,9	65,8	7,9	73,7	18,4
2013	BA	HUM	Kunsthistorie	64	10,9	40,6	15,6	56,3	32,8
2013	BA	HUM	Latin	16	6,3	6,3		6,3	87,5
2013	BA	HUM	Litteraturvidenskab	76	9,2	32,9	35,5	68,4	22,4
2013	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (arabisk)	35	11,4	20	14,3	34,3	54,3
2013	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (hebraisk)	10	40	10	20	30	30
2013	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (nærorientalsk ark.)	12	16,7		25	25	58,3

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2013	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (persisk)	6	33,3	16,7	33,3	50	16,7
2013	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (tyrkisk)	8	37,5	12,5	37,5	50	12,5
2013	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (ægyptologi)	14	7,1	50		50	42,9
2013	BA	HUM	Musikvidenskab	104	13,5	22,1	40,4	62,5	24
2013	BA	HUM	Nederlandsk	6					100
2013	BA	HUM	Portugisiske og brasilianske studier	5	20		20	20	60
2013	BA	HUM	Pædagogik	62	11,3	27,4	22,6	50	38,7
2013	BA	HUM	Religionsvidenskab	63	12,7	22,2	33,3	55,6	31,7
2013	BA	HUM	Retorik	36	8,3	33,3	33,3	66,7	25
2013	BA	HUM	Spansk sprog og kultur	63	15,9	22,2	17,5	39,7	44,4
2013	BA	HUM	Lingvistik	24	12,5	20,8	20,8	41,7	45,8
2013	BA	HUM	Teatervidenskab	32	12,5	12,5	25	37,5	50
2013	BA	HUM	Tysk	46	13	15,2	15,2	30,4	56,5
2013	BA	HUM	Bulgarsk	1	100				
2013	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (balkanstudier)	8	62,5	12,5		12,5	25
2013	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (grækenlandsstudier)	9		22,2		22,2	77,8
2013	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (polsk)	4	50		25	25	25
2013	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (russisk)	23	17,4	17,4	21,7	39,1	43,5
2013	KA	HUM	Anvendt kulturanalyse	32	31,3		53,1	53,1	15,6
2013	KA	HUM	Indologi	2	100				
2013	KA	HUM	Japanstudier	4	50				50
2013	KA	HUM	Kinastudier	5	60		20	20	20
2013	KA	HUM	Thai/sydøstasienstudier	1			100	100	
2013	KA	HUM	Tibetologi	1	100				
2013	KA	HUM	Audiologopædi	29	20,7	6,9	65,5	72,4	6,9
2013	KA	HUM	Dansk	127	40,9	9,4	33,9	43,3	15,7
2013	KA	HUM	Engelsk	89	27	15,7	41,6	57,3	15,7
2013	KA	HUM	Europæisk etnologi	8	25		75	75	
2013	KA	HUM	Film- og medievidenskab	118	29,7	7,6	39	46,6	23,7
2013	KA	HUM	Filosofi	72	38,9	8,3	23,6	31,9	29,2
2013	KA	HUM	Finsk	2	50				50
2013	KA	HUM	Forhistorisk arkæologi	19	26,3	5,3	21,1	26,3	47,4
2013	KA	HUM	Fransk	13	30,8	15,4	38,5	53,8	15,4
2013	KA	HUM	Historie	119	37	9,2	37	46,2	16,8
2013	KA	HUM	Indianske sprog og kulturer	1	100				
2013	KA	HUM	Informationsvidenskab og kulturformidling	86	17,4	27,9	24,4	52,3	30,2
2013	KA	HUM	It og kognition	12	25	25	16,7	41,7	33,3
2013	KA	HUM	Italiensk	8	62,5	12,5		12,5	25
2013	KA	HUM	Klassisk arkæologi	6	16,7		16,7	16,7	66,7
2013	KA	HUM	Klassisk græsk	3			100	100	
2013	KA	HUM	Kognition og kommunikation	30	16,7	3,3	46,7	50	33,3
2013	KA	HUM	Kunsthistorie	42	47,6	19	19	38,1	14,3

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2013	KA	HUM	Latin, klassisk	1			100	100	
2013	KA	HUM	Litteraturvidenskab	46	37	2,2	41,3	43,5	19,6
2013	KA	HUM	Arabisk	14	14,3	14,3	42,9	57,1	28,6
2013	KA	HUM	Islamiske studier	7	42,9				57,1
2013	KA	HUM	Nærorientalsk arkæologi	3	33,3		33,3	33,3	33,3
2013	KA	HUM	Persisk m. mellemøstlige samfund, samf.fagl.linie	1			100	100	
2013	KA	HUM	Persisk m. mellemøstlige samfund, spr./litt. linie	1					100
2013	KA	HUM	Tyrkisk	1	100				
2013	KA	HUM	Ægyptologi	2	50		50	50	
2013	KA	HUM	Moderne kultur og kulturformidling	97	28,9	9,3	43,3	52,6	18,6
2013	KA	HUM	Musikvidenskab	34	32,4	5,9	29,4	35,3	32,4
2013	KA	HUM	Portugisisk	3			33,3	33,3	66,7
2013	KA	HUM	Pædagogik	23	34,8	4,3	47,8	52,2	13
2013	KA	HUM	Religionshistorie	15	40	13,3	20	33,3	26,7
2013	KA	HUM	Religionssociologi	11	45,5		36,4	36,4	18,2
2013	KA	HUM	Retorik	26	42,3	3,8	38,5	42,3	15,4
2013	KA	HUM	Spansk sprog og kultur	14	50		42,9	42,9	7,1
2013	KA	HUM	Lingvistik	10	40	10	40	50	10
2013	KA	HUM	Sprogpsykologi	45	33,3	4,4	48,9	53,3	13,3
2013	KA	HUM	Teatervidenskab	18	55,6		33,3	33,3	11,1
2013	KA	HUM	Tværkulturelle studier	47	34	8,5	40,4	48,9	17
2013	KA	HUM	Tysk	10	40	10	20	30	30
2013	KA	HUM	Visuel kultur	36	38,9		36,1	36,1	25
2013	KA	HUM	Grækenlandsstudier	2	50				50
2013	KA	HUM	Polsk	1					100
2013	KA	HUM	Russisk	5	20		40	40	40
2013	KA	HUM	Østeuropastudier	2			50	50	50
2014	BA	HUM	Asienstudier (indologi)	9	11,1	33,3	11,1	44,4	44,4
2014	BA	HUM	Asienstudier (japanstudier)	30	16,7	13,3	16,7	30	53,3
2014	BA	HUM	Asienstudier (kinastudier)	51	15,7	7,8	5,9	13,7	70,6
2014	BA	HUM	Asienstudier (koreastudier)	6	16,7	16,7	16,7	33,3	50
2014	BA	HUM	Asienstudier (thai/sydøstasienstudier)	4					100
2014	BA	HUM	Asienstudier (tibetologi)	2			100	100	
2014	BA	HUM	Audiologopædi	37	13,5	56,8	13,5	70,3	16,2
2014	BA	HUM	Dansk	223	7,6	39,9	27,8	67,7	24,7
2014	BA	HUM	Engelsk	172	11,6	29,1	23,3	52,3	36
2014	BA	HUM	Eskimologi	10		30	10	40	60
2014	BA	HUM	Europæisk etnologi	63	4,8	47,6	15,9	63,5	31,7
2014	BA	HUM	Film- og medievidenskab	98	6,1	36,7	30,6	67,3	26,5
2014	BA	HUM	Filosofi	70	12,9	31,4	21,4	52,9	34,3
2014	BA	HUM	Finsk	8		12,5	25	37,5	62,5
2014	BA	HUM	Forhistorisk arkæologi	33	21,2	12,1	36,4	48,5	30,3

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2014	BA	HUM	Fransk	40	12,5	35	10	45	42,5
2014	BA	HUM	Historie	188	12,2	35,6	31,9	67,6	20,2
2014	BA	HUM	Indianske sprog og kulturer	11	18,2		9,1	9,1	72,7
2014	BA	HUM	Indoeuropæisk	7			28,6	28,6	71,4
2014	BA	HUM	Informationsvidenskab og kulturformidling	206	10,2	36,9	8,3	45,1	44,7
2014	BA	HUM	Italiensk	23	17,4	17,4	17,4	34,8	47,8
2014	BA	HUM	Klassisk arkæologi	12	8,3	41,7		41,7	50
2014	BA	HUM	Klassisk græsk	9		22,2	11,1	33,3	66,7
2014	BA	HUM	Kommunikation og it	36	8,3	66,7	16,7	83,3	8,3
2014	BA	HUM	Kunsthistorie	63	15,9	30,2	20,6	50,8	33,3
2014	BA	HUM	Latin	16	12,5	12,5	6,3	18,8	68,8
2014	BA	HUM	Litteraturvidenskab	72	8,3	26,4	37,5	63,9	27,8
2014	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (arabisk)	22	13,6	4,5	27,3	31,8	54,5
2014	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (assyriologi)	2	50				50
2014	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (hebraisk)	7	28,6				71,4
2014	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (nærorientalsk ark.)	12	16,7	16,7		16,7	66,7
2014	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (persisk)	11					100
2014	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (tyrkisk)	3					100
2014	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (ægyptologi)	11	9,1	54,5		54,5	36,4
2014	BA	HUM	Musikvidenskab	101	23,8	21,8	31,7	53,5	22,8
2014	BA	HUM	Nederlandsk	2			50	50	50
2014	BA	HUM	Portugisiske og brasilianske studier	4			50	50	50
2014	BA	HUM	Pædagogik	56	16,1	37,5	14,3	51,8	32,1
2014	BA	HUM	Religionsvidenskab	48	14,6	27,1	27,1	54,2	31,3
2014	BA	HUM	Retorik	39	2,6	56,4	28,2	84,6	12,8
2014	BA	HUM	Spansk sprog og kultur	65	7,7	30,8	13,8	44,6	47,7
2014	BA	HUM	Lingvistik	24	16,7	8,3	33,3	41,7	41,7
2014	BA	HUM	Teatervidenskab	33	15,2	18,2	27,3	45,5	39,4
2014	BA	HUM	Tysk	44	15,9	15,9	18,2	34,1	50
2014	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (balkanstudier)	14	28,6	7,1	21,4	28,6	42,9
2014	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (grækenlandsstudier)	10	30				70
2014	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (polsk)	5					100
2014	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (russisk)	14	7,1	21,4	7,1	28,6	64,3
2014	KA	HUM	Anvendt kulturanalyse	24	8,3	8,3	70,8	79,2	12,5
2014	KA	HUM	Indologi	1		100		100	
2014	KA	HUM	Indonesisk/sydøstasienstudier	1					100
2014	KA	HUM	Japanstudier	4	50		25	25	25
2014	KA	HUM	Kinastudier	12	25		8,3	8,3	66,7
2014	KA	HUM	Tibetologi	1		100		100	
2014	KA	HUM	Audiologopædi	23	26,1	8,7	56,5	65,2	8,7
2014	KA	HUM	Dansk	111	27,9	9,9	44,1	54,1	18
2014	KA	HUM	Engelsk	71	26,8	11,3	43,7	54,9	18,3

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2014	KA	HUM	Europæisk etnologi	21	33,3		33,3	33,3	33,3
2014	KA	HUM	Film- og medievidenskab	154	27,9	11,7	42,9	54,5	17,5
2014	KA	HUM	Filosofi	73	30,1	11	32,9	43,8	26
2014	KA	HUM	Finsk	3	66,7				33,3
2014	KA	HUM	Forhistorisk arkæologi	23	43,5	21,7	26,1	47,8	8,7
2014	KA	HUM	Fransk	10			50	50	50
2014	KA	HUM	Historie	112	43,8	9,8	31,3	41,1	15,2
2014	KA	HUM	Indoeuropæisk	2					100
2014	KA	HUM	Informationsvidenskab og kulturformidling	86	19,8	30,2	22,1	52,3	27,9
2014	KA	HUM	It og kognition	16	43,8		37,5	37,5	18,8
2014	KA	HUM	Italiensk	3	66,7		33,3	33,3	
2014	KA	HUM	Klassisk arkæologi	6	33,3		16,7	16,7	50
2014	KA	HUM	Klassisk græsk	4	50		25	25	25
2014	KA	HUM	Kognition og kommunikation	26	34,6		42,3	42,3	23,1
2014	KA	HUM	Kunsthistorie	42	47,6	19	21,4	40,5	11,9
2014	KA	HUM	Latin, klassisk	5	20		80	80	
2014	KA	HUM	Litteraturvidenskab	41	41,5	7,3	36,6	43,9	14,6
2014	KA	HUM	Arabisk	11	54,5		36,4	36,4	9,1
2014	KA	HUM	Assyriologi	1	100				
2014	KA	HUM	Hebraisk	3	66,7		33,3	33,3	
2014	KA	HUM	Islamiske studier	8	50		50	50	
2014	KA	HUM	Nærorientalsk arkæologi	6					100
2014	KA	HUM	Persisk m. mellemøstlige samfund, spr./litt. linie	1			100	100	
2014	KA	HUM	Tyrkisk	1	100				
2014	KA	HUM	Ægyptologi	3	33,3		33,3	33,3	33,3
2014	KA	HUM	Moderne kultur og kulturformidling	84	48,8	3,6	35,7	39,3	11,9
2014	KA	HUM	Musikvidenskab	39	30,8		43,6	43,6	25,6
2014	KA	HUM	Nederlandsk	1			100	100	
2014	KA	HUM	Portugisisk	1	100				
2014	KA	HUM	Pædagogik	39	28,2	2,6	46,2	48,7	23,1
2014	KA	HUM	Religionshistorie	17	23,5		52,9	52,9	23,5
2014	KA	HUM	Religionssociologi	9		22,2	44,4	66,7	33,3
2014	KA	HUM	Retorik	22	22,7	4,5	63,6	68,2	9,1
2014	KA	HUM	Spansk sprog og kultur	23	13	4,3	69,6	73,9	13
2014	KA	HUM	Lingvistik	10	30	20	40	60	10
2014	KA	HUM	Sprogpsykologi	65	18,5	7,7	49,2	56,9	24,6
2014	KA	HUM	Teatervidenskab	10	40	10	30	40	20
2014	KA	HUM	Tværkulturelle studier	49	36,7	6,1	42,9	49	14,3
2014	KA	HUM	Tysk	11	9,1		72,7	72,7	18,2
2014	KA	HUM	Visuel kultur	26	19,2	15,4	42,3	57,7	23,1
2014	KA	HUM	Grækenlandsstudier	4	25				75
2014	KA	HUM	Russisk	4	25		25	25	50

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2014	KA	HUM	Østeuropastudier	2	50		50	50	
2015	BA	HUM	Asienstudier (indologi)	3					100
2015	BA	HUM	Asienstudier (japanstudier)	25	24	12	4	16	60
2015	BA	HUM	Asienstudier (kinastudier)	38	23,7	26,3	2,6	28,9	47,4
2015	BA	HUM	Asienstudier (koreastudier)	6					100
2015	BA	HUM	Asienstudier (thai/sydstasienstudier)	5	40	60		60	
2015	BA	HUM	Asienstudier (tibetologi)	5					100
2015	BA	HUM	Audiologopædi	44	4,5	59,1	22,7	81,8	13,6
2015	BA	HUM	Dansk	236	11,9	39	21,6	60,6	27,5
2015	BA	HUM	Engelsk	170	15,9	33,5	17,1	50,6	33,5
2015	BA	HUM	Eskimologi	10	20	10	20	30	50
2015	BA	HUM	Europæisk etnologi	62	4,8	50	27,4	77,4	17,7
2015	BA	HUM	Film- og medievidenskab	96	11,5	24	45,8	69,8	18,8
2015	BA	HUM	Filosofi	72	11,1	29,2	30,6	59,7	29,2
2015	BA	HUM	Finsk	12	25	16,7		16,7	58,3
2015	BA	HUM	Forhistorisk arkæologi	32	9,4	28,1	31,3	59,4	31,3
2015	BA	HUM	Fransk	55	9,1	20	12,7	32,7	58,2
2015	BA	HUM	Historie	184	13	33,2	29,9	63	23,9
2015	BA	HUM	Indianske sprog og kulturer	11	18,2	9,1	54,5	63,6	18,2
2015	BA	HUM	Indoeuropæisk	12	16,7	25		25	58,3
2015	BA	HUM	Informationsvidenskab og kulturformidling	217	7,8	35	8,3	43,3	48,8
2015	BA	HUM	Italiensk	33	27,3	15,2	3	18,2	54,5
2015	BA	HUM	Klassisk arkæologi	14		28,6	21,4	50	50
2015	BA	HUM	Klassisk græsk	10		20	20	40	60
2015	BA	HUM	Kommunikation og it	70	2,9	62,9	18,6	81,4	15,7
2015	BA	HUM	Kunsthistorie	67	3	32,8	40,3	73,1	23,9
2015	BA	HUM	Latin	17	5,9	5,9	5,9	11,8	82,4
2015	BA	HUM	Litteraturvidenskab	69	8,7	31,9	31,9	63,8	27,5
2015	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (arabisk)	37	16,2	13,5	21,6	35,1	48,6
2015	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (assyriologi)	10	10	30		30	60
2015	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (hebraisk)	6	16,7	33,3	16,7	50	33,3
2015	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (nærorientalsk ark.)	16	18,8	25	18,8	43,8	37,5
2015	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (persisk)	16	18,8	37,5	25	62,5	18,8
2015	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (tyrkisk)	6	33,3	66,7		66,7	
2015	BA	HUM	Mellemøstens sprog og samfund (ægyptologi)	10	30	30	20	50	20
2015	BA	HUM	Musikvidenskab	89	18	16,9	28,1	44,9	37,1
2015	BA	HUM	Nederlandsk	2					100
2015	BA	HUM	Pædagogik	56	10,7	53,6	17,9	71,4	17,9
2015	BA	HUM	Religionsvidenskab	61	6,6	11,5	42,6	54,1	39,3
2015	BA	HUM	Retorik	34	5,9	47,1	26,5	73,5	20,6
2015	BA	HUM	Spansk sprog og kultur	61	9,8	24,6	11,5	36,1	54,1
2015	BA	HUM	Lingvistik	28	3,6	28,6	10,7	39,3	57,1

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2015	BA	HUM	Teatervidenskab	32	18,8	18,8	28,1	46,9	34,4
2015	BA	HUM	Tysk	55	16,4	18,2	12,7	30,9	52,7
2015	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (balkanstudier)	7	28,6				71,4
2015	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (grækenlandsstudier)	9	11,1				88,9
2015	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (polsk)	5	20	20	40	60	20
2015	BA	HUM	Øst- og sydøsteuropastudier (russisk)	26	11,5	11,5	26,9	38,5	50
2015	KA	HUM	Anvendt kulturanalyse	25	20	8	64	72	8
2015	KA	HUM	Indologi	1	100				
2015	KA	HUM	Japanstudier	3	33,3		66,7	66,7	
2015	KA	HUM	Kinastudier	11	27,3	27,3	27,3	54,5	18,2
2015	KA	HUM	Audiologopædi	24	20,8	20,8	50	70,8	8,3
2015	KA	HUM	Dansk	106	33	9,4	48,1	57,5	9,4
2015	KA	HUM	Engelsk	111	16,2	10,8	45,9	56,8	27
2015	KA	HUM	Europæisk etnologi	14	28,6	21,4	35,7	57,1	14,3
2015	KA	HUM	Film- og medievidenskab	119	28,6	11,8	47,9	59,7	11,8
2015	KA	HUM	Filosofi	60	28,3	6,7	40	46,7	25
2015	KA	HUM	Finsk	2			50	50	50
2015	KA	HUM	Forhistorisk arkæologi	13	69,2		15,4	15,4	15,4
2015	KA	HUM	Fransk	8	37,5		62,5	62,5	
2015	KA	HUM	Historie	131	28,2	9,9	50,4	60,3	11,5
2015	KA	HUM	Indianske sprog og kulturer	6	50		50	50	
2015	KA	HUM	Indoeuropæisk	1			100	100	
2015	KA	HUM	Informationsvidenskab og kulturformidling	93	16,1	24,7	34,4	59,1	24,7
2015	KA	HUM	It og kognition	17	29,4	5,9	29,4	35,3	35,3
2015	KA	HUM	Italiensk	6	33,3		50	50	16,7
2015	KA	HUM	Klassisk arkæologi	6	66,7	16,7		16,7	16,7
2015	KA	HUM	Klassisk græsk	1			100	100	
2015	KA	HUM	Kognition og kommunikation	24	16,7	4,2	54,2	58,3	25
2015	KA	HUM	Kommunikation og it	24	16,7	20,8	58,3	79,2	4,2
2015	KA	HUM	Kunsthistorie	28	17,9	10,7	42,9	53,6	28,6
2015	KA	HUM	Latin, klassisk	3	33,3		33,3	33,3	33,3
2015	KA	HUM	Latin, middelalder	1	100				
2015	KA	HUM	Litteraturvidenskab	49	32,7	10,2	38,8	49	18,4
2015	KA	HUM	Arabisk	12	41,7	8,3	16,7	25	33,3
2015	KA	HUM	Assyriologi	1					100
2015	KA	HUM	Hebraisk	2			100	100	
2015	KA	HUM	Islamiske studier	6	50		33,3	33,3	16,7
2015	KA	HUM	Nærorientalsk arkæologi	4	25		25	25	50
2015	KA	HUM	Persisk m. mellemøstlige samfund, samf.fagl.linie	1	100				
2015	KA	HUM	Persisk m. mellemøstlige samfund, spr./litt. linie	1	100				
2015	KA	HUM	Ægyptologi	8	37,5	12,5	50	62,5	
2015	KA	HUM	Moderne kultur og kulturformidling	75	30,7	6,7	44	50,7	18,7

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2015	KA	HUM	Musikvidenskab	29	27,6		41,4	41,4	31
2015	KA	HUM	Pædagogik	37	24,3	5,4	40,5	45,9	29,7
2015	KA	HUM	Religionshistorie	14	28,6	7,1	35,7	42,9	28,6
2015	KA	HUM	Religionssociologi	13	7,7	7,7	38,5	46,2	46,2
2015	KA	HUM	Retorik	25	24	16	48	64	12
2015	KA	HUM	Spansk sprog og kultur	18	33,3	5,6	55,6	61,1	5,6
2015	KA	HUM	Lingvistik	3	66,7		33,3	33,3	
2015	KA	HUM	Sprogpsykologi	60	50	10	23,3	33,3	16,7
2015	KA	HUM	Teatervidenskab	25	36	12	44	56	8
2015	KA	HUM	Tværkulturelle studier	56	39,3	5,4	35,7	41,1	19,6
2015	KA	HUM	Tysk	18	38,9	11,1	33,3	44,4	16,7
2015	KA	HUM	Visuel kultur	29	27,6	3,4	37,9	41,4	31
2015	KA	HUM	Grækenlandsstudier	2	100				
2015	KA	HUM	Polsk	1	100				
2015	KA	HUM	Russisk	6	33,3		50	50	16,7
2015	KA	HUM	Østeuropastudier	3	66,7				33,3
JUR									
year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2012	BA	JUR	Jura	690	11,4	44,2	18,1	62,3	26,2
2012	KA	JUR	Jura	602	36,2	16,4	45,5	62	1,8
2013	BA	JUR	Jura	693	11,3	47,8	16,2	63,9	24,8
2013	KA	JUR	Jura	534	32,6	11	54,7	65,7	1,7
2014	BA	JUR	Jura	688	7,6	59,7	10,5	70,2	22,2
2014	KA	JUR	Jura	551	31,4	14,7	52,8	67,5	1,1
2015	BA	JUR	Jura	733	6,7	62,5	8	70,5	22,8
2015	KA	JUR	Jura	604	34,4	13,1	50,3	63,4	2,2
SAMF									
year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2012	BA	SAMF	Antropologi	128	7,8	56,3	15,6	71,9	20,3
2012	BA	SAMF	Psykologi	189	14,3	53,4	22,8	76,2	9,5
2012	BA	SAMF	Sociologi	89	6,7	39,3	34,8	74,2	19,1
2012	BA	SAMF	Samfundsfag	10	50	30	20	50	
2012	BA	SAMF	Statskundskab	207	7,7	49,3	25,6	74,9	17,4
2012	BA	SAMF	Økonomi	199	6	38,7	26,6	65,3	28,6
2012	KA	SAMF	Antropologi	67	31,3	19,4	37,3	56,7	11,9
2012	KA	SAMF	Psykologi	248	38,7	15,7	43,1	58,9	2,4
2012	KA	SAMF	Sociologi	117	45,3	18,8	16,2	35	19,7
2012	KA	SAMF	Samfundsfag	1	100				
2012	KA	SAMF	Statskundskab	160	46,3	6,9	43,8	50,6	3,1
2012	KA	SAMF	Økonomi	223	38,6	6,7	50,7	57,4	4
2013	BA	SAMF	Antropologi	105	5,7	53,3	14,3	67,6	26,7
2013	BA	SAMF	Psykologi	197	9,6	55,3	21,8	77,2	13,2

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2013	BA	SAMF	Sociologi	112	6,3	35,7	33	68,8	25
2013	BA	SAMF	Samfundsfag	9	11,1	44,4	44,4	88,9	
2013	BA	SAMF	Statskundskab	223	8,5	48,4	29,1	77,6	13,9
2013	BA	SAMF	Økonomi	229	11,4	24,9	35,4	60,3	28,4
2013	KA	SAMF	Antropologi	84	38,1	10,7	42,9	53,6	8,3
2013	KA	SAMF	Psykologi	278	36,7	15,1	46,4	61,5	1,8
2013	KA	SAMF	Sociologi	76	55,3	3,9	32,9	36,8	7,9
2013	KA	SAMF	Samfundsfag	3	33,3	33,3	33,3	66,7	
2013	KA	SAMF	Statskundskab	194	58,2	3,6	34,5	38,1	3,6
2013	KA	SAMF	Økonomi	260	45,8	4,2	45	49,2	5
2014	BA	SAMF	Antropologi	109	2,8	45,9	27,5	73,4	23,9
2014	BA	SAMF	Psykologi	211	6,6	50,2	30,3	80,6	12,8
2014	BA	SAMF	Sociologi	121	5,8	47,9	20,7	68,6	25,6
2014	BA	SAMF	Samfundsfag	16	6,3	62,5	18,8	81,3	12,5
2014	BA	SAMF	Statskundskab	209	6,2	50,2	27,3	77,5	16,3
2014	BA	SAMF	Økonomi	308	8,8	26,3	37	63,3	27,9
2014	KA	SAMF	Antropologi	89	40,4	9	40,4	49,4	10,1
2014	KA	SAMF	Psykologi	247	42,5	8,1	47	55,1	2,4
2014	KA	SAMF	Sociologi	109	48,6	2,8	32,1	34,9	16,5
2014	KA	SAMF	Samfundsfag	14	14,3	28,6	42,9	71,4	14,3
2014	KA	SAMF	Statskundskab	198	50	2,5	40,4	42,9	7,1
2014	KA	SAMF	Økonomi	224	32,6	9,4	50	59,4	8
2015	BA	SAMF	Antropologi	93	5,4	34,4	40,9	75,3	19,4
2015	BA	SAMF	Psykologi	219	9,6	46,1	29,2	75,3	15,1
2015	BA	SAMF	Sociologi	118	7,6	43,2	27,1	70,3	22
2015	BA	SAMF	Samfundsfag	15	13,3	46,7	13,3	60	26,7
2015	BA	SAMF	Statskundskab	194	7,7	42,8	34,5	77,3	14,9
2015	BA	SAMF	Økonomi	338	10,9	26,6	36,7	63,3	25,7
2015	KA	SAMF	Antropologi	89	22,5	10,1	59,6	69,7	7,9
2015	KA	SAMF	Psykologi	223	34,5	10,3	52,5	62,8	2,7
2015	KA	SAMF	Sociologi	100	48	4	38	42	10
2015	KA	SAMF	Samfundsfag	11	9,1	36,4	36,4	72,7	18,2
2015	KA	SAMF	Statskundskab	202	54	6,9	34,7	41,6	4,5
2015	KA	SAMF	Økonomi	179	39,1	8,4	44,1	52,5	8,4
SCIENCE									
2012	BA	SCIENCE	Biokemi	24	8,3	12,5	25	37,5	2012
2012	BA	SCIENCE	Biologi	129	12,4	31	30,2	61,2	2012
2012	BA	SCIENCE	Biologi-bioteknologi	38	7,9	31,6	28,9	60,5	2012
2012	BA	SCIENCE	Datalogi	91	22	13,2	19,8	33	2012
2012	BA	SCIENCE	De fysiske fag	93	14	28	24,7	52,7	2012
2012	BA	SCIENCE	Kemi	31	19,4	32,3	16,1	48,4	2012
2012	BA	SCIENCE	Forskringsmatematik	34	5,9	17,6	23,5	41,2	2012

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2012	BA	SCIENCE	Fødevarer og ernæring	62	11,3	56,5	17,7	74,2	2012
2012	BA	SCIENCE	Geografi & geoinformatik	56	3,6	35,7	44,6	80,4	2012
2012	BA	SCIENCE	Geologi - geoscience	26	7,7	50	15,4	65,4	2012
2012	BA	SCIENCE	Idræt	107	14	51,4	25,2	76,6	2012
2012	BA	SCIENCE	Jordbrugsøkonomi	22	9,1	22,7	22,7	45,5	2012
2012	BA	SCIENCE	Landskabsarkitektur	44	9,1	56,8	27,3	84,1	2012
2012	BA	SCIENCE	Matematik	79	13,9	22,8	13,9	36,7	2012
2012	BA	SCIENCE	Matematik-økonomi	47	10,6	12,8	34	46,8	2012
2012	BA	SCIENCE	Molekylær biomedicin	56	8,9	55,4	12,5	67,9	2012
2012	BA	SCIENCE	Nanoscience	24	16,7	16,7	33,3	50	2012
2012	BA	SCIENCE	Naturressourcer	54	11,1	38,9	33,3	72,2	2012
2012	KA	SCIENCE	Biokemi	46	17,4	34,8	43,5	78,3	2012
2012	KA	SCIENCE	Bioinformatik	11	27,3	54,5	9,1	63,6	2012
2012	KA	SCIENCE	Biologi	103	22,3	20,4	46,6	67	2012
2012	KA	SCIENCE	Biologi-bioteknologi	47	17	14,9	55,3	70,2	2012
2012	KA	SCIENCE	Datalogi	72	38,9	12,5	37,5	50	2012
2012	KA	SCIENCE	Astronomi	1			100	100	2012
2012	KA	SCIENCE	De fysiske fag	76	19,7	25	50	75	2012
2012	KA	SCIENCE	Kemi	32	18,8	40,6	34,4	75	2012
2012	KA	SCIENCE	Forsikringsmatematik	29	17,2	37,9	44,8	82,8	2012
2012	KA	SCIENCE	Fødevareinnovation og sundhed	13	30,8	30,8	30,8	61,5	2012
2012	KA	SCIENCE	Fødevarevidenskab	48	14,6	27,1	54,2	81,3	2012
2012	KA	SCIENCE	Fødevarevidenskab/mejeriingeniør	14	14,3	42,9	35,7	78,6	2012
2012	KA	SCIENCE	Geografi & geoinformatik	60	15	35	43,3	78,3	2012
2012	KA	SCIENCE	Geologi - geoscience	19	42,1	5,3	31,6	36,8	2012
2012	KA	SCIENCE	Human ernæring	41	7,3	19,5	56,1	75,6	2012
2012	KA	SCIENCE	Idræt: humanfysiologi	32	25	28,1	40,6	68,8	2012
2012	KA	SCIENCE	Idræt: humanistisk - samfundsvidenskabelig	32	15,6	31,3	46,9	78,1	2012
2012	KA	SCIENCE	Jordbrugsøkonomi	21	14,3	47,6	28,6	76,2	2012
2012	KA	SCIENCE	Klinisk ernæring	20	15	15	60	75	2012
2012	KA	SCIENCE	Landskabsarkitektur	41	46,3	17,1	31,7	48,8	2012
2012	KA	SCIENCE	Matematik	26	26,9	34,6	30,8	65,4	2012
2012	KA	SCIENCE	Matematik-økonomi	22	13,6	31,8	45,5	77,3	2012
2012	KA	SCIENCE	Miljø- og naturressourceøkonomi	9	33,3	55,6	11,1	66,7	2012
2012	KA	SCIENCE	Miljøkemi og sundhed	15	26,7	26,7	40	66,7	2012
2012	KA	SCIENCE	Molekylær biomedicin	50	2	58	28	86	2012
2012	KA	SCIENCE	Nanoscience	21	23,8	42,9	23,8	66,7	2012
2012	KA	SCIENCE	Naturforvaltning	20	30	15	35	50	2012
2012	KA	SCIENCE	Agronomi	67	9	25,4	40,3	65,7	2012
2012	KA	SCIENCE	Naturressourcer og udvikling	51	9,8	45,1	35,3	80,4	2012
2012	KA	SCIENCE	Procesanalytisk teknologi	3			100	100	2012
2012	KA	SCIENCE	Skovbrugsvidenskab	20	10	10	75	85	2012

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2012	KA	SCIENCE	Statistik	6	33,3	50	16,7	66,7	2012
2012	P-BA	SCIENCE	Skov- og landskabsingeniørvirksomhed	20	20	25	20	45	2012
2013	BA	SCIENCE	Biokemi	94	13,8	24,5	24,5	48,9	2013
2013	BA	SCIENCE	Biologi	185	18,9	23,2	34,6	57,8	2013
2013	BA	SCIENCE	Biologi-bioteknologi	54	1,9	50	24,1	74,1	2013
2013	BA	SCIENCE	Datalogi	133	26,3	13,5	13,5	27,1	2013
2013	BA	SCIENCE	De fysiske fag	112	15,2	35,7	18,8	54,5	2013
2013	BA	SCIENCE	Kemi	56	23,2	39,3	7,1	46,4	2013
2013	BA	SCIENCE	Forsikringsmatematik	36	8,3	25	25	50	2013
2013	BA	SCIENCE	Fødevarer og ernæring	60	16,7	50	25	75	2013
2013	BA	SCIENCE	Geografi & geoinformatik	76	6,6	34,2	38,2	72,4	2013
2013	BA	SCIENCE	Geologi - geoscience	33	6,1	54,5	18,2	72,7	2013
2013	BA	SCIENCE	Ildræt	127	13,4	44,9	27,6	72,4	2013
2013	BA	SCIENCE	Jordbrugsøkonomi	25	20	20	16	36	2013
2013	BA	SCIENCE	Landskabsarkitektur	59	15,3	49,2	28,8	78	2013
2013	BA	SCIENCE	Matematik	102	10,8	16,7	20,6	37,3	2013
2013	BA	SCIENCE	Matematik-økonomi	54	7,4	24,1	20,4	44,4	2013
2013	BA	SCIENCE	Molekylær biomedicin	61	4,9	27,9	49,2	77	2013
2013	BA	SCIENCE	Nanoscience	32	12,5	25	18,8	43,8	2013
2013	BA	SCIENCE	Naturressourcer	61	6,6	34,4	19,7	54,1	2013
2013	KA	SCIENCE	Biokemi	57	19,3	26,3	43,9	70,2	2013
2013	KA	SCIENCE	Bioinformatik	20	10	20	45	65	2013
2013	KA	SCIENCE	Biologi	142	30,3	11,3	44,4	55,6	2013
2013	KA	SCIENCE	Biologi-bioteknologi	61	16,4	32,8	47,5	80,3	2013
2013	KA	SCIENCE	Datalogi	75	45,3	9,3	41,3	50,7	2013
2013	KA	SCIENCE	De fysiske fag	92	27,2	30,4	31,5	62	2013
2013	KA	SCIENCE	Kemi	24	29,2	20,8	41,7	62,5	2013
2013	KA	SCIENCE	Forsikringsmatematik	14	14,3	21,4	42,9	64,3	2013
2013	KA	SCIENCE	Fødevarerinnovation og sundhed	15	26,7	6,7	53,3	60	2013
2013	KA	SCIENCE	Fødevarevidenskab	53	7,5	49,1	43,4	92,5	2013
2013	KA	SCIENCE	Fødevarevidenskab/mejeriingeniør	9	33,3	33,3	33,3	66,7	2013
2013	KA	SCIENCE	Geografi & geoinformatik	55	23,6	7,3	58,2	65,5	2013
2013	KA	SCIENCE	Geologi - geoscience	35	34,3		60	60	2013
2013	KA	SCIENCE	Human ernæring	24	20,8	50	29,2	79,2	2013
2013	KA	SCIENCE	Ildræt: humanfysiologi	35	17,1	17,1	51,4	68,6	2013
2013	KA	SCIENCE	Ildræt: humanistisk - samfundsvidenskabelig	32	12,5	31,3	46,9	78,1	2013
2013	KA	SCIENCE	Jordbrugsøkonomi	20	25	45	30	75	2013
2013	KA	SCIENCE	Klinisk ernæring	18	38,9	11,1	50	61,1	2013
2013	KA	SCIENCE	Landskabsarkitektur	43	39,5	18,6	37,2	55,8	2013
2013	KA	SCIENCE	Matematik	34	20,6	23,5	50	73,5	2013
2013	KA	SCIENCE	Matematik-økonomi	19	15,8	21,1	52,6	73,7	2013
2013	KA	SCIENCE	Miljø- og naturressourceøkonomi	15	20	26,7	46,7	73,3	2013

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2013	KA	SCIENCE	Miljøkemi og sundhed	17	29,4	23,5	41,2	64,7	2013
2013	KA	SCIENCE	Molekylær biomedicin	44	6,8	50	36,4	86,4	2013
2013	KA	SCIENCE	Nanoscience	22	13,6	27,3	36,4	63,6	2013
2013	KA	SCIENCE	Naturforvaltning	24	16,7	12,5	66,7	79,2	2013
2013	KA	SCIENCE	Agronomi	56	21,4	28,6	21,4	50	2013
2013	KA	SCIENCE	Naturressourcer og udvikling	34	11,8	20,6	61,8	82,4	2013
2013	KA	SCIENCE	Skovbrugsvidenskab	22	18,2	18,2	50	68,2	2013
2013	KA	SCIENCE	Statistik	8	12,5	25	62,5	87,5	2013
2013	P-BA	SCIENCE	Skov- og landskabsingeniørvirksomhed	50	16	66	6	72	2013
2014	BA	SCIENCE	Biokemi	116	12,9	35,3	18,1	53,4	2014
2014	BA	SCIENCE	Biologi	219	14,6	30,1	29,7	59,8	2014
2014	BA	SCIENCE	Biologi-bioteknologi	58	5,2	50	17,2	67,2	2014
2014	BA	SCIENCE	Datalogi	170	24,1	12,4	17,1	29,4	2014
2014	BA	SCIENCE	De fysiske fag	145	13,1	29,7	22,1	51,7	2014
2014	BA	SCIENCE	Kemi	67	14,9	35,8	29,9	65,7	2014
2014	BA	SCIENCE	Forsikringsmatematik	44	15,9	36,4	13,6	50	2014
2014	BA	SCIENCE	Fødevarer og ernæring	62	12,9	51,6	25,8	77,4	2014
2014	BA	SCIENCE	Geografi & geoinformatik	93	10,8	30,1	38,7	68,8	2014
2014	BA	SCIENCE	Geologi - geoscience	40	15	57,5	17,5	75	2014
2014	BA	SCIENCE	Ildræt	108	11,1	45,4	25	70,4	2014
2014	BA	SCIENCE	Jordbrugsøkonomi	18	16,7	27,8	11,1	38,9	2014
2014	BA	SCIENCE	Landskabsarkitektur	59	10,2	33,9	33,9	67,8	2014
2014	BA	SCIENCE	Matematik	104	11,5	21,2	22,1	43,3	2014
2014	BA	SCIENCE	Matematik-økonomi	56	1,8	21,4	21,4	42,9	2014
2014	BA	SCIENCE	Molekylær biomedicin	56	1,8	35,7	42,9	78,6	2014
2014	BA	SCIENCE	Nanoscience	49	12,2	30,6	18,4	49	2014
2014	BA	SCIENCE	Naturressourcer	66	6,1	16,7	18,2	34,8	2014
2014	KA	SCIENCE	Biokemi	28	14,3	25	42,9	67,9	2014
2014	KA	SCIENCE	Bioinformatik	19	10,5	21,1	42,1	63,2	2014
2014	KA	SCIENCE	Biologi	145	17,9	12,4	56,6	69	2014
2014	KA	SCIENCE	Biologi-bioteknologi	45	22,2	17,8	48,9	66,7	2014
2014	KA	SCIENCE	Datalogi	83	21,7	10,8	41	51,8	2014
2014	KA	SCIENCE	De fysiske fag	73	24,7	24,7	39,7	64,4	2014
2014	KA	SCIENCE	Kemi	20	10	40	35	75	2014
2014	KA	SCIENCE	Forsikringsmatematik	10	50	10	40	50	2014
2014	KA	SCIENCE	Fødevareinnovation og sundhed	14	14,3	50	35,7	85,7	2014
2014	KA	SCIENCE	Fødevarevidenskab	55	12,7	27,3	54,5	81,8	2014
2014	KA	SCIENCE	Fødevarevidenskab/mejeriingeniør	18	16,7	5,6	77,8	83,3	2014
2014	KA	SCIENCE	Geografi & geoinformatik	77	22,1	14,3	42,9	57,1	2014
2014	KA	SCIENCE	Geologi - geoscience	28	21,4	10,7	53,6	64,3	2014
2014	KA	SCIENCE	Human ernæring	46	19,6	17,4	52,2	69,6	2014
2014	KA	SCIENCE	Ildræt: humanfysiologi	51	3,9	9,8	76,5	86,3	2014

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2014	KA	SCIENCE	Ildræt: humanistisk - samfundsvidenskabelig	32	21,9	6,3	71,9	78,1	2014
2014	KA	SCIENCE	Jordbrugsøkonomi	15	40	26,7	33,3	60	2014
2014	KA	SCIENCE	Klinisk ernæring	29	20,7	27,6	44,8	72,4	2014
2014	KA	SCIENCE	Landskabsarkitektur	65	33,8	21,5	40	61,5	2014
2014	KA	SCIENCE	Matematik	24	8,3	8,3	70,8	79,2	2014
2014	KA	SCIENCE	Matematik-økonomi	20	5	5	65	70	2014
2014	KA	SCIENCE	Miljø- og naturressourceøkonomi	32	43,8	9,4	37,5	46,9	2014
2014	KA	SCIENCE	Miljøkemi og sundhed	21	9,5	23,8	57,1	81	2014
2014	KA	SCIENCE	Molekylær biomedicin	47	2,1	44,7	44,7	89,4	2014
2014	KA	SCIENCE	Nanoscience	20	15	45	25	70	2014
2014	KA	SCIENCE	Naturforvaltning	17	17,6	17,6	58,8	76,5	2014
2014	KA	SCIENCE	Agronomi	61	26,2	23	41	63,9	2014
2014	KA	SCIENCE	Naturressourcer og udvikling	40	20	12,5	62,5	75	2014
2014	KA	SCIENCE	Skovbrugsvidenskab	29	13,8	27,6	51,7	79,3	2014
2014	KA	SCIENCE	Statistik	5		20	20	40	2014
2014	P-BA	SCIENCE	Skov- og landskabsingeniørvirksomhed	41	31,7	34,1	14,6	48,8	2014
2015	BA	SCIENCE	Biokemi	119	8,4	36,1	10,1	46,2	2015
2015	BA	SCIENCE	Biologi	218	10,6	40,4	28	68,3	2015
2015	BA	SCIENCE	Biologi-bioteknologi	70	4,3	38,6	8,6	47,1	2015
2015	BA	SCIENCE	Datalogi	182	20,9	12,6	15,4	28	2015
2015	BA	SCIENCE	De fysiske fag	170	14,7	25,9	22,4	48,2	2015
2015	BA	SCIENCE	Kemi	57	8,8	38,6	15,8	54,4	2015
2015	BA	SCIENCE	Forsikringsmatematik	46	6,5	32,6	15,2	47,8	2015
2015	BA	SCIENCE	Fødevarer og ernæring	75	17,3	45,3	16	61,3	2015
2015	BA	SCIENCE	Geografi & geoinformatik	107	17,8	35,5	17,8	53,3	2015
2015	BA	SCIENCE	Geologi - geoscience	44	2,3	47,7	20,5	68,2	2015
2015	BA	SCIENCE	Husdyrvidenskab	95	4,2	65,3	9,5	74,7	2015
2015	BA	SCIENCE	Ildræt	110	4,5	50	20,9	70,9	2015
2015	BA	SCIENCE	Jordbrugsøkonomi	33	9,1	42,4	18,2	60,6	2015
2015	BA	SCIENCE	Landskabsarkitektur	64	9,4	57,8	25	82,8	2015
2015	BA	SCIENCE	Matematik	147	10,2	17	9,5	26,5	2015
2015	BA	SCIENCE	Matematik-økonomi	56	3,6	23,2	32,1	55,4	2015
2015	BA	SCIENCE	Molekylær biomedicin	53	3,8	28,3	34	62,3	2015
2015	BA	SCIENCE	Nanoscience	50	22	26	16	42	2015
2015	BA	SCIENCE	Naturressourcer	55	9,1	50,9	21,8	72,7	2015
2015	KA	SCIENCE	Biokemi	51	9,8	51	21,6	72,5	2015
2015	KA	SCIENCE	Bioinformatik	18	11,1	27,8	27,8	55,6	2015
2015	KA	SCIENCE	Biologi	121	14,9	17,4	55,4	72,7	2015
2015	KA	SCIENCE	Biologi-bioteknologi	64	4,7	34,4	53,1	87,5	2015
2015	KA	SCIENCE	Datalogi	84	15,5	11,9	46,4	58,3	2015
2015	KA	SCIENCE	De fysiske fag	91	19,8	24,2	39,6	63,7	2015
2015	KA	SCIENCE	Kemi	32	12,5	18,8	62,5	81,3	2015

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2015	KA	SCIENCE	Forsikringsmatematik	18		5,6	77,8	83,3	2015
2015	KA	SCIENCE	Fødevarerinnovation og sundhed	5	20	60	20	80	2015
SUND									
year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2012	BA	SUND	Farmaci	198	22,2	22,2	31,8	54	23,7
2012	BA	SUND	Folkesundhedsvidenskab	33		78,8	3	81,8	18,2
2012	BA	SUND	It og sundhed	10	10		40	40	50
2012	BA	SUND	Medicin	512	10,5	43	34	77	12,5
2012	BA	SUND	Odontologi	104	5,8	58,7	15,4	74	20,2
2012	BA	SUND	Veterinærmedicin	186	9,1	77,4	3,8	81,2	9,7
2012	KA	SUND	Farmaceutisk videnskab	10		20	80	100	
2012	KA	SUND	Farmaci	102	7,8	33,3	57,8	91,2	1
2012	KA	SUND	Folkesundhedsvidenskab	65	33,8	6,2	53,8	60	6,2
2012	KA	SUND	Humanbiologi	27	11,1	33,3	48,1	81,5	7,4
2012	KA	SUND	Husdyrvidenskab	1	100				
2012	KA	SUND	Lægemedelvidenskab	28	10,7	35,7	50	85,7	3,6
2012	KA	SUND	Medicin	427	15,5	30,9	52,5	83,4	1,2
2012	KA	SUND	Odontologi	82	1,2	76,8	22	98,8	
2012	KA	SUND	Sundhedsfaglig kandidatuddannelse	27	3,7	63	22,2	85,2	11,1
2012	KA	SUND	Veterinærmedicin	104	5,8	68,3	26	94,2	
2012	P-BA	SUND	Tandplejeruddannelsen	66	3	65,2	9,1	74,2	22,7
2013	BA	SUND	Farmaci	227	23,8	29,1	23,3	52,4	23,8
2013	BA	SUND	Folkesundhedsvidenskab	64	4,7	76,6	9,4	85,9	9,4
2013	BA	SUND	It og sundhed	16	31,3	37,5	6,3	43,8	25
2013	BA	SUND	Medicin	538	9,9	43,7	33,5	77,1	13
2013	BA	SUND	Odontologi	98	10,2	58,2	12,2	70,4	19,4
2013	BA	SUND	Veterinærmedicin	191	8,4	58,6	23	81,7	9,9
2013	KA	SUND	Farmaceutisk videnskab	16		81,3	18,8	100	
2013	KA	SUND	Farmaci	174	6,3	51,1	42	93,1	0,6
2013	KA	SUND	Folkesundhedsvidenskab	56	39,3	5,4	53,6	58,9	1,8
2013	KA	SUND	Humanbiologi	37	2,7	35,1	56,8	91,9	5,4
2013	KA	SUND	Husdyrvidenskab	1		100		100	
2013	KA	SUND	Lægemedelvidenskab	30	10	56,7	30	86,7	3,3
2013	KA	SUND	Medicin	478	18,4	31,4	48,5	79,9	1,7
2013	KA	SUND	Odontologi	64	6,3	81,3	9,4	90,6	3,1
2013	KA	SUND	Sundhedsfaglig kandidatuddannelse	32	18,8	37,5	37,5	75	6,3
2013	KA	SUND	Veterinærmedicin	161	7,5	55,9	36	91,9	0,6
2013	P-BA	SUND	Tandplejeruddannelsen	65		66,2	15,4	81,5	18,5
2014	BA	SUND	Farmaci	224	20,5	29,9	31,7	61,6	17,9
2014	BA	SUND	Folkesundhedsvidenskab	66	3	66,7	16,7	83,3	13,6
2014	BA	SUND	It og sundhed	44	15,9	34,1	18,2	52,3	31,8

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2014	BA	SUND	Medicin	529	7,8	42,2	39,7	81,9	10,4
2014	BA	SUND	Odontologi	82	4,9	69,5	1,2	70,7	24,4
2014	BA	SUND	Veterinærmedicin	185	10,3	61,6	18,4	80	9,7
2014	KA	SUND	Farmaceutisk videnskab	17	5,9	58,8	23,5	82,4	11,8
2014	KA	SUND	Farmaci	136	5,9	52,9	39	91,9	2,2
2014	KA	SUND	Folkesundhedsvidenskab	47	40,4	8,5	46,8	55,3	4,3
2014	KA	SUND	Humanbiologi	29	3,4	34,5	58,6	93,1	3,4
2014	KA	SUND	Husdyrvidenskab	30	10	66,7	23,3	90	
2014	KA	SUND	It og sundhed	3			33,3	33,3	66,7
2014	KA	SUND	Lægemiddelvidenskab	45	6,7	60	26,7	86,7	6,7
2014	KA	SUND	Medicin	443	24,8	25,5	47	72,5	2,7
2014	KA	SUND	Medicinalkemi	2		50	50	100	
2014	KA	SUND	Odontologi	67	3	70,1	26,9	97	
2014	KA	SUND	Sundhedsfaglig kandidatuddannelse	29	20,7	37,9	37,9	75,9	3,4
2014	KA	SUND	Veterinærmedicin	157	7	56,1	36,9	93	
2014	P-BA	SUND	Tandplejeruddannelsen	66		71,2	7,6	78,8	21,2
2015	BA	SUND	Farmaci	227	16,7	39,2	23,3	62,6	20,7
2015	BA	SUND	Folkesundhedsvidenskab	66	6,1	57,6	22,7	80,3	13,6
2015	BA	SUND	It og sundhed	47	14,9	46,8	8,5	55,3	29,8
2015	BA	SUND	Medicin	538	8	30,7	48,9	79,6	12,5
2015	BA	SUND	Odontologi	91	9,9	54,9	15,4	70,3	19,8
2015	BA	SUND	Veterinærmedicin	180	11,1	46,1	20,6	66,7	22,2
2015	KA	SUND	Farmaceutisk videnskab	19		63,2	36,8	100	
2015	KA	SUND	Farmaci	148	1,4	62,8	33,8	96,6	2
2015	KA	SUND	Folkesundhedsvidenskab	53	11,3	5,7	73,6	79,2	9,4
2015	KA	SUND	Humanbiologi	37	8,1	32,4	51,4	83,8	8,1
2015	KA	SUND	Husdyrvidenskab	6		16,7	83,3	100	
2015	KA	SUND	It og sundhed	11	9,1	63,6	27,3	90,9	
2015	KA	SUND	Lægemiddelvidenskab	46	2,2	52,2	41,3	93,5	4,3
2015	KA	SUND	Medicin	494	28,1	15,4	54,5	69,8	2
2015	KA	SUND	Medicinalkemi	10		50	50	100	
2015	KA	SUND	Odontologi	93	6,5	66,7	24,7	91,4	2,2
2015	KA	SUND	Sundhedsfaglig kandidatuddannelse	30	16,7	36,7	40	76,7	6,7
2015	KA	SUND	Veterinærmedicin	190	5,8	31,1	62,6	93,7	0,5
2015	P-BA	SUND	Tandplejeruddannelsen	73	4,1	68,5	13,7	82,2	13,7
TEO									
year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2012	BA	TEO	Teologi	137	19	30,7	8,8	39,4	41,6
2012	KA	TEO	Afrikastudier	33	48,5	15,2	9,1	24,2	27,3
2012	KA	TEO	Europas religiøse rødder	3		66,7		66,7	33,3
2012	KA	TEO	Teologi	39	43,6	7,7	46,2	53,8	2,6
2013	BA	TEO	Teologi	137	13,9	20,4	16,8	37,2	48,9

year	UddNiv	FAK	studieretning	ialt	aktiv	normeret	normeret_1	gennemf	ophørt
2013	KA	TEO	Afrikastudier	45	37,8	17,8	28,9	46,7	15,6
2013	KA	TEO	Europas religiøse rødder	7	28,6		71,4	71,4	
2013	KA	TEO	Teologi	42	45,2	11,9	40,5	52,4	2,4
2014	BA	TEO	Teologi	137	14,6	17,5	5,8	23,4	62
2014	KA	TEO	Afrikastudier	39	28,2	15,4	38,5	53,8	17,9
2014	KA	TEO	Europas religiøse rødder	8	25	25	12,5	37,5	37,5
2014	KA	TEO	Teologi	45	24,4	22,2	46,7	68,9	6,7
2015	BA	TEO	Teologi	131	6,1	14,5	13	27,5	66,4
2015	KA	TEO	Afrikastudier	47	25,5	8,5	42,6	51,1	23,4
2015	KA	TEO	Europas religiøse rødder	3	33,3	33,3	33,3	66,7	
2015	KA	TEO	Teologi	37	29,7	24,3	35,1	59,5	10,8

(<https://intranet.ku.dk/>

Opgørelsen følger Nøgletal G fra Danske Universiteter, 23. juni 2016).

Akkrediteringshistorik

KU har siden oktober 2010 ansøgt om at få 24 nye uddannelser akkrediteret. I samme periode er 115 eksisterende uddannelser blevet akkrediteret som led i den fastlagte turnusplan. 20 nye uddannelser har fået en positiv akkreditering, mens fire har fået afslag. Nedenfor ses en oversigt over de nye uddannelser, der er blevet behandlet hhv. før og efter oktober 2010.

Tabel 1: Akkrediteringsoversigt, nye uddannelser

Nye uddannelser	Positiv	Afslag	I alt behandlede
Før oktober 2010	12	6	18
Efter oktober 2010	20	4	24

Af de 115 turnusakkrediteringer af eksisterende uddannelser efter oktober 2010 har 15 fået en betinget positiv akkreditering, mens 99 har fået en positiv akkreditering, svarende til 86,1 %, og én har fået afslag.

Af tabel 2 fremgår tallene for de behandlede akkrediteringer af eksisterende uddannelser hhv. før og efter oktober 2010.

Tabel 2: Akkrediteringsoversigt, eksisterende uddannelser

Eksisterende uddannelser	Positiv	Betinget positiv	Afslag	I alt behandlede
Før oktober 2010	55	6	0	61
Efter oktober 2010	99	15	1	115

Tabel 3 indeholder en oversigt over de 15 uddannelser, der har fået en betinget positiv akkreditering efter oktober 2010. Af oversigten fremgår vurderingerne af de enkelte kriterier, som er nævnt under tabellen.

Tabel 3: Oversigt over betinget positive akkrediteringer

	År	Uddannelsens navn	Kriterium I, Uddannelsens relevans	Kriterium II, Uddannelsens forskningsbasering	Kriterium III, Uddannelsens niveau	Kriterium IV, Uddannelsens struktur og tilrettelæggelse	Kriterium V, Uddannelsens kvalitets sikring
Det Humanistiske Fakultet	2011	Kandidatuddannelsen i pædagogik	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
	2011	Masteruddannelsen i tværmedial kommunikation	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
	2012	Kandidatuddannelsen i sprogpsyko-	Delvist tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende

	logi	lende				lende	
	2012	Masteruddannelsen i fremmedsprogspædagogik	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende
	2012	Kandidatuddannelsen i fransk	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende
	2012	Kandidatuddannelsen i islamiske studier	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende
	2012	Bacheloruddannelsen i litteraturvidenskab	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
	2012	Kandidatuddannelsen i litteraturvidenskab	Ikke tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
	2013	Kandidatuddannelsen i Mellemøstens sprog og samfund (tyrkisk)	Delvist tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
	2014	Kandidatuddannelsen i finsk	Delvist tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet	2012	Kandidatuddannelsen i gastronomi og sundhed	Ikke tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
	2012	Masteruddannelsen i idræt og velfærd	Ikke tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
	2015	Bacheloruddannelsen i datalogi	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	2015	Bacheloruddannelsen i psykologi	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende
Det Juridiske Fakultet	2015	Bacheloruddannelsen i jura	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Delvist Tilfredsstillende

De fem kriterier, der refereres til i tabellen, er følgende:

- **Kriterium I:** Behov for uddannelsen
- **Kriterium II:** Forskningsbasering

- **Kriterium III:** Uddannelsens faglige profil og mål for læringsudbytte
- **Kriterium IV:** Uddannelsens struktur og tilrettelæggelse
- **Kriterium V:** Løbende kvalitetssikring af uddannelsen.

Tabel 4: Oversigt over afslag på nye uddannelser

	År	Uddannelsens navn	Kriterium I, Behov for uddannelsen	Kriterium II, Forskningsbaseret	Kriterium III, Uddannelsens faglige profil og mål for læringsudbytte	Kriterium IV, Uddannelsens struktur og tilrettelæggelse	Kriterium V, Løbende kvalitetssikring af uddannelsen
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	2012	Kandidatuddannelsen i politik, globalisering og organisation	Ikke tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet	2013	Bacheloruddannelsen i fysisk aktivitet, ernæring og sundhed	Ikke tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende
Det Humanistiske Fakultet	2013	Kandidatuddannelsen i sprog, kultur og international forretningsforståelse	Ikke tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende

Tabel 5: Oversigt over afslag på akkreditering

Kandidatuddannelsen i koreastudier, 2014									
Relevans		Forskningsbaseret			Fagligt niveau		Kvalitetssikring	Niveau	Mål for læringsudbytte
Kriterium I	Kriterium II	Kriterium III	Kriterium IV	Kriterium V	Kriterium VI	Kriterium VII	Kriterium VIII	Kriterium IX	Kriterium X
2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2014	2010
Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Tilfredsstillende	Ikke tilfredsstillende	Delvist tilfredsstillende	Ikke vurderet i 2014

(Akkrediteringsrapport, 2010, og akkrediteringsrapport, 2014. Uddannelsesakkrediteringen af koreastudier i 2014 var baseret på en vejledning med ti kriterier i 2014, fordi der var tale om en genakkreditering på grund af en betinget positiv akkreditering fra 2010).

Akkrediteringer før 1. oktober 2010

I perioden 2007-10 blev 12 nye uddannelser akkrediteret positivt, mens der er givet seks afslag på akkrediteringer af nye uddannelser. 61 eksisterende uddannelser er i samme periode blevet akkrediteret, hvoraf seks er blevet akkrediteret betinget positivt, mens de resterende 55 er blevet akkrediteret positivt.

Danmarks Akkrediteringsinstitution

Bredgade 38
DK-1260 København K
Telefon: +45 3392 6900
akkr@akkr.dk
www.akkr.dk

Danmarks
Akkrediteringsinstitution